

Andrew MILLER

*ÚVAHY
O KNIZE
PÍSEŇ PÍSNÍ*

© 2008

GBV-DILLENBURG

Eiershäuser Str. 54
35713 Eschenburg · Germany
www.gbv-dillenburg.org

Rozšiřování:

ŠÍŘENÍ PÍSMĚ SVATÉHO

Spolek pro šíření křesťanské vzdělávací literatury
Nabočany 19, 538 62 Hrochův Týnec
e-mail: sirenipismasv@atlas.cz

OBSAH

1. kapitola	5
2. kapitola	47
3. kapitola	74
4. kapitola	81
5. kapitola	107
6. kapitola	130
7. kapitola	144
8. kapitola	157
Doslov	163

1. kapitola

Lidé tohoto světa nemají z ničeho větší strach, než ze **samoty** a **zamyšlení se nad sebou**. Raději jsou přetíženi prací, než by si našli nějakou volnou chvíli ke klidnému přemýšlení. Je to pochopitelné. Vždyť zneklidňované svědomí v takových chvílích mluví, ale lidé se snaží jeho hlas zmírnit pohodlnou vytáčkou, že musí plnit své povinnosti a že na takové přemýšlení ani není čas. Jsou tu hříchy, mnoho hříchů. A pomyšlení na Boha jako Soudce hříchu je lidem hrozné. Stav duše je takový, že nemůže snést světlo, a proto miluje tmu. Lidé se snaží všelijakou činností a sháněním se podle běhu tohoto světa utéci skličující tíži takových tichých hodin. Stejnému účelu a na svém místě jim k tomu slouží i různé zábavy a radosti světa.

A tak je všude vidět pilnou snahu vyhnout se samotě a znemožnit jakoukoli příležitost ke klidnému a vážnému zamyšlení. Zájmům duše se vůbec nevěnuje pozornost, ani na chvíli, přesto že potřeby tu jsou naléhavé a hluboké. Vyšší a šlechetnější část člověka je naprosto opomíjena a nedbá se na ni. „*Co prospěje člověku, kdyby všechn svět získal, a své duši uškodil* (elbf. př.: **svou duši ztratil**)? *Aneb jakou dá člověk výplatu* (elbf. př.: **výkupné**) *za duši svou?*“ (Ev. Marka 8,36-37).

Takový je člověk, člověk bez poznání Boha, bez znalosti svého stavu jako hříšník a bez poznání Ježíše jako Spasitele hříšníků. Ale obraťme se nyní na chvíli od této zarmucující skutečnosti, třebaže silná a přesto citlivá pojítka by nás vždy znovu chtěla vést k tomu, abychom těm, které máme rádi, ukazovali cestu k vyproštění a získali je pro Krista. Věřící miluje tiché chvíle přemýšlení v ústraní a oddělení od světa. Tam je mu všechno osvětleno přítomností Spasitele a k Jeho počtě zaznívá „Píseň písní“. Čím více je odloučen od světa, tím hlubší mívá obecenství s Pánem a hojnější požehnání. Proto je třeba, aby srdce i duch neměly žádné sympatie s tímto světem, a abychom, ač jsme ještě na světě, ve skutečnosti byli co nejvíce vzdáleni jeho shonu a ruchu i jeho nesvatých, poskvřňujících vlivů. Vždyť věřící jsou od nynějšího zlého běhu světa odděleni hlubokou propastí. „*Ze světa nejsou, jako i já nejsem ze světa*“ (Ev. Jana 17,16), praví Kristus. Jak vzácná je to pravda, že postavení Krista ve zmrtvých-

vstání ukazuje též naše zmrtvýchvstání, pokud se vidíme v Něm. Proto takové chvíle tichého a klidného přemýšlení duše v obecenství s Osobou vyvýšeného Pána bývají naší duši nejmilejšími okamžiky za jejího pobytu na této zemi. Můžeme je prožít upoutání nemocí na lůžko, v tichu venkovské přírody i uprostřed obchodního ruchu tohoto světa. Vše záleží jen na stavu našeho srdce. Být sám, a přesto ne sám – jak je to požehnané!

1. v. – Nuže, proč se ona převzácná malá knížka, kterou se chceme zabývat, jmenuje „Píseň písní“? Právě proto, že pojednává o Šalomounovi, anebo lépe řečeno o Kristu, který bude Svým časem v Jeruzalémě Králem s pravou šalomounskou slávou. Proto je též nazván „*Král kralujících a Pán panujících*“ (1. Timoteovi 6,15 a Zjevení 17,14). Jemu patří prvenství ve všem. V Písmu je mnoho krásných písní. Mojžiš, Maria se svými děvečkami, Debora i David – všichni zvláštním způsobem zpívali o dobrotě Pána. O Šalomounovi je zaznamenáno: „*Písní jeho bylo tisíc a pět*“ (1. Královská 4,32). Ale jen tuto označil „*Píseň nejpřednější z písní*“. Všechny daleko předčí. Zní jako libý zpěv srdcí, která jsou naplněna svatou láskou a nalézají svou nejvyšší radost v onom plném a nenuceném vyjádření lásky: „*My milujeme jej, neboť on prvé (= dříve) miloval nás*“ (1. Ep. Jana 4,19). Kéž bychom byli vždy schopni zpívat píseň o lásce svého Spasitele, a to srdcem i myslí!

2. v. – „*Ó, by mne políbil políbením úst svých*“. Jak čistou ale i vroucí přichylnost vyjadřují tato slova! Podobají se srdečnému, nestrojenému vzplanutí lásky, jak to vidáme, když se po dlouhém odloučení opět shledávají blízcí příbuzní. Srdce je tolik zaujaté svým předmětem, že se nedbá na obvyklé formality, pravidla a způsoby, ba zapomíná se i na celé okolí. Blahé vědomí, jaké místo zaujímá v srdci Pána, působí, že nevěsta zapomíná na všechno jiné. Jak málo je na světě těch, na něž bychom se mohli obrátit bez jakékoli formálnosti a s takovou láskou! A přesto je to řeč spaseného hříšníka k jeho svatému Pánu. Rozumíš jí, milý čtenáři? V srdci, které může takto hovořit k božskému Ženichu – k Ježíši oslavenému v nebi, už nejsou ani pochyby, ani obavy. Mnozí to ovšem považují za opovážlivost, jestliže někdo úplně a bez pochyb plně věří Jeho milosti a lásce, a odváží-li se oni sami Mu opravdu důvěřovat, bývají trápeni mnoha

pochybnostmi a obavami, a to vše dnes, když On už přece dávno vyjádřil Svou lásku k zahynulým hříšníkům takřka krvavým písmem! Co si asi takoví lidé myslí o smělosti oné nevěsty? Jistě asi, že zapomněla, co sama je a jaké místo jí náleží! Jenže tajemstvím je zde toto: Když je svědomí očistěno od všelikého hříchu obětí Ježíše, který tu kdysi chodil v pokornosti, cítí se nyní srdce volné a šťastné v přítomnosti zmrtvýchvstalého a oslaveného Krista. A to je také vše, co provinilý hříšník potřebuje, aby se cítil doma a šťasten „v pokojích krále“ (4. v.). Kristovu krev má pro své **svědomí** a Jeho Osobu pro své **srdce**. V obou těch věcech se pro něj uzavírá každé požehnání a každý křesťan skutečně obě ty věci má. – Ó Pane, pomoz všem, aby tomu věřili!

V celé Velepísni nenajdeme žádnou zmínku o hříchu, odpuštění nebo ospravedlnění. Proč to? Tyto otázky totiž byly vyřízeny už dříve, takže srdce se nyní raduje z naprosté volnosti v přítomnosti Pána. Každá z oněch otázek je vyřízena, jakmile se hříšník poprvé opravdu skloní k nohám Ježíše. Všechny jsou dány do pořádku na základě Spasitelova dokonaného díla. Nemohou už nikdy víc znovu vyvstat, pokud se týče Boha a víry. Satan i nevěra našich srdcí se sice mohou pokoušet navždy vyřízené otázky znovu vzbudit, avšak takové myšlenky bychom vždy měli odsoudit rozeznáním, že pocházejí z těch zlých pramenů. „*Znám, že cokoli činí Bůh, to trvá navěky; nemůže se k tomu nic přidati, ani od toho něco odejmouti*“ (Kazatel 3,14). Proto takové srdce, které zná tyto věci, je volné a šťastné a cítí se v přímé blízkosti Pána doma. „*Ó, by mne políbil políbením úst svých!*“

Srdce tu už netouží po jistotě odpuštění, ale po přímých projevech Jeho lásky. Nevěsta se zaměstnává Jím samým – nejen některou z Jeho vlastností nebo nějakým zvláštním důkazem Jeho přívětivosti k ní, ale jenom **Jím osobně**. Má-li Jej, má i všechny Jeho vlastnosti a plnost Jeho dobrotivosti – proto: „*Ó, by (On) mne políbil!*“ Nemusí vysvětlovat, o kom takto mluví. Živě nám to připomíná milující srdce Marie Magdaleny, které bylo oloupeno o předmět své lásky, když říká: „*Pane, vzal-lis ty jej, pověz mi, kdes ho položil*“ (Ev. Jana 20,15). Vždyť On byl první a poslední v jejích myšlenkách – v jejím srdci nebyl nikdo jiný, od něž by Ho musela odlišit. Nikoho nebylo možné k Němu přirovnat. Její srdce nemohlo nic jiného uspokojit

kromě Osoby jejího Pána, ať mrtvého či živého. Jak úžasná to láska! Kéž by On měl takové místo v mém i ve tvém srdci! „*Ještě velmi, velmi maličko*“ (srovnej s Ep. Židům 10,37), a bude ho mít, a to navždy! Kéž bys již uspišil blahý den Svého příchodu, drahý Pane, Ty, který jsi Milovaný Církve, Svě nevěsty!

V Písmu svatém bývá **políbení** symbolem smíření, závdavkem pokoje a vyjádřením lásky. O Jonatanovi a Davidovi je nám zaznamenáno, že políbili jeden druhého a plakali oba, až **David nadmíru plakal** (1. Samuelova 20,41 - elbf. př.). Jak milý je to obraz Toho pravého Davida, který vždycky předčí všechnu naši lásku. „*Kde se rozhojnil hřích, tu ještě více rozhojnila se milost*“ (Římanům 5,20). Také Josef „*polibiv všech bratří svých, plakal nad nimi; a potom mluvili bratři jeho s ním*“ (1. Mojžíšova 45,15). Též marnotratného (ztraceného) syna líbal otec, třebaže ještě byl oděn svými hadry. Je tedy přání nevěsty v Písni písní (anebo toho, kdo věří v Pána Ježíše) přehnané, touží-li po takovém projevu lásky Pána? Jistěže ne. Její přání nepramení z nějakých pochyb, zda ona láska je **jistá**, ale chce ji mít **zjevenu**. Láska vždy může být uspokojena zase jen láskou.

„*Neboť lepší jsou milosti tvé (elbf. př.: láska tvá) nežli víno.*“ Ježíšově lásce je dávana přednost před všemi pozemskými radostmi. Víno je symbolem plného života okoušejícího pozemské radosti. Avšak jakou cenu mohou mít všechny ty věci, kdyby vypadaly nejkouzelněji, pro duši, která nalezla všechnu svou slast v Ježíši? Ztratily by půvab pro srdce i oko a byly by pocíťovány jen jako unavující, tíživé břemeno. Jenom Ježíš je skutečnou radostí srdce: „*Kterého neviděvše, milujete; kterého nyní nevidouce, avšak v něho věříce, veselíte se radostí nevýmluvnou a oslavenou*“ (1.Ep. Petra 1,8).

Vinný kmen má své kořeny v zemi. Nazarej **nesměl** po celou dobu svého slibu „*jísti žádné věci pocházející z vinného kmene, od zrnka (= jadérka) až do šupiny (= slupky)*“ (4. Mojžíšova 6,4). Musil být kvůli Pánu úplně oddělen od všech požitků světa. Dnes je každý věřící Božím nazarejem a měl by být tomuto povolání a postavení věrný. Tomu ale může dostat jen tehdy, složí-li všechnu svou radost a uspokojení v **Ježíšově lásce**. Pán už čeká, daleko od radostí světa, na slavný okamžik, kdy začne tisícileté království (srovnej s Ev. Matouše 26,29). Tu se zjeví ve Svém charakteru pravého Melchisedecha,

aby sytil a osvěžoval vítězné zástupy Izraele, děti Abrahama, chlebem a vínem království (srovnej s 1. Mojžíšovou 14,18). I my bychom měli až do té doby trpělivě čekat, neboť pak se s Ním zjevíme v nebeské slávě. Král v Jeruzalémě pak bude znovu spojen se Svým pozemským lidem a všechny národy se budou pást na radosti a štěstí Izraele. Pak i dcera sionská porozumí významu oněch dávno předtím na svatební hostině v Káni Galilejské vyslovených slov: „*Ty zachoval jsi víno dobré až dosavad*“ (Ev. Jana 2,10).

3. v. – „*Pro vůni masti tvé jsou výborné, mast rozlitá* (elbf. př.: *olej pomazání*) *jméno tvé; proto tě mladice* (nebo: *panny*) *milují*.“ Zde nám nevěsta dává určitou představu o Jeho jménu: „*mast rozlitá jest jméno tvé*“. Jejímu srdci je On nejlíbeznější vůní. Všechna Jeho jména, důstojenství, přednosti a postavení jsou jí neobyčejně vzácná. Jeho jméno je On sám. Ono vyjadřuje Jeho povahu, Jeho vynikající vlastnosti a ctnosti. Nevěsta neví, jak by měla vyjádřit, jak přeštedrá jest Jeho dobrotivost. Proto říká: „*mast rozlitá* (elbf. př.: *olej pomazání*) *jest jméno tvé*“. Ale **líbeznou vůní** Jeho masti necítí jenom ona – také její družky se mohou podílet na té nesmírné plnosti. Jsou upoutávány a osvěženy sladkou vůní Jeho jména. Jaké blahé pomýšlení! Ta mast není uzavřená, zapečetěná, ale „*rozlitá*“. Jaké obecenství je v Ježíšově lásce! Zastav se tu na chvíli a ztiš se, duše má, a přemýšlej o plnosti jména Ježíše: „*Neboť v něm přebývá všechna plnost Božství tělesně*“ (Ep. Koloským 2,9). Jakým středem, jakým pramenem jest Jeho jméno! Kolem Něho jako svého jediného středu je nyní skrze oživující moc a přebývání Ducha Svatého shromažďována Boží Církev. „*Neboť kdekoli shromáždí se* (elbf. př.: *shromáždění jsou*) *dva neb tři ve jméno mém, tu jsem já uprostřed nich*“ (Ev. Matouše 18,20). Však již brzy budou nebesa a země spolu spojeny mocí a slávou toho jména. Pozemský Jeruzalém a judská města s okolními národy – nebeský Jeruzalém s nesčíslnými zástupy andělů, všeobecné shromáždění a shromáždění prvorozených, jejichž jména jsou zapsána v nebesích – ti všichni budou upoutáni a spolu spojeni skrze to drahé jméno. Otec si to předsevzal (a proto se to zcela jistě naplní), „*aby v uložené plnosti časů* (v tisíciletém království) *v jedno* (elbf. př.: *pod jednu hlavu*) *shromáždil všechno v Kristu, což na nebesích, i což na zemi, v něm*“ (Ep. Efezským 1,10). Potom se

bude vůně Jeho jména šířit každým vánkem a všechna pokolení a jazyky vpadnou v jeden chvalozpěv: „*Hospodine, Pane náš, jak důstojné jest jméno tvé na vší zemi!*“ (Žalm 8,2).

A po uplynutí jednoho tisíce let požehnání a slávy, až zmizí tato nynější nebesa i země a budou ukončeny soudy, jméno Ježíše neztratí nic ze své líbezné vůně, síly a krásy. Stále ještě bude jako „*rozlitý olej pomazání*“, ano, „*rozlitý*“ provždy, navěky. „*Myrhou, aloe a skořicí všechna roucha tvá voní*“ (Žalm 45,9 - elbf. př.). A zatímco nyní věk plyne za věkem, zůstanou bohaté a mnohotvárné druhy Jeho milostí rozlité v nesmírné plnosti. Ze všech rukou bude kanout sladce vonící myrha, a daleké, i nejvzdálenější okruhy budou naplněny věčnou vůní Jeho svatého jména.

4. v. - „*Táhni mne, a poběhnem za tebou.*“ Čím více toho víme o Kristu, tím větší bývá naše touha poznávat o Něm ještě víc. Čím blíže jsme Jemu, tím více si budeme přát být Mu ještě blíž. Podobně to vyjadřuje Pavel: „*Abych poznal jej*“ (Ep. Filipským 3,10), a přece nikdo z pozemšťanů Ho snad neznal tak dobře, jako on. A na jiném místě říká: „*abych Krista získal*“ (Ep. Filipským 3,8), třebaže přece nikdo ze svatých si nebyl tak jistý svou odměnou za boj víry, jako Pavel. I když byl jako vězeň v římském vězení a strádal, mohl v plné pravdě povědět: „*Mně zajisté živu býti jest Kristus, a umřítí zisk*“ (Ep. Filipským 1,21). Jak bohatá zkušenost, jak klidné důvěřování a jaká hluboká, bezmezná radost vyzařuje z jeho dopisu Filipským!

Plnost rozmanitých požehnání, která máme v Kristu, je tak nezměrná, že čím více ji chápeme, tím více poznáváme, jak málo ji ještě známe. Čím více okoušíme opravdovost a plnost Jeho lásky, tím více budeme schopni zvolat, že ona **převyšuje všeliké poznání** (viz Ep. Efezským 3,19)! Jsou tu šířky, délky, hloubky a výšky, které nikdy neobsáhneme a nezměříme. A radost okoušená v Jeho přítomnosti je taková, že srdce, třebaže se z ní právě raduje, touží po ještě větší její blízkosti, ano, má jakýsi pocit, že je poměrně ještě od Něho vzdáleno.

Zdá se, že právě slova milující nevěsty: „*Táhni mne, a poběhnem za tebou*“ zdůrazňují, jak veliká jest její touha po blízkosti Osoby Pána. Třebaže nevěsta jí už byla velice blízko a okoušela její vzácnost, přece ještě pociťovala určité vzdálení od Něj. Proto ono hlubo-

ké přání v jejím srdci: „*Táhni mne*“ – Pane, táhni mne blíže, blíže k Sobě! Porovnáme-li tento verš s obsahem 2. verše, shledáme určitý růst v milosti, větší poznání samého Pána. Ukazuje se větší touha po užším obecenství, jak to máme vyjádřeno v mnohých Žalmech: „*Bože, Bůh (silný) můj ty jsi, tebe (hned) v jitře hledám, po tobě žízní duše má; po tobě touží* (elbf. př.: *prahne*) *tělo mé, v zemi žíznivě a vyprahlé, v níž není vody... Přilnula* (elbf. př.: *lne*) *duše má k tobě, pravice tvá zdržuje* (= podepírá) *mne*“ (Žalm 63,2.9). Nejpožehnanější obecenství s Pánem je vždy v souladu s nejvřelejší touhou, abychom Mu byli ještě blíže. Můžeš to potvrdit, milý čtenáři? Znáš to z vlastní zkušenosti? Zkoušej všechna svá slova a své cesty přede Pánem a vyslov nad nimi svůj úsudek. Duch Svatý nám říká, že slova Páně jsou ryzí slova, přetříbená v tavicím kotlíku, „*sedmkrát*“ přečištěná. Ach, jak často mluvíme nebo píšeme, aniž bychom třeba **jen jednou** naše slova zkusili, přetřibili!

Je slavná spojitost mezi tím, že jsme taženi Pánem a že běžíme za Ním: „*Poběhnem za tebou*“. Dobře si všimněme slov: „**za tebou**“! V těch slovech je obsaženo mnohem víc, než bychom mohli vyjádřit. Jsou velice důležitá. „**Za tebou!**“, ne za našimi vlastními názory nebo dokonce za nejlepšími lidmi na zemi, ale „**za Tebou!**“ Jak je to napsáno i v onom slavném 16. Žalmu: „*Představuji Hospodina před obličej svůj vždycky*“ (8. v.). Nejen v určitých chvílích, ale „*vždycky*“. Jaká by musela být stezka našich noh na zemi, kdyby to o nás vždy platilo! Jak oddělená by pak musela být ode všeho, co není Kristus! A jistě, prosíme-li: „*Táhni mne*“, měli bychom také s nevěstou a s jejími družkami ochotně dodávat: „*poběhnem za tebou*“.

Ale ještě jedna vzácná myšlenka je skryta v předmětu, o němž právě uvažujeme. Ten, kdo táhne, jde **napřed**. Tak předchází Pán Svůj lid na cestě pouští. Již napřed vidí nebezpečí a čelí jim dříve, než se k nim dostanou Jeho vykoupení. Mnohá, přemnohá jsou nebezpečí, z nichž nás Ježíš vysvobozuje, aniž je vůbec poznáme. „*A jak ovce své vlastní vypustí, před nimi jde, a ovce jdou za ním*“ (Ev. Jana 10,4). Možná že nám nepřítel nastražil na cestě, po níž jsme chtěli jít, nějakou past; ale náš božský Vůdce ji spatřil a vede nás jinou cestou, poodvede nás jiným směrem, takže ujdeme mnohé nástraze, která nám mohla být osudná. A přece se někdy možná cítí-

me zklamání a jsme nespokojeni, protože nám nějaká překážka nedovoluje dosáhnout **vlastního** cíle, který jsme si předsevzali. Velebeníhodný Pane! – Kéž jsme vždy a jen v běhu „za Tebou“!

„*Uvedl mne král do pokojů svých, plésati a veseliti se v tobě (nebo: a radovati se z tebe) budeme, a vychvalovati milosti tvé (elbf. př.: oslavovati lásku tvou) více než víno; upřímní milují tě (nebo: milují tě v upřímnosti - elbf. př.).*“ Zde máme výsledek, požehnané ovoce Jeho **táhnutí** a našeho **běžení za Ním**. Modlitba spolu se svatou pilností vyjadřovala uvědomovanou slabost a závislost. Panny vytrvale běžely a dosáhly cíle. A nyní je vidíme v pokojích Krále, jak se tolik radují a veselí. Ale nikdy nezapomínejme, že to je milost, která přitahuje a milost, která běží za Ním, všechno je korunováno milostí; a všechno plyne z nekonečného moře Spasitelovy lásky. „*Budeme oslavovati lásku tvou více než víno*“. Nevěsta tu už používá slovo „*oslavovati*“. Poznala Jeho lásku již dříve, ale nyní se z ní raduje s rostoucím zájmem, neboť ji okouší. Je obklopena Jeho láskou jako vzduchem, úplně je v ní uzavřena. „*Uvedl mne král do pokojů svých*“.

Proč je tu ale Kristus nazýván „*Král*“? Protože se tu prorocky mluví o Jeho vztazích k **Izraeli** po jeho napravení. Pokud jde o práva a tituly Pána, je On stále Králem. Ale je někde nazýván Králem Církve? Nečteme to v žádném oddílu Písma. Nikde v celém Písmu. **Je** Králem a je hoden vši úcty; ale Písmo o Něm mluví jako o **Hlavě** Jeho těla, Církve, a jako o **Králi** Židů. Jako takový přišel nejprve na tuto zem v ponížení a v milosti a představil se sionské dceři. Ale ta Ho, žel, nechtěla! Byl pohrnut a zavržen, ukřižován a zabit. Ale Bůh Ho vzkřísil z mrtvých a dal Mu slávu, a tím jsou Mu zaručena veškerá práva i důstojenství, nejen jako Krále Židů, ale také jako Hlavy Jeho těla – Církve, a středu veškeré budoucí slávy (srovnej se Zachariášem 9; Ev. Jana 12; Skutky 2; Ep. Efezským 1; Ep. Filipským 2). Židé téměř jedním dechem volali: „*Hosanna, požehnaný, který se bere ve jménu Páně, král izraelský*“ (Ev. Jana 12,13), a „*Vezmi, vezmi, (vlastně: pryč s ním, pryč s ním), ukřižuj jej*“ (Ev. Jana 19,15). Tak prchavá je oblíbenost u lidí. Židé tím naplnili míru svých hříchů a jejich spojení s Bohem bylo přetato. Mesiáš byl od-

straněn, svědectví Ducha Svatého zavrženo a v témž okamžiku se zdá zmařeno jakékoli pomyšlení na království.

Ale přesto Slovo Páně trvá navěky. Nevěra a hříchy člověka nikdy nemohou zrušit Boží věrnost (srovnej s Ep. Římanům 3,3). V Kristovu dokonaném díle vykoupení byl položen základ také k budoucímu obnovení Izraele na základě milosti podle neproměnných Božích uložení, aby i onen Boží pozemský lid byl uveden do plného vlastnictví a okoušení požehnání, která byla kdysi zaslíbena otcům. „*Neboť pravím, že Kristus Ježíš byl služebníkem obřízky pro Boží pravdu, aby potvrdil slibů otcům*“ (Ep. Římanům 15,8). Nic nemohlo být jasnější a zřejmější nad prorocká prohlášení Božího slova o budoucím panování Pána Ježíše v souvislosti s Davidovým trůnem a s celým izraelským domem. Je jisté, že Jeho vláda a sláva se nebude omezovat na obnovená izraelská pokolení a na izraelskou zem. Ale Jeruzalém a judská města budou **pozemským** středem Jeho tisíciletého království, podobně jako nebeský Jeruzalém, město Boha živého, bude **nebeským** středem mnoha okruhů Jeho nebeské slávy (Ep. Židům 12,22-24).

Protože jsme tu mluvili o „*Králi*“, zastavme se chvíli u těch proroctví, která nám Pána ukazují v tomto charakteru. „*Neboť dítě narodilo se nám, syn dán jest nám, i bude knížectví (nebo: vláda) na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, ... Otec věčnosti, Kníže pokoje* (Jméno Rek udatný v elbf. př. není). *K rozmnožování pak toho knížectví (nebo: té vlády, fr. př. JND: panování) a pokoje, jemuž nebude konce, sedne na stoliči Davidově, a na království jeho, až je i v řád uvede (= upevní), a utvrdí je v soudu a ve (nebo: skrze) spravedlnosti, od tohoto času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní*“ (Izaiáš 9,6.7). Toto dávné proroctví, které horlivost Hospodina zástupů svým časem jistě úplně a cele naplní, bylo v podstatě svého obsahu opakováno andělem Gabrielem v poselství, s nímž přišel k Marii: „*Porodíš syna, a nazveš jméno jeho Ježíš. Ten bude veliký, a Syn Nejvyššího slouti bude, a dá jemu Pán, Bůh, stoliči Davida, otce jeho. A kralovati bude nad domem Jakobovým navěky, a království jeho nebude konce*“ (Ev. Lukáše 1,31-33). Téměř nesčetná jsou proroctví, která pojednávají o tomto předmětu, ale dosud všechna čekají na své jisté, konečné naplnění.

Cožpak ale Hospodin už za starých časů nebyl králem v Jeruzalémě? Ovšemže byl. Od chvíle, kdy Izrael byl vysvobozen z Egypta, až do dnů Samuele byl Hospodin Králem Izraele. Potom si ale lid žádal mít krále, podobně jako ho měly ostatní národy, a zavrhl Pána jako svého krále. Bůh odpověděl na jejich přání a dal jim krále, ale skončilo to – jako vše jiné u Izraele pod zákonem – naprostým nezdařením. Celé dějiny tohoto národa od břehů Rudého moře až ke kříži na Golgotě, anebo až k ukamenování Štěpána jsou jen a jen naprostým nezdařením a selháním a to po všech stránkách. Ať se díváme na Izrael pod zákonem, nebo jako na vinný kmen, který Bůh přesadil z Egypta do Kananejské země, anebo jako na provdanou ženu a jako na Boží svědectví na zemi – vždy shledáváme nejen samá selhání, nýbrž i to, že národ byl **nenapravitelný** ve svých hříších. Proto na ně nakonec přišel spravedlivý Boží soud. Jejich milované město Jeruzalém bylo obklíčeno vojsky. Chrám i svaté město byly srovnány se zemí a ti, kteří unikli ostří meče, byli rozptýleni do všech stran světa.

Od onoho dne až podnes je stav Izraele „*pustý*“ a „*opuštěný*“. Ale nezůstane to tak navždy. Musíme mít stále na zřeteli, že je velký rozdíl mezi cestami Boží **vlády** s Jeho lidem a Jeho cestami v **milosti**. Pod spravedlivou Boží vládou se Židé pro své hříchy a nekajícnost dosud nalézali pod Jeho kázní rukou, a jsou pod ní ještě i dnes. Ale milost a láska Jeho srdce k nim zůstávají nezměnné. Všimněme si podmínek smlouvy: „*Pokořovati budu pro to semeno Davidovo, ale ne navždy*“ (1. Královská 11,39 - elbf. př.). To je mimořádně důležitá zásada, nejen vzhledem k Izraeli a k Církvi, nýbrž i k jednotlivému věřícímu. Na touž velkou zásadu se odvolává apoštol, když mluví o zavržení a obnovení Izraele: „*Nevěrou vylomeny jsou... Ale podle volby milosti jsou milí pro otce. Neboť darů (své) milosti a (svého) povolání Bůh nelituje*“ (Ep. Římanům 11,20.28.29 - elbf. př.).

Také prorok Ozeáš líčí tklivým způsobem dnešní stav a budoucí obnovení Židů: „*Neboť za mnohé dny budou (= zůstanou) synové izraelští bez krále, bez knížete, bez oběti, bez modly, bez nárameníku a obrazu (bez efodu a terafim). Potom pak obrátí se synové izraelští, a hledati budou Hospodina, Boha svého, i Davida, krále svého; a předěšení jsouce, poběhnou k Hospodinu a k dobrotě jeho v posledních časech (nebo: dnech)*“ (Ozeáš 3,4.5). Jak vzácné je to po-

myšlení! Ještě „*hledati budou Hospodina, Boha svého, i Davida, krále svého*“. A čím jiným je Šalomounova Píseň písní, než ustavičným ujišťováním ostatku, že zvláštní láska Jeho Krále k nim se nezměnila? Bohabojný židovský ostatek v posledních dnech bude moci v této písni číst o Jeho lásce – o neúnavné, nic nevyčítající, věrně vytrvávající lásce „*Hospodina, Boha svého, i Davida, krále svého*“. V minulosti všichni přestoupili zákon, v budoucnosti budou všichni obnoveni na základě milosti. V minulosti stáli na základě smlouvy vázané celou řadou podmínek, v budoucnosti budou stát na základě bezpodmínečné Boží milosti. Míra jejich požehnání bude dána cenou oběti Mesiáše, kterého kdysi zavrhl, a i plností Boží lásky. Ale kdo by mohl změřit, co je nezměřitelné? A taková bude i láska Krále k Jeho židovské nevěstě: nezměrná, bez mezí!

Kniha Rut nám velice jednoduchým a opravdu dojemným způsobem obrazně vysvětluje Izraelův minulý, nynější i budoucí stav. Z manželského života Noémi nezůstal žádný potomek. „*Nenazývejte mne Noémi* (tj. půvabnost)“, praví, „*říkejte mi Mara* (tj. hořkost); *neboť hořkostí velikou naplnil mne Všemohoucí*“ (Rut 1,20). Její Elimelech (což znamená: „Bůh můj jest král“) i oba její synové zemřeli v Moábské zemi. Noémi je nyní vdova, sama, bez potomků a bez pomoci. – „*Říkejte mi Mara... Vyšla jsem plná, teď pak prázdnou mne zase Hospodin přivedl* (zpět)“ (20. a 21. v.). Jak výstižný je to obraz židovského národa, jež Bůh jako Král a Choť ztratil a který je nyní opuštěn, jako nějaká vdova! Ale slabý ostatek v osobě tiché a pokorné Rut se přidržuje Noémi a hledá ochranu pod křídly izraelského Boha. „*Blahoslavení tiší, neboť oni dědičně obdrží zemi*“ (Ev. Matouše 5,5). Pole, na něž vstoupila jako chudá sběračka klasů, se stalo jejím majetkem. Ale nejbližší příbuzný se zdráhal vykoupit dědictví, jestliže zároveň musil pojmout Rut za manželku. Záležitost byla vyřízena v přítomnosti deseti svědků (Rut 4,1-12). Těch deset mužů z města nám může předobrazně připomenout desatero přikázání, která byla dána dříve, než Kristus přišel, ale pod zákonem nebylo pro Boha žádné ovoce (srovnej s Ep. Římanům 7,1-4).

Tu se Bóz (toto jméno znamená: „**v Něm jest síla**“) celým srdcem ujímá věci slabého ostatku z Elimelechova domu. Je předobrazem zmrtvýchvstalého Krista, „*který prokázán jest býti Synem Božím*

*mocně... skrze zmrtvýchvstání“ (Ep. Římanům 1,1-4). Co dodává zvláštní krásu uvedenému obrazu, je okolnost, že Rut nemá vůči Bó-zovi žádné přímé nároky. Nebyl nejbližším příbuzným, proto jeho jednání je řízeno **jen a jen milostí**. Jak Izrael, tak i národy (pohané) mohou mít dědictví z **pouhé milosti**. „A Rut porodila syna... Tedy vzavši Noémi dítě, položila je na klín svůj, a byla pěstounkou jeho. Daly mu pak jméno sousedky, které pravily: Narodil se syn Noémi“ (Rut 4,13.16.17). Jak úchvatný je to výjev! Jaká vzácná milost! Srdce vdovy se znovu veselí a zpívá jako za dnů svého mládí. Osamělá se, abychom tak řekli, stala matkou dětí. Prázdný klín je opět požehnaný živým dědicem. Vše je samá radost. A tak tu máme neobyčejně krásný obraz budoucího obnovení Izraele ve cti, slávě a důstojnosti v jeho vlastní zemi. Pravý Bóz vezme dříve či později věc bohabojného ostatku do Svých rukou, znovu uvede Izrael do země a postaví ho na zcela novém základě.*

S touž pravdou se setkáváme také na mnoha jiných místech Písma svatého. Tak třeba v Izaiáši 62,2-4 čteme: „*I uzří národové spravedlnost tvou, všichni králové slávu tvou, a nazvou tě **jménem novým**, které ústa Hospodinova vyřknou. Nadto budeš korunou ozdobnou v ruce Hospodinově a korunou královskou v ruce Boha svého. Nebudeš více slouti opuštěná, a země tvá nebude více slouti pustina, ale nazývána budeš: ‚Rozkoš má v ní‘, a země tvá ‚Vdaná‘; neboť rozkoš mítí bude Hospodin v tobě, a země tvá bude vdaná.*“ A v Ozeáši 2,14.15.19.20: „*Aj, já lákati ji budu a uvedu ji na poušť; neboť mluvíti budu k srdci jejímu. A dám jí vinice její od téhož místa, i údolí Achor za dveře naděje, i bude tam zpívati jako za dnů svého mládí, a jako tehdy, když vycházela ze země egyptské... I zasnoubím tě sobě na věčnost, zasnoubím tě sobě, pravím, ve spravedlnosti a v soudu, a v dobrotivosti a v hojném milosrdenství. Zasnoubím tě sobě také ve věrnosti; a poznáš Hospodina.*“ Jak předivná, bezmezná je to milost! Je to Boží milost v Kristu Ježíši Jeho vzpurnému, tvrdošíjnému národu, ano, milost největšímu z hříšníků! Jejím zdrojem je láska a z ní pramení milost – ztracený je opět nalezen. A láska je stále stejná. Pán miluje Izrael, miluje Církev, miluje jednotlivého věřícího. Miluje dokonalou láskou každou duši, jež se dá k Němu přitáhnout. I kdybychom **my** Ho milovali z celého srdce a těšili se v Něm, bude hlubší

láska a radost na Jeho straně. Jak bezmezná láska, nezměrná milost, nebeská radost, věčná blaženost! „*Uvedl mne král do pokojů svých, plésati a veseliti se v tobě (nebo: a radovati se z tebe) budeme, a oslavovati lásku tvou více než víno!*“

5. - 6. v. – „*Jsem černá, ale milostná (= půvabná), ó dcery jeruzalémské, jako stany cedarské, jako opony (tj. stanové pokrývky) Šalomounovy. Nehleďte na mne, že jsem snědá, neboť jsem obhořela od slunce (= slunce mne opálilo). Synové matky mé rozpálivše se proti mně, postavili (= zjednali) mne, abych ostržovala vinici; vinici svou vlastní nehlídala jsem.*“ – V předcházejících verších nevěsta mluvila o lásce, o jménu a též o pokojích Krále, a nyní, upomenuta nějakou událostí, uvažuje o tom, čím je sama, a otevřeně to doznává. Ale zároveň ujišťuje se stejnou radostí v srdci, jakou cenu má v **Jeho** očích. Nám se stále nedostává znalosti této pravdy, ačkoli ji tolik potřebujeme, chceme-li zůstat vnitřně vyrovnaní. Čím důkladněji poznáváme bezcennost těla, tím více budeme schopni oceňovat cenu Krista, a budeme též lépe rozumět dílu Ducha Svatého. Jestliže však duše skutečně nepozná pravdu o úplné zkaženosti lidské přirozenosti, bude mít ve svých zkušenostech stále zmatenou představu o nicotných názorech těla a o božských působeních Ducha.

V naší staré přirozenosti není nic dobrého. Onen muž, který dospěl v životě z Boha asi nejdále, řekl: „*Vím zajisté, že ve mně, to jest v těle mém, nepřebývá dobré* (elbf. př.: *nic dobrého*)“ (Ep. Římanům 7,18). Toto vrhá v prach všechny naše pošetilé myšlenky! „**Nic dobrého!**“ Cožpak ona přirozenost nemůže být nějak zlepšena, například vytrvalými modlitbami a ustavičnou bdělostí? Nikdy. Je naprosto nepolepšitelná. Bůh tento soud již velice dávno předtím potvrdil: „*Když viděl Hospodin, že velická byla zlomyslnost člověka na zemi a že byl všecken výtvor myšlenek jeho srdce jen zlý – po celý čas, ... Tu řekl Bůh Noemovi: konec všech tvorů nastal přede mnou, neboť plna jest země násilí jejich; a hle, zkažím je se zemí*“ (1. Mojžíšova 6,5 a 13 - český překlad rabína Isidora Sichera, 1932). Co je tedy koncem nebo výsledkem **všelikého těla** (tj. u každého člověka)? Že je „zlé“, „jen zlé“, „zlé po celý čas“ (nebo: přes celý den). Tato řeč je naprosto jasná. Tělo je tak zlé, že v něm nemůže být nic dobrého, je neustále zlé. A všimněme si, že toto je řečeno o **každém tělu**. Všichni jsou zahr-

nuti v tom výroku Božího slova. U některých lidí sice vidáme lidskou přirozenost poněkud zjemnělou, vzdělanou a zušlechtěnou, zatímco jiní lidé jsou drsní, neotesaní a hrubí. Ale v obou skupinách se vyskytuje stejná tělesná přirozenost. Tyč z tvrdého, neohybného železa může být vytažena a roztepána do šíře tak, že se stává pružnou, ohebnou; ale **stále je z téhož železa**.

Nuže, dejme tomu, že to všechno je pravda. Proč ale je nám tak těžké poznat tuto pravdu? Protože jenom pak můžeme umět dělat rozdíl mezi tělem a Duchem a vědět, ze kterého z těch dvou pramenů pochází jakákoli myšlenka nebo sklon. Je nesmírně důležité vědět, že v nás je oboje: tělo i Duch (srovnej s Ep. Římanům 8 a s Ep. Galatským 5,16.17), a zatímco prvé jest nenapravitelně zlé, Duch však je veskrze dobrý. Nebývá konce zmatku a strastem, ba v mnoha případech až i hluboká sklíčenost bývá neblahým výsledkem neznalosti toho, že ve věřícím jsou obě stránky. Z naší tělesné přirozenosti nikdy a nijak nemůže vzejít něco dobrého. Objasněme si to na příkladu: Setkám se s osobou, která se velmi obává skutečného stavu své duše a upřímně touží poznat Krista a spasení. Je naprosto jasné, že v takové duši působí Duch Svátý. Taková upřímná touha po Kristu je dobrá a **nikdy nemůže pramenit** z oné staré přirozenosti, která nenávidí Boha i Krista, a více miluje svět než nebe. Taková duše může dosud být velice stísněná a plná pochybností a i toho, jak to vše skončí. Možná, že též odmítá jakoukoli útěchu. Ale přece se v ní už stalo Boží dílo. Uvěřila už Božímu svědectví a dospěje-li až k tomu, že se přestane dívat na sebe a začne se dívat na Krista, bude se radovat. Dobré dílo začalo v marnotratném synu již v okamžiku, kdy si řekl: „*Vstanu a půjdu k otci svému*“ (Ev. Lukáše 15,18). Boží Duch také plně uspokojí každou touhu, kterou sám vzbudil. Jenom Kristus je dokonalou odpovědí na každé přání srdce.

Písmo svaté nás učí třem důležitým věcem, které v praxi potřebujeme každý den, totiž: že tělo se staví proti Duchu, satan se staví proti Kristu, a svět proti Otci (Ep. Galatským 5; 1. Mojžíšova 3; 1. Ep. Jana 2). Tělo, satan a svět jsou tři naši **velcí nepřátelé**, a proto je nesmírně důležité vědět, na čí straně kdykoli stojíme. Například namísto abych se zneklidňoval otázkou, **kde začíná působení světa a kde končí v tom, co nazýváme světáctvím**, stačí mi, zeptám-li se jen: Je

to z Otce? Ve stu případech nebude možné určit hranici začátku a rozsah působení **ducha tohoto světa**, ovšem budeme-li se dívat jen na onu věc samu. Ale nikdy nám nebude zatěžko rozhodnout, zda je taková věc „z Otce“. A shledáme-li, že to či ono není z Otce, bývá odpověď na takovou otázku snadná: ona věc **musí** být ze světa. Nějaká **střední** nebo **neutrální** cesta tu není možná. A totéž pravidlo můžeme použít na oba další nepřátele. Co není z Ducha, je z těla, a co není od Krista, je od satana.

Ale některý čtenář by se mohl zeptat: Myslí snad nevěsta v Písni písni na tyto věci, když říká: „*Jsem černá, ale půvabná*“? V žádném případě, neboť zkušenosti Židů mají vždycky spíše vnější, časný a předobrazný ráz. Ale vraťme se po tomto odbočení k praktickým podrobnostem v uvažovaném textu. **Černá** barva, o níž mluví nevěsta, patří **zevnějšku**; jde o ztmavnutí pokožky, která se stala snědou (opálenou) od slunce. Naplňuje se na ní varovné slovo proroka: „*Bude obhoření (= snědost) místo krásy*“ (Izaiáš 3,24). Proto se jí hluboce dotýkají zvědavé pohledy jeruzalémských dcer. „*Nehleďte na mne, že jsem snědá, neboť jsem obhořela od slunce (= slunce mne opálilo)*.“ Byla doba, kdy sionská dcera byla krásná a slavná; pověst o ní se nesla celým světem. „*Takže se rozešla (= roznesla) pověst o tobě mezi národy pro krásu tvou; neboť dokonalá byla, pro (= skrze) slávu mou, kterou jsem byl vložil na tebe, praví Pán (a) Hospodin*“ (Ezechiel 16,14). Ale kvůli své nevďěčnosti a nevěrnosti klesla v žalostný stav chudé, sluncem osmahlé otrokyně. Také prorok Jeremiáš ve svých „Písniích pláče“ popisuje zvlášť tklivým způsobem úpadek Jeruzaléma. Ukazuje jak to, čím byl dříve, tak i čím se stal následkem soužení a útisku. „*Čistší byli nazareové (elbf. př.: kníza-ta) její než sníh, bělejší než mléko, rděla se těla jejich více než drahé kamení, jakoby ze safíru vytesáni byli (elbf. př.: červenější byli na těle než korály, jako safír postava jejich). Ale již vzezření jejich temnější jest než černost, nemohou poznání býti na ulicích; přišchla kůže jejich ke kostem jejich, prahne, jest jako dřevo*“ (Pláč Jeremiášův 4, 7.8). Prorok mohl v hořkosti své duše zvolat: „*Jak lesk ztratilo (elbf. př.: ztemnělo) zlato, změnilo se ryzí zlato nejvýbornější!*“ (kap. 4,1). Ano, milý čtenáři, jestliže ovoce hříchu je už v tomto světě tak velice zlé, hořké a zarmucující, kde však se „*chlubí milosrdenství proti od-*

souzení“ (Ep. Jakuba 2,13), jaké teprve bude muset být v onom budoucím světě, kde zhasne jakákoli naděje a každé provinilé duše se zmocní zoufalství?! Můžeš se podívat zpátky na kříž, a vidět tam odsouzené své hříchy, **všechny své hříchy**, odstraněné a pohřžené do hrobu věčného zapomenutí? Jenom Bůh a víra znají moc onoho kříže a chlubí se jeho věčnými výsledky. Ale když jsi uvěřil a můžeš se chlubit křížem, **nyní** neúprosně a upřímně odsuzuj všechno zlé ve svém srdci a na svých cestách, jsa si vědom, že Kristus za to byl kdysi souzen. To, co bylo Kristu přičteno na kříži, nebude už nikdy přičteno tobě. „*Blahoslavený člověk, jemuž nepočítá* (= nepřičítá) *Hospodin nepravosti, a v jehož duchu lsti není!*“ (Žalm 32,2).

Když vidím, že hřích, který mne rmoutí, byl nesen Ježíšem a že On ho navěky odstranil obětováním Sebe sama, mizí jakýkoli klam. Nepřeji si už skrývat své hříchy, zmenšovat (zlehčovat) je anebo omlouvat. Byly **odstraněny** na kříži a nyní jsou **odpuštěny** na základě díla vykoupení. Jsem nyní volný a šťastný a mohu jen oslavovat Pána za nesmírnou milost, kterou mi prokázal.

Slovo „černý“ bývá v Písmu často používáno k vyjádření zármutku, bolesti a pronásledování. Job říká: „*Kůže má zčernala na mně (a odlupuje se ode mne), a kosti mé vyprahly od horkosti* (elbf. př.: *hoří žárem*)“ (Job 30,30). Toto se stalo zvláště neposlušnému Izraeli. Zde však je to vyznání milým způsobem spjaté s vírou v Krista a stává se tak (v mravním smyslu) pravou řečí všech věřících. „*Jsem černá, ale půvabná.*“ Sama v sobě je černá jako hřích, ale v Kristu je bělejší nad sníh (srovnej s Izaiášem 1,18).

Toto jednou bude řečí bohabojeného ostatku v posledních dnech, až projde celou hloubkou soužení Jáкова. Bude vskutku velice potřen a zdeptán žárem „*velikého soužení*“ (Zjevení 7,14). Věřící Izraelité oněch dnů budou pronásledováni nejen Antikristem, tím velkým utlačovatelem, nýbrž obrátí se proti nim dokonce jejich vlastní bratři podle těla. „*Slyšte slovo Hospodinovo, kteří se třesete před slovem jeho: Říkávají bratři vaši, v nenávisti majíce vás, a vypovídajíce vás pro jméno mé: Necht' se zjeví sláva Hospodinova* (elbf. př.: *necht' se zjeví Hospodin slavný*), *a necht' vidíme radost vaši! Ale oni zahambeni budou*“ (Izaiáš 66,5).

Mám za to, že na toto nyní myslí nevěsta, jsouc plná radosti, když říká: „*Synové matky mé rozpálivše se proti mně, postavili mne, abych ostríhala vinic.*“ Jako nějaká druhá Rut se stává majitelkou vinic, na kterých byla nucena pracovat. A jsouc šťastná v lásce svého velikého Vysvoboditele a bohatého Pána, mluví tu upřímně, nenuceně o tom, co prodělala a čím je sama stále ještě ve svých očích: „*Černá... jako stany cedarské, půvabná jako opony (= stanové pokrývky) Šalomounovy.*“

Vypráví se, že Izmaelitě používají na vnější zakrytí stanů surové, černé huňaté kozí kůže, které se jeví cestujícímu poušti v oslnivých paprscích slunce jako temně černé. A jistě, kdyby člověk, třeba v nejlepším stavu, byl postaven do záře oslnujících paprsků slunce spravedlnosti, které budou nesmírně jasnější, zdál by se mnohem černější než stany oněch kočovných Arabů. Vždyť, jak kdosi řekl, z hořící lampy nebývá v jas sluneční záře vidět nic víc, než černý knot. Ale jak blahé pomyšlení! I kdyby **nás** ještě trápilo vědomí o vlastní nehodnosti, nedělá už žádnou starost našemu vyvýšenému Pánu. On ji zcela a navždy odstranil ze Svých očí. A oko víry se dívá stejně jako On. Boží úsudek a úsudek víry je vždy stejný. „*Proto pravím tobě: Opuštěny jsou jí hříchy mnohé*“ (Ev. Lukáše 7,47). „*Krev Krista Ježíše... očišťuje nás od všelikého hříchu*“ (1.Ep. Jana 1,7).

„*Dcery jeruzalémské*“, o nichž je tu zmínka, se jistě liší od nevěsty, třebaže jsou s ní jinak úzce spjaté, jak můžeme vyčíst z důležitého postavení, které zaujímají v této slavné události. Jestliže nevěsta představuje město Jeruzalém – pozemské sídlo velikého Krále, jeruzalémské dcery jsou asi představitelkami **judských měst**. To nám dává odpověď na otázku, proč je o nich zmínka na tak mnohých místech Velepísň, ačkoli nikdy nezaujímají v oceňování Krále tak vzácné místo, jako Jeho nevěsta. Podle Slova Páně musí mít Jeruzalém vždy prvenství. „*Neboť nyní vyvolil jsem a posvětil domu tohoto, aby tu přebývalo jméno mé až navěky, a aby tu byly oči mé a srdce mé po všechny dny*“ (2. Paralipomenon 7,16).

7. v. – „*Oznam mi ty, kterého miluje duše má, kde paseš (stádo své)? Kde (mu) dáváš odpočínutí o poledni? Neboť proč mám být tak jako žena zastřená (zahalená) při stádech tovaryšů tvých?*“ – Jak slavná změna tu nastala v tom, čím se nevěsta zaměstnává. Před je-

jím zrakem je Ženich a vyplňuje celé její srdce. Ztratila ze zřetele své „já“. Jaká je to milost! Neobírá se ani černým „já“, ani půvabným „já“. Zaměstnáváme-li se sami sebou, vždy to špatně dopadne. Spousta těžkostí a starostí vyvstává, jakmile obracíme svůj zrak **dovnitř** sebe, namísto **ven** – na Krista!

V uvažovaném krásném verši jsou zvláště pozoruhodné tři věci:

1) Upřímná srdečná náklonnost srdce nevěsty. Neříká: Ty, které-
ho má duše **by měla** milovat, anebo: **touží** milovat, nýbrž: „Ty, *kte-
rého miluje duše má!*“ V jejím srdci hoří jasný plamen lásky k Osobě
jejího Pána a Spasitele. Miluje Ho upřímně a vroucně. „*Oznam **mi,
Ty, kterého miluje duše má.***“ Vidíme tu vědomě prožívanou blízkost:
„mi“ – „Ty“. Jak požehnaný je takový stav pro duši! Znáš ho i ty ale-
spoň trochu, milý čtenáři? Ach jak často něco vstoupí mezi duši a Pá-
na a zabrání takovému upřímnému obecenství a nás připraví o radost
a blaho z blízkosti Pána! Ale Bohu chvála, blíží se už den, kdy tyto
mé oči budou hledět na Krále v Jeho slávě! Mé studené, lenivé srdce
pak bude cele uchváčeno Jeho krásou a navždy bude hořet ryzím,
čistým plamenem dokonalé lásky – jen pro Něj!

2) Nevěsta si přeje občerstvení a potravu **přímo** od Něho.
„*Oznam mi (ty)...*, *kde paseš (stádo své)? Kde (mu) dáváš odpočinu-
tí o poledni?*“ Neodchází k izraelským pastýřům, kteří milovali více
vlnu ovcí než ovce, ale jde k samému nejvyššímu Pastýři. Byla k Ně-
mu uvedena jako ke **Králi**, ale nyní se k Němu obrací jako k **Pastýři**.
Jako kdysi David je i Pán královským pastýřem. A jak milostivě, lás-
kyplně a šetrně bude ještě jednou shromažďovat ovce Izraele, dnes
ještě tolik rozptýlené! Nic by nemohlo převýšit milost odrážející se
v následujících slovech proroka: „*Neboť takto praví Pán, Hospodin:
Aj, já, já ptáti se budu po ovcích svých a shledávati je. Jako shledává
pastýř stádo své tehdy, když bývá uprostřed ovcí svých rozptýlených:
tak shledávati budu stádo své, a vytrhnu je ze všech míst, kam v den
oblaku a mrákoty rozptýleny byly. A vyvedu je z národů, a shromáž-
dím je ze zemí, a uvedu je do země jejich; a pásťi je budu na horách
izraelských, při potocích i na všech místech k bydlení příhodných
v zemi té... Já pásťi budu stádo své, a já způsobím to, že odpočívati
budou, praví Pán, Hospodin*“ (Ezechiel 34,11-13.15).

3) Srdce nevěsty touží po poledním odpočinku u Jeho stáda, zahrnovaného tak velikou přízní. „*Oznam mi..., kde mu dáváš odpočívnutí o poledni?*“ Osobní obecenství, duchovní pokrm a pokojné odpočívání jsou těmi bohatými požehnáními, po nichž nyní její duše vroucně touží. Je unavena bezvýsledným hledáním pokoje a osvěžení daleko od Boha, touží po zelených pastvinách a po tichých vodách Jeho lásky a milosti. Ti, kteří kdysi bloudili kolem po ztemnělých horách a nikde je tam neoblažilo světlo Boží tváře, chápou, jaká hrozná vyprahlost je v její duši. Jakmile však napravení je úplné a blahé, bude jim svěží pastva sladší než kdykoli předtím. Jakmile nevěsta již jednou okusila požehnání z obecenství s Bohem, má jen jedno přání: aby toto požehnání stále rostlo a bylo nepřerušované.

Ale zneklidňuje ji myšlenka, že by mohla být někým podezírána z neupřímnosti. „*Neboť proč mám býti tak jako žena zastřená (zahalená) při stádech tovaryšů tvých?*“ říká. Kdo jsou tito tovaryšové, bude asi těžko rozhodnout. Snad to jsou nižší pastýři, kteří nemohou tolik rozumět a posoudit její situaci jako sám hlavní Pastýř. ON zná její srdce a ona může Jeho srdci důvěřovat. Zdá se, že výraz „zahalená“ obsahuje nějaké podezření (srovnej s 1. Mojžíšovou 38,15). Pro upřímnou a čestnou mysl je to velice bolestná věc, ačkoli nijak neobvyklá. Mnozí z těch, kteří vyznávají, že jsou pastýři Božího stáda, vědí jen velice málo o cestě takové duše, která chodí s Pánem, jsouc prosta všech lidských ustanovení a pravidel, a která nemá jinou touhu, než líbit se Pánu, i kdyby tím třeba na sebe uvalila nevoli celého okolí. Existuje určitá rozhodnost lásky, která se pozvedá nad všechna lidská zřízení a pěstuje **nejužší (ne průměrné)** obecenství s Pánem. Je určitá odhodlanost, kterou nemůže uspokojit běžné zachovávání lidských ustanovení a forem. Taková vzácná duše určitě bude nechápána a křivě posuzována těmi, kteří se ubírají vyšlapanější cestou všední nábožnosti (podobně jako Anna, matka Samuele, když se tak vroucně z vnitřní síly modlila, nenašla pochopení ani u Eliho, Božího kněze – 1. Samuelova 1). Ale Pán dobře rozumí pohnutkám srdce, zná výborně pramen takové rozhodné lásky.

Ale právě ve chvíli, kdy Jeho milá ve své duši trpí, jsouc jinými osobami nízce podezírána, objevuje se její Milý, aby ji potěšil. Poprvé zde ve Velepísní slyšíme hlas Ženicha. Jaká přízeň a milost tu

proudí vstříc tážající se nevěstě. Jaká slova plynou z Jeho rtů! „*Nejkrásnější mezi ženami*,“ – tak zní první výrok Jeho srdce. To jistě stačí, aby byla rozptýlena i nejhlubší hořkost duše.

Třebaže je velice sklíčena starostmi o svůj zevnějšek a pro nedůstojné myšlenky druhých lidí, již ujištění Jeho láskou a Jeho ocenění stačí rozptýlit všechny její obavy. Její srdce je plné, oplývá radostí. Namísto aby se dívala na sebe, na to, co je sama v sobě: „*černá... jako stany cedarské*“, sluncem osmahlá otrokyně, – On ji ujišťuje, že ji má nejen za krásnou a půvabnou, nýbrž za **nejkrásnější mezi krásnými**.

8. v. – „*Jestliže nevíš, ó nejkrásnější mezi ženami, vyjdi po šlépějích ovci* (elbf. př.: *stáda*), *a pas kůzlátka svá podle* (elbf.: *při*) *obydlí pastýřů*.“ Ženich odpovídá na otázku nevěsty v 7. verši: „*Oznam mi ty, kterého miluje duše má, kde paseš* (stádo své)? *Kde* (mu) *dáváš odpočínutí o poledni*?“ Odpověď je daná ochotně a je jasná, ale neříká nic víc. Nenalézáme zde žádný souhlas nebo pochvalu, pokud jde o otázky. Ale nevěsta se jistě táže na nejvyšší důležité věci, takže její otázky mají hluboký význam.

Proč ji asi Ženich nechválí? Cožpak Ho netěší, když slyší takové dotazy z úst Svě milé? Nevyjadřuje to slovy, ačkoli zná jejich význam, nýbrž těší se z nevěsty samé a hluboce cítěnými slovy ji ujišťuje Svou láskou: „*nejkrásnější mezi ženami!*“ Jeho láska je nezměnná, stejná! Jak je to vzácné! Nic z toho, co nevěsta dělá, ani co o ní mluví jiní lidé, nemůže změnit lásku Jeho srdce k Jeho nevěstě, i když ona žel mluví a dělá řadu věcí, které On nemůže schvalovat. Každý znovuzrozený věřící je osobně v Kristu a v Božích očích dokonalý. Je „*ode všeho ospravedlněn*“ (Skutky 13,38-39 - elbf. př.). Ale z hlediska praktického života je plný nedostatků.

Zdá se nám, jako by tu odpověď Ženicha na otázky nevěsty byla prodchnuta nějakým zvláštním tónem. Proč, ptám se znovu? Cožpak si nepřejeme znát myšlenky našeho Pána a Mistra? Jak vzácný je **je-den** jasný paprsek světla Ducha Svatého vržený na svatá Písma! Potom budeme rozumět nejen liteře (= písmenům) Písma, nýbrž také myšlenkám a citění srdce, z nichž vycházejí. Naučme se tedy, proč v Písmu nikdy není vyjádřena přímá pochvala, leč v souvislosti s pravdou a svatostí. Jak často prosíme za něco, co už máme! Jak

často prosíme o světlo a vedení na naší cestě, zatímco světlo bezoblačného nebe osvětluje stezku, po níž bychom měli jít.

Není snad něco skryté v tom slovíčku „jestliže“, co by se zdálo naznačovat, že Pán od Své nevěsty očekává, že zná šlépěje stáda? Zdá se, jako by říkal: „Vždyť je přece znáš. Znáš všechny Mé myšlenky jako izraelského Pastýře o všech těch otázkách, máš je otevřené před sebou. Proč je nečteš a nerozumíš jim?“ Pán nekárá, ale Jeho láska je věrná. Tak kdysi řekl Filipovi: „*Tak dlouhý čas s vámi jsem, a nepoznal jsi mne?*“ (Ev. Jana 14,9). Jak citlivě nás vodí! Jak mírné a citově jemné bývají tiché výtky Jeho lásky!

Nedávno obrácení mladí lidé si obyčejně málo všímají a váží křesťanského obecenství, jak nás o něm poučuje Písmo. Jdou zpravidla obvyklou cestou, která se jim zdá nejpohodlnější a nejpřímější, aniž ve svém svědomí zkoušejí, zda skutečně také jdou cestou stáda. Snad jdou po správné cestě, ale sami si nikdy nevzali čas, aby hledáním v Božím slově spolu s modlitbou si v této otázce zjednali jistotu. Kdyby byla Církev zůstala nerozdělená, jak tomu bylo o prvních letnicích, nebylo by třeba takové zkoumání a hledání. Ale protože se vyznávající Církev rozštěpila v tak mnohé, různě pojmenované útvary a skupinky, má každé Boží dítě v Písmu hledat a poznávat **odtud** Boží svatou vůli a pak ji činit.

Je zarmucující, když vidíme, jak mnozí z Páně milovaných pokládají tento předmět za **nedůležitou a nepodstatnou** nebo **vedlejší věc**. Takové smýšlení nikdy nemůžeme označit za biblické: Bohu dělá velkou nečest a škodí duši. Zkoušky, jimiž nevěsta v různých oddílech Velepísně prochází, pramení, jak se zdá, jen a jen z toho, že naprosto zanedbává naučení, která jí tam jsou předkládána. Myslím, že nepřeháníme, tvrdíme-li, že **druhou nejdůležitější otázkou po uchopení jistoty spasení je pro duši otázka církevního obecenství**. Je-li v této věci některý křesťan lhostejný a příliš mu na tom nezáleží poznat v tomto směru vůli Páně, jistě se bude řídit svou vlastní vůlí. A co potom bude nevyhnutelným následkem? Bůh bude oloupen o Svou čest, Jeho Slovo bude dáno stranou. Takový věřící nepůjde za Mistrem a Pánem, Duch Svatý bude zarmucován a duše ztratí svou svěžest. Za takových podmínek „**první láska**“ brzy vychladne a na-

místo pokoje a radosti se v duši uhostí všelijaké obavy a pochybování.

Máme za to, že je poměrně jen málo věřících, kteří si mnoho let dokážou uchovat první lásku v původní svěžesti z Boha. Živé vědomí o „přenesmírné lásce“ Páně k nám (Ep. Efezským 3,19) a i to, jak vyšel vstříc všem našim potřebám, brzy oslábne. Opustíme svou první lásku. A proč? Namísto abychom rostli ve známosti Pána a snažili se líbit jenom Jemu, volíme si pak vlastní cestu a zarmucujeme tím Ducha Svatého. Výsledkem bývá, že do našich srdcí se vkrádá temnota, světlo je téměř vyloučeno a my býváme ve všech věcech slabí a nejistí.

Pán mluví v Ev. Matouše 11,28-29 o **dvou druhích odpočinutí (pokoje)**. „*Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vám **odpočinutí** dám.*“ Tento pokoj je přímým darem Jeho lásky a získáváme ho, když jsme v Něho uvěřili. Všichni věřící bez výjimky, kteří jsou znovuzrozeni z Ducha Svatého, mají tento pokoj. Všechna naše namáhavá a neúčinná úsilí o spasení přestanou, jakmile přijdeme k Ježíši a je z nás navždy sňato těžké břemeno našich hříchů, pod nímž jsme tolik vzdychali. Ale Pán pak pokračuje: „*Vezměte jho mé na sebe a uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a **naleznete odpočinutí** duším svým.*“ **Odpočinutí svědomí** nám Pán **dává** skrze odpuštění našich hříchů, jakmile v Něj uvěříme, zatímco **odpočinutí srdce nalézáme** v poslušnosti a podřizování se Jeho vůli. „*Vezměte jho mé na sebe, ... a **naleznete odpočinutí***“ (Ev. Matouše 11,29) – odpočinutí a pokoj v každé situaci, i kdyby byla sebetěžší. Toto místo z Písma nám objasňuje, proč tak mnohé duše již brzy po první radosti ze svého obrácení upadají v nepokoj, a proč, třebaže jsou si vědomé odpuštění svých hříchů, se stanou neklidné a nešťastné, jakmile se dostaví první těžkosti. Ztratily ze zřetele, že mají být poddány Kristu ve všech věcech každodenního praktického života a že se mají učit od Něho. Být pod jedním a týmž jhem s Kristem znamená: být po Jeho boku a jít s Ním krok co krok. „*Vezměte jho **Mé na sebe***“. Tím je opravdové chození **těsně** po Jeho boku, a bude-li tomu tak při nás, jistě také „*nalezneme odpočinutí*“ neboť Pán pak bude cítit všechnu naši slabost. Jsou-li dva spojeni pod týmž jhem, může silnější podpírat slabšího; a je jisté, že ani nej-

slabší křesťan, je-li pod stejným jhem s Ježíšem, tím Silným, se nemusí obávat nějakých těžkostí. V přítomnosti Pána zmizí všechny obavy a kola našeho vozu pojedou lehce i hlubokými návěťmi pouštního písku.

Možná ale někdo namítne, že to vše se zdá dosti jasné, pokud jde o náš osobní praktický život a o naši osobní svatost. Ale co se týče Církve, Písmo prý už tak jasně nezjevuje, jaké postavení máme zaujmout a jakou cestou máme jít. Mladým křesťanům by málo slušelo, kdyby chtěli sedět nad různými denominacemi a vyznávajícím křesťanstvem jako soudci. Ale všichni, jak mladí, tak starší, máme povinnost studovat Boží myšlenky o tomto předmětu. Je tu pro nás jak osobní, tak společná (sborová) odpovědnost a Boží slovo nás jasně vyučuje v obou těch směrech.

Cožpak je možné jednodušeji a prostěji mluvit o sborovém obecenství, než jak to činí Písmo v Ev. Matouše 18,20? „*Kdekoli shromáždí se dva neb tři ve jménu mém, tu jsem já uprostřed nich.*“ Zde máme jasnými slovy představen pravý základ všeho křesťanského obecenství: Kristus je středem a věřící jsou Duchem Svatým shromažďováni kolem Něho (anebo lépe: k Němu). Všimněme si ale dobře, že v původním textu se nepraví: „kdekoli **shromáždí se**“, ani „kdekoli **sejdou se dva neb tři**“, nýbrž „*kdekoli shromáždění jsou dva neb tři*“. To ukazuje na určitou moc, která shromažďuje. Zde tedy nejde o pouhou **naši volbu** a působení **lidské vůle**. Duch Svatý je, jak všichni víme, tou Mocí, která shromažďuje ke jménu Ježíše (srovnej s Ev. Jana 14 a 16). Kristus je oním Božím **Středem**, Jeho Duch mocí, která shromažďuje k tomuto středu, a Boží děti **jsou shromažďovány**. Taková je Boží Církev. A toto jest, oč bychom měli usilovat, a to nejen ústy a myslí, nýbrž skutečně a prakticky.

Když se přiblížil onen okamžik a náš drahý Pán se chystal opustit Své učedníky, řekl: „*Já prositi budu Otce, a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal navěky, toho Ducha pravdy, jež svět nemůže přijmouti. Neboť nevidí ho, aniž ho zná, ale vy znáte jej, neboť u vás přebývá, a ve vás bude*“ (Ev. Jana 14,16.17). Zde máme představenou moc, která shromažďuje, utváří (vzdělává) a udržuje (zachovává) Boží Církev.

Při pohledu na přítomnost Ducha Svatého v Církvi jsou zvláště důležité tři věci: 1) „*aby s vámi zůstal **navěky***“, (tedy nejen na určitý omezený čas, jakým byl třeba pro učedníky časově omezený Spasitelův pobyt s nimi), nýbrž „***navěky***“ – 2) „***u vás přebývá***“, „***u vás***“ Ho budete mít, ve shromáždění, – 3) „***ve vás bude***“ tj. přebýváje v **každém** věřicím **osobně**. Týmž drahým pravdám později vyučoval apoštol stejně jasně v Epištolách: „*Zdali nevíte, že tělo vaše jest chrám Ducha Svatého, který jest (= přebývá) **ve vás?***“ (1.Ep. Korintským 6,19). „*Na kterém i vy spoluvzděláváte se (elbf. př.: spoluvzdělávání jste) v **příbytek Boží v Duchu (svatém)***“ (Ep. Efezským 2,22). Jak úžasná, vzácná a požehnaná je to pravda: Duch „***ve vás***“, „***s vámi***“, „***navěky***“. Jak nesmírně bohaté je věno Beránkovy nevěsty!

Ale obraťme na chvíli pozornost k praktickému vysvětlení Ev. Matouše 18,20: „*Když pak byl večer toho dne, který je první po sobotě, a dveře byly zavřeny, kde byli učedníci shromážděni pro strach (ze) Židů, přišel Ježíš, a stál uprostřed, a řekl jim: Pokoj vám!... A to pověděv, dechl, a řekl jim: Přijměte Ducha Svatého!*“ (Ev. Jana 20,19.22). Tu máme pravý, milý a nezkreslený obraz Božího shromáždění. Kristus uprostřed jako střed a učedníci shromáždění kolem vzkříšeného Ježíše. Význačnými rysy tohoto shromáždění jsou: pokoj, velebení, služba a Duch synovství. Sbor, který je shromážděn na takovém Božím základě, nejenže bude uznávat jen Krista za svůj střed, ale též bude mít **Ducha Svatého** jako jediného neomezeného a plnomocného Vůdce a zdroj všeho vzdělání a povzbuzení. Takto shromáždění budou všichni vzhlížet k Pánu, aby byli vedeni Jeho Duchem k Božímu oslavování (srovnej s 1.Ep. Korintským 12 a 14).

Nuže, máme-li před sebou tak jasné ustanovení a tak názorný příklad, je pak ještě třeba tázat se Pána, kde pase Svě stádo? Co by nám mohl ještě navíc povědět mimo to, co už nám řekl? Třebaže nejsem schopen vypočítat všechny rozdíly, kterými se liší jedna církevní společnost od druhé, nikdy nemusím být v nejasnu o kterékoli z nich, zda je v souladu s Božím slovem, které tak jasně zjevuje Boží vůli. Spíše Ho potřebuji prosit, aby mne ostříhal od každé vlastní svévolné vedlejší cesty, ale vodil mne skrze Svého Ducha Svatého po cestách pravdy. A dále: nikdy, milý čtenáři, nezapomínejme, že Pán nás ujišťuje, že bude přítomen **tam**, kde Jeho učedníci jsou shromážděni

v (nebo: k) Jeho jménu. Tam je pravé místo odpočinutí a pastvy. Páně přítomnost stačí, aby duše byla naplněna až k přetékání. „*Sytost hojného veselí jest před obličejem (Jeho)*“ (Žalm 16,11). Ani nejpoutavější služba, ani nejskvělejší a úchvatné náboženské obřady nebo nejmilejší spojení **nejsou Kristus!** To, po čem dychtím, čeho je mi tolik třeba, je, abych byl tam, kde víra může s jistotou prohlásit: **je tu přítomen sám Kristus.**

Jak přemilé, když Ježíš může Svůj lid spatřovat
kol Svě Osoby shromážděný a upřímně Ho milovat:
tu láska k Němu srdce spájí, netíží břímě starostí,
hluboký pokoj smysly hájí a oko vlhne radostí!
V tu chvíli tichou a velebnou
se díky a chvály k nebi pnou
vstříc Otcí, jenž tak je miloval,
že Syna za ně na **smrt** dal.
Jak přemilé, když bratři v svornosti, v pokoji
jsou ku Pánu vedeni v nedělní den.
Hříchů jsou shlazené, nic už nepokojí
toho, kdo v milost byl uveden.
V přeslavném hodu tu **smrt** Páně zvěstují,
je jich snad málo – však svůj střed v **Něm** spatřují!
Tu v slavení a velebení
se všechny hlasy srdce mění:
Boha, jenž tak je miloval,
ze smrti vytrh je, za syny vzal.

„*Pas kůzlátka svá při obydlích pastýřů.*“ Když jsme z Božího slova poznali pravý základ a charakter křesťanského obecnství, jsme povinni uvádět také mladší spoluvěřící na tuto cestu: do šlépějí Božího stáda. Boží potrava pro mladší i pro starší se nalézá jenom tam. I malé jehňátko se záhy naučí chodit stopami své matky, bude ji následovat a vycházet na stejnou pastvu. Královský Pastýř Izraele se stará o jehňátka Svého stáda. „*Jako pastýř stádo své pásti bude, do náručí svého shromáždí jehňátka, a v klíně svém je ponese, březí pak poznenáhlu povede*“ (Izaiáš 40,11). Pečoval dokonce o nejslabší ze Svého stáda, když vedl Svůj lid z Egypta a prováděl ho Rudým mořem. Ani kopyto se nesmělo ztratit nebo zůstat zpět (2. Mojžíšova

10,26). Také dostatek potravy býval každého jitra kolem izraelských stanů, a to po celou dobu, kdy putovali vyprahlou, hroznou pouští.

Náš dobrotivý Pán chce, aby tomu tak bylo i nyní ve shromážděních Jeho svatých. A jistě tam, kde Duch Svatý může plně a volně působit a nejsou Mu činěny nějaké překážky, se dostane jak mléka nemluvnátkům, tak hutnější potravy dospělým. O Církvi je řečeno, že je Božím **domem**, **stánkem** nebo **příbytkem** (Ep. Efezským 2,22). K tomuto **stánku**, v němž se uvolil přebývat sám Bůh, bychom měli toužit vidět shromážděné všechny Ježíšovy ovečky. Snažně a pokorně o to prosíme Boha. Kéž by přítomnost Pána ve shromáždění více přitahovala taková srdce, mocněji než cokoli jiného! Poslouchej, milý čtenáři, co On říká: „*Tu jsem JÁ uprostřed nich!*“ Nuže, chtěj i ty být tam, kde je Ježíš! Je snad něco, co by Ho mohlo nahradit? Čím by bylo nejkrásnější shromáždění na zemi bez Něho? Ano: čím by bylo samo nebe bez Jeho přítomnosti? Prázdným místem! Čím je ale poušť s Jeho přítomností? Božím rájem! Vždy a všude můžeme zakoušet Jeho přítomnost jako místo požehnání, radosti a štěstí. Kéž náš věrný Bůh a Otec vyvede v těchto posledních dnech ještě mnohé vzácné ovečky ze všech lidských dvorců a ohrad a shromáždí je jako pravé stádo kolem Pastýře a Dohlížejícího našich duší (1.Ep. Petra 2,25)!

9. - 10. v. – „*Oři v nádherném faraonově voze připodobňuji tě, přítelkyně má. Půvabné jsou líce tvé v řetízcích* ((jde o kulaté ozdoby, splývající po obou stranách s účesu)), *hrdlo tvé v náhrdelnících*“ (elbf. př.). Nyní mluví Ženich jenom o nevěstě. Opouští předmět jejích otázek a hovoří a mluví přímo a osobně k ní. Jaká plnost a nenucenost se jeví ve slovech Jeho obdivující lásky! „*Připodobňuji* (přirovnávám) *tě, přítelkyně Má. Půvabné jsou líce tvé... hrdlo tvé v náhrdelnících.*“

Jak často ozdobuje lidský duch předmět svého obdivu líbezným půvabem a potom se sám samolibě a ješitně dívá na svůj vlastní obraz. Nikdy to však nedělá Duch Boží. Zde je vše opravdové, ryzí. Pán ozdobuje nevěstu Svého srdce Svým půvabem, a pak se jí obdivuje. Miloval ji – budiž velebeno Jeho jméno! – ještě dříve, než na ní bylo něco k obdivu. Takový je Boží způsob. „*Dokazuje pak Bůh lásky své k nám; nebo(ť) když jsme ještě hříšníci byli, Kristus umřel za*

nás“ (Římanům 5,8). Když ji ozdobil Svými vlastními půvaby, není už na ní nic, co by mohlo Jeho zrak urážet nebo zarmoutit Jeho srdce. „**Všechna** (= **zcela**) *jsi krásná, přítelkyně má, a není na tobě poskvrny*“ (Píseň 4,7). „*Staré věci pominuly, aj, nové všechno učiněno jest*“ (2.Ep. Korinským 5,17). Nevěsta se podílí na témž životě a sdílí postavení, jaké má její vzkříšený, žijící Pán. Jaká je to důstojnost, sláva a požehnání!

ON ve Své veliké lásce „*vydal sebe samého za nás*“ (Ep. Efezským 5,2), a my jsme nyní s Ním, kdysi ukřižovaným, ale nyní vzkříšeným Ježíšem učiněni Jeho spoludědici. „*Ne jako svět dává, já dávám vám*“ (Ev. Jana 14,27). Jestliže svět dává, dává jen část a zbytek si ponechává pro sebe, ale Kristus dává vše. „*Já slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim*“ (Ev. Jana 17,22). To, že obdivuje Svou nevěstu, ačkoli ona je ještě na poušti, je v plném souladu s Ním samým, neboť ona je dokonalá v Jeho vlastní dokonalosti. Rebeka byla ozdobena Izákovými šperky již předtím, než vstoupila do stanu jeho matky. A o Hospodinově nevěstě čteme: „*Ozdobil jsem tě také ozdobou, a dal jsem náramky na ruce tvé, a náhrdelník (nebo: řetízek) na hrdlo tvé; dal jsem obroučku v nos tvůj a náušnice na uši tvé, a vstavil jsem korunu krásnou na hlavu tvou. A (tak) bylas ozdobena zlatem a stříbrem, ... a rozešla (= roznesla) se pověst o tobě mezi národy pro krásu tvou; nebo(ť) dokonalá byla, pro (tj. skrze) slávu mou, kterou jsem byl vložil na tebe, praví Pán, Hospodin*“ (Ezechiel 16,11-14 - částečně podle elbf. př.).

11. v – „*Řetízku zlatých naděláme tobě s kousky stříbra*“ (francouzský př. JND). Zlatý řetěz, jak známo, bývá odznakem povýšení, vysoké přízně a důstojnosti, jak to vidíme např. u Josefa a Daniele. Co však chce Král říci těmi úžasnými slovy? Obdivoval Svou nevěstu, její klenoty a zlaté náhrdelníky, a nyní se cítí podnícen učinit pro ni ještě něco víc. „*Řetízku zlatých naděláme tobě s kousky stříbra*.“

„**Naděláme**“? – Proč **my**? Má nám tu snad množné číslo připomenout tajemství svaté Boží Trojjednosti? O věci stvoření je zapsáno: „**Učiňme** člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho“ (1. Mojžíšova 1,26). A to dílo vykoupení zavrželo, jak víme, podnět k zjevení všech tří Osob Božství. „*Miluje-li mne kdo, slova mého ostříhati bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme*

a přibyték u něho **učiníme**“ – praví Pán. A o Duchu Svatém říká: „*Vy znáte jej, neboť u vás přebývá, a ve vás bude*“ (Ev. Jana 14,23. 17).

Co však máme rozumět oněmi „řetízky zlatými s kousky stříbra“? Jistě tu jde o nějakou ozdobu hlavy. Snad je míněn nějaký druh čelenky (diadém), věnec nebo koruna. Je to zlatý věnec se zrněčky stříbra? Právě uvedené místo z proroka Ezechiele, jak se zdá, dosti nasvědčuje této myšlence. „*A dal jsem... korunu krásnou na hlavu tvou. A (tak) bylas ozdobena zlatem a stříbrem.*“ Bude tedy královské pokolení Juda, uvedené zpět do své země, znovu nosit tuto skvostnou korunu ve svatém městě Jeruzalémě? Sám Pán ji vsadí na jeho hlavu. Jak úžasná to milost! Jaká velebeníhodná božská láska!

Avšak mohl by Juda, mohli bychom my někdy zapomenout, že vznešené čelo Krále ze Sáleu kdysi bylo na této zemi ozdobené korunou z trní? Tehdy nezdobil onu korunu ani jeden pozemský drahokam. Jeho drahá krev ale utvořila mnoho vzácných rubínových krůpějí věčné slávy a nepomíjející ceny. Probud' se, ó probud' se jen, duše má, a přemýšlej o Ježíšově milosti a lásce! Jak ti bude jednou, až ona kdysi probodená ruka ozdobí tvé čelo věncem nikdy nevyblednoucí slávy? Zda bude tvé oko upoutáno udělenou korunou anebo oslněno slávou? Jistěže ne! Tvůj zrak bude upoután a celé srdce navěky zaujato jen pohledem na Jeho slavnou tvář.

Ve **způsobu**, jímž Pán projevuje Svou lásku, bývá vždy něco nesmírně cenného pro srdce. On tu **přímo nevěstě** říká, čím ona je Jeho srdci. Toto stačí uspokojit první touhu lásky, přání osobního obcenství s Ním. Ježíš dobře ví, jakou hlubokou, nevyzpytatelnou radostí může naplnit srdce. Ale bude tomu tak vždycky? Ano, a ještě jednou ano. Jeho láska bude trvat navěky, vždyť On se nemění. Je tentýž včera, dnes i navěky. V minulosti, přítomnosti i v budoucnosti je stále stejný. Jaká radost pro srdce, když je tak přímo, osobně a tak jasnou řečí osloveno Jím samým! Vždyť v nespočetných zástupech vykoupených nebude ani jedna duše, která by snad byla přehlédnuta nebo opomíjena. „*Který zamiloval mne, a vydal sebe samého za mne*“ (Ep. Galatským 2,20) – bude věčným předmětem zpěvu spasených. Jeho láska – vždycky plná a vzácná – bude naplňovat všechna

srdce a promění je v libozvučně zladěné harfy, z nichž bude věčně tryskat chvála Jeho nikdy nekončící lásce.

Láska odívá mne, chrání,
před lstí světa, zlobou – brání,
na nebeských nivách vodí,
nebeskými věcmi zdobí:
Tobě, LÁSKO, chvály vděčně
chci nést nyní – a pak věčně!

Volba prvního přirovnání dává tušit božskou moudrost a má co říci naší duši: „*Oři v nádherném faraonově voze připodobňuji tě, přítelkyně má.*“ Tajuplné nevěstě toho pravého Šalomouna je tu připomenut Egypt, odkud kdysi byla zachráněna v rameni vztaženém, a je zde také zmínka o faraonovi, z jehož železného jařma On ji vyprostil. Jsou to hluboce významná naznačení synům izraelským a z hlediska duchovního uplatnění i nám! Boží pravda se podobá kruhu. Láska, která nás vyprostila z Egypta a nyní vede do Kanánu, spolu se všemi požehnáními, jimiž jsme na cestě tam zahrnováni, je dokonalým, nepřetržitým kruhem milosti a pravdy. A každý jednotlivý úsek tohoto kruhu nám jistě navěky zůstane v paměti. Milost, která nám vychází vstříc při putování světem, nás přivádí k Božímu srdci, odkud sama pramení. „*Ale nyní v Kristu Ježíši vy, kteří jste někdy (= kdysi) byli dalecí, blízcí učiněni jste skrze krev Kristovu*“ (Ep. Efezským 2,13).

Ušlechtilého oře ve skvělém postroji můžeme považovat za symbol síly, rovnoměrnosti, rychlosti, královského majestátu a ochotnosti ve službě. Sotvaže vozataj zasedne, již bývají taková ušlechtilá zvířata připravena táhnout. Každé zdržení v nich budí netrpělivost. Jejich hrabání a podupávání, hrdé potřásání hlavou, hra každého svalu – vše mu jasně ukazuje, že **oni** jsou připraveni, je-li také **On** hotov. A dále, jak jsou poslušní přes svou velkou sílu, a to na sebemenší zatážení uzdy. Poznáváš, čtenáři, v takové ochotné poslušnosti a podřízenosti i obraz své služby? Je i tvá služba taková? Anebo je tomu opačně? Zkus všechny své cesty ve světle zraku svého Pána a Mistra! Vždyť může-li být na světě něco, čeho by ses měl více bát, než pomýšlení, že bys měl být z Jeho služby propuštěn? Rozvaž dobře, že třebaže věčně budeš synem v Otcovském domě, třebaže jako hříšník jsi navěky spasen milostí, přece bys mohl být zbaven služby a tato

bude dána jinému, jestliže svůj čas maříš neužitečnými věcmi anebo jsi v práci Páně nedbalý! Ona práce by ti mohla být vzata a dána někomu jinému. – Pane, který jsi tolik shovívavý, zachovávej Svě služebníky stále přepásané, poslušné a ochotné ke službě, aby jim šlo vždy o jedno: konat Tvou vůli.

12. v. – „*Dokud král (je) za stolem svým, nard můj vydává vůni svou.*“ Je obrovský rozdíl mezi přitažlivými vlastnostmi lidské přirozenosti, tj. těla, a duchovními ctnostmi. Med – obraz sladkosti, příjemnosti těla, byl zakázán ve všech starozákonních obětech. Kousíček medového plástu podaný koncem hůlky ústům, sice mohl rozjasnit zrak a občerstvit srdce válečníka v den bitvy (1. Samuelova 14, 27), ale nikdy nebyl s to osvěžit srdce pána vojsk. Milé, uhlažené vlastnosti přirozené povahy mají nepochybně svůj význam a cenu pro rodinu, okruh přátel a v nejširším měřítku i pro svět vůbec, ale jsou naprosto nezpůsobilé pro Boží oltář nebo pro Králův stůl. Sladkosti, právě tak jako kyselosti staré přirozenosti (těla) – jsou tomu Svatému izraelskému jen opovržením. „*Ti pak, kteří jsou v těle, Bohu se líbiti nemohou*“ (Ep. Římanům 8,8).

Musíme mít **novou** přirozenost, mít v duši život vzkříšeného Ježíše, než můžeme učinit něco, co by bylo milé Božímu zraku, anebo obětovat Mu nějakou příjemnou oběť. „*Musíte se znovuzrodit*“ (Ev. Jana 3,7). „*Ovoce pak Ducha jest: láska, radost, pokoj, tichost, dobrotivost, dobrota, věrnost, krotkost (= mírnost), středmost (= zdrženlivost)*“ (Ep. Galatským 5,22). Život z Boha, který nese ovoce skrze Ducha Svatého, je v očích Spasitele ovocem nejlíbeznější vůně a nejsvěžejší chuti. „*Nard*“ Jemu „*vydává vůni svou*“ a jeho drahá cena nepomijí. Alabastrová nádoba masti, která kdysi naplnila dům v Betánii tak líbeznou vůní, ani dnes pro Něj neztratila svou vůni. „*Ona co mohla, učinila*“ (Ev. Marka 14,8) – tak zněla ihned upřímná, nezkrácená chvála Jeho lásky. A „*kdekoli kázáno bude evangelium toto po všem světě, také bude praveno, co učinila tato, na památku její*“ (Ev. Matouše 26,13).

Bylo by špatné myslet si, že nemůžeme Králi nic přinášet, dokud sedí za stolem (tj. dokud stolí). Ovšemže Mu můžeme dávat jen to, co je od Něho, ale to působí, že je to Jemu i nám tím milejší. Co je milejší než milost? Izraelita musel přinášet koš naplněný prvotinami

země a postavit ho před Hospodinem, Bohem svým (5. Mojžíšova 26). Pravou službou Bohu, pravým velebením je obecenství. Má-li Ženich Svě „masti dobré“, nevěsta má svůj „nard“; ale všechno je milost. Stůl jest Jeho, rovněž tak mast a nard. „*Strojíš stůl před obličejem mým naproti mým nepřátelům, pomazáváš olejem hlavu mou, kalich můj naléváš, až oplývá*“ (Žalm 23,5).

Srdce nikdy nedosáhne takové výše velebení, dokud nepřetéká. Pak už nemá zač prosit a také si už nemůže nic víc přát. Pravé velebení je přetékání srdce. A jak je líbezné, jak milé, vzácné a jak požehnané! Když Duch Svátý sděluje našim duším něco o Ježíšově plnosti, jak brzy tím přetéká srdce! A toto přetékání srdce Kristovou plností je pravé, nebeské velebení. Proto je tak důležitý rozdíl mezi shromážděním k modlitbě a k velebení. Do prvního bychom měli chodit s prázdnými nádobami a tak volat k Pánu, jako kdybychom spíše měli nebe dobývat útokem než odejít bez odpovědi. K velebení bychom však měli přicházet s předcházejícím sebeodsuzováním, dobře připraveni pro stůl Krále, hojně se sytit Jeho štědrými dary a tak okoušet kořist Jeho vítězství, ovoce vykoupení. Tak budou vždy všechny naše potřeby utišeny a každá touha uspokojena. Cožpak nemáme o nic prosit u stolu Páně? Skutečně o nic, kromě o **širší srdce**. Jinak by přece Král musil na něco, čeho se nám nedostává, zapomenout. A bylo by něco takového možné? Mohli bychom v přijímací místnosti Krále **být** jiní než **uspokojení**, ve svatyni svatých, kde okoušíme štědré dary Jeho stolu? Co jiného bychom mohli než chválit a oslavovat, obdivovat a velebit, milovat a ctít našeho Boha a Otce i našeho Pána Ježíše Krista?

Nevěsta nyní dosáhla vrcholu požehnání. Může blaze odpočívat a v pokoji se těšit z přítomnosti Krále, zatímco On odpočívá za Svým stolem. Jakákoli práce a služba uvolnily místo klidu velebení. Spalující paprsky slunce, pronásledování, chudoba, strasti – vše je zapomenuto v plnosti radostí, které skýtá Jeho přítomnost. Nádobka je rozbita, drahocenný nard kane, líbezná vůně naplňuje dům, mastí je pomazávána Ježíšova hlava i nohy a Jeho srdce je uneseno tím, že Mu láska nevěsty vyšla vstříc.

13. v. – „*Svazeček myrhy jest mi milý můj, který mezi mými nadry odpočívá*“ (elbf. př.). – Jestliže vozatajský oř je obrazem **ochotné**

poslušnosti ve službě a nard symbolem **velebení, jak si ho přeje Bůh**, proč by neměl být „svazeček myrhy“ symbolem každodenního, v každé chvíli věrného **svědectví** pro Krista? A může z takového hlubokého, ničím nepřerušovaného obecenství s Pánem něco plynout přirozeněji, než takové svědectví? Zda v takových blahých chvílích nebývá srdce posilněno ke svědectví? Jakákoli naše služba ochabne a stane se neužitečnou, jakmile začneme zanedbávat úzké osobní obecenství s Pánem. Jak to že David v Údolí terebintů (údolí Elah) prokázal takové hrdinství (1. Samuelova 17,2)? Byla snad příčinou jeho rychlého jednání jeho mladická nezkušenost? Zcela jistě ne. Byla to jeho víra, která se ve skrytém obecenství s Pánem povznesla až k výši myšlenek, které Bůh měl se Svým lidem. Odtud pramenila jeho statečnost, když vystoupil veřejně. Mohl zpívat: „*Požehnaný (nebo: oslavovaný) buď Hospodin, který učí ruce mé boji, a prsty mé válce!*“ (Žalm 144,1).

Stejně pravdě nás Pán vyučuje v Ev. Jana 7,37: „*V poslední pak den ten veliký svátku toho stál Ježíš, a volal, řka: Žízni-li kdo, pojď ke Mně, a napij se.*“ Nadarmo se budeme lopotit, chtějící být nástroji k posilnění a osvěžení jiných, jestliže se sami každého dne nebudeme plnou měrou napájet z hlavního zdroje. Každé **nové** svědectví pro Krista by mělo být výsledkem **nového** obecenství s Ním. Jak je nutné, aby si to každý služebník Páně stále připomínal! Nezapomínej na to, duše má, ale **usedej** u pramene, jak to dělal Mojžíš v madiánské zemi, u pramene živé vody. „*I usadil se podle studnice*“ (2. Mojžíšova 2,14). Z takové blízkosti studně se pak Mojžíš mohl zastat sedmi dcer madiánského kněze a mohl napojit jejich stáda. Tento krásný obraz může být spíše vztažen na Krista a na to, jak On otevírá nevěště prameny Svě vykupující lásky. Jistě je tu ale také jedno velice cenné poučení pro každého pracovníka v evangeliu. Kéž bychom byli ve svých srdcích vždy tak blízko pramene života, abychom mohli být také druhým lidem potrubím živé vody!

Srdce nevěsty, stejně jako později i srdce ženy u Jákobovy studnice, přetéká. Musí provolat slávu jména svého Spasitele a sdělit ji druhým. Její Milý je jejímu srdci dražší než nějakému obchodníkovi svazeček myrhy. „*Svazeček myrhy jest mi milý můj.*“ Takové je požehnané ovoce Jeho blízkosti a obecenství s Ním. Všimni si též, milý

čtenáři, hluboké oddanosti, kterou On způsobil v srdci. Nevěsta může právem říci: „**Milý můj**“. Jak blažená, požehnaná je ta nevěsta! „*Svazeček myrhy jest mi milý můj, který mezi mými nadry odpočívá.*“ Tam, svému srdci co nejbliž, skrývá svou libovonnou myrhu. A pak, ať se obrátí kamkoli, všude šíří slavnou vůni svého drahého pokladu.

Svazeček myrhy nošený u srdce provoní všechnen šat a líbezná vůně se šíří na všechny strany, ať doma nebo venku, v práci, při odpočinku, ve svatyni nebo v společenském kruhu přátel. Tiše, ale zcela jistě naplňuje líbezná vůně toho koření celé okolí. Ba i tehdy, když se taková osoba vzdálí, zůstává po ní ještě vůně jako svědectví o vzácnosti Toho, jenž je jejímu srdci nejbližší. Jak slavný je to předobraz! Jsi také tak věrný svému Ježíši, milý čtenáři? Je On skryt v hlubokém nitru tvého srdce? A doprovází tě sladká vůně Jeho jména, ať jdeš kdekoli, a zůstává pak tam, i když jsi odešel? To jsou otázky, které zpytují naše srdce. „*Kupčete*“ (= těžte z toho, hospodařte s tím), *dokud nepřijdu*“ (Ev. Lukáše 19,13), tak zněla slova zavrženého Ježíše na rozloučenou Jeho učedníkům. A o památných znacích Svě lásky, která se chystala podstoupit smrt, dal v předivné milosti napsat: „*To číňte na **mou** památku*“ (Ev. Lukáše 22,19). Nechce, abychom pro Něj dělali něco velikého, anebo abychom na Jeho oltář kladli nějakou oběť vysoké ceny. Přeje si jen, abychom si Ho v době, kdy je nepřítomen, stále připomínali jako tímto světem zavrhovaného Krista a abychom Mu vyhradili místo ve svých srdcích. „*To číňte na mou památku*“ – tj. **připamatovávejte si Mne**. To byla Jeho poslední prosba. Seříd'te všechny věci ve svých srdcích ke Mně. – Udělali jsme to? Děláme to? Uvolnila Mu Beránkova nevěsta toto místo na svém srdci, skryla Ho tam pro dlouhou temnou noc, kdy je vzdálen? Žel, že přání Jeho lásky upadla v zapomenutí! Bývají vpouštění cizí, a jak je bolestné, musíme-li Ho pak vidět stojícího venku, jak ve Svě neúnavné lásce klepe na dveře, takže - abych to řekl obraznou řečí Velepísň – dokonce Jeho „*hlava plná jest rosy, a kadeře jeho krůpějí nočních*“ (Píseň 5,2). „*Noc pomínula* (elbf. př.: *daleko pokročila*), *a den se přiblížil*“ (Ep. Římanům 13,12). Ano, blíží se blahý den, kdy na základě Jeho trpělivé milosti láska Jeho nebeského i pozemského lidu bude dokonale odpovídat Jeho vlastní lásce.

14. v. – „*Milý můj jest mi hrozen cyprový na vinicích v Engadi.*“ – Svazeček myrhy na hrudi je očím skryt, avšak cyprový hrozen je předmětem, který oko vidí; bývá nošen veřejně v ruce. Myrha je životní mízou arabského balzámového stromu, vytékající puklinami v prasklé kůře podobně jako krev prýští ze žil anebo slzy kanou z oka. Cyprové svazečky rostou v hustých květenstvích a jsou krásné i líbezně voní. Apoštolovou modlitbou bylo, „*aby Kristus skrze víru přebýval v srdcích vašich*“ (Ep. Efezským 3,17). Ale zároveň také: „*Vždycky mrtvost Pána Ježíše na těle nosíme, aby i život Ježíšův na těle našem zjeven byl*“ (2.Ep. Korinským 4,10).

Jak rozdílné myšlenky vyvolává strom v plném květu a zraněný strom, jehož životní míza pomalu vytéká z jeho cév! Jeden je obrazem plné životní síly, druhý obrazem smrti. Útlý pupen, který si musí probíjovat cestu tuhým zimním lýkem, je vždy výstižným a zajímavým obrazem vzkříšení, zatímco květy a plody mluví o životní síle a hojných požehnáních pro člověka. Nepatrné seménko svěřené půdě a přikryté těžkou hroudou sice může být delší dobu pokládáno za beznadějně ztracené, ale jakmile se teplé paprsky jarního slunce dotknou půdy, brzy a rychle si mohutná životní síla dřímající v zrnku razí cestu napříč každou překážkou, ukazuje se hebký lístek a brzy nato se již polem vítězně vlní větrem česané zlaté klasy.

Jak milé jsou všechny ty věci! A přece máme něco mnohem krásnějšího předobrazeno v Aronovu prutu, který působením Boží milosti vypučel a vyhnal květy (4. Mojžíšova 17). Za **jedinou** noc vyrostly ze suchého prutu – z kusu mrtvého dřeva – pupence, květy a plody. Jak slavný to předobraz zmrtvýchvstalého Krista, který nese ovoce ve vzkříšení! Tu se na předobrazech a stínech učíme, že potřebujeme vzkříšeného Ježíše jako našeho velikého Nejvyššího kněze, abychom mohli být provedeni pouští až do země Kanán. Milost působí v kněžstvu a je k spasení lidu. Nic menšího než Ježíšova kněžská služba není s to vycházet vstříc našim potřebám. Ten, jenž za nás zemřel, aby nás **učinil** čistými, je nyní živ, aby nás čistými **uchovával**. Je nám vším: obětí za nás, naším Knězem i naším Zástupcem u Otce. Z Ježíšova probodeného boku tekla současně krev smíření i voda očistění.

Jak půvabným zjevem pro oko a líbeznou vůní srdci je náš vzkríšený, vyvýšený a oslavený Pán! Jeho Osoba, Jeho služba a Jeho spojení s námi – vše je plně nepomíjející vzácnosti a navěky zůstane vždy stejné. „*Milý můj jest bílý a červený, znamenitější nežli deset tisíců* (jiných)... *všechn jest přezádostivý*“ (Píseň 5,10.16). „*V něm přebývá všechna plnost Božství tělesně*“ (Ep. Koloským 2,9) „*Proto povstali-li jste s Kristem, vrchních věcí hledejte, kde Kristus po pravici Boží sedí. Na vrchní věci myslíte, ne na to, co je na zemi*“ (Ep. Koloským 3,1.2 - elbf. př.). Jaké svazečky a hrozny květů půvabných vlastností tu nalézáme! Kéž jen máme oči, abychom je viděli, a srdce schopné rozumět jim!

Vinice v Engadi byly proslulé množstvím rozmanitých druhů vzácného ovoce a drahého koření. Onen kraj oplýval bohatstvím všeho, co je krásné očím, lahodné jazyku a příjemné smyslům. Kromě toho byly ony kraje známé také tím, že tam kdysi našel skrýš David se svými věrnými, když byl pronásledován Saulem (1.Samuelova 24,1-4). Úrodná údolí a pevná, bezpečná místa v okolních horách skýtala Božímu pomazanému i jeho družině ochranu, potravu a dostatek osvěžení i odpočinku.

Ale přesto jak slabou a jen nedokonalou představu mohou budit všechny ty dobré a cenné věci této země o nezměrných bohatstvích Krista! Vždyť od Něho plyne všechna hojnost. Nic nemůže být bohaté, co On nezbohatí, nic sladké, co On neosladí, nic plné, co On neučiní plným. A přitom ovšem všechno, co dnes víme o Jeho plnosti, je pouhou kapičkou proti celému oceánu. Vše dobré přichází shůry, a všechno mluví o Něm (srovnej s Ep. Jakuba 1,17). Každá opravdu dobrá věc, kterou můžeme nalézt ve stvoření, nám připomíná jenom Jej, v Němž má svůj střed veškerá dokonalost, ano, v Něm, jenž jest člověk Kristus Ježíš – **Bůh s námi** (Immanuel). Ať chodíme po poli nebo v zahradě, údolím nebo na horách, ať jsme v domě nebo na pracovišti, kéž předmětem každé naší druhé myšlenky je On, náš drahý nepřítomný Pán! Krvácející myrha a kvetoucí cyprový stvol nám jistě může vyvolávat v paměti kříž i slávu a vést nás v myšlenkách k Tomu, „*který vydán jest pro hříchy naše, a vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše*“ (Ep. Římanům 4,25).

Žádné dřevo nikdy nepřineslo Bohu a lidstvu takové ovoce, jako golgotský kříž. Tam byla vyřízena otázka hříchu podle požadavků Boží slávy – a tam byl také zároveň přemožen nepřítel – satan a navěky zničena všechna jeho moc. Kříž je základem našeho odpuštění, našeho pokoje, našeho usmíření, našeho přijetí – ano, je základem všech našich požehnání pro tento čas i pro věčnost. Tam se Bůh zjevil v dokonalé lásce a v dokonalé spravedlnosti jako Ten, který nenávidí hřích, avšak miluje hříšníka. V kříži slavila vítězství láska; ale byla tam rozvinuta a oslavena i svatost, spravedlnost a pravda. Na tomto pevném základu může i největší hříšník obdržet úplné, z milosti dané odpuštění hříchů, a to v okamžiku, kdy uvěří v Krista. A odpuštění je stejně dokonalé jako celé dílo dokonané na kříži. Tam byly zahlazeny hříchy a odsouzen hřích, takže věřící v Krista může být nyní úplně klidný jak při pohledu na množství hříchů ve svém životě, tak při pohledu na hřích, který v něm dosud přebývá, a může ve svatém vítězství zvolat: „(ON) *vydán jest pro hříchy* (elbf. př.: *přestoupení*) *naše*“ (Ep. Římanům 4,25). Kam se ta přestoupení poděla? Jsou pryč – navěky zahlazená! Ten, jenž zemřel za naše hříchy, také i „*z mrtvých vstal... skrze slávu Otce*“ (Ep. Římanům 6,4), a tím je tedy navěky vyřízena otázka hříchu. Pán „*vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše*“ (Ep. Římanům 4,25). Zmrtvýchvstalý Ježíš je přímým Božím svědkem o tom, že věřící je ospravedlněn. Kristus vstal z mrtvých a výsledkem víry jsou pak ony mnohé libovonné hrozny nesmírného požehnání pro duši. „*Ospravedlnění tedy jsouce z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož i přístup měli jsme vírou k milosti této, ve které stojíme. A chlubíme se nadějí slávy Boží... A nejen to, ale chlubíme se i Bohem, skrze Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož nyní smíření jsme došli* (elbf. př.: *obdrželi*)“ (Ep. Římanům 5,1.2.11).

15. v. – „*Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má, aj, jak jsi krásná! Oči tvé (jsou) holubičí (nebo též: holubice).*“ – Ale některý čtenář se možná zeptá: Co je to, co může způsobit, že hříchem poskvrněná a porušená bytost může být v očích Ježíše učiněna krásnou? Kde, kdy a jak se toto může stát? Nic jiného přece není třeba, aby kalich radosti duše byl naplněn tak, až přetéká! Čím jsou všechna bohatství, důstojnosti a slávy tohoto světa ve srovnání s takovými slovy z Jeho

rtů: „*Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má!*“ – Milý příteli, uspokojivou odpověď na ony otázky ti dává jenom evangelium Boží milosti. Pohled: je-li některá duše přitažena k Ježíši, On se jí hned ujímá a uvádí ji do světla Boží přítomnosti, do plné ceny Svého dokonaneho díla a neskonalé vzácnosti Svě velebeníhodné Osoby. Je to milost, Boží milost v evangeliu Jeho Syna pro každého, kdo uvěří. „*Ode všech (hříchů), od kterých jste nemohli skrze zákon Mojžišův ospravedlnění býti, skrze tohoto (Ježíše) každý, kdo věří, bývá ospravedlněn*“ (Skutky 13,39). A Bůh **všechny**, kteří uvěřili, „*příjemné učinil (nebo omilostnil) v tom Nejmilejším* (elbf. př.: *v tom Milovaném*)“ (Ep. Efezským 1,6), na základě díla, které bylo dokonáno na kříži (Ep. Efezským 1,2). Jeho drahá krev nás očisťuje od **všelikého hříchu** (1.Ep. Jana 1). Proto je věřící učiněn „krásným“! Krása andělů bude dokonalá podle jejich místa a řádu, ale hříšník spasený milostí se bude skvíť v kráse samého Pána, bude jí zářit vždy a věčně!

Mnozí sice toto všechno považují za pravdu, ale přece se s úzkostí tážou: Může být takové místo a takové požehnání i mým podílem? „*Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen*“ (Skutky 16,31) – tak zní odpověď nebe každému hříšníkovi, který se dosud třese. Ano, tak zní nebeské poselství dokonalé, úplné milosti všem, kteří se tážou: „*Co mám (lépe: musím) činiti, abych spasen byl?*“ (Skutky 16,30). Věř v Ježíše, důvěřuj Mu, i když jsi nevíš jak umazán hříchem a zkažený. A rychleji, než tvé myšlenky budou moci změnit svůj předmět, budeš učiněn v očích Páně „krásným“. „*Toliko věř!*“ (Ev. Marka 5,36). Dílo bylo dokonáno před dávnou, velmi dávnou dobou. Nespoléhej na své „mrtvé skutky“ (Ep. Židům 9,14). Evangelium spasení mluví tak jednoduchou, tak prostinkou řečí, že k němu není třeba zvláštního vysvětlování. Je poselstvím, které se ti stane pozváním, uvěříš-li mu, a to pozvání pak už musíš jen přijmout. Evangelium je hlasem lásky, která tě naléhavě prosí: dej se usmířit s Bohem, a zároveň ti oznamuje: odpuštění hříchů a pokoj skrze Ježíše Krista (Skutky 10,36; 13,38. 39). Všimni si dobře, milý čtenáři, že evangelium není **zaslíbením** odpuštění a pokoje, ale **oznámením** těchto požehnaných věcí.

Je třeba, aby sis dobře uvědomil tento velice důležitý rozdíl. Dále: duše hříšníka nemůže dojít tohoto bohatého požehnání ani skrze **zákon**, ani skrze **zaslíbení**, ale jen a jen skrze **Ježíše Krista**. Ve

chvíli, kdy hříšník uvěří v Ježíše, je mu Božím slovem zvěstováno odpuštění hříchů, ospravedlnění a usmíření.

Vysvětleme si cesty Boží milosti s hříšníkem na příkladu: Ve 3. kapitole Zachariáše vidíme Jozueho, nejvyššího kněze, jak stojí před Pánem. Je předobrazem působení Boží milosti na Jeruzalém v posledních dnech. Ta kapitola, jak mám za to, nám vysvětluje, proč je nevěsta Krále v Jeho očích tak „krásná“. Ale je v ní také skryt příběh každého hříšníka, spaseného milostí. Jozue je oděn v špinavá roucha. Je tu satan, aby se mu protivil. Jeho ustavičnou snahou je zabraňovat duším přijít k požehnání. Ale Pán se ujímá toho nechráněného muže – On nikoho, kdo k Němu přijde, nevyvrhne ven (Ev. Jana 6,37). Kárá protivníka, umlčuje ho a mluví a jedná ve prospěch Jozueho. Špinavé šaty jsou sňaty, jeho hříchy odpuštěny. Nezůstává ani útržek z původního oděvu, na nějž by se satan mohl odvolat. Když je tedy takto očištěn ode všech svých poskvrn a je oblečen v Boží slavnostní roucho, může mu být vstavena na hlavu čistá čepice. A nyní – jak „krásný“ tu stojí! Co k tomu můžeme říci? „*Tomu, který nás miluje a umyl nás od hříchů našich ve své krvi a učinil nás krále a kněží Bohu a Otci svému: Jemu buď sláva i moc na věky věků! Amen.*“ (Zjevení 1,5.6 - elbf. př.). Nám patří jak královská, tak i kněžská koruna. Jsme oděni nejvyšším důstojenstvím, jsme z rodu královského, a zároveň jsme co kněží ve velebení uvádění do nejužší Boží blízkosti! A jak vzácné je pomyšlení, že toto vše – od počátku až do konce – je jenom Boží dílo a proto navěky dokonalé! „**Hospodin**... vyvolil Jeruzalém... *Pohled', (já) přenesl jsem z tebe nepravost tvou, a (já) oblékl jsem tě v roucha slavnostní. Opět řekl: Necht' vstaví čepici čistou na hlavu jeho*“ (Zachariáš 3,2.4.5 - elbf. př.). To vše je od Boha, skrze Krista Ježíše, na základě díla na kříži. Milost panuje, Bůh je oslaven, víra vítězně jásá, satan je poražen a hříšník navěky spasen.

Tím že jsme spojeni se vzkříšeným Ježíšem, jsme s Ním též učiněni zajedno v Jeho vzkříšení (Ep. Efezským 2). To nám uděluje naše úžasné místo, které máme v Jeho očích. Všichni, kdo jsou v toto nové postavení uvedeni, jsou **krásní**, krásní jako Kristus. Jenže Kristus má ve všem prvenství, jak je psáno: „**Krásnější** jsi nad syny lidské“ (Žalm 45,3). Proto také vidíme, že o Ženichovi a o Jeho nevěstě

jsou užity stejné výrazy obdivu. O obou je řečeno totéž, protože nevěsta je odleskem Ženicha. Voní-li roucho nevěsty libou vůní myrhy, je o Ženichovi řečeno: „*Myrhou, aloe a skořicí všechna roucha tvá (voní)*“ (Žalm 45,9 - elbf. př.). Jak požehnaný je to předmět k našemu rozjímání: **jednota se zmrtvýchvstalým a oslaveným Kristem!** Jistě, jak ubohý, jak pohrdaný by se musel jevit našemu zraku celý svět se všemi jeho spojeními a vztahy, kdybychom se na něj více dívali z tohoto vysokého stanoviště!

Co je tu **prorocky** řečeno o Izraeli, anebo, lépe řečeno, o jeho ostatku, („*Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má*“), platí už dnes v hlubším smyslu o Boží Církvi, o Beránkově nevěstě. Podklad Velepísně tu ale je společný pro Církev i pro Izrael: láska **Páně** je dokonalá. ON miluje Církev, a ve Svém uloženém čase probudí v srdcích Svého obojího lidu, nebeského i pozemského, něžná lnutí lásky, která budou dokonalou odpovědí na Jeho milování. Proto je pro křesťana tolik důležité, aby na sebe prakticky vztahoval a mravně uplatňoval poučení Velepísně. Jde tu o obecnství srdce. Ale vždy musíme mít na paměti rozdíl mezi postavením Žida v posledních dnech a dnešním místem každého křesťana.

I když dosud nenadešel den Beránkovy svatby, je poměr mezi Kristem a Církví již vytvořen. Proto apoštol říká: „*Zasnoubil jsem zajisté vás čistou pannu oddati jednomu muži, Kristu*“ (2.Ep. Korintským 11,2). Jak velice drahá je tato pravda, že můžeme být nevěstou Spasitele, Otcova Syna! Znáš, milý čtenáři, tyto city lásky, které pramení z tak úzkého, vroucího poměru? Okoušíš už nyní – namísto oné trapné nevědomosti, která tak často mate myslí lidí, čekajících na nějaké náhodné uvedení do takového svazku teprve v budoucnosti – ano, zakoušíš již nyní klidnou, pokojnou, srdečnou příchynost a radost, které plynou z toho vědomého spojení? Je-li tomu tak, jistě bude tvé srdce velice žádostivě vyhlížet po návratu svého Pána. Neboť jenom láska je pravou příčinou volání: „*Přijdiž, Pane Ježíši!*“ (Zjevení 22,20).

„*Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má... Oči tvé jsou holubice.*“ Je velice poučné sledovat, v jaké souvislosti bývá v Písmu uváděna **holubice**. Zaujímá od 8. kapitoly 1. Mojžíšovy až do novozákonních dnů v Božím slovu vždy pozoruhodné místo.

Nejprve o ní slyšíme v souvislosti s **archou** (korábem) a **olivovým stromem**. Jak slavné to jsou symboly spasení a Božího pokoje! Holubice utrhla a pevně držela olivový list, zatímco zemi dosud přikrývaly jako přikrov Boží soudy. A dokud vody neoschly, nemohla pro své nohy nalézt odpočinutí. Svět, který dosud ležel v soudu, jí nemohl být místem k pobytu. Budeme-li číst dále, shledáme, že **holubice** prakticky byla jediným ptákem ze všeho ptactva, kterého bylo dovoleno přinášet k oběti a který nám tak přímo předobrazuje samého Pána. Téhož předobrazu je tedy použito pro oba, jak pro Pána, tak pro Jeho nevěstu, třebaže ovšem rozdílným způsobem. Jak předivná se tu ukazuje jednota! „*Neboť jako tělo **jedno** jest a mnoho má údů, ale všichni ti jednoho těla údové, mnozí jsouce, jedno tělo jsou, **tak i Kristus***“ (1.Ep. Korinským 12,12). Všimni si dobře, milý čtenáři, že apoštol tu mluví o tom, co je obrazem Církve. Ale namísto aby řekl: „tak i Církev“, říká: „**tak i Kristus**“. Vidí Církev v Něm. Kristus a Církev jsou **jedno tělo**.

Také Duch Svatý je nám v Písmu obrazně představen jako holubice. „*A svědectví vydal Jan, řka: Viděl jsem Ducha sestupujícího jako holubici z nebe, a zůstal na něm*“ (Ev. Jana 1,32). V holubici jako vzoru jsou, jak se zdá, symbolicky zastoupeny: jednoduchost, čistota, nevinnost a věrnost. Jestliže tedy oko křesťana je prosté (jednoduché), čisté (cudné) a stále zaměřené na Krista, můžeme o něm říci: „*Oči tvé jsou holubice.*“

16. - 17. v. – „*Aj, jak jsi krásný, milý můj, jak utěšený; i to lůže naše (je) svěží zeleň. Trámy domů našich jsou z cedrů, obložení (stěn) našich z cypřišů*“ (elbf. př.). Jak krásná jsou tato slova! Nevěsta tu nemluví o sobě. Slyší sice slova Jeho obdivující lásky, ale ani slůvkem se nezmiňuje o sobě, ba ani neříká, že je takové lásky nehodna. Třebaže je možná v hloubi duše hluboce pohnuta, její vlastní „já“ tu zůstává naprosto nepovšimnuto. **To je pravá pokora**. Někdo může nadělat mnoho řečí o zkaženém a nehodném „já“, a přitom má srdce plné pýchy. Pravá pokora nikdy nemluví o sobě, ani dobré věci, ani zlé. To je ale těžká lekce k naučení. Naším jediným, dokonalým Vzorem je Kristus. Ano, náš chvályhodný Pán se sám ponížil, zaujal nejnižší místo. První Adam se sám vyvýšil a byl snižen. Poslední Adam se ponížil, a Bůh „*ho povýšil nade vše*“ (Ep. Filipským

2,9). Proto, duše má, následuj Ježíše! Trpělivě čekej jen na Boha, důvěřuj Mu! „*Nebo(ť) každý, kdo se povyšuje, bude ponížen; a kdo se poníží, bude povýšen*“ (Ev. Lukáše 18,14). Tato zásada platí i v drobných věcech každodenního života a je prakticky nesmírně důležitá. Můžeme denně, ba každou hodinu vidět, jak se projevuje v obou našich přirozenostech. Ona ubohá lidská přirozenost je ovšem vždy ochotna naslouchat lži pokušitele: „*Budete jako bohové*“ (1. Mojžíšova 3,5). Naproti tomu přirozenost z Boha je spokojena s tím místem, které jí dnes Bůh vykazuje, dokud neřekne: „*Po(po)sedni výše!*“ (Ev. Lukáše 14,10).

Jestliže před našimi zraky není nic jiného než Kristus, bude naše srdce naprosto spokojené. Potom budeme ochotni zaujímat nejnižší místo. Vše, čeho je třeba k našemu štěstí, se nalézá v Něm. Ale On je nejen „**krásný**“ pro oko, ale také „**utěšený**“ pro srdce. Mnozí jsou „**krásní**“ ale nejsou „**utěšení**“, spanilí. Kristus v Sobě soustřeďuje obě ty vlastnosti. „*Aj, jak jsi ty krásný, milý můj, jak utěšený!*“ Jaké sladění vztahy a jaké dokonalosti nalézáme v Ježíši! V Něm, ano, jenom v Něm může srdce nalézt pravé odpočinutí. Proto nevěsta velice příznačně dodává: „*I to lůže naše (je) svěží zeleň.*“ Zelené pastviny a tiché vody štědré Hospodinovy milosti jsou známé, výmluvné obrazy odpočinutí a osvěžení, jemuž se těší Kristovy ovečky pod Jeho pastýřskou péčí. „*Hospodin jest můj pastýř, nebudu míti nedostatku. Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivedí*“ (Žalm 23,1.2). Zelené nivy, plné svěží zeleně, a tiché vody jsou každodenním podílem všech, kteří chodí „*po šlépějích stáda*“ (Píseň 1,8). Pastýř nikdy nestaví svůj stan uvnitř městských zdí. Tam nebývá ani svěží útlá tráva, ani tiché vody. Ale daleko od ulic plných hluku, v tichém ústraní venkovské přírody dává Svému stádu pastvu i odpočinutí. „*Město*“ je v Písni písní jistě symbolem světa, zatímco „*pole*“ (= venkovská příroda – 7,11) představuje nebeská místa. Jakmile se nevěsta dá oklamat a vstupuje do města, čeká ji tam jen zahanbení a starosti. Vždyť tam Ženicha nikdy nenajde. Místem, kde On se zdržuje, bývají vinice, zahrady, pahrbky vonící kořením, hory porostlé balzámovými stromy a údolí, v nichž kvetou lilie.

Slovíčko „*naše*“ v onom: „*I to lůže naše (je) svěží zeleň*“, „*domů našich*“, „*obložení (stěn) našich*“ je výrazem vědomého, plného

a oblažujícího obecenství s „*Milým*“. Podobá se vzácným slůvkům „*nás*“ a „*my*“ v Ep. Efezským. Jak slavné je to sjednocení, jak požehnaná, věčná jednota s Kristem! Zajedno v životě, jedno ve spravedlnosti, jedno v přijetí, jedno v pokoji, jedno v odpočínutí, jedno v radosti, jedno v nebeské věčné slávě!

Jistěže by byl bez radosti i ten nejkrásnější kout této země, ano opravdu bez radosti by musely být také ony mnohé příbytky v nebesích, kdyby tam nebyl přítomen náš drahý Pán, božský Ženich našich srdcí! Ale přejisté slovo zaslíbení zní: „*A tak vždycky s **Pánem** budeme.*“ (1. Těsalonickým 4,17) a dále: „*Abyste, kde jsem já, i **vy** byli*“ (Ev. Jana 14,3). – Jak mnoho je toho, drahý Pane! Navěky být s Tebou, a Tobě podoben!

*   *   *

2. kapitola

1. - 2. v. – „*Já jsem růže* (elbf. př.: *narcis*) *sáronská, lilie při dolinách*.“ Jak úžasnou věcí je **milost**, Boží milost vůči hříšníkovi! Jak obrovskou změnu působí v těch, kdo ji zakusili: změnu v myšlení, v jeho předmětech, v přáních i srdečných citech! Sděluje nám Páně myšlenky o tom, čím jsme v Jeho očích a pro Jeho srdce. Dobře si toho všimni, milý čtenáři, a přemýšlej o tom! Studna je hluboká a její vody jsou vždy čerstvé a osvěžující. Pij z ní plně a bez zábran.

Znát milost znamená znát Boha a také Jeho plné spasení v Ježíši Kristu. O těch věcech vyučuje každého Duch Svatý. Ještě nedlouho předtím nevěsta vyznávala: „*Jsem černá... jako stany cedarské*“, ale nyní je milostí schopna opravdu a bez jakékoli pochybnosti říkat: „*Já jsem růže* (elbf. př.: *narcis*) *sáronská, lilie při dolinách*,“ „jsem tím, co je nejvyšší ozdobou Sáronu, co kráší a dává půvab údolím. Nemluví všedními slovy, ale slovy přesně volenými, a to o tom, co ji činí Ženichovi tak vzácnou. Nechlubí se marnivě proti druhým, ale mluví přímo k Němu, neboť si s radostí uvědomuje, jaké místo zaujímá v Jeho srdci. Jasně je tu vidět plné obecenství, neboť On hned dodává: „*Jako lilie mezi trním, tak přítelkyně má mezi pannami* (elbf. př.: *dcerami*)“ (2. v.). A o něco dále ve Velepísni pak říká: „**Jediná** jest (však) *má holubice, ...jedinká při matce své, vyvolená při rodičce své*“ (kapitola 6,8). Taková je láska a milost našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista, a to působí, že nevěsta má v Jeho očích ono zvláštní místo. Slova Jeho srdečných citů vždy předčí její slova. To je neobyčejně cenné pro srdce. Vždyť jak velký je jistě rozdíl mezi slavnou a libě vonící lilií a ostrým, zraňujícím trnem!

Je mnoho věřících, kteří, když slyší takové pravdy, bezděčně volají: „Ach, já nejsem takového místa hoden!“

Jistěže, milý příteli, pokud myslíš na nějakou svou důstojnost. Ale o jakém místě se domníváš, že jsi ho hoden? Asi myslíš na nějaké nízké místo. Ale je to pokora? Nikoli. To je pýcha! My si v Jeho přítomnosti nezasluhujeme vůbec žádné místo. Proto každé místo, které On nám dá, musí být výsledkem pouhé, naprosté a bezmezné milosti. Stát na prahu dveří by byla právě tak pouhá a ryzí milost, jako sedět na trůnech.

Marnotratný syn si jistě myslel, že bude od něho velice pokorné, poví-li: „*Učiň mne jako jednoho z nájemníků (= z nádeníků) svých*“ (Ev. Lukáše 15,19). Ale to nebyla pokora, nýbrž zbytek pýchy a zákonického ducha v srdci. Všechny takové myšlenky pocházejí z přirozeného srdce, které je nadmíru pyšné a samospravedlivé, a nezná ani svůj skutečný stav, ani Boží milost. Pravá pokora stojí zdaleka a vyznává, že není hodna ani smět pozvednout oči k nebi (srovnej s Ev. Lukáše 18,13). Marnotratný syn neměl nárok ani na přijetí nádeníka, ani na to, aby s ním bylo jednáno jako se synem. Na základě spravedlnosti ztratil všechny nároky. Zbýval mu tedy **jediný** důvod, na jehož základě se odvážil jít, a tím byla **doléhající bída**. Jenom milost mu mohla vyjít vstříc. Neboť kdyby se při něm mělo jednat podle spravedlnosti, bylo by jeho údělem věčné zatracení. Ale zde vládne milost. Není proneseno ani jedno slovo o jeho hříších. Vždyť by před otcem nemohl obstát již ani kvůli jednomu z tisíců hříchů. Otázka hříchů byla vyřízena mezi Bohem a Kristem na kříži. A nyní září milost v celém nebeském jasu. Pramenem všeho je Otcovo srdce a On je rád, může-li prokázat milost. Bůh jedná v naprostém souladu se Sebou. V mysli marnotratného syna předem zamýšlená řeč je přerušena a provinilec už nemůže vyslovit: „*Učiň mne jako jednoho z nádeníků svých*“. To přece ani nebylo možné. Milost tomu zabránila. Otec běží ztracenému synovi vstříc, padá mu kolem krku a velice ho líbá. K plnému smíření dochází v témž okamžiku, kdy se otec setkává se synem. Synovi se hned dostává polibku smíření. Milost pak volně proudí. Když Bůh přijal provedení díla smíření na kříži, stává se smíření naším podílem ve chvíli, kdy se s Ním setkáme v Kristu.

A pak ten kdysi ztracený a zkažený, ale nyní krví na kříži smířený hříšník je učiněn synem a dědicem, Božím dědicem a Kristovým spoludědicem. Taková je milost, Boží milost v Kristu Ježíši pro všechny, kteří věří v Jeho jméno. Budou zářícími nádobami této milosti po celé nekonečné věky věčnosti. Jaké je to místo pro kdysi ubohého poutníka bez přátel a bez domova, a to na věky věků! Tak Bůh zjevuje Svůj charakter milosti. Chce ukázat „*ve věku budoucím nepřevyšené bohatství milosti své, z dobroty své k nám v Kristu Ježíši*“ (Ep. Efezským 2,7).

Všimněme si též, že nevěsta říká: „*Já jsem... lilie při **dolinách**.*“ V tichém údolí nalézá svůj domov. Tam kvete pro radost očí svého Milého a tam šíří svou líbeznou vůni k Jeho osvěžení. On „*pase mezi liliemi*“ (Píseň 2,16). Je to **město**, kde ztrácí radost z Jeho přítomnosti a kde je ponocnými tupena a zlehčována (5. kapitola). Oč lépe by jí bylo, kdyby nikdy neopouštěla tichá údolí! Jaké důležité naučení je v tom i pro nás, milý čtenáři! Daleko od proudu a ducha tohoto světa, daleko od jeho rozkoší a přitažlivostí bychom se měli zamýšlet nad tím, co se líbí Ježíšovým očím a je milé Jeho srdci. Jak divné, že On, který se posadil na trůnu Svého Otce a je obklopen Jeho slávou, ještě myslí na tak bezcenné bytosti, jimiž jsme, ba ještě více: že Mu působí radost a osvěžení, anebo naopak že Ho zarmucuje a zraňuje naše chování na zemi! Jak mnohými věcmi bývá tak často zraňován v domě těch, kdo Ho milují (srovnej se Zachariášem 13,6)! Zda může být pod sluncem něco, co by mohlo křesťanu působit větší radost, než touha líbit se Mu? A naopak lze nalézt něco nehodnějšího než křesťana, který se chce líbit sám sobě a skládá svou radost ve věcech tohoto světa, ačkoli ví, že tím zarmucuje srdce Toho, kterého by se měl snažit jen a jen potěšovat – Toho, jenž za něj zemřel na Golgotě?

Zkoušejme se všichni upřímně, jak je tomu v tomto směru s námi, a sami vcházejme se sebou v neúprosný soud: „*Proto rukou spuštěných a kolen klesajících posilňte, a přímé kroky čiňte nohama svýma, aby, co zkulhavělo, se nevyvinulo, ale raději uzdraveno bylo*“ (Ep. Židům 12,12.13). Jak vzácné musí být očím dobrého Pastýře, když vidí, jak ti, za něž zemřel, vytrvale a s radostným srdcem jdou „po šlépějích stáda“ a nalézají pastvu „při obydlích pastýřů“!

Tam nacházejí svěží zelené pastviny a tiché vody odpočinutí. Naproti tomu jak zarmucující bývá pro Velepastýře a Jemu podřízené nižší pastýře, když vidí, jak některý Ježíšův učedník, o němž se určitou dobu zdálo, že je celým srdcem oddán svému Pánu, povoluje myšlenkám neobrácených přátel a rozkoším tohoto světa. Jak zarmucující je, snaží-li se takový ospravedlňovat se nejnemožnějšími důvody a omluvami, aby aspoň trochu mohl jít ruku v ruce se světem! „Cožpak se opravdu musím vzdát toho či onoho?“ slýcháme často otázku. Ach, milý bratře, milá sestro, myslí raději na to, čeho se nejprve musíš vzdát, abys opět mohl okoušet radosti světa. **Vždyť se**

pro ty marnosti a pošetilosti musíš vzdát Krista! Mám na mysli Krista, pokud jde o praktickou radost, kterou z Něho můžeš mít. Vždyť víš, že se nemůžeš současně radovat z Pána **a** z oněch věcí. Proto se **musíš kvůli Kristu takových věcí vzdát.** Ještě váháš? Podívej se na kříž! **Jak** tě On miloval! Jeho láska Ho nutila, aby i **za tebe** šel na smrt, aby tě vyprostil od tvých hříchů, od světa a jeho věcí, ano, od věčného zatracení. Klesni k Jeho nohám s upřímným zarmoucením podle Boha! Urážel jsi Jeho oko, zarmucoval Jeho srdce, zneuctvoval Jeho jméno. Vyznej Mu všechno a tvé napravení bude úplné, tvé minulé hříchy budou odpuštěny a navěky zapomenuty!

Dokud se toto nestane, je obecenství s Pánem přerušené, duchovní smýšlení a opravdovost i vážnost srdce jsou ty tam. Jdeš zpátky, rychle, stále rychleji, a jestliže Pán ve Své milosti nezastaví kola tvého vozu, kdo potom bude moci říci, jak rychle a jak daleko se od Něho vzdálíš? Možná že dojde k něčemu, co tvou cestu zpět náhle zastaví. Ale vzniklá už škoda zanechá možná navždy vážné, zahanbující stopy. Kéž by nás milost Páně osvětila a přivedla zase zpět na poušť mnohé, kteří se zdržovali na okraji světa a vrhali žádostivé pohledy přes hranice oddělení! Ano, Pane, odvykej nás všechny současnému zlému běhu tohoto světa a dej, abychom, oděni jednoduchou ozdobou lilie, tu byli jen pro Tebe! Chraň nás před snahou chtít se líbit očím světa! Jistě, drahý Pane, Tvá slova: „*Jako lilie mezi trním, tak přítelkyně má mezi dcerami*“ mají mnohonásobně větší cenu než všechno, čeho bychom se kvůli Tobě mohli vzdát!

3. v. – „*Jako jabloň mezi dřívím lesním* (elbf. př.: *mezi stromy lesa*), *tak (je) milý můj mezi mládenci* (elbf. př.: *mezi syny*). *Ve stínu jeho jsem seděla, neboť* (elbf. př.: *a*) *ovoce jeho sladké jest ústům můj.*“ Z různých míst Písma (např. Joel 1,12), vysvětluje, že v Palestině kdysi bývalo mnoho jabloní a že byly velmi ceněné pro stinný chládek a pro chutné, příjemně vonící plody (viz též: Píseň 7,8). Jabloň byla mezi běžnými lesními stromy jistě žádoucím stromem pro unaveného a žízňícího poutníka. Proto i nevěsta volí jabloň za předmět k přirovnání svého Milého naproti jiným. „*Jako jabloň mezi stromy lesa, tak (je) milý můj mezi syny.*“ Není nikdo, kdo by se Mu vyrovnal. Je „*znamenitější nežli deset tisíců* (jiných)“ (Píseň 5,10),

a nevěsta může plně sdílet, čím On je, raduje se tedy nejen z darů Jeho milosti, jakkoli jsou slavné, ale z Něj samého.

Nalézáme tu plné, osobní obecenství! Nevěsta je v nezkaleném světle Jeho přízně a lásky a její odpověď na Jeho lásku je dokonalá. Říká-li On: „*Jako lilie mezi trním, tak přítelkyně má mezi dcerami*“, ona zase dí: „*Jako jabloň mezi stromy lesa, tak (je) milý můj mezi syny*.“ Jaký div tu způsobila milost! K jakým závratným výškám vede! Zda se mohl někdo z Izraele odvážit zdolat vlastním úsilím strmé skály Sinaje a dosáhnout někdy Boží přítomnosti? Nikdy. Od počátku až do konce vše musí být milost. Skrze ni máme nejen dokonalé usmíření, nýbrž jsme také uvedeni do obecenství s Otcem a se Synem. A Pán se raduje z díla Své lásky, neboť je psáno: „*Radovati se bude z tebe s veselím* (elbf. př.: *s rozkoší*), *přestane* (nebo: *odpočívá*) *na milování svém tebe, plésati bude nad tebou s prozpěvováním* (elbf. př.: *s jásáním*)“ (Sofoniáš 3,17). Také nevěsta nyní odpočívá v této nezměněné lásce. „*Ve stínu jeho jsem seděla; a ovoce jeho sladké jest ústům mým*.“ Její duše nalézá pokoj, radost a nesmírnou hojnost. Srdce se sytí Kristem. Každá potřeba je utišena. Je u Něho doma a šťastná. Kdysi jí patřilo jiné místo: místo hříchu a smrti. Ale Pán ji odtamtud vykoupil a uvedl na Své vlastní, na Své nové místo jako vzkříšeného Mesiáše. To je nyní jejím místem; nemůže se zároveň pohybovat na obou místech. „*Pod jabloní vzbudil jsem tě*“ (Píseň 8,5 podle elbf. př.). Ta jabloň je v obrazu Kristus.

Izrael, jak víme, bude jednou znovu **probuzen** ze svého nynějšího stavu národní smrti, aby se **pod Kristem** podílel na požehnáních nové smlouvy. Ale bude moci být probuzen jenom **skrze Krista**, aby **pod Kristem** dosáhl požehnání. Jediným základem pro Izrael tu bude Boží milosrdenství, naprostá bezmocnost bude jediným nárokem, a Kristus bude jedinou cestou k tomu. Jakmile to jednou dojde až tak daleko, bude navěky dobře jak Izraeli, tak i národům. Na tomto základě a pod onou požehnanou Hlavou bude Izrael znovu shromážděn. Bude pak moci v plném smyslu slova sedět v Jeho stínu a na patru svých úst bude okoušet lahodnost ovoce – slavného ovoce Jeho předivné lásky, lásky, která zemřela za vzpurný národ. „*A tak všecek Izrael spasen bude, jak psáno jest: Přijde ze Siona Vysvoboditel, a odvrátí bezbožnosti od Jákoba*“ (Ep. Římanům 11,26). „*V ten den,*

praví Hospodin zástupů, povoláte každý bližního svého pod vinný kmen a pod fík“ (Zachariáš 3,10).

4. - 5. v. – „*Uvedl mne do domu vína, jeho korouhvi nade mnou je láska*“ (elbf. př.). Zatímco jsme dosud uvažovali o různých místech radosti, do nichž je šťastná nevěsta uváděna Králem, nyní se musíme na chvíli zastavit u **zdroje** těchto mnohých proudů požehnání. Výsadou věřícího je pít jak z pramene, tak i z proudu. Sám Bůh je pramenem všech našich požehnání. Po Jeho pravici je bezpočet radostí. Ale hlubokým pramenem nejplnějšího, nejbohatšího požehnání je blahá jistota, že **ničeho, naprosto ničeho nebylo třeba k tomu, aby se k nám naklonilo Boží srdce**. Jak vzácná je to pravda! Jeho láska se podobá prstenu, který byl navléknut na ruku marnotratného syna. Nemá ani počátek ani konec. „*Bůh láska jest*“ (1.Ep. Jana 4,8). Nemění se. A proto nám jsou navždy zajištěna přehojná požehnání Jeho lásky, ne skrže to, **co my jsme**, nýbrž pro to, **co On je**. „*V tom jest láska, ne že bychom my Boha milovali, ale že on miloval nás, a poslal Syna svého (jako) oběť slitování za hříchy naše*“ (1.Ep. Jana 4,10).

Tu je místo dokonalého odpočívání víry: Boží srdce, od věků zdroj každého pravého štěstí. Jak jsem jen kdysi mohl pochybovat o lásce, která vydala na smrt Svého jednorozenného Syna? Jaká to odpověď na každou otázku: On vydal Svého Syna za mne, hříšníka! „*Dokazuje pak (= však) Bůh lásky své k nám; neboť) když jsme ještě hříšníci byli, Kristus umřel za nás*“ (Ep. Římanům 5,8). Co je vlastně nevěra? Je to nevěření v Boží dobrotivost, která za nás vydala na smrt Svého Syna. A co je víra? Věření v dokonalou Boží lásku a v darování Jeho milovaného Syna. „*Amen, amen pravím vám: Kdo slovo mé slyší, a věří tomu, který mne poslal, má život věčný, a na soud nepřijde, ale přešel jest ze smrti do života*“ (Ev. Jana 5,24).

Kristovo dílo nebylo třeba k tomu, aby se Boží srdce naklonilo k hříšníkovu, ale proto, aby se srdce hříšníka obrátilo k Bohu. Celé Písmo osvědčuje tuto slavnou pravdu. První příležitost k jejímu zjevení zavdal pád člověka v zahradě Eden. Provinilá dvojice lidí se chtěla ukrýt před Božím obličejem mezi stromy zahrady; ale tu k nim doléhá slovy plnými milosti hlas Toho, jenž přichází, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo: „*Adame, kde jsi?*“ Člověk tu nyní byl ja-

ko zahynulý, ztracený hříšník a Bůh ho hledal. První slova spásu nescoucí lásky vyjadřují, čím je celé dílo spasení, a zjevení lásky při zaslíbení semene ženy, které mělo potřit hadovi hlavu, jistě potom získává důvěru obou padlých a dává jim smělost vyjít z vlastního úkrytu a vstoupit do Boží přítomnosti. A tak tomu bylo od té doby vždycky. Je-li hříšník Boží milostí přiveden k uvěření v dokonalou Boží lásku, zjevenou v darování Jeho Syna a i v Jeho díle, vstupuje s důvěrou do Boží přítomnosti, do plného vlastnění všeho, co mu dobyla smrt Pána Ježíše, Jeho vzkříšení i oslavení na nebesích. Dostává se mu úplného odpuštění, je přijat v tom Milovaném, a přání Božího srdce, pokud jde o hříšníka, jsou dokonale uspokojena.

Ale ačkoli Boží láska k nám byla vždy stejná, přece v nás bylo mnohé, co bránilo jejímu plnému a nerušenému proudění k nám. Bůh je právě tak spravedlivý, jako je láska. Je právě tak svatý, jako milosrdný. Jeho jednání vždy musí být v souladu s Jeho Osobou. Ale to, co si přála **láska**, obmyslela Jeho **moudrost** a uskutečnila Jeho **moc**. Odstranění všech překážek, které se stavěly v cestu, svědčí o velikosti Jeho lásky. Ježíš přišel, aby vykonal Boží vůli. Dokonal dílo. Přinesl oběť, která byla nutná k odstranění hříchu. Láska, Boží věčná láska nemohla učinit víc, než učinila. Víš, milý čtenáři, proč Ježíš Kristus musel přinést tak velikou, tajuplnou oběť? Apoštol odpovídá: „*aby nás přivedl k Bohu*“. Nejenom do nebe, nýbrž zpátky k Bohu, k poznání Boha a k dokonalému usmíření s Ním. „*Neboť i Kristus jednou za hříchy trpěl, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu*“ (1.Ep. Petra 3,18). A na jiném místě můžeme číst: „*Toho, který hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem, abychom my byli učiněni spravedlností Boží v něm*“ (2.Ep. Korintským 5,21). A tak v Kristu nalézáme oboje: **lásku** i **spravedlnost**. Oboje máme v Ném. Jako vzkříšený jest Ježíš rovněž naším **životem**, a to takovým, jenž leží za hrobem a nese pečeť vítězství nad smrtí i hrobem. Již **nyní** máme v Kristu vše, co nás činí způsobilými vstupovat do přímé Boží přítomnosti – tam, kde je hojnost radosti a přemíra velmi vzácných věcí navěky.

V obecenství s Ježíšem se tu nevěsta raduje ze všeho, v čem i On nalézá Svou radost. Oba jaksi společně hledají mnohé zdroje štěstí v Bohu. Ženich ji přivádí ke studnicím „*živé vody*“. Téhož dne ráno

nevěsta řekla: „*Uvedl mne král do pokojů svých.*“ O něco později ji vidíme spolu s Ním na nivách, kde pase Své stádo a kde mu dává v poledne odpočínutí. Ještě později toho dne říká: „*I to lůže naše (je) svěží zeleň. Trámy domů našich jsou z cedrů, obložení (stěn) našich z cypřišů.*“ Potom nevěsta seděla pod jabloní, jejíž ovoce bylo sladké patru jejích úst. A tu, v závěru dne, jak snad můžeme říci, je svým Milým uváděna k pití vína pod korouhví Jeho lásky. Klíčem ke všem jejím radostem, pramenem tolikerého blaha je upřímná a neomezeně působící láska Ženicha.

Dlouho, předlouho ležela korouhev lásky Pána k Izraeli jaksi svinuta. Víra vždy věděla, že podle Božích plánů je tato korouhev odložena stranou jen na určitou dobu, jsouc bezpečně skryta ve Slovu zaslíbení, i když dosud veřejně nerozvinutá. Mnozí zbožní muži tvrdili a psali, že korouhev Hospodinovy přízně již nikdy nezavlaje nad Jeho dávným Sionem. Nějak totiž přehlédli Boží pravdu o opětovném vystavení města a chrámu, a také pravdu o obnovení Izraele. Jiní zase tuto pravdu zduchovňovali. Ale čemu učí Písmo? Když „*člověk jeden rodu znamenitého*“, o němž nám mluví podobenství, „*odešel do daleké krajiny (= země), aby (pro sebe) přijal království, a zase se navrátil*“ (Ev. Lukáše 19,12), nevlála nad Jeruzalémem žádná korouhev Boží lásky. Již více než 18 století leželo milované město a slavný chrám v sutinách a jeho původní obyvatelé byli rozptýleni do všech světových stran. Sám Pán to několikrát předpověděl: „*Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky, a kamenuješ ty, kteří byli k tobě posíláni, kolikrát jsem chtěl shromážditi dítky tvé, tak jako slepice shromažďuje kuřátka svá pod křídla, a nechťeli jste. Aj, zanechává se vám dům váš pustý. Nebo(ť) pravím vám, že mne neuzříte od této chvíle, až dite: Požehnaný, který se bere ve jménu Páně!*“ (Ev. Matouše 23,37-39).

Pán, jak víme, zatím oddálil Svůj návrat, a to v nezměrné milosti vůči nám. Ale Jeho láska stále pracovala, i když ne v Izraeli. Jeho dlouhé shovívání je spasením (porovnej s 2.Ep. Petra 3,9). Mocí Duha Svatého povolává ze Židů i z pohanů skrze kázání evangelia lid Svému jménu (Skutky 15,14-18). Ode dne letnic se Pán zaměstnával tím, „*aby ty oboje vzdělal v samém sobě v jednoho nového člověka*“ (Ep. Efezským 2,15). A nebude to už dlouho trvat a Církev – Jeho tě-

lo a plnost všechno ve všem naplňujícího, bude naplněna ve svém počtu, a potom bude vzata, aby se s Ním setkala v povětří. „*A tak vždycky s Pánem budeme*“ (Ep. Efezským 1,23; 1.Ep. Tessalonickým 4,17). Toto vzetí Církve musí nastat dříve, než bude Izrael moci být znovu uznán za Hospodinův národ. A třebaže Židé jsou už tak dlouhou dobu odstaveni a pro své hříchy prováděni kázní, přesto nás apoštol ujišťuje, že Bůh nezavrhl Svůj lid navěky. „*Darů* (milosti své zajistě) *a povolání Bůh nelituje*“ (Ep. Římanům 11,29).

Nadejde čas, kdy bude Sionu milostiv. Bůh to již dávno uložil ve Svě radě. Pán se zjeví ve Svě slávě, když znovu vzdělá Sion. Neboť jméno Hospodinovo bude zvěstováno na Sionu a Jeho chvála v Jeruzalémě (Žalm 102,22). Slovo Páně trvá navěky, ale myšlenky a názory lidí pomíjejí. „*Aj, dnové jdou, dí Hospodin, a přivedu zase zajaté lidu svého izraelského i judského, praví Hospodin, a uvedu je do země, kterou jsem byl dal otcům jejich, a dědičně ji obdrží*“ (Jeremiáš 30,3). A dále: „*I veseliti se budu z nich, dobře jim čině, když je opravdu vstípím v této zemi, celým svým srdcem a celou svou duší*“ (Jeremiáš 32,41). Tehdy se nad nimi zcela jistě znovu rozvine korouhev nezměnné Boží lásky. A jak veliká to budou muset být požehnání lidu, kterému Bůh chce žehnat „*celým svým srdcem a celou svou duší*“! Jaká milost a blahosklonnost se z Boží strany zračí v této řeči! Jaká požehnání mají k očekávání dnes ještě vyvržení a pošlapávání Židé! Je málo těch, kteří tomu chtějí věřit. Ale blíží se den, a je už blízko, kdy Mesiáš, jejich Král, povstane proti všem jejich nepřátelům – když obklíčí Svůj milovaný Jeruzalém ohnivou hradbou a uvnitř bude přebývat sláva. Tehdy se rozvine dlouho skrytá korouhev Jeho lásky, aby takovou zůstala navždy. Všechna pokolení země pak budou vidět věrnou lásku Pána, až potáhnou do Jeruzaléma, aby se klaněla Králi, Hospodinu zástupů, a slavila slavnost stánků (Zachariáš 14). Ano, pak se naplní to úžasné povědění: „*Uvedl mne do domu vína, maje za korouhev lásku ke mně. Občerstvěte mne hrudami* (elbf.př.: *koláči z hroznů*), *posilňte mne jablky, neboť jsem nemocná milostí* (= láskou)“ (Píseň 2,4.5 elbf. př.).

A nyní, čtenáři, co přinášejí tyto měnící se výjevy hlubokého i nejhlubšího požehnání, rozmanitých pramenů a vždy nových zážitků tvé duši? Čím mluví k tobě? I když jsou to obrazy a stíny, přesto

byly v dávné době napsané i k tvému poučení. Ukazují zcela jednoduše skutečnost obecenství s Kristem, vzájemnou náklonnost Ženicha a nevěsty, sympatie srdcí, která jsou **jedno**. Necítil jsi někdy, že naladění tvého srdce a tón tvých myšlenek a citů se stal duchovnějším, když jsi byl na chvíli úplně oddělen od světa a pěstoval v ústraní úzké obecenství s Pánem? Zda jsi pak prakticky více neokoušel přítomnost Pána? Zda tvůj duch pak nebyl volnější a zda jsi necítil méně překážky ze strany těla? Zda ses necítil více než jindy oddělen od této země a stejnou měrou blíže nebi při vědomém okoušení nebeských věcí a v jistotě lásky Páně a Jeho radosti z nás?

Ale tento stav vyššího, duchovního okoušení je jen nahodilý, a všeobecně ho nelze dosáhnout ihned. Nemůžeme se rázem povznést od okoušení pozemských věcí **k takovému měřítku** okoušení nebeských věcí. Máme ovšem Krista, Ducha, Boží slovo a lásku Otce – vždy nezměnné, ale naše obecenství s tím vším nebývá vždy stejné. I nezbytně nutné a nevyhnutelné zabývání se ducha a těla časnými věcmi působí otupujícím vlivem na naše duchovní vnímání. Skryté, tiché rozmlouvání s Pánem, přemýšlení o Jeho Slovu, opravdové sebeodsuzování, držení těla na uzdě, zatímco srdce se raduje z Božích věcí a Duch Svatý našim srdcím zjevuje Ježíšovu lásku – to jsou věci, které jsou ve většině případů spojené s takovým vysokým stavem duchovních prožitků. Ano, spíše bychom řekli, že taková praktická cvičení musí být **navyklostí** věřícího, má-li mít duchovní smýšlení. Musíme chodit **vírou**, jako tací, kteří patří k novému stvoření, a ne **viděním** podle starého stvoření (2.Ep. Korintským 5,16-18).

Zároveň přitom nesmíme zapomínat, že náš chvályhodný Pán není vázán na určitý druh prostředků, aby Svě milované uváděl do Svého domu vína, tam, kde je přítomen, kde je plnost radostí. Viděli jsme již, že duše překypovala radostí, protože pojednou přišla k poznání své bezmocnosti a svého chybování, a k poznání neproměnné lásky Pána. Ale zde, v příběhu oné nevěsty, se nesetkáváme s nějakými chybami nebo špatnými věcmi. Spíše se tu ukazuje stálý růst a pokrok v její zkušenosti, podobně jako u duše, která přichází z tiché modlitební komůrky k rodinné bohoslužbě a pak se ubírá k společné večeři na památku svého Vykupitele. Její obecenství se Ženi-

chem nabývá stále niternějšího charakteru. Její radost se stupňuje, až nakonec zjevení lásky a dobrotivosti jejího Pána působí na její duši takovou mocí, že je obava, že se tělo pod tím zhroutlí. Přesto ale chce být posilněna právě skrze to, co ji úplně vyčerpalo: „*Občerstvěte mně koláči z hroznů, posilňte mne jablky, neboť jsem nemocná milostí* (= láskou).“

6. v. – Zaměstnávání se Kristem nemůže duši nikdy dost nasytit. Třebaže srdce bývá plně uspokojeno, přece jen tu bývá touha okoušet ještě více. A Pán tak rád dává více, stále víc – s nepřebornou hojností! „*Otevři ústa svá, a naplním je*“ (Žalm 81,11). Jenom On dovede uspokojit přání srdce. A všimněme si, že přivádí nevěstu stále blíže k Sobě: „*Levice jeho pod hlavou mou, a pravici svou objímá mne.*“ Velebeníhodný Pane! Kde jinde bychom mohli najít výše, hloubky, délky i šířky Tvé lásky? Nikdy nemohlo být okoušeno vroucnější, skutečnější a požehnanější obecenství. Nevěsta opírá hlavu o hrud' svého Milého, o místo dokonalého, věčného pokoje. Jistěže není možné domyslet něco vyššího. Ach, kéž bychom více znali **přemáhající a podepírající** moc přítomnosti našeho milostivého Pána! Kéž On nám dá rozšířené srdce, duši, která by byla schopnější tyto drahé věci chápat a radovat se z nich!

7. v. – „*Zavazuji vás přísahou, dcery jeruzalémské, skrze srny (elbf. př. skrze gazely) a laně polní, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého (elbf. př.: lásku), dokud by nechtěl(a).*“ – V závěru tohoto šťastného, bezoblačného dne nevytrhujme Královu nevěstu z pokoje, který jí může dát jenom Jeho nezměnná láska. S korouhví Jeho lásky nad hlavou a s Jeho věčným ramenem pod sebou – ano, tak může blaženě odpočívat na Jeho hrudi. Přemáhá ji prožívání všeho, čím On je. Proto mluví o **Jeho** stínu, o **Jeho** ovoci, o **Jeho** korouhvi, o **Jeho** levici a o **Jeho** pravici. Kristus, a jenom Kristus je tu vším. Jestliže se Jím duše takto zaměstnává, On se nejvíce stará, aby v tom blahu nijak nebyla rušena. Gazely a laně patří mezi velice plachou polní zvěř a jejich sluch je tak citlivý, že je zneklidňuje již i velmi vzdálený, nepatrný šelest. Tak bychom se i my měli mít na pozoru již zdaleka před čímkoli, co se k nám chce přiblížit a přerušit naše obecenství s Pánem, anebo co nás chce odvést z úzké stezky praktické svatosti a oddanosti Jemu.

8. - 9. v. – „*Poslyš! Milý můj. Aj, on se bere* (tj. přichází), *skáče po (těch) horách, poskakuje přes ty pahrbky.*“ Když duše byla delší dobu v nepřerušném obecenství s Pánem, stávají se její srdečné city k Němu živějšími a touha po Jeho návratu vážnější a opravdovější. Pochopil jsi, milý čtenáři, mysl milující a milované Sulamit, projevující se slavnými slovy: „*Hlas milého mého! Aj, on se bere!*“ Je On skutečně Tím, kterého nejvíce miluješ? Nezní ti žádný jiný hlas tak libě, jako Jeho hlas? Trpělivě Ho očekáváš a toužíš po Něm každý den?

Je velký rozdíl mezi osobou, která věří tak zvanému „učení o druhém příchodu Pána“, a milující duší, která se raduje z obecenství s Ním a toužebně očekává na příchod svého milovaného Pána. Pouhá **víra** v učení může jen málo působit na srdce, srovnáme-li ji s přímým vlastněním Osoby Krista – s předmětem srdce, který ovlivňuje a ovládá všechno. Je rozdíl pouze **vědět**, že Pán se opět vrátí, anebo – podobně jako u Tessalonických – trpělivě očekávat Božího Syna z nebe, toužebně jako nevěsta vyhlížet po příchodu jejího Ženicha. Duch i nevěsta řkou: „*Přijď!*“ Je to **srdce** nevěsty, které volá: „*Přijď!*“ – i když je ovšem ponoukáno Duchem Svatým, který v tom srdci bydlí. ON je to, jenž v nás působí blahé vědomí o našem poměru ke Kristu, do něhož jsme uvedeni, a také o všech projevech lásky, která se k nám v Něm sklání.

Zpravidla rychle poznáváme **zvuk** hlasu té osoby, kterou máme rádi. „*Maria!*“ zvolal Pán na Svou učednici plačící u hrobu, a dobře známý hlas jí pronikl celou duší. I kdyby byla mluvící osoba tak vzdálená, že bychom ještě nemohli přesně rozumět jednotlivým **slovům**, přece **zvuk** hlasu stačí dotknout se určité struny, jejíž znění rozechvěje celé srdce a vzbudí všechny v něm dřímající moci. „*Hlas milého mého!*“ volá nevěsta. Zaslechla Jeho hlas už zdaleka, a již je celá její duše plná dychtivého očekávání. A nemusí čekat dlouho. Ihned může dodat: „*Aj, on se bere!*“ – Ano, On přichází, „*Pán je blízko!*“ Čekáš Ho **dnes**, milý čtenáři? – „*Aj, on se bere, skáče po (těch) horách, poskakuje na (těch) pahrbcích. Podobný jest milý můj srně (= gazele) aneb mladému jelenu*“ (8. - 9. v.). Jeho nohy jsou rychlé jako nohy laní.

Namísto aby blízkost Pána plně uspokojila srdce, roste v mysli touha po ještě vyšších radostech, které uděluje Jeho osobní přítomnost. Co může být bližší, užší, vroucnější a důvěrnější nad obecenstvím, kterému se nevěsta těšila vírou od počátku našich úvah? Její radost nebyla ničím přerušena, zato však stále přibývalo hlubšího poznávání Jeho lásky a Jeho zvláštní přízně.

Mnozí mají za to, že v uvedeném místě jsou náznaky určitého poklesu a jítí zpět, a že čas odpočívání byl pro nevěstu škodlivý, že nesmírná plnost jejích výsad ji zavedla až k určité bezstarostnosti. Ale i když se jistě může něco podobného přihodit, i když veliké duchovní radosti se někdy střídají s určitým stupněm ochabnutí, ba i s jítím zpět a odcházením z obecenství s Pánem, přece se zdá, že zde tomu tak není. Vždyť kdy nejvíce toužíme po příchodu Pána? Jsme-li v obecenství s Ním, anebo **mimo** to obecenství? Odpověď na tuto otázku není těžká. Není možné, aby v našem srdci byla opravdová touha po Jeho návratu, nejsme-li s Ním v radostném obecenství. Jsme ovšem vždycky bezpečni a jisti v Ném, ale ne vždy býváme šťastni **s Ním**. Jestliže jsme si trochu víc zavdali se světem, anebo jsme zanedbali sami se odsuzovat, ztrácíme radost v Ném a v takových chvílích si obvykle nepřejeme, aby se vrátil...

„Dí jemu Petr: nikdy nebudeš mýt mé nohy! Odpověděl jemu Ježíš: Neumyji-li tebe, nemáš díl se mnou“ (Ev. Jana 13,8). Dobře si všimněme, že Pán neříká: nemáš podíl **na** Mně. To by nikdy nemohl říci, ale poučuje Petra a i nás o tom, že když zanedbáváme sebeodsuzování, zapomínáme-li na umývání našeho každodenního zašpinění, *„obmytím vodou skrze slovo“* (Ep. Efezským 5,26 - elbf. př.), musí dojít k přerušení našeho obecenství s Ním. Pán s námi nemůže jít, jestliže v nás je nějaké neodsouzené zlo. Slova *„nemáš dílu se mnou“* jsou hluboce vážná. Neměla by ses raději, duše má, vzdát všeho, než aby ses dala okrást třeba jen o jeden den, o jednu hodinu obecenství se svým drahým Pánem? Kde jinde bys chtěla nalézt sílu k putování a k praktickému životu, k velebení a ke službě, kdybys ji neobdržela od Něj? Jakou slabostí, jakou temnotou by se vyznačovala tvá cesta, kdyby šla daleko od Něj! Hanbou by se asi musela zalít tvoje tvář a tvá duše by se naplnila bolestí, kdybys vkládala své zašpiněné nohy do Jeho rukou, neboť On skutečně zná a ví i vidí, kde

jsi chodila. Ale zamysli se nad tím, že ony nikdy nemohou být umyty, jestliže **On** je neumyje. „*Neumyji-li tebe, nemáš dílu se mnou.*“ Chceš-li chodit s Ježíšem a být u Něj šťasten, musíš chodit **skutečně** oddělen od **všeho** zla, ode všeho, co nelze sloučit s Jeho svatostí a s Jeho charakterem. – Pane, veď nás v těchto zlých dnech po **Tvých** cestách, abychom vždy s vážnou modlitbou a milující touhou čekali na Tvůj příchod!

„*Pán můj váhá přijít!*“ (Ev. Lukáše 12,45) – může říkat jenom takové srdce, které ještě hledá nějaké uspokojení v tomto světě, zatímco srdce, které je naplněné Kristovou láskou a které opravdu touží po Jeho osobní blízkosti, volá: „*Přijdiž* (tedy), *Pane Ježíši!*“ (Zjevení 22,20). Jenom pokud se duchovně radujeme z Krista, toužíme také vidět Ho už tváří v tvář. Toto vždy bývá neklamný zkušební kámen na skutečný stav naší duše. Je-li dům v nepořádku, manželka si obvykle nepřeje, aby se její muž vrátil domů, ale spíše bude chtít napřed dát vše do pořádku. Ale když je pak vše na svém místě, totiž podle **mužova** přání, začne myslet na jeho návrat, bude chtít slyšet jeho hlas a vidět jeho obličej.

Mnozí křesťané říkají ve svých srdcích: Cožpak mi nestačí, když vím, že patřím Pánu? Proč bych měl den co den vyhlížet Jeho příchod z nebe? Víím, že jsou mi odpuštěny hříchy a že jsem spasen. Ostatně mohu milovat i **neviditelného** Spasitele a důvěřovat Mu. – Dobrá, spolupoutníce, ale přesto mi dovol otázku: Mluví takhle srdce, které upřímně miluje Pána Ježíše, anebo to je řeč srdce, které ochladlo a zlohostejnělo k Jeho požehnané Osobě? Je možné, abys myslel na všechnu Jeho lásku a přízeň, na všechna Jeho utrpení, na Jeho smrt za tebe, i na Jeho vyvýšení a oslavení, aby sis přitom nepřál vidět Ho? Cožpak netoužíš spatřit už onu tvář, která navěky zaujme tvé srdce a naplní tvá ústa nejvznešenějšími chvalozpěvy? Co by si asi pomyslel nepřítomný manžel a co by cítil, kdyby se dověděl, že jeho žena řekla: „Vím, že jsem jeho, to mi úplně stačí. Vždyť každý den o něm slýchám a víím, že mne velice miluje. Proč bych tedy ještě měla tolik toužit po Jeho návratu? Proč bych mu měla stále psát: Přijed' už brzy domů, tak ráda bych tě tu již viděla“?

Co by sis myslel, milý čtenáři, o takové řeči? Nazval bys **toto skutečnou** láskou ke vzdálenému muži? A kdybys sám byl tím man-

želem, uspokojilo by to **tvé** srdce, zvláště kdybys svou ženu velice mnoho miloval (srovnej s Ep. Efezským 3,19)? Jistěže ne! Lásku může uspokojit zas jen vstřícná láska. „*My milujeme jej, neboť on prvé* (= dříve) *miloval nás*“ (1.Ep. Jana 4,19). Láska věřícího je zrcadlením Kristovy lásky. Čím častěji slychá milující manželka o svém nepřítomném muži, tím živěji bude toužit po jeho návratu. Domácí prostředí pro ni může být nevímjak příjemné a pohodlné, ale samo o sobě nestačí. K tomu, aby srdce bylo opravdu šťastné, potřebuje přítomnost Toho, jenž je dosud v „daleké krajině“. Dokud **On** tu není, nic na světě nemůže vyplnit tuto mezeru. Ale, žel, jak málo my cítíme tu mezeru, kterou může vyplnit jenom Osoba Krista!

Je to **sám** Pán jako Mesiáš a Král, po Němž tu milující nevěsta tolik touží. „*Hlas milého mého! Aj, on se bere!*“ Sám se zjevil jejímu srdci a ona nyní může vírou pronikat do Jeho lásky a radosti jako Ženicha a Krále na Sionu. Zná a oceňuje tuto lásku a chce Ho mít jako svého Mesiáše. Jak slavná je to změna! To místo, kde On kdysi byl sionskou dcerou pohrnut a zavržen, se brzy stane dějištěm Jeho lásky jako Ženicha a Jeho tisícileté slávy. Proto vřelá, srdečná touha bohabojného ostatku v posledních dnech, aby se Mesiáš již zjevil jako jejich Král a Vykupitel, nalézá často pochopitelný ohlas na mnoha místech Žalmů a Proroků. Tak třeba v Izaiáši 64,1.2 čteme: „*Ó bys protrhl nebesa a sestoupil, aby se od přítomnosti tvé hory rozplynouti musely, jako oheň zapaluje trní* (elbf. př.: roští), *od ohně i voda vře; abys ve známost uvedl jméno své nepřátelům svým, aby se před tváří tvou národové třásl!*“

10. - 13. v. – Ve Velepísni se setkáváme se stejnou hlubokou touhou, i když je vyjádřena poněkud jinak. Ostatek tu před námi vystupuje v obrazu nevěsty, která netouží tolik po svém vysvobození a zničení nepřátel, anebo dokonce po zřízení Kristova království ve slávě a moci, jako spíše po **Osobě** přicházejícího Mesiáše. Je to **její** „*Milý*“ a **On** brzy přijde. **On** Je podoben gazele nebo kolouchu lánímu. **On** je takřka už u domu, dívá se oknem a mřížovím (9. v.). Jde tu o **Osobu** Pána. Jeruzalémský ostatek zde tuší, že se blíží příchod Jeho Krále, jejich úplné vysvobození a zahájení tisícileté slávy. A Pán potěšuje tento ostatek ještě většími zjeveními Sebe samého. Opakovaně ho ujišťuje, že ho miluje, a ve Svém srdci se z něj raduje.

Nic nemůže být velkolepější a působivější nad úchvatná slova Pána v dalších verších. Mluví k nevěstě a ona s radostí Jeho slova opakuje: „*Ozval se milý můj a řekl mi: Vstaň, přítelkyně má, krásná má, a pojď! Nebo(ť) aj, zima pominula, déšť přestal a odešel. Květiny se ukazují po zemi, čas prozpěvování přišel, a hlas hrdličky je slyšet v naší krajině. Fík vypustil holičky své (franc. př. JND: fíkovník naplňuje vůni své zimní fíky) a révoví kvete, vydává vůni. Vstaň, přítelkyně má, krásná má, a pojď!*“ Ještě před chvílí sotvaže rozeznala zvuk Jeho hlasu a skrze mřížoví zahlédla letmý pohled Jeho očí. Nyní ale, ó šťastná nevěsto, On je dosti blízko, abys mohla rozumět slovům Jeho úst! A buď velebené Jeho slavné jméno! Vždyť je víře vždy blízký, vždy přítomný!

„*Levice jeho pod hlavou mou, a pravicí svou objímá mne*“ (Píseň 2,6). Tak mluví víra. Víra se může opřít o Jeho hrud'. Smí v noci spočívat v Jeho náruči a ráno s Ním vycházet do vinic, prohlížet kvetoucí vinné keře. Jak je to požehnané! Ovšem, pokud jde o Jeho **Osobu**, On tu ještě není. Je v nebi a my jsme na zemi. Proto jediné když v Něm spočíváme vírou, také vše toužíme, aby se vrátil a vzal nás k Sobě vzhůru – do slávy. Kéž bychom jen ve svých srdcích byli cizejší světu a jeho věcem, jako pták v haluzích, vždy připravený rozevřít perutě a opustit tuto zem! Čím jsou nejkrásnější prožitky na této zemi v porovnání s nebem, čím je nejblaženější místo zde na zemi ve srovnání s Božím rájem?!

Zdá se, že se již začíná rozednívat onen slavný den radosti pro tak dlouho utlačovaný izraelský národ. Sám Pán se už brzy ukáže. „*Přiblížilo se království nebes*“ (Ev. Matouše 3,2 - elbf. př.). Zmizela dlouhá, chmurná a pustá zima nepřítomnosti Pána. Přišlo jaro a blízko je léto. Blíží se už rozbřesk onoho jasného jitra bez mraků (2. Samuelova 23,4). Od pádu dvojice prvních lidí nespátřila naříkající země tolik radostný a milý výjev, jaký nám tu byl právě ve verších popsán. Mluví nám vznešenou řečí o budoucí slávě a požehnání izraelské země a i celého světa. „*Vkoření se Jákob, vzkvete a pupeny vyraší Izrael, a naplní zemský okresek ovocem*“ (Izaiáš 27,6). Oslnivé paprsky „*slunce spravedlnosti*“ (Malachiáš 4,2) navždy rozptýlí temnotu a dlouhou prázdnotu zimu. Kvítí, nalévající se poupátka, zrající fíky, kvetoucí réva, zpívající ptactvo, hlas hrdličky – vše jsou jasné

znaky, že nejenže zima minula, ale že již také přišlo jaro. A třebaže na vinici nevěsty dosud nic neuzrálo, přece jen je v Božím zaslíbení bezpečná záruka, že přijde slavné léto a štědrý podzim.

14. v. – „*Holubičko má, v rozsedlinách skalních, ve skrýši příkré, ukaž mi svou postavu, nechť slyším tvůj hlas; nebo(ť) tvůj hlas jest sladký, a tvá postava půvabná.*“ Bude dobře, když si znovu připomeneme rozdíl mezi **pozemským povoláním** Izraele a **nebeským povoláním** Církve. Náš drahý Pán se na konci dnů opět jako Hospodin ujme věci Svého pozemského lidu a Jeruzalém jako nevěsta **Krále** se stane středem veškeré pozemské slávy a požehnání. Naproti tomu Církev je nevěstou **Beránka**, kdysi poníženého, nyní však na nebesích oslaveného Krista. Výraz „nevěsta“ je symbolem lásky a jednoty, pokud jde o postavení. Nevěsta je postavena na stejný stupeň s Ženichem, a to židovská nevěsta, pokud jde o pozemskou slávu, a Církev, co se týče nebeské slávy. Protože uznávala Krista a důvěřovala Mu po celou dobu Jeho ponížení a zavržení, bude Mu také nejbližší a nejdražší v Jeho vyvýšení a ve slávě. Samotný jeden věřící by nemohl říkat, že Kristus je jeho Ženichem. Může jen říci: Je **mým** Spasitelem a „*zamiloval mne a vydal sebe samého za mne*“ (Ep. Galatským 2,20). Avšak Kristus je Ženichem **Církve**.

Sledujme trochu dále rozdíl mezi místem a požehnáním Izraele, pokud jde o tisícileté království, a postavením Církve. Pán sestoupí k Izraeli **dolů** a požehná mu tam, kde se bude nalézat. „*Přijde k Sionu Vykupitel*“ (Izaiáš 59,20 – srovnej s Ev. Lukáše 1,68-79). Naproti tomu Církev bude **vzata vzhůru**, v oblacích, aby se setkala s Pánem v povětří (1.Ep. Tessalonickým 4). Židovskému ostatku bude požehnáno v jeho slavné zemi všemi **časnými** požehnáními (Amos 9,11-15). Nám je požehnáno veškerým **duchovním** požehnáním na nebeských místech (Ep. Efezským 1). Pozemský Jeruzalém na zemi bude tvořit střed pozemské slávy a požehnání a skrze něj bude požehnáno všem národům země. „*Nebo(ť) ze Siona vyjde zákon a slovo Hospodinovo z Jeruzaléma*“ (Izaiáš 2,3). Onen vrchní Jeruzalém je ale středem nebeské slávy, „*nebo(ť) Boží sláva je (= to město) osvětluje a jeho svíce* (elbf. př.: *lampa*) *jest Beránek*“ (Zjevení 21,23). Nebeští svatí budou mít oslavená těla, podobná oslavenému tělu Krista (Ep. Filipským 3,21). Celému izraelskému domu bude požeh-

náno dávno zaslíbenými požehnáními nového srdce a přímého ducha (Ezechiel 36,24-28).

Od chvíle, kdy Izrael jako národ byl pro svou nevěru Bohem odstaven, stojí spolu se všemi hříšníky na témž základě. Při kázání evangelia jsou Židé i pohané (národy) oslovováni jako ztracení (zahynulí) hříšníci a z nich obou všichni ti, které Boží milost vyvolá a shromáždí, jsou utvářeni „v **jedno tělo**“. Dnes mají v Kristu všichni, jak věřící ze Židů, tak i z pohanů (národů), stejné výsady. „*Který učinil oboje **jedno**, zbořiv dělicí zeď ohrady..., aby ty **oboje** vzdělal v samém sobě v **jednoho nového člověka**,... nebo(ť) skrze něho oboji máme přístup v **jednom Duchu k Otci**“ (Ep. Efezským 2,14.15.18).*

Nadějí Církve, toho „**jednoho těla**“, v němž přebývá **jeden** Duch – je **opětovný příchod Pána Ježíše z nebe**, aby nás vzal k Sobě. „*Jdu, abych vám připravil místo. A když odejdu, a připravím vám místo, zase přijdu, a poberu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli*“ (Ev. Jana 14,2.3). Jakmile se toto zaslíbení naplní, Izrael se znovu objeví na světovém dějišti a Duch Boží začne působit v judském ostatku. Po vtržení Církve a během vlády Antikrista bude tento zbytek předmětem zvláštní lásky a péče Pána. Když Pán mluví v obrazu ženy o Izraeli, říká: „*Proto aj, já namluvím ji (elbf. př.: lákati ji budu), když (= a) uvedu ji na poušť; nebo(ť) mluvíti budu k srdci jejímu. A dám jí vinice (její) od téhož místa (= odtamtud), i údolí Achor místo dveří (= za dveře) naděje, i bude tam zpívati jako za dnů mladosti své, totiž jako tehdy, když vycházela ze země Egyptské. I stane se v ten den, dí Hospodin, že volati mne budeš: Muži můj, a nebudeš mne volati více: Báli můj... I zasnoubím tě sobě na věčnost, zasnoubím tě sobě ve spravedlnosti a v soudu, a v dobrotivosti a v hojném milosrdenství*“ (Ozeáš 2,14-16.19.20).

Nuže jak máme nyní rozumět tomu místu: „*Holubičko má, v rozsedlinách skalních, ve skryši příkré, ukaž mi svou postavu, nechť slyším tvůj hlas; nebo(ť) tvůj hlas jest sladký, a tvá postava půvabná*“? Od desátého až do patnáctého verše se setkáváme se souvislou řečí, která je plná něžné lásky, milého povzbuzení a radostné naděje. Z mnohých míst Písma jasně plyne, že plný proud požehnání tisíciletého království nebude vylit na izraelskou zemi a okolní národy najednou. Spíše se to stane ponenáhlu, asi jako mizí zima a pomalu se

blíží očekávané jaro. Proto na straně nevěsty bude třeba víry. Ale Pán potěšuje její srdce ujištěním, že den jejího vysvobození je blízko. Chce, aby věděla, že Jeho oko je na ni stále upřené, aby tedy jen trpělivě čekala.

Na druhé straně víme z mnohých míst Písma, že ostatek z Judy bude právě v té době zvláštním terčem nenávisti a pronásledování Antikristem. Ten vynaloží všechno úsilí, aby onen věřící ostatek vyhladil (Zjevení 12,6.17). Ale věřící, vedeni Duchem Božím, naleznou útočiště na poušti. Milý bude znát skryši Své nevěsty. Jeho oku a srdci se zdá být holubičkou v rozsedlinách skalních, ve strmém úkrytu skalních stěn. Její hlas Mu zní sladce, i když se podobá truchlivému žalozpěvu opuštěné, osamělé holubice. Její vzhled je půvabný; ona je v Jeho očích krásná, třebaže něco bylo zkřiveno utrpením a pronásledováními. Hledá ji a chce ji vidět, chce ji slyšet. Jak hluboká a něžná je to láska! Je možné něco přirovnat k Jeho lásce? Jistěže je možné o Něm, ale jenom o Něm říci: „*Nebo(ť) silné jest jako smrt* (elbf. př.: *šeol*) *milování, tvrdá jako šeol* (kral.: *hrob*) (jeho) *horlivost*“ (Píseň 8,6).

Zdalipak se smrt ocelovou rukou nechápe své kořisti? Je mocná. Co jednou uchvátila, už víc nepustí. A taková je láska, láska našeho Pána a Spasitele. Přemýšlej o ní, milý čtenáři! Je to Kristova láska k Jeho nevěstě, a spolu pak i láska k tobě! Rozjímej o tvrdém, násilném uchopení smrti, a jak pevně ona drží svou kořist! A potom uvažuj o všemocném uchopení, myslí na onu věčnou a neochvějnou lásku svého Spasitele! Srovnání je úžasné, přemáhá. Ale skutečnost je nesmírně potěšující, povzbuzuje a posiluje.

A nyní zaměř své myšlenky na druhou stránku Spasitelovy lásky: „*tvrdá jako šeol* (kral.: *hrob*) (jeho) *horlivost*“. Co to znamená? Tato slova zní na první pohled tvrdě, mají-li vyjadřovat Spasitelovu něžnou lásku. Ale jen silná přirovnání nám mohou poskytnout určitou představu o síle Jeho lásky. Jestliže smrt tvrdou rukou uchopí nějakou osobu, pak je to **šeol** (v kral.: hrob; – přechodné **místo duchů zemřelých lidí**), který ji drží. Nic nevydá zpět. Je krutý: hořké volání oloupených, hluboká bolest vdovy, srdcervoucí pláč sirotka – nic se ho netkne. Neúprosně, pevně svírá svou oběť, žádnou již nepropouští. – Zda mohou být silnější přirovnání nad tato?

Uč se tedy, milý čtenáři, poznávat na těchto silných přirovnáních vlastnosti Spasitelovy lásky. Schována ve skalních rozsedlinách, skryta v Jeho zraněném boku, odpočívá Jeho bázlivá a ustrašená hoblíčka na tom tajuplném srdci lásky. Žádný dravec ji tam nemůže objevit nebo uškodit jí. Žádný z dravých supů by jí tam nemohl vytrhnout ani pírkó. Skalní rozsedlina, v níž je ukryta, je nedosažitelná pro kteréhokoli ze všech jejích nepřátel. Ale zda ji přesto nemohou v nějakém nestřeženém okamžiku uchvátit ruce všech těch, kteří by ji chtěli zničit? Kdyby její bezpečnost třeba jen na chvilku závisela na tom, že **ona sama** se pevně drží, muselo by pro ni být vše ztraceno. Jenže, Bohu díky, vše závisí na moci, stálosti a vytrvání Ježíše a Jeho lásky. Božská láska pevně drží svůj milovaný předmět a to takovou mocí, která je silnější nad smrt. Ale zároveň ho drží tak láskyplně a něžně – že to je nad jakékoli přirovnání. Chová ho dokonce bezpečněji než šeo! Cožpak by Pán někdy mohl vydat „duši hrdličky své“ (Žalm 74,19) dravcům? To se jistě nikdy, navěky nikdy nestane! Náš chvályhodný Pán nikdy nevydá dravcům „*duši své hrdličky*“ (Žalm 74,19). Opravdu nikdy! Poslyšme, co sám říká: „*Ovce mé hlas můj slyší, a já je znám, a následují mne. A já život věčný dávám jim, a nezahynou navěky, aniž jich kdo vytrhne z ruky mé. Otec můj, který mi je dal, větší jest nade všechny, a žádný jich nemůže vytrhnouti z ruky Otce mého*“ (Ev. Jana 10,27-29).

Ó Lásko zvláštní, veliká,
Tvá hloub, šíř, výš se vymyká
poznání ducha mého.
Vždyť též andělé užasnou,
až uzří ty, kdo Páně jsou,
a jaká láska Jeho!

15. v. – „*Zlapejte nám lišky, maličké lišky, ježto škodu dělají na vinicích, poněvadž vinice naše kvete* (elbf. př.: *kvetou!*)“ . Milý se tu zvláštním způsobem připojuje k péči Svě nevěsty o vinici. Zlapejte **nám** lišky – poněvadž vinice **naše** kvetou. Vinice musí být pečlivě střežena. Malé lišky mají ostré zuby, a třebaže jsou malé, jsou velice chytré a snadno natropí velkou škodu. V zimě, kdy větve jsou holé, se lišky těžko ukryjí. Ale jakmile přijde jaro, skýtá jim zelené listí révy dostatečnou ochranu pro zahájení jejich zhoubné práce. Bdi te-

dy, milý čtenáři, nad stavem svého srdce. A zvláště buď bdělý při všedních starostech o pozemský život a v tisícerych drobných věcech běhu tohoto světa, které mohou přivést na zkázu tolik ovoce. Zůstávej v tom pravém vinném kmenu (srovnej s Ev. Jana 15,1.4), čerpej potravu a sílu z Jeho kořenů, a pak budeš schopen nést hojné ovoce k oslavení Otce.

Ve chvílích, kdy Pán nějakým zvláštním způsobem potěšuje anebo působí velké probuzení či rozvážení, je třeba dvojnásobné bdělosti. Jistěže se z toho radujeme, když vidíme, jak se ukazují nové pupence, jak se rozvíjejí květy, a zvláště když přitom smíme naslouchat milému zpěvu ptactva. Ale vinaři začíná mnohá jiná činnost: hlídat vinici před vychytralým škůdcem, který číhá v úkrytu zeleného listí révy a chce podrýt kořeny a zničit plod. Jak mnohou dobrou révovou haluz vidáme celá léta chřadnout, protože byla oklamána léčkami nepřítele, který, přikrčen k zemi, stále číhá!

Jak hořká bývají taková zklamání! Vinař s vypětím sil zavlažuje révu, okopává ji a přiřezává. Plný radosti a mnohého očekávání ji večer opouští. Ale jak hrozný pohled se mu třeba naskytne druhého dne! Zatímco odpočíval, prováděla liška své kazící dílo. Ostrými zuby ohryzala kmen až na dřeň, rozhrabala půdu kolem a orvala útlé výhonky. Za **jedinou** noc, v **jedné** hodině hrůzy se stala nádherná rostlina, která slibovala tak velkou úrodu, obětí nepřítele. Jak smutně se dívá vinař na svou poškozenou vinici. Je konec! **Navždy?** Nikoli, Bohu dík! Ještě zůstal **kořen**. Neboť ani lišky pekla nemohou vyhubit kořeny rostliny, kterou pěstoval nebeský Otec. Ale stala se škoda. Kdysi tak nadějná réva ponese dlouhou dobu jen maličko ovoce.

Praktické vysvětlení tohoto obrazu není těžké. Učme se své lekci v tiché samotě Boží přítomnosti, milý čtenáři! Dal ti Bůh lásku k duším? Dal ti srdce pastýře? Snaž se tedy získávat duše pro Krista, dbej o jejich ochranu a potravu a pilně bdi nad ovce a jehňátky Jeho stáda! „*Paste stádo Boží, které při vás jest, opatrujíte ho, ne bezděky* (= z donucení), *ale dobrovolně... A když se ukáže kníže pastýřů* (= arcipastýř), *vezmete tu neuvadlou korunu slávy*“ (1.Ep. Petra 5,2-4).

16. v. – „*Milý můj jest můj, a já jsem jeho, jenž pase mezi lilium* (elbf. př.: *mezi liliemi*).“ – Šťastná nevěsta tu s plnou jistotou hovoří o vlastnění **předmětu** své lásky: „*Milý můj jest můj.*“ Neříká: **Dou-**

fám, že je můj. Je-li láska skutečná a pravá, tu srdce touží mít už svůj předmět. Nic jiného mu nestačí.

Nevěsta dosud mluvila s obdivující radostí o mnohých slavných vlastnostech svého Milého. Okoušela také **požehnání** Jeho lásky. Ale nyní má přímo Jej! Podobně tomu bude v posledních dnech: Kristus bude patřit judskému ostatku a onen zase Kristu. Ale naše srdce jsou tolik lenivá k věření. Pán musí opakovaně ujišťovat nevěstu Svou láskou a zalíbením. Když ona říká, že je černá, hned ji nazývá: „*nejkrásnější mezi ženami*“. Teprve pak může nevěsta říci s plnou jistotou: **On je můj!** Jak veliké je to vítězství! „Ježíš je můj!“ Nevěsta tu už nemluví o tom, co má z Jeho lásky, anebo o Jeho vynikajících vlastnostech, nýbrž mluví přímo o Něm.

Bylo by možné mluvit s takovou jistotou o vlastnění některého pozemského předmětu? Jistěže ne. Vždy můžeme jen omezeně říkat: Tyto peníze jsou mé, toto je můj dům, tohle čestné místo je vyhrazeno mně, atd. Jak rychle nám mohou všechny ty věci zmizet anebo my jim! Jak často před námi prchá do dálky splnění něčeho, co si naše srdce přálo, a to právě ve chvíli, kdy se nám zdálo, že naplnění toho už bylo konečně na dosah. Jindy zase předmět, který jsme si tak dlouhou dobu přáli mít a jehož jsme konečně dosáhli, podoben utržené květině, přes noc uvadne! Ach, jak mnoho tisíců ba milionů lidí musí na konci svého života zvolat: „Nic z toho, oč jsem pečoval a pro co žil, zač jsem bojoval a trpěl, není mé a nikdy mé nebude! Za jednu krmi čočky jsem prodal své právo prvorozenství a nyní je po vši naději! Zbývá mi jen temná, hrozná věčnost!“

Jak je pošetilé skládat důvěru v něco na tomto světě! A i kdybych mohl o všem, čeho si lidé ve světě tolik cení, mluvit jako o „svém“, i kdybych mohl říkat, že to je mé bohatství, má čest, můj vliv, moje síla, můj talent, atd., – co by mi to všechno bylo platné a zda by to vykonalo něco pro mou nesmrtelnou duši? Ale jaký rozdíl, jestliže je předmětem mého srdce Kristus, ten Milý, ano, může-li víra s plnou jistotou říci: Kristus je můj, je můj nyní a navěky, – je můj, abych byl navěky obmyt od svých hříchů, je můj, abych byl přioděn Boží spravedlností. Je můj, aby přebýval v mém srdci, – je můj na každém místě a v každé situaci tohoto života, ano, je můj ve věčně trvající slávě! Jistě, milý čtenáři, ba ještě více než to: On je můj, na Něž

hledím, s Nímž rozmlouvám, jenž mne miluje, o mne se stará, má se mnou soucit a podepírá mne. Zahrnuje mne až do konce mého putování Svou dobrotivostí a Svou přízní a brzy mne vezme do Otcovského domu! Zda to není blažený podíl? Pověz mi, zda to není dost pro chudého, provinilého hříšníka?

Kdo změří hloubku bohatství, jímž slova ta jsou psána:

„Můj Pán je **Milý můj** – já milou jsem svého Pána!“?

Jen víry zrak smí nahlédát, co v budoucnu je skryto,

co nad všeliký rozum je, čím srdce můž' být syto!

Nebojí se už nevěsta, vždyť mluví s chloubou, směle:

Můj je Bůh, **můj** i Spasitel, **mým** Pánem srdce vřelé!

Zda Jeho Slovo nevlastní, jímž jistí ji vždy zas:

„Jako Mne Otec miloval, **tak miluji Já vás!**“?

On **navěky** ji miluje – jen jedno od ní chce:

„Dej mi, synu můj, dcero má, již **celé srdce své!**“

Jak je to možné, ptá se milující srdce, že by někdo mohl o tohoto Ježíše nedbat anebo dokonce Jím pohrdat? Vždyť: „*V něm přebývá všechna plnost Božství tělesně*“ (Ep. Koloským 2,9). Všechno jiné je prázdné a marnost. A jako vzkříšený, oslavený Člověk, On nyní zve všechny, aby přišli k Němu a sdíleli s Ním Jeho bohatství, Jeho slávu a Jeho místo. „*Není zajisté rozdílu..., neboť tentýž Pán všech, bohatý jest ke všechněm vzývajícím jej. Každý zajisté, kdokoli vzýval by jméno Páně, spasen bude*“ (Ep. Římanům 10,12.13).

Ale na druhé straně nejedna upřímná a Pána opravdu milující duše se dosud neodvažuje říci: „Milý můj jest můj“. Lidé si myslí, že by to byla domýšlivost. Jenže všichni, kteří takto uvažují, zapomínají, že nejprve to řekl Pán. Je tedy možné označit něco za domýšlivost, potvrzuje-li někdo, že Jeho Slovo je pravda? Vždy je jistě pokornější, dáme-li se vést Jeho Slovem, než vlastními myšlenkami a pocity.

Jak to, že takové bytosti, jako jsme my, Ho mohou milovat? Jediný důvod je v tom, že **nejprve** On miloval nás (1.Ep. Jana 4,19). Každá duše, která **upřímně** touží po Kristu a po Jeho spasení, má už vlastně oboje, i když tomu třeba ještě nevěří, anebo o tom neví. Pán už navštívil takovou duši bohatstvím Své milosti. Způsobuje v nás **touhu**, aby ji uspokojil, působí v nás **lásku**, aby jí sám mohl vyjít vstříc. Uděluje nám **víru**, aby na ni mohl odpovědět. Vše dobré po-

chází shůry (srovnej s Ep. Jakuba 1,17). V našich srdcích od přirozenosti není nic dobrého a svět a satan tam rovněž nemohou nic dobrého zasít. Vše dobré **musí** přijít shůry. Každou dobrou myšlenku, každé dobré, upřímné přání přichází nám od Pána.

Každé duši, která si opravdu přeje poznávat Krista, důvěřovat Mu, milovat Ho a sloužit Mu, On se jistě dá poznat a naučí ji milovat, sloužit Mu a věčně se Mu klanět. Člověk si může sám vytvářet očekávání, na něž nemůže odpovědět, může vzbudit lásku, která ho nakonec zklame – ale ne tak náš drahý Pán. On je pravý Bůh a Jeho láska je dokonalá. A On je náš, milý spoluvěřící bratře, milá sestro; je náš skrze svobodný, bezpodmínečný Boží dar, takže, drazí, můžeme ve vši pokoře volat: „*Milý můj jest můj!*“ Kéž bychom jen více chápali, co On **jest** a co pro nás **učinil!**

„*A já jsem jeho.*“ Nevěsta velmi dobře ví, že patří Pánu. Vždy znovu si vybavuje v paměti tuto předrahou pravdu a On ji neobyčejně milým způsobem ujišťuje, že ona je Mu nade vše drahá. „*Přítelkyně má, krásná má, holubička má*“ – tak ji nazývá. Zda nás nebláží, milý čtenáři, už pomyšlení, že věřící nepatří nikomu jinému, než Kristu a že je poddán jenom Jemu? „*A tak nechlub se žádný lidmi,*“ říká apoštol, „*nebo(ť) všechny věci vaše jsou. Bud' Pavel, bud' Apollo, bud' Petr* (elbf. př.: Kefas), *bud' svět, bud' život, bud' smrt, bud' přítomné věci, bud' to budoucí, všechno jest vaše, vy pak Kristovi, a Kristus Boží*“ (1.Ep. Korinským 3,21-23). Jak vzácná je to pravda! „*Vy pak (jste) Kristovi*“. Každý věřící může zvolat: „Já jsem Jeho!“ Tím ctíme Boha i Jeho Slovo.

Patříme jenom Kristu a jsme poddáni jen Jemu. A protože nepatříme nikomu jinému, než Jemu, jsou všechny věci naše: „*Bud' Pavel, bud' Apollo, bud' Petr* (elbf. př.: Kefas)...“ – *ti všichni jsou našimi služebníky*, nikoli však našimi **mistry (pány)**. Jeden je Mistr náš (viz: Ev. Matouše 23,8). I sama smrt ztratila nad námi své panování. Není už více pánem nad věřícím, ale poslem pokoje, služebníkem. Smrt už nemá více právo považovat mne dál za svou kořist. Také svět už nemá právo říkat, že mu patřím, a ani nepřítel není oprávněn tvrdit, že jsem jeho. A to vše je způsobeno oním jednoduchým, ale tolik slavným výrokem: „*Vy pak (jste) Kristovi*“! Věř tomu, milý čtenáři, a věř tomu tak, že si přeješ následovat jen Je! Byli jsme

koupení za cenu, a tou je Jeho předrahá krev. A nepatříme už ani sami sobě, nýbrž Jemu! „**(On) pase mezi liliemi.**“ Nevěsta si vzpomíná na jméno, které On jí dal (2. v.). Je to domýšlivost? Jistěže ne. Kéž bychom jen více mysleli na slova, která On používá, a více dbali titulů, které On dává! Ona Mu patří jako „lilie“, je zástupkyní celého Jeho lidu, ale v širokosti svého srdce ona nazývá všechny, kdo Mu patří, „liliemi“. A dále ví, že On pase mezi liliemi. Tam je možné Jej nalézt, jinde nikoli. V liliové zahradě má Svě osvěžení, Svou radost, Svě uspokojení. Jakou výsadou je moci trhat v té zahradě lilie, dokud ještě oddaluje Svůj příchod!

17. v. – „*Až by zavítal ten den* (elbf. př.: *až by se ochladil den*) *a utekly by stíny, navrat' se, připodobni se, milý můj, srně* (elbf. př.: *gazele*), *nebo mladému jelenu* (elbf. př.: *kolouchovi jelenímu*) *na horách Beter* (nebo: *na rozeklaných horách*).“ – Plné ujištění o Jeho lásce i blaženost, že vírou má Jej samého, jenom zvětšuje touhu nevěsty, aby již nastal den Jeho slávy. Potom všechny „stíny utečou“. A jakmile všechny stíny a předobrazy dojdou při zjevení Osoby Pána naplnění, navždy pak zmizí. Dnes vidíme skrze zrcadlo, poněkud matně a nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář! Neuvidíme sice jiného Ježíše, než takového, jaký je dnes, ale kalné sklo bude odstraněno. „*Neboť viděti ho budeme tak*(ového), ***jak(ý) jest***“ (1.Ep. Jana 3,2). Nad Izraelem vzešlé slunce spravedlnosti zaplaší jakoukoli tmou a změni dlouhou, pustou zimu ve slavné jaro. Ukážou se květy, ptactvo naladí svá hrdélka a všechno stvoření bude plné jásající radosti.

Nevěsta prosí svého Milého, aby s ní zůstal až do rozbřesku onoho šťastného dne! Touží tolik po Jeho blízkosti a potěšení Jeho lásky, **dokud** se sám nezjeví ve slávě. Lne k Osobě svého Milého. „*Navrat' se, připodobni se, milý můj, gazele, nebo kolouchovi jelenímu na horách Beter* (nebo: *na rozeklaných horách*)!“ Ona je dosud na poušti. Prochází tu celou řadou různých zkoušek. Cesta je drsná, obtížná. Proto už tolik touží po příchodu svého Milého v moci a ve slávě. Chce, aby si pospíšil rychlostí gazely nebo laního koloucha na horách Beter (nebo na rozeklaných horách). Čím jsou skály a rozsedliny běžící gazele? Jistěže žádnou překážkou. Čím budou Pánu všechny obtíže úplného napravení Izraele? Ničím. **Jediný** paprsek slávy

předěsí hrůzou srdce všech Jeho nepřátel a urovná cestu, takže „*vykoupení* (nebo: *osvobození*) *Hospodinovi* (zajistě) *navrátí se, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselí věčné bude na hlavě jejich; radosti a veselí dojdou, zármutek pak a úpění uteče*“ (Izaiáš 35,10). Tehdy se naplní: „*Každé údolí ať jest vyvýšeno, a všeliká hora i pahrbek ať jest snižen; co jest křivého, ať jest přímé, a místa pahorkatá ať jsou rovinou. Nebo(ť) se zjeví sláva Hospodinova, a uzí všeliké tělo spolu, že ústa Hospodinova mluvila*“ (Izaiáš 40,4.5).

Ale **až do** příchodu toho dlouho toužebně očekávaného okamžiku nevěsta prosí, aby zůstávala zachovávaná v okoušení Jeho lásky. Jak utěšené je to ovoce milosti: víra, jež se chápe Slova, naděje, která vyhlíží po prvním rozbřesku onoho dne, a prosby o okoušení Jeho přítomnosti! Nevěsta chvátá k tomuto cíli a nedá se v tom zdržet žádnou překážkou. Přeje si být už **u Něho**.

Je tomu tak i s námi, milý čtenáři? Věříme Slovu Páně? Vyhlížíme po NĚm, toužíme po Jeho návratu a očekáváme Ho? A je naší vytrvalou pokornou prosbou, aby nás zachovával ve Svém obecenství, „dokud nepřijde“? Hodina, po níž následuje rozednění, bývá považovaná za nejchladnější a nejtemnější noční hodinu (počátek 17. verše lze také překládat: „*Až se ochladí den, a prchnou stíny, navrát se...*“). Tak tomu bude pro Izrael na sklonku dnů. „*Běda, nebo(ť) veliký jest den tento, takže nebylo jemu podobného. Ale jest čas soužení pro Jákoba! Přece však z něho vysvobozen bude. Stane se zajisté v onen den, dí Hospodin zástupů, že polámu jho jeho z šíje tvé, a tvé jho potrhám; i nebudou ho více ve službu podrobovati cizozemci*“ (Jeremiáš 30,7.8). Svítání onoho dne se stane vytrvávajícímu a prosícímu ostatku vysvobozením, zato však jejich pyšným utiskovatelům přinese záhubu. A pokud jde o Církev, apoštol Pavel píše Timoteovi: „*Toto pak věz, že v posledních dnech nastanou těžké časy*“ (2.Ep. Timoteovi 3,1). Blahoslavený každý, kdo se jednoduše a věrně drží Jeho Slova, jde za Pánem a očekává Jeho příchod! Poslední noční hodina možná bude velice chladná a temná, ale nedej se, milý čtenáři, zmást, nýbrž pros. Bdi a modli se, jitro už brzy přijde. Blahoslavení všichni, jejichž bdící oko spatří první paprsek Jitřenky!

„*Ale vy, milovaní, sami se vzdělávající na vaší nejsvětější víře, v Duchu Svatém modli se, (sami) se zachovávejte v lásce Boží, oče-*

kávající milosrdenství Pána našeho Ježíše Krista k věčnému životu“
(Ep. Judy 20,21 - elbf. př.).

* * *

3. kapitola

1. v. – „*Na loži svém v nocích hledala jsem (toho), kterého miluje duše má: hledala jsem ho a nenašla* (jsem) *ho*“ (1. v. - elbf. př.). – Srdce nevěsty, která čeká na svítání, sklíčuje tíseň noční samoty, když čeká na rozbřesk nového dne. Myslí na Toho, s Nímž přijde jitro, ale ztratila vědomí Jeho blízkosti. To je ovšem krok zpět, chyba. Nevěsta je zneklidněna. Svědomí bdí, srdečné city jsou živé, a přece tu není radost; je tu neklid. Proč to vše? Bdělé svědomí, planoucí láska a přesto tma! Příčinou takového stavu duše může být jenom **jedno: oko se nedívá jen na Milého!** Zdánlivě tu mohou být i jiné příčiny, ale tato je **skutečná**. Oko nevěsty se obracelo někam jinam, a proto je ve tmě a sklíčená tuze pociťovanou samotou.

Jestliže nepřítel chce provést svůj záměr, nezáleží mu na tom, **kterým směrem** odvrátí náš zrak. Stačí mu, když ho může odvrátit **od Krista**. Tak třeba může odvést oko věřícího i k nejlepším věcem: k zaměstnávání se dílem Páně, láskou k bratřím, obecnstvím, službou svatým atd. Ale i tyto věci, třebaže samy o sobě jsou tolik krásné a požehnané, povedou k chybám všeho druhu, jestliže se kterákoli z nich postaví **na místo Osoby Krista** a stane se předmětem, jenž ovládá srdce. Ale co teprve máme říci, naleznou-li do srdce nějak vstup zájmy vlastního „já“ nebo světa v jeho tisícerých formách? Co jiného pak může následovat, než slabost, tma a zmatek?

Při pohledu na takový stav duše se říkává: **Pán** skryl na čas Svou tvář, aby nás zkusil a probudil srdečné city, dřímající v našem srdci. Ale v celé Velepísni nenalézáme ani nejmenší důvod pro zdůvodnění takové řeči. Takové tvrzení je jistě pravým opakem jednoduchého a jasného učení apoštolů v Novém zákoně. **Kristus** je vždy dokonalý. Zůstává stále stejný, ačkoli my se často velice a žalostně měníme. Rovněž je pravdou, že jsme přeneseni do světla, jako sám Bůh je světlo. Opona je roztržena a Kristus uvedl všechny Své vykoupené do „*svatyně svatých*“. Jsme tam, **kde** je On a **jako** je On. A Jan může v 1. Epištole napsat, že: „*tma pomíjí, a světlo to právě již svítí*“ (kap. 2,8).

Některé duši, která je ve tmě, se může zdát, jako by se **Pán** od ní vzdálil. To je ale pouhé **zdání**. Jistěže Pán se nemůže **zjevovat** tako-

vé duši, když Ho ztratila ze zřetele, stejným způsobem, jako kdyby Ho věrně následovala, podle Jeho slov: „*Miluje-li mne (ně)kdo, slova mého ostříhati bude, a Otec můj bude jej milovati a k němu **přijdeme**, a příbytek u něho **učiníme***“ (Ev. Jana 14,23). Ale to je něco úplně jiného. **Pán** se nikdy nemění. Dojde-li v našem obecenství s Kristem k nějaké změně např. v tom, jak se z Něho radujeme, bývá vina jenom na nás. Můžeme být jisti, že nám Svou lásku bude projevovat největší možnou měrou, dokud bude naše oko zaměřené na Jeho Osobu. Dokud On bude jediným předmětem našeho srdce, naším jediným a naším vším, bude naše srdce naplňovat světlo, láska, pokoj a radost. Jakmile se ale naše oko zatoulá někam jinam a Kristus už přestane vyplňovat obzor naší duše, rozestře se v nás temnota a vzápětí, lstí nepřítele, na nás dolehne nekonečná řada zneklidňujících myšlenek, různých starostí a pocitů. „*Svíce (elbf. př.: lampa) těla jest oko; proto jestliže by oko tvé prosté (= jednoduché) bylo, všechno tělo tvé světlé bude*“ (Ev. Matouše 6,22).

Naučme se tedy, milý čtenáři, ze zkušenosti, kterou tu udělala nevěsta, oné pro nás tolik potřebné pravdě, že nic jiného **než Osoba Pána Ježíše Krista** nemůže uspokojit srdečné city a pohnutky lásky naší nové přirozenosti, ztratíme-li Ho z oka. „*Neviděli jste toho, kterého miluje duše má?*“ (Píseň 3,3) – je vhodnou otázkou té nové přirozenosti, jestliže ztratila z dohledu **samého Pána. Forma** otázky se může měnit, ale pravá **příčina** neklidu vždy bývá stejná. Jednoduché oko se nemůže dívat zároveň na dva různé předměty. Nevěsta se asi přes noc obírala vedle svého Ženicha něčím jiným. Snad myslela na poušť nebo na obtíže putování, anebo možná přemýšlela o slávě onoho stále se víc blížícího dne. Ale předmětem jejího přemýšlení jistě nebyl **On**, jako dříve, kdy o Něm mohla říci: „*Svazeček myrhy jest mi milý můj*“ (kap. 1,13). **Tenkrát** naplňovaly její duši pokoj a radost a libá vůně Jeho jména se šířila všude, kudy šla. **Nyní** se však ukazuje neklid a starosti, ukazuje se její slabost.

2. - 3. v. – „*Již tedy vstanu a prochodím město; na ulicích a náměstích budu hledat toho, kterého má duše miluje. Hledala jsem ho, ale nenašla jsem ho. Našli mne strážníci, kteří procházejí město. Neviděli jste toho, kterého má duše miluje?*“ – Místo i způsob, jak si nevěsta počíná, se podstatně změnil, ale pokoj nenalézá. Setrásla ze se-

be nedbalost. Její otázka prozrazuje řeč duše, která to myslí vážně. Ale ulice a náměstí města, kde jsou ustanoveni různí strážní, aby bděli nad zachováváním mravního pořádku, nejsou místo, kde je možné najít jejího Milého. Vždyť „*pase mezi liliemi*“. Nevěsta to dobře ví, ale je zneklidněna a plná zmatku, jako mnohé jiné duše před ní i později, které byly v podobné situaci. Stopy stáda, obydlí pastýřů, svěže zelený trávník, myrhová hora a kadidlová hora, kvetoucí nívy, zahrady, záhony všelijakých koření – to bývají Jeho oblíbená místa. Tam je možné Ho najít, nikoli ve městě. Nuže, jako byla zlou věcí její nečinnost, také tato její činnost pramení ze zla. Kdyby bylo za první chybou následovalo pokoření a vyznání pádu, jistě mohlo být zabráněno druhé chybě. Jinak ovšem nemůžeme než obdivovat horlivost její lásky, plnost jejího srdce a upřímnost vyznání. Čtyřikrát mluví v těchto verších o Tom, kterého její duše miluje. Ale nikdy netvrdí, že Ho už má, dokud tomu tak skutečně není, a také neříká, že je šťastná, dokud to není pravda. Kéž by nám Bůh dal, abychom při našich pomýleních a chybách projevovali stejnou lásku a upřímnost, stejnou vážnost! Právě skrze horlivost její lásky se dostala její chyba na světlo. Kéž by i u nás každé odcházení od Pána bylo odhaleno vroucností naší lásky k Jeho velebeníhodné Osobě!

Láska nevěsty je taková, že nic jiného kromě **Něho samého** nemůže uspokojit potřebu jejího srdce. Kdyby byla v téže chvíli v nebi, namísto ve městě, a **Jej** by tam nenašla, počínala by si stejně, jako nyní. Musela by pokračovat v hledání, dokud by Ho nenašla. Celé nebe se vši nádherou, ale **bez Něho**, by nemohlo uspokojit srdečné city její znovuzrozené duše. Hledala **jenom Jej** a nic jiného a nikdo jiný nemohl vyplnit Jeho místo. Jenom láska Spasitele může uspokojit lásku spaseného, jenom láska Ženicha lásku nevěsty.

„*Láska z Boha jest, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil, a zná Boha. Kdo nemiluje, nezná Boha; nebo(ť) Bůh láska jest... My milujeme jej, nebo(ť) on (nej)prve miloval nás*“ (1.Ep. Jana 4,7.8.19). **Nad** tímto ubohým světem, **nad** mraky a **nade všemi** bouřemi může věřící spočívat na srdci Milovaného. Ale čím to je, že přesto tak mnozí opravdoví křesťané nemají onen dobře založený a odůvodněný hluboký pokoj a ničím nerušené odpočinutí, neřku-li radost a lásku? Jednoduše proto, že **sám Kristus** není jediným předmětem jejich

srdce, jediným středem všech jejich cest. To je pravá příčina jejich neklidu a proměnlivosti nebo přerušení jejich pokoje. Jakmile se Kristu v jejich srdci dostane pravého místa, vše se rychle napraví. Naproti tomu je-li mezi srdcem a Kristem nějaká překážka, je Duch Svatý zarmucován, duše je ve tmě, a slabost se zmatkem jsou nejbližšími hosty. Všechno je pak v nepořádku.

4. v. – „*Sotva, že jsem je minula, nalezla jsem toho, kterého miluje má duše. Chopila jsem ho, a nepustím ho, dokud jsem ho neuvedla do domu své matky, a do pokoje své rodičky.*“ – Veliká byla radost Sulamitské, když opět nalezla svého Milého. „Nalezla jsem ho.“ Jak požehnaná jsou ta slova! **Já**, ubohá, slabá a bloudící bytost jsem nalezla **Jej**, odvěký zdroj veškeré radosti, pramen veškeré blaženosti! Její opravdové, láskou puzené hledání je odměněno úspěchem. Vždy tomu tak musí být: „*Kdo hledá, nalézá*“ (Ev. Matouše 7,8). Jestliže se srdce opravdu nakloní k Pánu, brzo Ho najde. Vždyť Jemu působí radost zjevnat se hledající duši (srovnej s Ev. Jana 20,16). Potkává Svou nevěstu na cestě. Ona Ho spatřuje, chytá se Jeho ruky a nechce ji pustit dříve, dokud Ho neuvede do domu své matky.

Ale i kdyby její radost byla sebevětší, nemůžeme ji v ničem přirovnat k Jeho radosti. Na první pohled se může zdát, jako by radost byla jenom na jedné straně. Ale není tomu tak. Velikosti naší lásky k Němu odpovídá velikost bolesti, která dolehne, ztratíme-li Milého ze zřetele, ale naopak naše radost, když Ho znovu nalezneme! Jak vzácná je to pravda, vztáhneme-li ji na Pána! Jak široké je tu pole, o němž můžeme přemýšlet! Jistěže se tu můžeme mnohému učit při pohledu na lásku našeho Pána a na Jeho hluboký soucit, který má se Svým lidem. Dejme tomu, že láska Ženicha je stokrát větší než láska Jeho nevěsty. Zdalipak nebude i Jeho bolest stokrát větší, když ona se od Něho vzdálí a zabloudí? Ovšemže. Velikost lásky, jak jsme již řekli, vždycky bude určovat velikost bolesti anebo radosti. Jaký byl poměr mezi radostí otce a radostí jeho ztraceného (marnotratného) syna, když se opět setkali? Anebo lépe, jak velký tu byl rozdíl? Jistě nesmírný. A tak tomu vždy bude mezi Pánem a těmi, kdo jsou Jeho vlastnictvím. S jakou péčí bychom tedy měli nad sebou bdít, abychom neodcházeli a nebloudili od Pána Ježíše a tím nezarmucovali a neklamali Jeho tolik něžně milující srdce! A naopak zase: jaká

mocná pohnutka k návratu a k upřímnému pokání je pro nás skryta v Jeho nezměrné lásce, jestliže jsme se ztratili z Jeho přítomnosti a způsobili nečest Jeho svatému jménu!

Ale někdo by se mohl zeptat: Kdo je ta zmíněná **matka** a co znamenají slova „**dům matky**“? Na tyto otázky nám dává jednoduchou a jasnou odpověď prorok Ozeáš, kde čteme: „*Rcete bratřím vašim: Ó lide můj, a sestrám vašim: Ó milosrdenství došla. Sud'te se s **matkou** vaší*“ (Ozeáš 2,1.2). Izrael jako národ je tou matkou. A jakmile budou opět navázána dlouho přerušovaná spojení mezi Pánem a Jeho dávným lidem, vejde do domu matky.

5. v. – Nevěsta anebo bohobojný ostatek národa padá, jsa si vědom Ženichovy lásky, do Jeho otevřené náruče. Neměla klid, dokud Ho nenalezla. Nyní ale, vyčerpána dlouhým chozením, podobně jako marnotratný syn v daleké zemi, nalézá slastné odpočinutí v Jeho nezměněné lásce. Jeho srdce je jediným místem odpočinutí pro její srdce. „*Zapřísahám vás, jeruzalémské dcery, při srnách (elbf. př.: gaze-lách) a laních polních, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého (elbf. př.: nebudily ze sna lásku), dokud by sám nechtěl.*“

O tomto zvolání jsme se v našich úvahách už blíže zmínili při rozjímání druhé kapitoly. Setkáme se s ním ještě v kap. 8,4. A všimněme si, že vždy potom hned následuje příchod Páně. V kap. 2,8 (Písň Šal.) se zjevuje On sám: „*Hlas milého mého! Aj, on přichází!*“ Tam jde **osobně o Něj**. Zde ve 3. kapitole je to Mesiáš, který se ubírá s královskou nádherou jako pravý Šalomoun, korunován láskou Svého lidu. „*Pohled'te... na krále Šalomouna v koruně, kterou ho korunovala matka jeho v den jeho zasnoubení a v den jeho radosti*“ (kap. 3,11). V kapitole 8,5 spatřujeme nevěstu **spolu s Ním**, jak **po Jeho boku** opouští poušť. „*Která je to, jež v(y)stupuje z pouště a opírá se o svého milého?*“ To je pozoruhodná změna k lepšímu. Co by si srdce mohlo více přát? Je to souhrn, vyvrcholení všeho štěstí. Být s Ním, zajedno s Ním a Jemu podoben – je plné a věčné požehnaní Jeho lidu.

6. v. – Od 6. verše až do konce této kapitoly máme prorocký popis příchodu Ženicha a nevěsty z pouště. „*Která je to, jež v(y)stupuje z pouště jako sloupy dýmu, okouřena (elbf. př.: provoněna) myrhou a kadidlem, (dražším) nad všeliký (kořenný) prach apatykářský (elbf.*

př.: *prodavače*)? “ Izrael nebude jako Církev vtržen, aby se setkal s Pánem v povětrí. Pán vstoupí k Izraeli tam, kde se Izrael bude nalézat. Duch prorocký nám sděluje, že oba byli spolu na poušti. Tam se Ženich zjevil nevěstě ve Svě neměnné lásce jako pravý Mesiáš. „*Aj, já lákati ji budu, a uvedu ji na poušť; nebo(ť) mluvíti budu k srdci jejímu*“ (Ozeáš 2,16 - elbf. př.).“ - „*A(le) dána jsou té ženě (tj. židovskému ostatku) dvě křídla orlice (elbf. př.: orla) veliké, aby letěla od tváři hada na poušť, na místo své, kde by ji živili (elbf. př.: kde bude živena) do času a časů, a do půl času*“ (Zjevení 12,14).

V proroctví Velepísni, o němž tu společně uvažujeme, tyto všechny časy již jaksí přešly. Již jako by rychle pominuly mohutné události, stěsnané do rozmezí několika málo let. Starý had je zavřen do propasti, šelma a falešný prorok jsou už uvrženi do ohnivého jeze-
ra a už je proveden soud nad povstavšími národy. Antikristova říše je smetena koštětem soudu. Člověk jako nádoba svědectví je navždy odstaven a objevuje se Kristus, aby na této zemi zaujal místo věrného a pravdomluvného svědka Bohu. Když tedy světové dějiště bylo takto vyčištěno, je postaven trůn Davidova syna, Knížete pokoje. Královská nevěsta bude s královskými poctami přivedena z úkrytu na poušti. Rozednívá se. Vycházející jitřní slunce zalévá svými paprsky celou zem. Jeruzalém je plný radosti a ozývá se jásavé volání: „*Požehnaný (Král), který se bere ve jménu Páně!*“ (Srovnej s Ev. Matouše 21,9; Ev. Marka 11,9; Ev. Lukáše 13,35; 19,38; Ev. Jana 12,13.)

7. - 11. v. – Královský průvod se ubírá dál, a poušť zůstává navždy zpět. Zdá se, že 6.verš popisuje účinky milosti, které se projevují v nevěstě. Kadidlo a libovonná koření nám připomínají chválu, děkování a jiná líbezná ovoce Ducha. Verše 7. - 10. líčí spíše důstojnosti, ctnosti a rozmanité druhy slávy, které patří Králi. Plná královské nádhery jsou i nosítka, neboť je připravil On sám. „*Nádherná nosítka si udělal král Šalomoun z libanonského dřeva*“ (9. v.). Kristus se stará o všechno a vše připravuje pro Svůj lid. Nic nám nenechá na práci, leč abychom vstoupili do okoušení všeho, co On dokonal. Cedrové dřevo mluví předobrazně o líbezné vůni a neporušitelnosti, „*sloupy*“ o síle, „*stříbro*“ o čistotě, „*zlato*“ o Boží spravedlnosti, „*šarlat*“ (= purpur) mluví o královském majestátu. Pramenem všeho je láska. Bůh láska jest a Jeho láska je rozlita v našich srdcích a pů-

sobí v nás. „*Dcery jeruzalémské*“ a „*dcery sionské*“ představují asi izraelská **města a pokolení**, jimž Boží láska prorazila cestu k národní cti a k tisícileté slávě.

*

*

*

4. kapitola

1. v. – „*Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má, aj, jak jsi krásná! Oči tvé holubičí* (elbf. př.: *holubice*) *mezi kadeřemi tvými* (elbf. př.: *za tvým závojem*), *vlasys tvé* (jsou) *jako stádo koz, které* (lze) *vidět na hoře* (elbf. př.: *které odpočívají na svazích pohoří*) *Galád.*“ – Jakmile se ona žena (v evangeliu), která dvanáct let trpěla krvotokem, dotkla Ježíšova šatu, vyšla k ní z Něj moc, jež v Něm byla (Ev. Marka 5,25 a následující). Prst víry se nedotkl jenom šatu Spasitele, nýbrž také skrytých zdrojů Jeho srdce, k nimž může proniknout jenom víra. A tak se všechna bohatství toho srdce otevřela víře. „*Hned*“ přestal a byl zahlazen její neduh. Proud krve vyschl a nemoc zmizela. „*A pocítila na těle, že uzdravena byla od neduhu svého*“ (Ev. Marka 5,29). Přesto však její duše dosud nepoznala ani **pokoj** nebo **odpočinutí**, neřku-li radost. „*S bázní a třesením*“ padla Ježíšovi k nohám.

Jak je to jen možné, ptáme se možná, že věřící může zakusit onu úžasnou moc Páně, a přitom nemá pokoj? Bylo tomu tak s onou ženou, třebaže její víra byla veliká, a bývá tomu i dnes s tisíci Páně vykoupených. Jak je to možné? Mám za to, že příběh o této ženě nám dává odpověď. Třebaže se jí dostalo všeho, co ve své zkoušce potřebovala, **zůstaly jí naprosto neznámé myšlenky Kristova srdce**. Aby se mohla těšit z hlubokého pokoje v Jeho přítomnosti, potřebovala, aby se jí zjevilo Spasitelovo láskyplné srdce. Musila se dovědět, **co si o ní myslí**. A toto rovněž potřebuje každý hříšník, aby mohl být úplně šťasten. Již první dotek víry ubezpečí duši sice o všem, čím On je a co chce dát, ale úplné odpočinutí nalezne teprve tehdy, až pozná to **srdce**, které se všeho vzdalo, aby nás získalo. Teprve pak může být šťastná a odpočívát v Jeho lásce. Jaká je to milost, když můžeme znát Jeho myšlenky o nás, když můžeme okoušet Jeho lásku!

Pohled' jen, milý čtenáři, jak se ta láska sklání k oné ubohé ženě! „*I hleděl vůkol, aby ji uzřel, která to učinila*“ (Ev. Marka 5,32). Jaká láska se zračí v těchto slovech! Spasitelovo srdce jásá. Zvítězil! Satanovy skutky jsou zničeny, Bůh je oslaven. Milost tu září nebeským jasem a víra se raduje z vítězství. Ale zrak Pána ji musí spatřit, musí na ní spočinout. „*Kdo se dotkl mých šatů?*“ ptá se (30.v.). S jakou účastí spočívají Jeho oči na chvějící se ženě! A pak jí zjevuje Svě

srdce a naplňuje její duši pokojem a radostí ze Svého spasení. „*Dce-ro,*“ – jak něžný to výraz lásky a blízkého, vřelého poměru – „*víra tvá tě zachránila; jdi u pokoji, a buď zdráva od trápení (= neduhu) svého*“ (34. v.).

Tyto bezděčné myšlenky nutkaly pisatele k zaznamenání, když uvažoval o prvních sedmi verších 4. kapitoly Velepísně. Milý tu zvláštním způsobem projevuje Své nevěstě Své myšlenky o ní, o tom, jak je krásná, bez vady v Jeho očích. Zdá se, jako by usedl a s vnitřní radostí prohlížel každý rys podoby Své milované. A pak jí vypráví o Své obdivuhodné lásce. „*Uloupila jsi mé srdce, sestro má, nevěsto má*“ (kap. 4,9). Kdyby taková chvála vyšla z **lidských** rtů, byla by nejvýš zhoubná, ale vychází-li z **Jeho** rtů, prohlubuje ještě více naši pokoru a působí, že jsme Mu podobnější. Naplňuje duši tichou, pokojnou radostí, působí, že naše spojení s Ním je užší a více nás proměňuje v Jeho obraz.

Když obvyklými slovy ujistil nevěstu, že je „*krásná*“ v Jeho očích, vypočítává **sedm** různých vlastností, na něž se s radostí dívá, a protože každá z nich je sama o sobě dokonalá, spatřuje v ní spojení dokonalosti s krásou: „*Všechna* (nebo: *celá*) *jsi krásná, přítelkyně má, a není na tobě žádné poskvrny*“ (kap. 4,7). Přesnost, s níž si ji prohlíží, svědčí o Jeho nesmírném zájmu o ni. Číslo „sedm“ zároveň představuje plnost a dokonalost. A máme se tomu snad divit? Věřící je v Kristu po všech stránkách dokonalý, půvabný v **Jeho** půvabu. Kristus všechno, co bylo **z nás**, odstranil a dal nám vše, co je **od Něho**. Proto je ve 4. kapitole Epištoly Efezským napsáno: „*složili jste* (elbf. př.: *odložili jste*) *toho starého člověka... a oblékli toho nového člověka, podle Boha stvořeného, v pravé spravedlnosti a svatosti*“ (22. a 24. v. - elbf. př.). – Ale zdržme se ještě krátce u jednotlivých vlastností nevěsty.

„*Oči tvé* (jsou) *holubice mezi kadeřemi tvými* (nebo: *za tvým závojem*).“ Holubice byla podle zákona čisté zvíře. Byla jediným větším ptákem, kterého Bůh dovoľoval přinášet k oběti na Boží oltář. Je známým symbolem pokory, čistoty a bezelstnosti. „*Oči tvé* (jsou) *holubice*.“ Oko bývá v Písmu často používáno k vyjádření duchovního světla a porozumění. „*Jestliže tedy je tvé oko prosté* (= jednoduché), *celé tělo tvé bude světlé*“ (Ev. Matouše 6,22). Oko holubice je také

velice bystré. Již z veliké dálky poznává svůj holubník. Je-li vypuštěna někde daleko od svého domova, vzlétne, stoupá stále výš a výš, sotva ji lze dohlédnout – rozhlédne se a hned přímočaře, co nejrychleji spěchá domů. Kéž by i naše duchovní oko tak bystře vidělo, abychom, když jsme jednou spatřili vzkříšeného Pána, zapomínali na to, co je za námi, a usilovně chvátali k tomu, co leží před námi! Naším cílem je Kristus v oné vrchní slávě. Na tento cíl však musíme vytrvale hledět, než můžeme k němu běžet. Proto apoštol mohl říci: „*Ale (to) **jedno** činím, na (ty) věci, které (jsou) za mnou, zapomínaje, k těm pak, které jsou přede mnou, usil(ov)ně chvátaje, k cíli* (elbf. př.: *hledě na cíl) **snažně** běžím, k odplatě svrchovaného* (elbf. př.: *k vítězné odměně) povolání Božího* (vzhůru) *v Kristu Ježíši*“ (Ep. Filipským 3,14). Můžeme i my říci totéž? Platí to také o nás? Za čím běžíme? Co je naším cílem? Kéž nám Pán dá milost, abychom si tyto otázky sami upřímně zodpověděli!

„*Vlasy tvé (jsou) jako stádo koz odpočívající na svazích pohoří Galád.*“ Pán má snad v tomto přirovnání na mysli dlouhou lesklou srst koz pěstovaných v Orientě. Tomu, kdo je pozoruje, se zdají být **stádem**, shromážděným houfem, který odpočívá na tučných pastvinách pohoří Galád. Každá má **nadbytek** potravy a spolu všechny tvoří **jedno** stádo. – Apoštol Pavel nám též říká, že dlouhé vlasy jsou okrasou ženy. Jsou jí dány (ve zvláštním případě) za zastření (viz 1.Ep. Korintským 11,15).

Ale nemohlo by snad být ve slovech Milého určité poukázání na dlouhé vlasy nazarea, které, jak víme, byly obrazem duchovní síly? Samsonova velká síla spočívala v sedmi pramenech jeho vlasů: ty byly symbolem jeho neporušeného slibu, jeho zasvěcení Bohu. Pokud jde o postavení, je každý věřící nazareem a měl by jím také být v praktickém chování. Jeho síla záleží v oddělování se od všeho, čím se živí a co probouzí tělo. Dokud nebylo sedm Samsonových pramenů odstřiženo, nemohl ho nepřítel zdolat. Dokud zachovával tajemství svého obecnství s Bohem, přebýval v něm Duch mocně. Ale jak těžké bylo nazareovi zachovat své kadeře na klíně takové Dalily! Kéž by se prsty nějaké nevěstky nikdy nedotkly vlasů Božího nazarea! Chtějme proto s opravdovou bdělostí a ustavičně na modlitbách chodit v oddělení od světa, v obecnství s Kristem a v moci Ducha

Svatého, abychom se nikdy neocitli v nebezpečí, že zrušíme svůj slib a prozradíme tajemství svého obecenství!

2. v. – „*Zuby tvé jsou podobné stádu ostříhaných ovcí, když vycházejí z koutadla (= z brodu), z nichž každá mívá po dvěm (elbf. př.: které většinou mívají dvojčata) a mezi nimiž není osiřelé (elbf. př.: neplodné).*“ – Toto přirovnání si opět důkladně všímá každé podrobnosti. V „*ostříhaných*“ ovcích můžeme vidět odstranění viny staré přirozenosti, pravidelnost, stejnoměrnost. „*Když vycházejí z brodu*“ – ukazuje na čistotu. Umyly se v prameni, který odstraňuje všechnu nečistotu. „*Které většinou mívají dvojčata*“ – mluví o plodnosti; „*mezi nimiž (žádná) není neplodná*“ – není tu žádná vada. Takto oko Pána vidí na těch, které miluje, stejnoměrnost, čistotu a nesení ovoce.

3. v. – „*Rty tvé jako šarlatový provázek, a ústa tvá jsou půvabná*“ (elbf. př.). – Jako je proud Boží milosti, který protéká tímto světem, zbarven krví kříže, tak i každý hovor věřícího má mít tento charakter. „*Neboť jsem usoudil,*“ říká Pavel, „*nic jiného neuměti mezi vámi, nežli Ježíše Krista, a to toho* (elbf. př.: *a jen jako*) *ukřižovaného*“ (1. Ep. Korintským 2,2). A na jiném místě: „*Ale ode mne odstup to, abych se chlubil, jediné (= leč) křížem našeho Pána Ježíše Krista, skrze něhož jest mi svět ukřižován, a já světu*“ (Ep. Galatským 6,14). Kéž by se také u nás, přidržíme-li se uvedené obrazné řeči, všemi našimihovory vinul šarlatový provázek, aby byly našemu Milému vždy příjemné!

Když Izaiáš hleděl na slávu Pána, musel zvolat: „*Běda mně, neboť jsem ztracen, protože jsem člověk poskrvněné rty mající, (a) k tomu uprostřed lidu nečisté rty majícího bydlím*“ (Izaiáš 6,5). Ale v tom k němu přiletěl jeden ze serafů, maje ve své ruce žhavý uhel, vzatý kleštěmi z oltáře. A dotkl se jím úst proroka a řekl: „*Aj, dotkl se (uhel tento) rtů tvých; i odešla nepravost tvá, a hřích tvůj shlazen jest*“ (Izaiáš 6,7).

Také „*šarlatový provázek*“, který Raab musela přivázat ke svému oknu, výmluvně a jasně svědčí o očišťující a zachraňující moci Kristovy krve. Ale zde se o tomto předmětu nemůžeme více šířit. Ale kéž nám Pán dá, abychom své rty ostříhali ode všeho, co by jim mohlo uloupit v očích Ježíše i všech našich spolupoutníků jejich vzácnou svěžest! „*Vaše slovo bud' vždycky příjemné, ozdobené* (čili: *okořeně-*

ně) solí, abyste věděli, kterak byste měli každému jednotlivci odpověděti“ (Ep. Koloským 4,6).

„*Jako odříznutý kus jablka zrnatého (= granátového) skrání tvé mezi kadeřemi tvými (nebo: za závojem tvým).*“ – Srdce, **vnitřek**, dužnina granátového jablka je tu použit jako obraz skrání nevěsty. Granátovník (marhaník) plodí cenné ovoce šarlatově červené barvy, jehož dužnina je bělorůžová a obsahuje osvěžující nakyslou šťávu. Přirovnání nám připomíná útlocitnost a cudnost, která se projevuje lehkým zarděním. Je-li tato myšlenka správná, pak vyjadřuje pozhnanou změnu u Jákobova domu, který, jak víme, nevěsta obrazně představuje. Vždyť byla doba, kdy Pán musel o Svém národu říci: „*Věděl jsem, že jsi zatvrzelý, a houžev železná šíje tvá, a čelo tvé mēděné*“ (Izaiáš 48,4). Jaká to změna! Jaké divy dovede způsobit milost! Namísto tvrdosti a zatvrzelosti Pán tu spatřuje ve Své milé obraz mravnosti a útlocitnosti!

4. v. – „*Tvůj krk (jest) jako Davidova věž, vystavěná k chování zbroje* (elbf. př.: *vystavěná v terasách*), *v níž visí na tisíce pavéz, vše štítů udatných mužů* (elbf. př.: *hrdinů*).“ – Davidova věž byla ozdobena odznaky jeho vítězství. Byl chrabřým válečníkem. Pán ho vysvobodil z ruky všech jeho nepřátel, ba i z úkladů samého Saula. Skrze jeho vítězství pak otevřel cestu k pokojné vládě Šalomouna, jeho syna. Ale čím jsou všechna ta vítězství ve srovnání s vítězstvími Krále – Mesiaše? Celá Boží kniha je jakoby nepřetržitým záznamem slavných Kristových vítězství. Krk nevěsty, podobný věži, ozdobený množstvím drahokamů, představuje odznaky vítězství, jichž On dobyl v Judské zemi. Na jiném místě Písma (5. Mojžišova 9,13; Ozeáš 4,16; Skutky 7,51; Nehemiáš 9,16.17 aj.) čteme o Izraeli jako o tvrdošlupném národu, chodícím pyšně a **s hlavou hrdě vzpřímenou**. Takové obrazy nám ukazují velice zarmucující mravní stav. Nyní však došlo skrze milost Páně k úplné změně. Jeho láska dokonale zvítězila. „*Jho přestoupení*“ (Pláč Jeremiášův 1,14) je s hrdla dcery sionské sňaté. Namísto vzpurné a tvrdé jako železná houžev tu stojí půvabná, pokorná a přesto spanilá a silná jako Davidova věž. A Pán si může s tichou slastí prohlížet tyto tak krásné přednosti Své nevěsty. Vysvobození Jeho národu do svaté svobody a dokonalé blaženosti bude jednou po celou věčnost chováno na památku vítězství Jeho lásky.

5. v. – Sedmá a poslední vlastnost Ženichovy milé je především znakem plného mravního **vývinu**, utvoření srdce pro Krista, a obrazem toho, **čím se věřící sytí**, prostředkem růstu a požehnání pro druhé. Protiklad nevěsty a „maličké sestry“ z kap. 8,8 je nápadný a má nám co říci. Má se za to, že úplná vyspělost nevěsty a její nedostatek u „maličké sestry“ představuje mravní stav Judy a Efraima, anebo těchto dvou pokolení a zbývajících deseti. Jakmile bude všech **dvanáct** pokolení obnoveno, onen rozdíl se jistě ukáže. Ale i deset pokolení se bude radovat z požehnaných výsledků toho, co se stalo. Jenže Efraim nepozná zkoušky srdce, jimiž prošel Juda v souvislosti s Mesiášem, a proto také nebude mít onu vnitřní mravní vyspělost, způsobenou takovými zkouškami. Když Kristus chodil po této zemi a byl zavržen a ukřižován, byla v té zemi jen dvě pokolení. Ostatních deset se do té doby nevrátilo ze zajetí. A dříve, než opět budou ze všech národů shromážděna a přivedena zpět do své vlastní země, Kristus už se dá judskému domu poznat jako ten, který se tu bere „*s mocí a slávou*“. Ostatek z Judy budou při návratu Mesiáše většinou tvořit příslušníci pokolení Juda. Výraz „*dvojčata mladých gazel, která se pasou mezi liliemi*,“ (Píseň 4,5 - elbf. př.) možná ukazuje na jednotné spojení srdce i ducha, které pak bude v ostatku převládat vzhledem k dlouho očekávanému Mesiáši. Budou svou radost nalézat tam, kde ji nalézá **On**, „*jenž pase mezi liliemi*“. Srdce nevěsty se cítí k Němu přitahováno, všechny její srdečné city se spojují v Tom, který se jim zjevil.

Juda bude zároveň prostředník obživy a požehnání, jak pro deset pokolení, tak i pro všechny národy. „*Veselte se s Jeruzalémem, a plésejte nad ním všichni, kteří jej milujete. Velice se s ním radujte, kteří nad ním truchlíte! Abyste sáli a sytili se z prsu jejich potěšení, abyste srkali a rozkoš měli v plnosti jejich slávy. Neboť takto praví Hospodin: Aj, já obrátím na něj pokoj jako řeku (doslova: proud), a slávu národů jako rozvodněný potok, a budete sáti, v náruči nošení budete a na klíně laskání budete*“ (Izaiáš 66,10-12 - elbf. př.).

6. - 7. v. – Když se tak Ženich s hlubokou radostí díval na bezvadnou krásu Své nevěsty a popisoval ji, čteme: „*Až se ochladí den a utečou stíny, půjdu k hoře myrhové a k pahorku kadidlovému*“ (elbf. př.). Mluví tato slova **On**, anebo vycházejí z úst šťastné nevěs-

ty, která – unešena Jeho láskou – chce prodlévat tam, kde se tak rád zdržuje i On? Téměř se zdá, že to je nevěsta, která tak vyjadřuje nejhlubší city svého srdce. Ale ať je tomu jakkoli, je to On, jenž jí říká ona slavná slova: „*Všechna* (= *celá*) *jsi krásná, přítelkyně má, a není na tobě poskvrny!*“ Budiž chvála Jeho jménu!

8. v. – „*Se mnou z Libanonu, choti (má), se mnou z Libanonu půjdeš; pohleď z vrcholu Amana, z vrcholu Senir a Hermonu, z pelešských lvů a z hor pardálových*“ (částečně dle elbf. př.). – Při našem, žel, často tak bezstarostném chození se dostáváme až k „*peleším lvům*“, a to mnohem blíž, než si myslíme. A tu můžeme být třeba ve velkém nebezpečí, i když to možná ani netušíme. Za věcmi, které vábí naši starou přirozenost, bývají zpravidla ukryti naši úhlavní nepřátelé. „*Libanon*“ (jako obraz) se zdá být nejvyšším pozemským povznese-ním. Ale právě tam, kde se přirozeným očím nabízí tak nádherný, poutavý výhled a smyslu tak mnoho přitažlivého, číhá rozsápávající lev a krutý pardál.

Bude dobře, když se tu na chvíli zastavíme a připomeneme si, že i na nejpůvabnějších místech země číhají nepřátelé, lstivější a nebezpečnější nad lvy a pardály. My tak často dovolujeme svým očím toulat se a zaměstnávat se věcmi, které přitahují a uspokojují starou přirozenost! Kéž bychom si dávali v našem životě jako křesťané větší pozor na své slabé stránky, na naše sklony a záliby! Mnozí věřící koketují se světem a tíhnou po jeho zábavách, i když třeba ne vždy po takových, které jsou zjevně zlé a zavrženíhodné, nýbrž po tzv. „nevinných“ radostech tohoto života. Jiní touží po světské četbě, po smyšlených historkách, různých románech, atd., a přitom zanedbávají živé Boží slovo. Jiní jsou zase úplně v zajetí svých obchodních činností a honí se za ubohými poklady tohoto světa. Takové a mnohé další jim podobné věci vedou k „*peleším lvům*“ a k „*horám pardálovým*“, tj. přivádějí duši do velikých nebezpečí. Živí v nás zlé sklony naší staré přirozenosti a poutají naše smysly, zatímco naše srdce prahne a život z Boha chřadne. Je jenom **jedno** oko, které dovede včas rozeznat nastraženou léčku, jen **jeden** hlas, který může v pravý čas odvolat srdce z místa hroziícího nebezpečí. Jsou to oko a hlas Milého. Jak dobré, že On nad námi bdí, že nás varuje a láskyplně nás volá k Sobě!

Není nic milejší nad způsob, jímž zde Ženich vysvobozuje Svou nevěstu z její nebezpečné situace. „**Se mnou, choti**,... půjdeš,“ říká. Neříká tvrdě: „Utíkej rychle pryč! Neodkládej to, uteč! Stojíš před vchodem do lví jeskyně!“ Nenahání jí hrůzu ani ji neleká, ale prosí ji: „**Pojd' se mnou**“, „*se mnou, choti, z Libanonu půjdeš*“. Chce odvést její srdce od Libanonu, od místa pozemských radostí, avšak duchovního nebezpečí. Jakou milost obsahuje to slovíčko: „**Pojd'!**“ Jak mnohem příjemněji zní uchu než prikazující „Jdi!“ V tom prvním je vyjádřeno obecenství, ve druhém rozdělení.

„**Pojd'te**, nu, a poukažme sobě (elbf. př.: *přeme se, sud'me se*), *praví Hospodin*“ – vybízí Pán vzpurný izraelský dům, a dá-li se někdo touto milostí pozvat, neskličuje toho, kdo se k Němu obrací, důkazy o jeho špatném stavu, ale říká: „*Budou-li hříchy vaše jako šarlat, jako sníh zbělejí; budou-li červené jako karmín, jako vlna budou*“ (Izaiáš 1,18 - částečně podle elbf. př.). Jak milý, požehnaný je to způsob soudu vůči provinilému hříšníkovi! Tak soudí jenom Pán. Touž milost On rozvíjí – buď chvála Jeho jménu – také vůči celému světu v onom všechny lidi zahrnujícím pozvání: „**Pojd'te ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste** (elbf. př.: *lopotící se a obtíženi*), *a já vám odpočinutí dám*“ (Ev. Matouše 11,28). Jakmile se někdo nechá pozvat a jde, vezme hned podíl na zaslíbení: „**a já vám odpočinutí dám**“, odpočinutí od těžkého tlaku a jha hříchu, odpočinutí od vlastních, nicotných usilování, odpočinutí dokonce s Ním v Božím ráji. Kéž by ono „**Pojd'!**“ více uvážili všichni, kteří jsou ještě vzdáleni! – Celé Písmo je plné toho milého, k srdci volajícího slova, a kdo z věřících již neobdivoval slavná zakončení tak mnohého zvoucího „**Pojd'!**“ v Písmu svatém? „*A Duch i nevěsta řkou: **Pojd'!** A kdo slyší, rci: **Pojd'!** A kdo žízní, **přijď**, (a) kdo chce, naber vodu života zdarma*“ (Zjevení 22,17 - částečně podle elbf. př.).

V tom milém zvolání Ženicha jsou ale i ještě dvě další slova, která naplňují srdce hlubokou radostí: „**se Mnou**“. „**Pojd' se Mnou!**“ Nalezl bys vhodnější slovo, které by mocněji zapuzovalo strach a více vlévalo do srdce větší důvěru, a to v jakékoli – i těžké – situaci? Jistěže ne. Když zaslechneme řev lva a víme, že je blízko, budeme se určitě bát. Jak by se naše síla s ním mohla měřit a vzdorovat mu? Vždyť ani **žádnou** sílu nemáme. Ale ona tři slova plná nevšední mi-

losti: „*Pojď se Mnou!*“ obsahují vše, co srdce potřebuje. U **Něho** je nevěsta dokonale bezpečná, i kdyby stezka byla srázná a strmá a zdála se nebezpečná. Ale pouhé uniknutí je tou nejmenší milostí obsaženou v oněch slovech. Vyjadřují zároveň **radost**, kterou Ženich nalézá ve společnosti Své nevěsty. Její přítomnost je Mu slastí. Jak úžasná je ta požehnaná pravda! Toto pomyšlení předčí svou vzácností všechna ostatní. Pán se z nás raduje a chce nás mít u Sebe! Je ovšem samozřejmé, že Jeho radost vůbec nezávisí na lidech, stvořených bytostech, neboť On sám je zároveň Bůh i Člověk a může Sebe sama dokonale spokojit. Není na nikom závislý, je věčný, živý Bůh, Hospodin – Ježíš. Ale jako Syn člověka nás ve Své zvláštní milosti a lásce učinil jaksi potřebnými pro úplné rozvinutí Své slávy a Své věčné blaženosti. Církev, Jeho tělo, jest Jeho **plnost** (Ep. Efezským 1,22. 23). Také sionské dceři jaksi říká: „*Slyš, dcerko, a viz, a nakloň ucha svého, a zapomeň na lid svůj a na dům otce svého! I zalíbí se králi tvá krása* (elbf. př.: **zatouží** král po tvé kráse); *on jest zajisté Pán tvůj; proto skláněj se před ním* (elbf. př.: **klaněj se Jemu**)“ (Žalm 45, 11.12).

Toto krásné místo z Písma se stane srdci nevěsty – židovského ostatku – bližší, až se Pán vrátí s božskou mocí. Snaží se tu odvést její myšlenky a přání od **starého židovského** pořádku věcí, od „*domu jejího otce*“ (Žalm 45,11) a chce ji vzdělat pod naprosto **novým** řádem, pod Mesiášem, s Jeho příslušnou královskou mocí. Izrael bude mít požehnání na tomto světě, v zemi Immanuele (viz. Ev. Matouše 1,23).

Duch Boží rozvinul tuto vzácnou pravdu „**s Kristem**“ v Písmu tak důkladně a podrobně, že bude dobře, když se tu ještě na chvíli zdržíme. Je uložena v nezměnitelné Boží radě a podobá se zlaté niti, která protkává všechno. On, „*který ani svého vlastního Syna neušetřil, ale za nás všechny jej vydal: kterak by nám s **ním** všechno nedal?*“ (Ep. Římanům 8,32 - částečně dle elbf. př.). Jaké to pomyšlení! „*Všechno... s Kristem*“, v obecnství s Ním! Ať zdrav či nemocen, bohatý nebo chudý – v každém postavení jsem **s Ním** a vždy Ho mám pro sebe, nechť se děje cokoli! Podle apoštolova dokazování to, co je větší, zahrnuje menší, a co je menší, je vlastně ovládáno a o-koušeno s větším.

Kdyby se křesťan ocitl v tak nuzných poměrech, že by měl k jídlu jenom skývu chleba a sklenici studené vody, přesto bude moci vítězně říkat: I kdybych byl ještě nuznější, mám svou skývu chleba **s Kristem a Krista s ní**. Od nejnižšího postavení na této zemi až do nejvyššího ve vrchní slávě: všechno máme s Kristem a naším největším požehnáním jest: **být jedno s Ním**. Tato jednota s Kristem, Hlavou Církve, je tak skutečná, tak dokonalá, že apoštol může o sobě říci: „**S Kristem jsem ukřižován**“ (Ep. Galatským 2,20), a při pohledu na všechny křesťany: „*to věduce, že starý náš člověk **spolu s ním** ukřižován jest*“ (Ep. Římanům 6,6)! Ano, mluví o té jednotě v nejruznějších spojeních: jsme **spolu**ukřižováni, **spolu** jsme zemřeli a **spolu** jsme byli pohřbeni, **spolu** vzkříšeni; Bůh nám dal v Něm **spoluseděti** na nebeských místech; jsme **spoludědicové**, ale také povolání, abychom **spolutrpěli** a **spolu** byli oslaveni. A tato jednotnost Církve s Ním je srdci Krista tak vzácná, že všude, kde je řeč o našem budoucím stavu, je tento popisován ve spojení s Kristem. „*Dnes budeš se mnou v ráji*“ (Ev. Lukáše 23,43). „*Raději bychom byli venku z těla a doma u Pána* (elbf. př.: *doma s Pánem*)“ (2.Ep. Korintským 5,8). „*Žádost maje umřítí, a býti s Kristem, což by mnohem lépe bylo*“ (Ep. Filipským 1,23). „*A tak vždycky s Pánem budeme*“ (1.Tessalonickým 4,17). „*V domě Otce mého mnohé příbytky jsou. Kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A když odejdu, a připravím vám místo, zase přijdu, a vezmu vás k sobě* (samému), *abyste kde já jsem, byli i vy*“ (Ev. Jana 14,2.3 - elbf. př. a francouzský př. JND). – Amen! To dává srdci pokoj, dokonalý pokoj navěky!

9. - 11. v. – „*Jala jsi mi* (elbf. př. doslovně: *uloupila jsi mi*) *srdce, sestro má, nevěsto* (má); *jala jsi srdce mé jedním svým pohledem, jedním řetízkem z ozdob své šíje. Jak krásná je tvá láska, má sestro, nevěsto* (má); *oč lepší je tvá láska než víno, a vůně tvých mastí než všechna koření! Strdím kanou tvé rty, nevěsto* (má), *med a mléko je pod tvým jazykem, a vůně tvých rouch jako vůně Libanonu.*“ Třebaže byl výhled z vrcholů Amana, Senir a Hermonu nádherný, oko i srdce Ženicha se od nich odvrací, aby se kochalo obdivem v nevěstě, která je Mu po boku. Spatřuje v ní cosi, co nemůže vidět nikde jinde. City a zalíbení Jeho milujícího srdce se od ní odrážejí jako paprsky zpět

k Němu. Lidé tohoto světa si tolik cení povrchních a pomíjejících krás, ale Ženich nalézá Svou rozkoš a uspokojení jenom v kráse a v lásce Své nevěsty. Spatřuje v ní požehnané ovoce Své neuhasitelné lásky, nalézá ovoce těžké práce Své duše a **syťí se** jím (srovnej s Izaiášem 53,11). Jak vzácná je to pravda pro srdce věřícího!

Někdo může mít nějakou velice krásnou věc a možná že si jí i vysoce váží, ale nikdy pro ni nemá takové city, jako ke své manželce a ke svým dětem. Vždyť **ony** jsou součástí jeho samého. Čím byly všechny rozkoše ráje prvnímu Adamovi ve srovnání s radostí, kterou našel v Evě? Byla částí jeho samého, zatímco jiná stvoření nikoli. Adam byl uveden do hlubokého spánku a z jeho boku mu byla vzata a učiněna pomocnice. – A když se pak ze spánku probudil a spatřil vedle sebe stát tu „krásnou“, kterou mu Hospodin, Bůh ve Své dobrotivosti učinil, volá: „*Ted' tato jest kostrou z kostí mých a tělem (doslova: masem) z těla mého*“ (1. Mojžíšova 2,23). Nyní byla prázdnota vyplněna. Vždyť předtím nenašel nic, co by mohlo uspokojit jeho **srdce** – slavné stvoření, ano krásy zahrady Eden mohly v jeho srdci působit jen prázdnotu, dokud neměl a neradoval se z ovoce své předobrazné smrti (tj. hlubokého spánku, v němž předtím byl).

Přesto ale to, co bylo u prvního člověka jenom obrazné, je **skutečností** v onom Druhém člověku – v tom Posledním Adamovi. Ten byl skutečně pohřben do hlubokého spánku, do spánku smrti, a z Jeho otevřeného boku byla jaksi podobně učiněna jiná Eva, Jeho zraku krásná a bez vady, která s Ním brzy bude sdílet radosti nového, vysvobozeného stvoření. A tam, uprostřed sláv nového stvoření, bude na ní vidět zrcadlit se Jeho lásku, která byla silnější než smrt, a ona se bude věčně slunit v paprscích Jeho zvláštní, žádným oblakem nerušené přízně a něhy. Je tedy možné divit se, když s takovým milujícím obdivem si prohlíží tu, která Mu je podobná? Boží všemohoucnost mohla stvořit svět, ale jenom Boží láska mohla vykoupit zahynulého hříšníka, a to skrze utrpení a smrt Krista. Kdo může pochopit, proč se tato láska sklonila k bídnému, nicotnému hříšníkovi? Kdyby byla více předmětem našeho přemýšlení, méně bychom se divili slovům Milého: „*Jala jsi mi* (elbf. př. doslovně: *uloupila jsi mi*) *srdce mé, sestro má, nevěsto* (má).“ Jak obdivuhodná je to pravda! Kristovo srdce je **jato, uneseno**! A čím? Krásou jednoho z milosti spase-

ného hříšníka, jedné osoby, která se umyla v Jeho předrahé krvi a je ozdobena Jeho slavnými ctnostmi.

Obsahem kapitoly, o níž právě uvažujeme, je úžasné rozvinutí lásky Pána v různých směrech, a to v takové míře, jakou nikde jinde v Boží knize nenalezneme. Pokud jde o **podrobnosti**, Velepíseň nemá v žádné jiné knize Písma obdobu. „*Jala jsi mi srdce, sestro má, nevěsto má.*“ Pán tu zároveň zaujímá místo jak **bratra**, tak i **Ženicha**. „*Sestro má, nevěsto (má).*“ Jak úžasný je to poměr! Jaké blahé spojení! On je dobře zná a vysoce si ho cení, i když na její straně mu bývá poměrně málo rozuměno! Jeho spojení s ostatkem, který On tu nazývá Svou sestrou a nevěstou, je příležitostí k plnému, slavnému rozvinutí Jeho lásky, nejhlubších zvláštních citů Jeho srdce. Třebaže je obklopena tolika překrásnými věcmi, je to jenom ona, která na sebe upoutává Jeho zrak. Je milým protějškem všeho, co může být nalezeno ve stvořeném nebi a na zemi. Nikde jinde nečteme, že by krásy stvoření jaly srdce Stvořitele. Toto tajemství všech tajemství mělo zůstat zapečetěné pro Spasitele a pro Jeho vykoupení.

Ale nejde tu jenom o ostatek. Na Velepíseň je třeba dívat se jako na zjevení Kristova srdce **všem věřícím**. Kristova láska je dokonalá a působí vždycky dokonale, což ale bývá vždy úměrné tomu, v jakém poměru Ho známe. Kristovy výroky ve Velepísni je možné použít **mravně**, a to má pro křesťana nesmírnou praktickou cenu. Blahoslavení všichni, kdo se dovedou napájet z takového pramene!

Ale jinak stále musíme pamatovat, že postavení židovského ostatku vůči Kristu, jak nám je popisuje Velepíseň, se liší od postavení křesťana, podaného v apoštolských epištolách. Ztratíme-li toto ze zřetele, ocitneme se v nebezpečí, že budeme na Církev vztahovat něco, co patří Izraeli, a naopak zase připisovat Izraeli něco, co patří Církvi. Rozdílnému postavení také odpovídají odlišné city. Ve Velepísni budeme marně hledat ono hluboké odpočinutí a sladkost lásky, pramenící z existujícího, již poznaného a oceňovaného poměru. Ne-najdeme tu plnou, uvědomovanou a neochvějnou lásku ženy, spojené manželským svazkem s mužem jejího srdce. Taková láska je pouze **naším** podílem. Ovšem k Beránkově svatbě dosud nedošlo, ale na základě zjevení, která nám jsou dána, a dokonání spasení, se tímto rysem vyznačuje jenom **láska Boží Církve**. Buď za to Bohu chvála

a dík! Víme, Komu jsme uvěřili. Známe požehnanou pravdu o naší **jednotě** s Kristem, tím vzkříšeným a oslaveným. „*Ten, kdo se připojuje* (elbf. př.: *přilne, je spjat s*) *k Pánu, **jeden** Duch je s ním*“ (1.Ep. Korinským 6,17). Tato jednota s Kristem v životě i v postavení daleko přesahuje vše, co měl Izraelita. Vždyť již nyní víme, že v Kristu sedíme na nebeských místech: „*S Kristem nás oživil a s ním (nám) dal spolusedět...*“ (Ep. Efezským 2,6). A třebaže na této zemi jsme chatrnými, mdlými, chybujícími bytostmi, přesto víme, že jsme „*zapečetění **Duchem Svatým zaslíbení, který je závdavkem našeho dědictví, k vykoupení získaného vlastnictví***“ (Ep. Efezským 1,13.14 - elbf. př.). Ale cennější než to vše je, že známe velikost Kristovy lásky, která odpovídá oběti, jíž On nás přenesl do toho nebeského postavení a uvedl do věčného spojení se Sebou. Proto také víme, že otázka hříchu je navždy vyřízena, že naším podílem je věčné odpuštění, dokonalé ospravedlnění, a že jsme byli učiněni příjemnými (Ep. Efezským 1,6 - elbf. př., kral.: vzácní) v tom Milovaném. Naše vykoupení je dokonaná skutečnost, naše spojení s Kristem již existuje a my čekáme jen ještě na slávu – na Beránkovu svatbu. Počítáme s Jeho příslibem: „*Ano, přijdu brzy (nebo: rychle, spěšně)*“ (Zjevení 22,20 - elbf. př.). „*Ještě zcela maličko, a aj, ten přicházející přijde a nebude meškati*“ (Ep. Židům 10,37). Ale zatímco na Něho čekáme, smíme skrze moc Ducha Svatého poznávat a okoušet, i když velmi slabě, milující city Jeho srdce, které patří k tomuto požehnanému a navěky utvořenému poměru.

Postavení Izraele ve Velepísni je velice vzdáleno takovému poměru lásky. Nikde tu není zmínka o očištění svědomí a také nic nečteme o odpuštění a ospravedlnění. Jde tu spíše o otázku srdce, o působení a utváření tužeb srdce k Osobě Milého. Známost Jeho Osoby a jistota o poměru k Němu tu nejsou sdíleny plnou měrou; spíše se zdá, že milující srdce nevěsty po těchto věcech teprve touží. Ženich samozřejmě zná poměr, který Ho pojí k té, již nazývá Svou sestrou, Svou nevěstou. A proto jí otevírá Své srdce, aby jí dal porozumět předsevzetím Své lásky. Ujišťuje ji vždy znovu o její kráse, ceně a vzácnosti, jak On ji vidí, a i když ona chybuje a zapomíná na Něho i na Jeho lásku, vychází jí vstříc s něžností, kterou nic nemůže oslabit ani odvést od Jeho milovaného předmětu. Těmito projevy Jeho lásky,

něžnosti a milosti jest její srdce zkoušeno, hluboké city jejího srdce jsou prohlubovány, Ženich se stává v jejích očích nade vše jiné vyšším a je považován za „*znamenitějšího nežli deset tisíců jiných*“ (Píseň 5,10), „*všechno je na něm milé*“ (Píseň 5,16). A tak je postupně, část po části srdce nevěsty získáváno pro Něj. 45. Žalm opěvuje tento požehnaný výsledek. Izraelité, patřící k ostatku, tam jsou vítáni jako Královi „*spoluúčastníci*“ (7. v.) a Jeruzalém jako „*královna ve zlatě z Ofir*“ (10.v. - elbf. př.). Národy bydlící kolem Izraele jí vzdávají čest svými dary a snaží se získat její přízeň. Královna je co nejúže spjata s Králem – je uváděna do paláců ze slonoviny.

Ale vraťme se k uvažovanému textu.

„*Jala jsi srdce mé jedním pohledem svým, jedním řetízem z ozdob svého náhrdelníku.*“ Je těžké určit, co Pán chce říci těmito slovy. Myslí snad na každou jednotlivou ctnost, na každý jednotlivý duchovní šperk ve věřícím, anebo snad jsou Jeho slova výrazem radosti Jeho srdce z každého jednotlivého věřícího a spolu s tím i ze všeho Jeho lidu? Je jisté, že ani ten nejmenší ze všeho Jeho lidu Jím nikdy není opomíjen ani přehlédnut nebo zaměněn s někým jiným, ani v časnosti, ani na věčnosti. Jsme milováni každý osobně, a takto též spaseni a oslaveni. „*Který miloval mne, a vydal sebe samého za mne*“ (Ep. Galatským 2,20 - elbf. př.), říká Pavel. Mluví, jako by byl jediný, za nějž Kristus zemřel. Víra si přivlastňuje všechno, co milost zjevuje. Jen takto může srdce okoušet tato zjevení. Rozumíš tomu, milý čtenáři? Je to velmi důležité. Víra dělá z každého požehnání, byť bylo nevím jak veliké, svou **osobní** věc. Milost v Kristu může cokoli ukazovat jako podíl Božích dětí, ale víra říká: „Toto patří mně!“

Ale v našem krásném nebeském domově nebudeme osobně známi jenom našemu drahému Pánu, nýbrž budeme se také vzájemně znát. Zdá se, že Petrovi na hoře proměnění nepůsobilo žádnou potíž poznat Mojžíše a Eliáše. Podobně tomu bude i ve stavu po vzkříšení, kdy vše bude dokonalé. Pavla nikdo nebude považovat za Petra, ani Petra za Pavla, a každý bude mít svou vlastní korunu a vlastní, osobní slávu. Je to vzácné, ale i vážné pomyšlení! Každý svatý ponese zvláštní osobní, sobě danou korunu. Všichni tam budou známi podle toho, čím jsou podle ocenění Pánem. A přesto všichni budou dokona-

lí, všichni šťastní, všichni v plné radosti Pána a všichni zářící v Jeho slavném obrazu, který v dokonalosti ponesou.

16. v. – „*Jak krásná je tvá láska, sestro má, nevěsto (má)*“ (elbf. př.) – Kdybychom více přemýšleli o tom, jak Pán **si cení** naší lásky, jistě bychom se Ho více přidrželi a lnuli k Němu s nerozdělenějším srdcem. Láska budí vstřícnou lásku. Čím blíže sedím ohni, tím více se ohřeji. A čím blíže se zdržuji u Kristova srdce, tím větší láskou bude k Němu rozníceno mé srdce. Mohl bych stejně dobře v zimě vyjít ven a dívat se na sníh a myslet si, že mne tyto věci rozehřejí, jako **myslet na sebe, dívat se na sebe** a domnívat se, že tím vzroste má láska ke Kristu. Přejesh si růst ve své lásce k Němu a více okoušet Jeho lásku k sobě? Nuže dopřej svému srdci, ať se kochá Kristem! Sedím-li u ohně, ohřeji se, jím-li pokrm, nasytím se – ano, věř, že v kapitole, o níž tu uvažujeme, najdeš mnoho osvěžení. Přemýšlej o ní, rozjímej o ní slovo za slovem a myslí především na to srdce, z něhož každé to slovo pramení. Kristova slova neznamenaají nic nevěře, ale víra se jimi živí. A nezapomínej povznášet se ve své mysli k srdci Toho, z Něhož všechna ona slova plynou. Vždycky zpytuj Jeho Slovo v obecenství s Ním. Varuj se oddělovat Boží slovo od Kristovy Osoby. Budeš-li si takto počínat, bude se tvá láska k Němu prohlubovat a růst k větší praktické podobě Kristu.

„*Jak krásná je tvá láska, sestro má, nevěsto (má); oč lepší je tvá láska než víno, a vůně tvých masťí než všechna koření!*“ (elbf. př.). Jestliže naše srdce neuchvátí takovéto projevy lásky, co jiného by je mohlo získat? Žádné víno, ani nějaká pozemská radost není Jemu tolik vzácná, jako láska Jeho nevěsty, – žádná vůně tak sladká jako vůně jejích masťí. Pohostinnost samospravedlivých Židů nebyla Mu ničím ve srovnání s láskou jedné veliké hříšnice, která stála vzadu a plakala (Ev. Lukáše 7,38). Ale tak vzácné ovoce může vyrůst jen ve světle Jeho přítomnosti. Rostlinám se nikdy nedaří ve tmě. Možná že tam vyženou několik neduživých, chabých listů, ale plod a vůně se objeví teprve tehdy, budou-li zalévány proudy nebeského světla. „*Já jsem světlo světa. Kdo mne následuje, nebude choditi v temnostech, ale bude míti světlo života*“ říká Pán Ježíš (Ev. Jana 8,12), a jinde zase: „*Kdo zůstává ve mně, a já v něm, ten nese ovoce mnohé, nebo(t) beze mne nemůžete nic učiniti*“ (Ev. Jana 15,5).

„*Strdím kanou tvé rty, nevěsto (má).*“ Plástev musí být nejprve naplněna pilnou a trpělivou prací včel, nežli z ní může kanout med. Med musí být sbírán z každé květiny. Křesťan by se měl podobat včele, ale – žel – často se více podobá motýlu, který se většinou jen chvilku třepetá nad květinou a pak odlétá, neokusiv ani krůpěj sladkosti. Zato včela s houževnatou pílí létá z květu na květ, saje sladký obsah a nosí ho domů. A tak se postupně plní její zásobárna prvotřídním medem. Musíme pečlivě zpytovat Písmo a plnit jím své srdce, jestliže má být vždy připraveno pro vhodnou příležitost na našem jazyku. Bude-li nás Pán vidět v takovém stavu, bude osvěžen a bude se radovat. „*Strdím kanou tvé rty, nevěsto (má), med a mléko je pod jazykem tvým, a vůně tvých rouch jako vůně Libanonu.*“

Slova jsou jako seménka – rozvíjejí se a nesou ovoce, buď kyselé a hořké, anebo lahodné a prospěšné zdraví. Jak důležité je tedy, abychom bděli nad svým jazykem! Rozséváme-li plevel, nemůžeme sklízet pšenici, a rozséváme-li pšeničné zrno, nebudeme muset sklízet plevel. „*Cokoli rozsévá člověk, to také sklídí*“ (Ep. Galatským 6,7 - elbf. př.). Kéž z našich rtů vždy plynou jen přívětivá, milá, měkká slova, slova pravdy, víry a lásky! Může být něco čistší nad mléko nebo sladší nad med? Co je výživnější nad to prvé a léčivější nad ono? Písmo nás učí, že nejsme v těle, ale v Duchu, a zde Pán mluví o vzácných druzích ovoce Ducha, které se Mu tolik líbí. „*Rozlita jest milost* (elbf. př.: *líbeznost*) *ve rtech*“ Jeho a myrhou, aloe a skořicí jsou provoněna všechna Jeho roucha (Žalm 45,3.9). A tu nalézá ke Svě hluboké radosti odezvu ve slovech Svě milované nevěsty. Ze Svě plnosti dává „*milost za milostí*“ (Ev. Jana 1,16) a odpověď na to je Jeho srdci vzácnější než vše, co může přinést tělo. A až jednou pahorky a údolí Kanánu, porostlé nejlibovonnějším kořením a oplývající mlékem a strdím, dávno pominou, bude před Ním nevěsta stát vždy s věčně svěží a rozmáhající se vzácnou vůní.

12. - 15. v. – „*Zahrada zamčená jsi* (elbf. př.: *jest*), *sestro má, choti* (elbf. př.: *nevěsto*) (má), *pramen* (elbf. př.: *zdroj*) *zamčený, studnice* (elbf. př.: *pramen*) *zapečetěná. Co z tebe vychází, jest libosad granátových jabloní se vzácnými plody ušlechtilého ovoce, cypru a nardu; nard a šafrán, vonná třtina a skořice, kromě rozmanitého stromová dávajícího myrhu a aloe, s nejvýbornějšími kořeními, za-*

hradní pramen, studnice živé vody, a potoky, které tečou z Libanonu“ (část. podle elbf. př. a fr. př. JND). – Několik krátkých poznámek o přirozené poloze a charakteru izraelské země nám může velice pomoci lépe porozumět těmto krásným a poučným přirovnáním. Zaslíbená země leží téměř uprostřed obydleného světa a kdysi byla proslulá krásou a úrodností. I to je pozoruhodné, že se Židé právě v Kánanu neusadili náhodou, nýbrž že Bůh vymezil jejich hranice již celá staletí předtím, než se ten národ utvořil. „*Když dědictví rozděloval Nejvyšší národům, když rozsadil syny Adamovy* (elbf. př.: *lidské*), *rozměřil meze národům* (elbf. př.: *stanovil pevně hranice národů*) ***podle počtu synů izraelských***. *Neboť díl Hospodiniův jest jeho lid, Jákob* (rozměřovací) *provazec jeho dědictví*“ (5. Mojžíšova 32,8.9). Z tohoto velice zajímavého zaznamenání vidíme, jaké místo zaujímal Izrael odedávna v Božích myšlenkách a pojatých radách. Poměrně malá země se stala dějištěm událostí, které předčily všechny ostatní důležitosti a dalekosáhlými následky. A také v budoucnosti se znovu stane dějištěm událostí, na něž čeká nebe i země, a o nichž je vždy znovu zmínka na různých místech Božího slova. Zaslíbení, které v zahradě Eden vypadalo jenom jako **pupenec**, se v zaslíbené zemi rozvine v **plně kvetoucí slávu**.

Dnes, jak víme, je ta země kvůli nevěře Izraele zanedbaná. Nikoho už nenapadne myšlenka, že by měla být středem celého světa. Národy světa ji pošlapaly. Ale ačkoli už je dlouhou dobu pouští, země stínu smrti, nezůstane jí navždy. Pán té země je zatím ještě vzdálen: odešel do „*daleké země*“ (srovnej s Ev. Lukáše 19,12). Ale zase se vrátí, aby se ujal Svého vlastnictví. „*Všechna země jest má*,“ říká (2. Mojžíšova 19,5) a v souladu s Jeho původními úmysly se ta země svým časem stane středem všech národů, slávou všech zemí, a pověstí u všech národů. Milované město Jeruzalém bude hlavním městem celého světa a stane se středem požehnání všech obyvatelů celé země. Potom opět zavlaže nad jeho zdmi královská korouhev na znamení, že se navrátil „*člověk jeden rodu znamenitého* (elbf. př.: *vysoce urozený*)“, „Král národů“.

Mojžíšovi, dříve než zemřel, bylo dovoleno spatřit tu slavnou zemi z vrcholu hory Fazga (5. Mojžíšova 3,27). Sám Pán ji ukázal Svému služebníkov. Jakou ctí to bylo pro Mojžíše! Dříve než smrt

zavřela jeho oči, směl pohledět na budoucí místa určená k přebývání lidu Páně, na úrodná údolí, krásné hory a vodou svažované roviny.

Okem, jež žár pouště nezemdlel,
zem dávno slíbenou dole zřel:
pastvin dost, hor i vod na pohled,
plno tam mléka je i sladký med.

A když **předtím, veden Božím Duchem**, mluví o této slavné zemi, říká: „*Neboť Hospodin, Bůh tvůj, uvádí tě do země krásné, země potoků vodních, pramenů a proudů, vyvěrajících v údolí a v pohoří, do země pšenice, ječmene a vinné révy a fíku a granátového jablka, do země olivového oleje a medu, do země, v níž nebudeš jísti chléb poskrovnu, nic nebude v ní scházeti, do země, jejíž kamení jest železo, a z jejíchž hor budeš těžiti měď*“ (5. Mojžíšova 8,7-9 – český překlad rabína G. Sichera, Praha 1950).

Štědré plodiny a rozmanité produkty té země jsou jistě většinou vzaty z různých přirovnání uvažovaného textu. Nevěsta je tu přirovnávána k zahradě, k sadu, prameni – tak štědře je opatřena vším, co se líbí Pánu, tak rozmanitě v ní působí milost Ducha Svatého. Srdce Páně v ní nalézá plno nejmilejších a nejvzácnějších věcí. „*Nard a šafrán, vonná třtina a skořice, kromě rozmanitého stromoví dávajícího myrhu a aloe, kromě všech nejvýbornějších koření*“! Jaká to jsou slova! **Zahrada** se svou slavnou nádherou květů, plná skvostných líbezně vonících květin; **sad** s rozmanitými ovocnými stromy a s okrasnými dřevinami, **pramen**, který to vše oživuje a napájí – jak nám tato zvláštní přirovnání ukazují, čím pro Něj měl být Boží lid v tomto zlém, temném světě! Jako milá zahrada s libovonnými květy naproti vyprahlé, pusté poušti – takový měl být rozdíl mezi Páně lidem a syny tohoto světa. **Jak je tomu** ale, milý čtenáři, ve skutečnosti s námi? Zjevujeme opravdu svěžest, růst a hojné ovoce ve věcech našeho Pána? Může On vstupovat do **zahrady našeho srdce** a jíst tam „*své rozkošné ovoce*“? On zná všechny naše myšlenky, ví o celé naší práci a našem chování!

A všimněme si dále, jak ženichovo srdce, plné radosti, popisuje nevěstu jako „*zahradu zamčenou..., zdroj zamčený, zapečetěný pramen*“ (elbf. př.). Ona je tím vším, ale **jen pro Něj**. Její oči se netoulají po okolí. Je úplně spokojena se svým podílem v jejím Milo-

vaném. Kristus jí stačí. Vyplňuje celé její srdce. Není tu ani jednoho pohledu, jenž by si přál anebo zval někoho jiného. „*Milý můj jest můj, a já jeho, jenž pase mezi liliemi*“ (Píseň 2,16). Květ, ovoce, vůně – vše je určeno Jemu, patří jenom Jemu. Každé jiné osobě je její zahrada zamčena. Královská pečeť je vtisknuta na Králův pramen, vody pramene prýští jen Jemu. „*Vězte* (elbf. př.: *poznejte*), *že Hospodin oddělil sobě zbožného!*“ (Žalm 4,4). Nikdo cizí se nesmí dotknout toho, co nese královskou pečeť. „*Avšak pevný základ Boží stojí, maje pečeť tuto: Zná Pán ty, kteří jsou jeho, a: odstup od nepravosti každý, kdo vzývá jméno Kristovo* (elbf. př.: *kdo vyslovuje jméno Páně*)“ (2.Ep. Timoteovi 2,19). „*Dej mi, synu můj, své srdce*“ (Přísloví 23,26) je výslovným, jasným příkazem. Patří-li mé srdce Pánu, nezbývá již nic z něho světu. Uposlechni, duše má, hlas Moudrosti! Jsi-li poslušen tohoto příkazu, nemůžeš mít srdce pro svět. Žádný člověk nemá dvě srdce, třebaže se, žel, někdy zdá, **jako bychom měli dvě**. Bděme v tom a mějme se na pozoru! Jestliže můj drahý Pán má mé srdce, nemám žádné pro svět. Rozdělené srdce On nemůže přijmout.

Slova „*zamčený*“ a „*zapečetěný*“ nás také vedou k myšlence o úplném, rozhodném oddělení věřícího od světa. Jako kus země dobře ohrazené, osázené a obhospodařované, patřící jenom majiteli – takový má být křesťan. Třebaže je dosud **na** tomto světě, není **z** tohoto světa. Kristus říká: „*Ze světa nejsou, jako i (= ani) já nejsem ze světa*“ (Ev. Jana 17,16). Věřící je tu jako Kristův služebník a měl by se učit dělat všechno jenom pro Něho. „*Všechno, cokoli činíte ve slovu neb ve skutku, všechno (čiňte) ve jménu Pána Ježíše, děkující Bohu a Otci skrze něho*“ (Ep. Koloským 3,17). Ať se naskytne cokoli, malé věci nebo veliké, křesťan má všechno konat jako službu svému Pánu. Jedinou otázkou mu stále má být: Bude tím Pán oslaven? Sloužím Mu? – Ale žel, jak často bývá slyšet jinou otázku: Cožpak je na tom něco zlého? A pak, namísto abychom činili Jeho vůli, **prosazujeme a činíme svou vůli!**

Apoštol mohl říci: „*Mně zajisté živu býti jest* (elbf. př.: *život je pro mne*) *Kristus*“ (Ep. Filipským 1,21), jinými slovy: žiti – pro mne znamená „míti Krista za pohnutku, za svůj předmět, za svou sílu i za svou odměnu“. Toto je oddělení od světa a zároveň prokazování naší

nejlepší možné služby světu. Je-li mé oko pevně upřeno na Osobu Milovaného, potom je mé srdce naplněno Jím, zrak je jasný, úsudek zdravý a služba požehnaná. Čím blíže se zdržujeme pramenu, tím jistěji se staneme potrubím požehnání pro jiné lidi. Jako pramen v poušti nebo řeka v nížině přináší okolní krajině užitek, i my se pak budeme moci stát svému okolí požehnáním. „Žizní-li (ně)kdo, pojď ke mně, a napij se“ – říká Ježíš. „Kdo věří ve mne, jak říká Písmo, z jeho břicha (života) potečou proudy živé vody. [A(1e) **to řekl o Duchu, kterého měli přijmouti věřící v něho.**]“ (Ev. Jana 7,37-39).

Ze srdce, které je takto skrze přebývání Ducha Svatého plné Krista, bude moci vyvěrat požehnané svědectví vzkříšenému a oslavenému Pánu, ano, mělo by prýstít jako „proud vody živé“. Vždyť za toto svědectví je věřící svému vzdálenému Pánu osobně odpovědný. „Kdo praví, že v něm zůstává, je povinen, jak on chodil, tak i sám choditi (= prakticky žít)“ (1.Ep. Jana 2,6). Tu vstupujeme na půdu opravdové odpovědnosti křesťana. Jsem-li křesťan, jsem také odpovědný žít skutečně jako křesťan, nikoli proto, abych **se jím stal**, ale protože **jím jsem**, neboť jsem skrze převzácnou Kristovu krev přesažen do dokonalé Boží přízně. Jsem-li Božím dítětem, měl bych – jako Jeho syn či dcera – také tak prakticky žít; jsem-li Božím služebníkem, mám se chovat jako Boží služebník.

Nám jako lidem, tzn. potomkům prvního Adama, bylo dokonale učiněno zadost smrti našeho drahého Pána, a nyní naše odpovědnost pramení z našeho nového **poměru ke Kristu**, tomu Poslednímu Adamovi, vzkříšenému a oslavenému Synu člověka, který sedí po Boží pravici. „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“ (Ev. Jana 20,21). Tento příkaz byl dán **učedníkům Pána vůbec, nejen apoštolům, nýbrž všem**. A právě vzhledem k tomuto poslání budeme všichni muset na konci našeho putování skládat Svému Pánu a Mistru účty ze své práce. Jak vážná je to pravda! „A tak každý z nás sám za sebe bude vydávati počet Bohu“ (srovnej s Ep. Římanům 14,12). Kde se to stane? Před soudnou Kristovou stolicí, před níž jednou všichni budeme muset být zjeveni.

Snad bude dobře, jestliže se tu na chvíli zdržíme a vsuneme-li několik poznámek o Kristově soudné stoličce, neboť mnoho duší dosud nemá v této věci jasno, ba pomyšlení na ni je často zneklidňuje.

Předně musíme uvážit, že na soud už nikdy nemůže přijít **osoba** věřícího, neboť „*přešel ze smrti do života*“ (Ev. Jana 5,24). Věřící je „*ode všech (hříchů)... ospravedlněn*“ (Skutky 13,38.39). Kristus byl vydán na smrt za jeho přestoupení a ta jsou nyní navždy zahlazena – budiž chváleno Jeho jméno! Vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění. Co tedy ještě zbývá? Věřící je jako spolu vzkříšený s **Kristem** s Ním spojen v Jeho životě a stojí před Bohem v celé Jeho přijemnosti. „*A proto není již žádného odsouzení těm, kteří jsou v Kristu Ježíši*“ (Ep. Římanům 8,1 [v kralickém textu pokračující slova: „*nechodícím podle těla, ale podle Ducha*“ – v nejstarších řeckých rukopisech **nejdou!** - pozn. překladatele] a Ep. Římanům 4,25 a 5,21). Sám věřící již nikdy nemůže přijít na soud. Vždyť navíc až stane a bude zjeven před Kristovou soudnou stolicí, bude již v oslaveném těle, učiněn podobným Pánu. „*Který promění naše ponížené tělo, aby bylo podobné tělu jeho slávy, podle té (působivé) moci, kterou (on) mocen je i všechny věci podmaniti sobě*“ (Ep. Filipským 3,21). Jak daleko odsouvá tato slavná pravda jakoukoli myšlenku, že věřící by ještě mohl být odsouzen! Bude oslaven, a to dříve, než bude předvolán před onu soudnou stolicí, a již ví, že je spoludědic s Kristem a že se bude nalézat ve stejné slávě jako On.

Ani **hříchy a přestoupení** křesťana už nikdy nemohou přijít na soud. Vždyť Kristus již za ně trpěl na kříži a Svou obětí tam je navěky zahladil. Nemůže být nějaký **druhý** soud hříchů věřícího. Ježíš už je všechny nesl na Svém těle a způsobil nám jejich zahlázení: „*Který hříchy naše na svém těle sám nesl na dřevě, abychom hříchům zemřevše, spravedlnosti živi byli, jehož zsinalostí uzdraveni jste*“ (1.Ep. Petra 2,24 - elbf. př.). Dílo Krista na kříži jako Zástupce Božího lidu bylo tak dokonalé, že byla dána odpověď na jakoukoli otázku, co se týče hříchu. Ani nejmenší otázka nezůstala nevyřízená. Když zvolal: „*Dokonáno jest!*“ (Ev. Jana 19,30), byla každá otázka, týkající se hříchu, navždy a věčně dána do pořádku. Na základě toho dokonaného díla vychází Boží láska vstříc i největšímu hříšníku a uvádí ho do všech bohatství Boží milosti. Všechny hříchy věřícího jsou navěky zahlazeny a odpuštěny, ano, Bůh na ně dokonce již nikdy ani **nevzpomene**. „*Nebo(ť) jednou obětí navěky učinil dokonalé ty, kteří posvěceni bývají*“ (Ep. Židům 10,14).

Avšak ačkoli ani **osoba**, ani **hříchy a přestoupení** věřícího už nemohou být onoho dne předmětem toho soudu, přece něco přijde před soudnou stolicí Krista: **skutky** věřícího jako Kristova služebníka. Proto nás apoštol tak vážně a věrně napomíná: „*Proto, bratři moji milí, stálí buďte a nepohnutelní, rozhovíjíte se v díle Páně vždycky, věduce, že vaše práce není daremná (= nadarmo) v Pánu*“ (1.Ep. Korinským 15,58). Když se předtím tak dlouho zdržel při úvahách o vzkříšení těla, přichází konečně k tomu, co bychom mohli nazvat **vzkříšením skutků**. „(Jednoho) *každého dílo bude zjeveno. Den zajisté to ukáže; neboť v ohni bude zjeven*“ (1.Ep. Korinským 3,13). – „*Proto nesudte nic před časem, až by přišel Pán (= předčasně, dokud nepřijde Pán), který i osvítí to, co jest skrytého ve tmě, a zjeví rady srdcí. A tehdy každý bude míti chválu od Boha*“ (1.Ep. Korinským 4,5). Jsou to vážné věci, ale upřímné srdce se nechvěje a neleká při pomýšlení na ono zjevení před soudnou stolicí Krista, nýbrž naopak se na ně dívá jako na jednu ze svých největších výsad. Vždyť teprve tehdy se naplní ono Písmo: „*Tehdy poznám, jak i já jsem byl poznán*“ (1.Ep. Korinským 13,12).

Bůh je světlo, a Bůh je láska. Nuže, Jeho láska chce mít Svě děti ve světle, jako i On sám je ve světle. „*Bůh jest světlo, a vůbec v něm není žádná tma*“ (1.Ep. Jana 1,5). Naše **nová přirozenost z Boha** miluje světlo a nalézá v něm zalíbení. Již nepatrné ztemnění pociťuje jako nesnesitelné břemeno. Být ve světle znamená být zjeven (a zjevován), neboť **světlo zjevuje všechno**. A kdo z nás by si přál, aby jeden, jediný okamžik našeho života se všemi Božími milostivými vedeními zůstal skryt v temnotě? „*Všichni zajisté ukázati se* (elbf. př.: *zjevení býti*) *musíme před soudnou stolicí Kristovou, aby každý přijal to, co skrze tělo* (elbf. př.: *v těle* [tj. dokud byl živ v těle]) *působil, podle toho, jak čí práce byla (= jak jednal), buď v dobrém, neb ve zlém*“ (2.Ep. Korinským 5,10). Až jednou bude běh celého mého života zjeven v Božím světle, poznám tak, jak jsem byl sám poznán. Můj úsudek o všem, co bylo v tomto životě dobré nebo zlé, bude naprosto **souhlasit s Božím úsudkem**.

Všechno, co jsem učinil pro Krista, čili: co bylo ovocem Jeho milosti působící ve mně, bude Jím uznáno a odměněno. Ale co vzešlo jen ze „síly“ přirozenosti, vlastního těla, zůstane bez odměny. Vše,

co v nás způsobil Kristův Duch, bude ve světle Jeho soudné stolice pečlivě odděleno od jakékoli příměsi pocházející z člověka a bude zářit vznešenou slávou. Také nejedna služba v sebezapření, která, jak se zdálo, začala z nejlepších pohnutek, ale nebyla prováděna prostředky, které schvaluje Boží slovo, bude s božskou přesností zkušena a rozdělena. Vše dobré bude Pánem jistě nesmírně štědře odměněno. Ano, i mnohé svaté předsevzetí, jehož cílem bylo oslavení Pána, které však nemohlo být uskutečněno, se tam ukáže ve světle a vezme plnou odměnu. Ani nejmenší služba, učiněná na této zemi pro Pána, nebude onoho dne přehlédnuta. „*Kdokoli by zajisté dal vám pít číši vody ve jménu mém, protože jste Kristovi, amen pravím vám, neztratí nikoli odplaty (= odměny, mzdy) své*“ (Ev. Marka 9, 41). Toho dne se rovněž ukáže, co nám **bránilo** konat více dobrých věcí, přestože jsme měli dosti světla a byli zahrnuti i hojnou milostí. Mnohé, co se na pohled zdálo krásné a veliké, se tam scvrkne v nic. A naproti tomu nějaký nepatrný a možná nepovšimnutý čin lásky bude vyveden na světlo a odměněn netušenou měrou. Každý potom zaujme místo, připravené mu Otcem, a všichni hluboce a plně poznáme, za jak mnohé vděčíme našemu drahému Pánu. Ano, teprve tam uvidíme, čím On nám byl a co vše z naší strany snášel! V plném světle Jeho přítomnosti budeme znát lásku toho srdce, které se vždy znovu přenášelo přes naši nehodnost a opakovaně se zjevovalo s touž trpělivostí, láskou a neúnavnou dobrotivostí. A pak uvidíme i stovky, ba tisíce případů, kdy jsme se chtěli, ponoukání pýchou vlastních srdcí, líbit sobě a sami sebe vystavovat na odiv, namísto abychom pokorně sloužili Pánu Ježíši a On nám byl vším.

Všichni pak budeme dokonale znát a chápat trpělivou Ježíšovu lásku, která nás tolik let nesla a vodila, a hřejivé připomínání této lásky, která, co se týče moci a hloubky, přesahuje každé pomyšlení, bude plnit naše duše hlubokým obdivem a velebením a rozezvučí v nás na věky věků chvalozpěvy...

Toho dne nebude zapomenuto ani na mnohé úžasné zásahy Páně do našeho života, a to před naším obrácením, i potom. Budeme moci pohledět na dávno uplynulé dny, a to tak, jak jsme to dosud nikdy neučinili, ba ani to učinit nemohli. Uvidíme, jak často, aniž jsme to věděli, jsme byli v nebezpečí, že nás satan uvrhne do záhuby, ale jak

nás náš drahý Pán laskavě objal Svou rukou a jak nás Svým ramenem šetrně, ale jistě vysvobozoval z kluzké půdy, na níž jsme se ocitli a přivedl nás zpět. Jistěže pak budeme z přítomnosti soudné stolice odcházet se srdci plnými vděčnosti a vědět, k čemu jsou v nebi harfy. Proud radosti, který se nám právě tam otevřel, poteče dál, stále plněji a svěže na věky věků.

Apoštol vždy chodil ve světle onoho budoucího dne a také my bychom to tak měli dělat. Pomyšlení na soudnou stolicí v něm působilo trojí věc: „*Proto, znajíce tu hrůzu Páně, přemlouváme lidi, Bohu pak zjevní jsme se stali. A doufám, že i svědomí vašemu jsme se stali zjevní*“ (2.Ep. Korintským 5,11 - částečně podle elbf. př.).

1) Vědomím, jak hrozné bude pro hříšníka postavit se před Bohem **ve svých hříších**, byl Pavel puzen s tím větší vážností zvěstovat evangelium. „**Přemlouváme lidi.**“ Jiné se snažil varovat a vždy znovu jim kladl na srdce vážnost jejich situace, a i to, jak velice potřebují spasení své duše. Co to bude muset být i pro nevěřícího, až se bude muset postavit před onou soudnou stolicí (tj. před velkým bílým trůnem - Zjevení 20,12) a být tam vzat k odpovědnosti za to, že odmítl Krista! Je snad některý kazatel evangelia, kterého by uvážení toho nepodnítilo k hluboké vážnosti a vytrvávající horlivosti?!

2) Apoštol už byl ve světle – byl již před Bohem zjevený. „*Bohu pak zjevní jsme se stali.*“ Jemu soudná stolice nenaháněla v jeho srdci strach a hrůzu, zato však ho vedla k věrnému, upřímnému chování před Bohem a k oddané službě v Jeho díle.

3) Tím, že apoštol chodil jako muž Boží a služebník Krista ve světle, plnil svou službu se vši svědomitostí. Cvičil se v tom, aby měl vždycky dobré svědomí před Bohem i před lidmi. A tím se doporučoval svědomím těch, mezi nimiž pracoval. „*A doufám, že i svědomí vašemu jsme se stali zjevní.*“ – Kéž by se tyto požehnané výsledky, milý čtenáři, zjevovaly i v nás – k Božímu oslavení i k našemu spasení a požehnání!

16. v. – „*Probud' se, větre severní, a přijď, větre jižní; prověj zahradu mou, ať kanou její vonné věci!*“ (elbf. př.). – Slovo „vít“ bývá v Písmu obvykle používáno v souvislosti s Duchem Svatým, a zdá se, jako by tento oddílek obsahoval určitou modlitbu, aby Duch Boží

Svémi rozmanitými způsoby působil v srdcích Božího lidu. „*Prověj zahradu mou, ať kanou její vonné věci!*“ Na vinici Páně jsou „vzácná koření“, ale je třeba, aby byla přinucena k vydávání jejich líbezně vůně. Pán se právě prošel Svou zahradou a viděl její skvělé rostliny a jmenoval je jmény (12. - 15. v.).

Zná velmi dobře každou rostlinu Své zahrady a když byly vysázeny, jak velkou jim věnoval péči a jak bohaté ovoce vzešlo! Všechny „štípila pravice Jeho“ (srovnej s Žalmem 80,16), „*aby byli nazváni terebinty spravedlnosti, štípení Hospodinovo, k jeho oslavení*“ (Izaiáš 61,3), „mocní země“ (srovnej s Ezechielem 17,13 - nový elbf. př.). Ale někdy přichází na Jeho „štěpnici“ tíživé, „mrtvé“ ticho, které nakažuje staré i mladé. Vrcholy libovonných haluzí a keřů bývají smutně svěšené – nepoddávají se vanutí Ducha, takže ani balzámové vůně se nemohou vypařovat a šířit se větrem. „*Probud' se, větre severní, a přijď, větre jižní*“ zní pak volání věrného a trpělivého Zahradníka, a „*prověj zahradu mou*“. Ostrý, studený severák anebo milý, osvěživý vánek z jihu mohou posloužit k tomu, aby lid Páně se probudil ze stavu žalostné nedbalosti a duchovní lenivosti. Ale jak vzácné je pomyšlení, že majitel zahrady, který v ní přesně zná každou rostlinu, má ve Svě ruce jak ovívající jižní vítr, tak i bouřlivý severák. Dopřává Svým vzácným útlým rostlinám vždy pravou míru jednoho nebo druhého.

„*Ještě velice maličko*“ (porovnej s Ep. Židům 10,37) a všechny budou přesazeny do líbezného podnebí ráje. Tam už nebude třeba ostrého severáku zarmoucení a kázně. Na bezmračných místech věčného pokoje už nebude nic, čím list schne, co olamuje pupen, čím uvadá květ anebo co brání růstu ovoce. Dost, víc než dost jsme toho viděli v našem mrazivém světě! Kéž už přijde ten slavný, blahý den, kdy navěky zmizíme z této pouště, kde na nás často přicházejí soužení a zarmoucení, jako i bouřlivá smršť, kde slabé štěpované rostliny mohou být vytrženy s kmenem i kořeny, kde bolest a zármutek často naplňují srdce a hanba pokrývá tvář, protože jsme v dobrém byli tak planí a ve zlém tak plodní! **Potom, ano, potom** už bude všechno zlé navždy za námi. Žádný zármutek, žádná rakovina nebo jiný hlodající červ už nikdy víc nebude! Vkořenění v čisté půdě nebe a ustavičně svažování rosou Boží lásky pokveteme pak a ponese

ovoce k nevýslovné radosti Otcovského srdce a k oslavení našeho velebeníhodného Pána.

Dej to, Pane, abychom se ochotně poddávali Tvé péči a aby naše srdce nechávala působit Tvého Ducha a v našem životě se ukazovalo ovoce a líbezná vůně, Tobě tak vzácné! – Kéž bychom všichni vždy byli schopni říkat: „**At' přijde Milý můj do zahrady své, a jí rozkošné ovoce své!**“ – Nevěsta mluví v této slavné kapitole jen málo, ale jsou to krásná a požehnaná slova. „**Milý můj.**“ Cítí se tak přirozená, ano, doma a šťastná v Jeho blízkosti – má přímo Jej. Dobře to ví a raduje se z toho. On je jejím milovaným Pánem a Spasitelem. „**Milý můj**“, říká. Ale když mluví o zahradě, nazývá ji „**zahrada Jeho**“, a také o ovoci říká: „**rozkošné ovoce Jeho**“. To je ta pravá půda, jak i jinde čteme: „*Můj milý měl vinici na úrodném pahorku. Kterou okopal a vyčistil od kamení, a vysadil v ní ušlechtilé révy. A v jejím středu vystavěl věž a také lis udělal v ní*“ (Izaiáš 5,1.2 - elbf. př.). A když mluví o péči, kterou té vinici věnoval, ač Mu přinesla tak málo ovoce, říká: „*Já Hospodin, který ji ostríhám, každé chvilky ji budu svlažovati, a aby jí nikdo neuškodil, v noci i ve dne ji ostríhati*“ (Izaiáš 27,3).

V 15. kapitole Ev. Jana mluví Pán o Sobě jako o „pravém vinném kmenu“ a Svůj lid nazývá „ratolestmi“, Svého Otce pak „vinařem“. Jak je to vzácné! Otec hledí z nebes dolů a vidí, jak na této zemi Jeho Syn nese skrze mnohé ratolesti, které v Něm zůstávají, ovoce k Jeho oslavení. Ratolesti mohou nést ovoce jen tehdy, proudí-li do nich z vinného kmene dostatek životní mízy. Jak utěšený to musí být pohled pro Otcův zrak! A jakou radostí je Jeho srdci, když jsou ratolesti živě spojené s Jeho milovaným Synem, jsouce plné „*ovoce spravedlnosti, které nesete skrze Ježíše Krista, k slávě a chvále Boží*“! (Ep. Filipským 1,11). „*V tom bývá oslaven Otec můj, když ovoce nesete hojné*“ (Ev. Jana 15,8).

* * *

5. kapitola

1. v. – Sotvaže milovaná Sulamit pozvala svého Pána, aby přišel do Své zahrady a jedl z ní vzácné ovoce, On již odpovídá: „**Přišel jsem.**“ Neříká: „Přijdu,“ nýbrž „**Přišel jsem.**“ Zatímco Ho zvala, je už tu. Jeho srdce je vždy hotové slyšet hlas Své milé a odpovědět naň. Šťastná nevěsta, ano, šťastný lid, jenž je v takovém stavu! Král králů a Pán pánů čeká na náš hlas a vždy je připraven ihned odpovědět! Ovoce Ducha je Mu vždy tolik milé a zde je nalézá v takové plnosti. Usedá s hlubokou radostí u stolu, který Mu připravila láska.

„*Přišel jsem do zahrady své, sestro má choti* (elbf. př.: *nevěsto*), *trhal jsem myrhu svou s balzámem svým, jedl jsem plást svůj s medem svým, pil jsem víno své s mlékem svým. Jezte, přátelé, pijte a hojně se napijte, milovaní!*“ (elbf. př. a franc. př. JND). Různá ta koření, jídla apod. snad obrazně vyjadřují působení Ducha Božího v duši skrze pravdu. Z našich očí mohou téci slzy v hluboké bolesti nad spáchanými hříchy, utracenými dny a zanedbanými příležitostmi, kdy jsme mohli Pána oslavit, slzy hořčí nad myrhu – ale srdci Krista jsou sladší nad med a vonnější než balzám. Pán nalézá mezi Svým lidem mnohé vzácné ovoce, a má plné obecenství se vším, co je z Ducha. Působí Mu to vnitřní radost. „*Trhal jsem..., jedl jsem..., pil jsem.*“ Ode všeho bere jaksi rovným dílem. V utvrzeném křesťanovi může nalézt něco, co připomíná sílu vína, a v malém dítěti v Kristu zase sladké, lahodné mléko. – Co máš **ty**, duše má, pro svého Pána? – Co může sbírat z **tebe**? Co může jíst a pít z tvých věcí? Co je milejší než pokora a jednoduchost? Co Pána více ctí než mysl cele závislá na Něm? Co by mohlo více potěšit Jeho srdce, než každým dnem rostoucí touha sloužit Mu a oslavovat Boha?

Na královské hostině, o níž je v našem verši řeč, bude mnoho účastníků. Jsou mnozí, velice četní „**přátelé**“ Ženicha, a všichni vejdou onoho dne slávy v **Jeho radost**. Nadejde úžasný, dlouho očekávaný den nebeské a pozemské slávy! Všechna srdce uslyší radostné pozvání a budou jím pohnuta: „*Jezte, přátelé, pijte a hojně se napijte, milovaní!*“ „*Přirozené ratolesti*“, které byly tak dlouhou dobu vylomeny z kmene zaslíbení, budou, jak praví apoštol, opět vštípeny (Ep. Římanům 11,17-21). Onoho dne napravení a obnovy Izraele „*se*

vkoření Jákob, vzkvetne a vzroste (elbf. př.: *rozpučí se*) *Izrael, a naplní zemský okrsek ovocem*“ (Izaiáš 27,6). Jak slavná hostina bude pak připravena skrze obnovený Izrael všem národům světa! „*I učiní Hospodin zástupů všechněm národům na této hoře hody z tučných věcí, hody z vína vystálého* (elbf. př.: *z vín starých* [nebo: *vyrzálých*]), *z tučných věcí, majících v sobě morek, z vína vystálého a učištěného* (elbf. př.: *z vín starých /vyrzálých/ a zčištěných*)“ (Izaiáš 25,6). A jinde: „*I stane se v ten den, že vyslyším, dí Hospodin, vyslyším nebesa, a ona vyslyší zemi, země pak vyslyší obilí a mošt, i olej, a ty vyslyší Jezreele. Neboť ji* [v hebrejském originálu vztaženo na ženu - viz 13. a 14. v.] *rozsejí sobě na zemi.*“ (Ozeáš 2,21-24).

Z Nového zákona víme, že onoho dne „*nebesa*“ – budou ve vlastnictví Krista a Jeho oslavených svatých. Hospodin „*vyslyší nebesa, a ona vyslyší zemi.*“ Kristus, v Němž pak bude spojeno všechno na nebi i na zemi, bude Tím, k Němuž budou ze země směřovat všechny pokorné prosby, a skrze Něho a Jeho oslavené svaté budou potom ona požehnání zprostředkována zemi. „*Země pak vyslyší obilí a mošt, i olej.*“ Nikde pak nebude vládnout chudoba ani nedostatek. Na ulicích už nebude slyšen nářek. Všeobecné lkání stvoření utichne, a namísto něho budou všude znít chvalozpěvy a písně díky. „*A ty vyslyší Jezreele.*“ Jezreel znamená: „kterého rozsévá Bůh“. Proto hned následuje: „*Neboť ji* (tj. Izrael) **rozsejí sobě na zemi**“.

A tak se bude vinout od Hospodinova trůnu, pramene všeho toho, nepřetržitý řetěz požehnání až k lidským synům, kteří budou okoušet všechna požehnání pozemského života, a obnovený Izrael zaujme v tomto předivném řetězu místo Božího semene, zasetého v té zemi **Hospodinem a pro Něho** „*a naplní zemský okrsek ovocem*“. Jaký to bude řetěz požehnání: Nebesa – ve vlastnictví Krista a oslavené Církve, a obnovený Izrael neboli Jezreel – Boží sítě na zemi – všeobecné požehnání na celé zemi, nadbytek obilí, vína a oleje – navěky odstraněné války a násilí! Chvála a čest buď Jemu, který činí tak předivné věci!

Ztišme se tu ještě chvíli, milý čtenáři, postůjme a zamysleme se nad tím okruhem požehnání, který je nám tu představen! Ale pohlédněme také vpřed k onomu blaženému dni, kdy Pán, který byl tak dlouho vzdálen, se opět vrátí a řekne Svému lidu, který na Něho trpě-

livě čeká: „**Přišel jsem** do zahrady své, sestro má, choti (elbf. př.: *nevěsto*).“ Pak se na jejich dětech podle slova Páně naplní zaslíbení daná otcům. Kristus a oslavení svatí nahoře, a obnovený Izrael v zaslíbené zemi dole, a kolem Izraele národy světa, vzájemně spojené slavným řetězem všestranného požehnání! Jak velký to bude okruh „přátel“! Jaká to bude slavnost lásky! A jaké radostné, srdečné přivítání od Toho, který je „*Pán nade všechno*“ (Ep. Římanům 9,5; Ep. Koloským 1,15-19): „*Jezte, přátelé, pijte a hojně se napijte, milování!*“

2. v. – „*Spala jsem, ale srdce mé bdělo. Slyš! Můj milý! On klepe: Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má, má dokonalá! Neboť má hlava jest plná rosy, kadeře mé plné nočních krůpějí*“ (elbf. př.). – V tomto smutném vyznání nevěsty nalézáme určitou zkušenost, již procházejí mnozí věřící, a která zaslouží, abychom si jí hlouběji povšimli. Velká většina křesťanů se zaměstnává mnohem více sebou a svými proměnlivými pocity, než Božím slovem, a to je pak plodný zdroj nekončících zneklidnění a rozpaků duše. Jak často se stává, že věřící, když u sebe zpozoruje nějakou změnu citů, již z toho usuzuje, že Kristus se k němu chová jinak, než dříve. Takové duše posuzují Pána podle svých pocitů, namísto aby v Něho věřily podle Jeho Slova. Dívají se na sebe, namísto na Krista, a dávají se vést svými **pocity**, namísto neproměnnou Boží **pravdou**.

Ještě před několika hodinami, uvážíme-li postup událostí ve Velepísni, se nevěsta v plné radosti radovala z přítomnosti Pána. Radovala se a byla šťastná, podobně jako určitý druh věřících, také jenom potud, pokud přitékala plným proudem radost ze vzájemného obcenství. Jakmile však skončila slavnostní hostina a hosté odešli, jde si odpočinout. Ale žel, velice brzy na ni přicházejí pocity, které ji velmi zneklidňují. „*Spala jsem, ale mé srdce bdělo.*“ Nemá pokoj, rozmáhá se v ní nevolnost a tíseň, je nešťastná. Její **srdce** touží po Kristu, ale nemůže se vzchopit. Jak žalostný to stav, stojí-li Ježíš u dveří a klepe! Ale zdaleka to není nějaký ojedinělý případ! Věřící si může ještě celkem dobře stát, ale jakmile upadne do stavu ospalosti, stanou se mu duchovní povinnosti břemenem, a buď je pak úplně zanedbává, anebo je neplní s radostným srdcem. Takový stav duše je smutný. „*Spala jsem, ale mé srdce bdělo.*“ Bude dobře, když si pro-

hlédneme obě stránky toho „*ale*“. Nevěsta ani nespí, ani nebdí. Její svědomí u ní dříme, ale srdce bdí. Proto nemůže odpočívat! A právě tak se to stává i nám, když se staneme lhostejnými, ospalými k věcem našeho Pána! Jak smutný je to však obraz tisíců, ba statisíců věřících, kteří by měli být plní radosti a šťastní v Pánu, vždy připraveni učinit cokoli, čeho je třeba ve službě pro Krista a vůči nesmrtelným duším!

Ale nyní obraťme pozornost k lepší stránce tohoto výjevu, který je plný poučení. Změnil se **Pán**, protože **nevěsta** se změnila? Nevěra by jistě rychle řekla: ano. A co potom bude následovat? Nedůstojné myšlenky o Kristu, nekončící pochyby a obavy. Dáme-li se vést našimi myšlenkami, bývají pro nás Kristova slova bezcenná. Ale je to opravdu možné, že On se chladem a lhostejností nevěsty vůči ní ani trochu nezměnil? Ano, je tomu tak. Kristova láska k nevěstě se nikdy, ani na okamžik nezmění, přes všechnu její nestálost a mnohé chybné kroky zpět. A jistě nelze dát lepší odpověď na ony otázky, než jak ji sama vlastními slovy vyjádřila ospalá nevěsta. Třebaže je ospalá, poznává Jeho klepání a rozeznává Jeho hlas a vždy ještě volá: „*Můj milý!*“ V jejím nitru je určitý život, který vždy musí odpovědět na Jeho hlas, třebaže sama dělá tolik chyb. „*Hlas mého milého!*“ volá. On klepe: „*Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má, má dokonalá! Neboť má hlava jest plná rosy, kadeře mé plné nočních krupějí!*“ Tu vidíš, milý čtenáři, nejlépe ukázaného ubohého, stále se měnícího věřícího, a proti tomu našeho drahého, nikdy se neměnicího Pána. Co si myslíš: mohou nám být v takovém stavu lepším vodítkem k poznání myšlenek Krista pošetilé nápady našich srdcí, anebo neklamné Boží slovo? Co by mohlo být jasnější a zřetelnější než Boží slovo, jímž se právě obíráme? Kdyby se ti tedy někdy stalo, že by ses setkal s některými věřícími, kteří pooděšli zpět, ale ještě jsou znepokojováni, kéž by způsob tvého chování a tvá slova vyzářovaly jasné paprsky Kristovy mysli, jak nám tu je představena!

Slova Ženicha, určená Jeho slabé, bloudící nevěstě, jsou plná neobyčejně trpělivé a působivé lásky. Namísto aby se dal ovlivnit jejím smutným stavem duše a aby jí vyčítal její nevděčnost a lhostejnost, mluví k ní něžněji, než kdykoli předtím: „*Otevři mi,*“ praví, **Mně**, svému Mesiáši, svému Milému! Já jsem Ježíš – proč bys přede Mnou

zavírala dveře? „*Otevři mi, má sestro, má přítelkyně, má holubičko, má dokonalá!*“ Nikdy předtím ji nenazval Svou „*dokonalou*“. Tento výraz Jeho obdivuhodné milosti byl uchován pro den její slabosti. Pán také nikdy předtím nemluvil o „*rose*“ a „*nočních krupějích*“, které na Něj spadly, když spěchal na cestě obětavé, odřikající se lásky. Nic nemůže odvrátit Jeho lásku od jejího předmětu a cíle. Škoda jen, že Jeho láskyplné volání proniká tak málo do nevěstina svědomí, obtíženého spánkem.

Je možné najít tu něco, co by naznačovalo nějakou **změnu** Kristovy lásky k Jeho nevěstě? Jestliže ano, tedy jistě to, že On projevuje Svou lásku nevěstě ještě plněji a že k ní mluví ještě něžněji. Cožpak k ní nemluví řečí, která by měla její srdce přímo roztavit? Hovoří k ní, jako by bylo projevem zvláštní přízně, že Ho vpustila pod svou střechu, anebo jako nějaký unavený poutník, který v temné noci za bouře sešel z pravé cesty a prosí o přístřeší. Rovněž je velice pozoruhodné, že ji nikdy předtím neoslovil tolika a tak něžnými slovy: „*Otevři mi, má sestro, má přítelkyně, má holubičko, má dokonalá!*“ – Taková je tedy Kristova láska, totiž Jeho láska k té bloudící, zlostejnělé. Dobře si ji, milý čtenáři, prohlédni. Je jenom **jedno** srdce, které se nikdy nemění. Ó, jak bychom si měli tohoto srdce vážit, jak mu důvěřovat, jak s tímto srdcem počítat! Jak blízko bychom se měli vždycky zdržovat u tohoto nikdy se neměnicího srdce, které je plné dokonalé lásky! Jenže jaká jsou naše srdce! K oné trpělivé, shovívající, podivuhodné lásce se usínající nevěsta chová lhostejně a odpovídá na ni tak nicotnými omluvami.

3. v. – „*Svlékla jsem svůj šat, kterak ho obleču? Umyla jsem své nohy, což bych je měla zase zašpinit?*“ (elbf. př.) – Žel, jak bezcitnou se stala sionská dcera k požadavkům svého Mesiáše, svého milostivého Pána! Jak zatvrzující věci je hřích, který usmrcuje každý cit! „*Poznej tedy a viz, že jest zlá a hořká věc, že opouštíš Hospodina, svého Boha!*“ (Jeremiáš 2,19). Jakmile se jednou vzdálíme z přítomnosti našeho Pána, nikdo z nás nemůže předem říci, kam a na jaká mnohá scestí až zajdeme! Již pouhé pomýšlení na takové chování nás musí lekat. A čím více budeme milovat své bratry a čím duchovnější bude náš úsudek o onom zlu, tím více se též budeme rmoutit nad každou duší, která se k Pánu obrací zády. Vždyť který služebník Pá-

ně, jemuž opravdu leží na srdci blaho duší a sláva Páně, už v ústraní neplakal nad ochabující horlivostí a čím dál více chřadnoucí silou některého, kdysi tak opravdového a Pánu oddaného křesťana? Srdce pastýře kdysi bylo tak šťastné a vděčné a plné naděje, když vídalo milou svěžest oné duše zanícené pro Ježíše. Vždyť bývala vždycky jednou z prvních ve shromážděních věřících a její obličej zářil radostí, kdykoli slyšela o Ježíši, – ano, tak tomu bylo kdysi. Každé slovo o Kristu pronikalo jako olej radosti do jejího nejhlubšího nitra, a když se vrátila ze shromáždění domů, nemohla jinak, než dále přemýšlet v ztišení o tom, co slyšela, a mít obecenství s Pánem.

A nyní? Ach, jenom ten, kdo už ve svém životě zakusil bolest při pohledu na takovou, kdysi tak šťastnou duši, která sešla z cesty, ví, co to je. Jako zelený, hebký list po dlouhém slunečním žáru v létě uvadá a ochable visí, jako by spálen nějakým horkým železem, podobně duše, která se dala odvést lstí nepřítelé z pravé cesty. Výraz její tváře a celé chování se změnilo. Její návštěvy ve shromáždění se stávají řidšími a přijde-li, získává tam jen málo anebo vůbec nic. Obličej ztratil šťastný, radostný výraz, z takové duše už nezáří Boží pokoj, její oko už nemá dřívější lesk. A taková ubohá bloudící duše se pak ještě domnívá, že se **změnilo všechno – kromě ní!** Žel, jak bývá těžkopádná dát se poučit, že změna se stala jen v ní! A nakonec se možná uráží pro nějakou malichernost a – opustí obecenství věřících. Její místo ve shromáždění zůstává prázdné. Kam chodí? Ano, kam? Na tuto otázku zná ve většině případů odpověď jen Pán. Ne že by nám ono „kam?“ bylo lhostejné. Ale jen Pán může jít po stopách takové bloudící duše. Jeho nikdy nedřímající oko ji sleduje všude a Jeho srdce, které kdysi za její hříchy tak nevýslovně trpělo, nikdy nemůže přestat v péči o ni. I když někdy podle moudrosti Své lásky možná dovolí, aby takový pobloudilý okusil hořkost a trpkost své svévolné cesty, vždy má dostatek prostředků a cest, aby takovou duši přivedl k pokání a uvedl ji zpět do obecenství se Sebou.

4. v. – „*Milý můj sáhl rukou svou skrze dveře (= otvorem ve dveřích, [tzv. vizírkou]) a mé nitro pohnulo se ve mně.*“ – Bohu díky! Nevěsta opět nabývá jasného vědomí, probouzí se ze své dřimoty! Ruka samého Pána ji probudila a ona odpovídá na Jeho lásku. Odpovídá sice ještě slabě, tlumeně, s mdlobou, ale odpovídá. Její srdce je

pohnuto a obrací se k Němu. Nikdy Ho ovšem nepřestala nazývat „svým Milým“. Láska k Pánu tu byla vždy, přes mnohé chyby. Zůstává-li však jemné, láskyplné zaklepání Spasitelovy lásky bez odpovědi, je nucen použit jiných prostředků. Výborně zná stav každého srdce a dobře ví, jak je přivést do varu. „*Zdali by toho Bůh byl nevyhledával? Neboť on zná tajemství srdce*“ (Žalm 44,22). Někdy proniká do svědomí a to prostředky naprosto nečekanými, a jakmile si Jeho světlo do nás proklesí cestu a plně proudí, uvědomujeme si, **kde** jsme a **co** jsme. Milost vítězí. Duše opět hledá přítomnost Pána a štěstí, které lze nalézt jenom v Něm. Ale může uplynout určitá doba, než je po svém pádu znovu cele napravena. Někdy to bývá za cenu mnoha bolestí, ponížení a pokoření, než znovu nalezne opravdový pokoj v Jeho svaté přítomnosti. Taková duše je možná překvapená a zmatená a jako spáč, který byl právě probuzen z hlubokého spánku, a běhá sem a tam, hledaje Pána na místech, kde On nikdy nezaslíbil Svou přítomnost, neboť „svatyně“ a nikoli „město“ bývá místem Jeho požehnaného přebývání.

5. v. – „*Vstala jsem, abych otevřela svému milému, a z mých rukou kanula (po kapkách) myrha i z prstů mých myrha tekutá* (tj. sama sebou prýstící, vzácnější – velice jemná) *na rukojeť závoř* (franc. překl. JND: *na rukojeti zástrčky*). “ – Myslíš si, milý čtenáři, že může být něco takového jako **sladké** slzy vedle **hořkých**? A že oboje mohou téci zároveň? Co je hořčí nad chuť myrhy? Co je příjemnější než vůně libovonné myrhy? „*Z rukou mých kanula (po kapkách) myrha i z prstů mých myrha tekutá na rukojeti zástrčky*. “⁺ Odpověď nevěsty na vytrvalou lásku Ženicha, nyní zní určitě a opravdově. „*Vstala jsem, abych otevřela svému milému*. “ Vzpamatovává se ze své duchovní lenivosti. Vědomí, že zhřešila, protože Mu neotevřela hned, jakmile zaklepal, je pro její duši hořké, ale zároveň je smíšeno s pocitem vřelé náklonnosti k Tomu, o Nějž málo dbala. Když přichází ke

---

⁺ Historie nám podává zprávu o jednom orientálním zvyku, který nám v mnohém může pomoci k objasnění výše použitého obrazu. Jestliže totiž některá milá neústupně odmítá nabídky svého milého, on v noci navštíví dům jejího otce, anebo dům, v němž bydlí jeho milá. Okolo dveří zavěsí pletence z květin a také práh posype vonnými květinami. Dále natře zástrčky a rukojeti dveří vonnými mastmi. To vše má rodině dívky dokázat, že jeho láska, ačkoli je odmítána, je upřímná, pravá.

dvěřím, u nichž Ženich dlouho čekal, zjišťuje, že všechno je naplněno líbeznou vůní Jeho přítomnosti. Sahá na rukojeť zástrčky a hle! Z jejích rukou kape myrha a z prstů myrha tekutá!

Když se dostatečně probrala a uvědomila si, co učinila, naplňuje její duši bolest a hořká lítost smíšená s láskou, která obdivuje jejího dobrého a milostivého Pána, a úplně ji přemáhá. Prožívá něco jako křesťan, který se po mnoha bolestných, smutných bludných cestách konečně odvažuje znovu vstoupit na místo bývalých duchovních radostí. Dobře známá místnost, pohledy tak mnohých známých tváří, zvuk hlasů, které nikdy nebyly úplně zapomenuty, se tu opět ozývá v potřeném srdci – vše se neodolatelnou mocí zmocňuje duše a působí v ní hluboké pohnutí. Všechno jí připomíná tak mnohé uplynulé dny čistého štěstí a blažené radosti. A zatímco srdce znovu začíná důvěřovat Ježíšově lásce, sílí hlas promlouvajícího svědomí a z hloubi nitra vychází nářikání studu a trpkého zármutku nad způsobeným nevděkem a nevěrou, jako třeba: „Pane Ježíši, jak se před Tebou stydím a hanbím. Ty víš, že jsem byl zbědovaný a nešťastný po všechny ty dny, kdy jsem byl vzdálen od Tebe a bloudil. Jakou nečest jsem uvedl na Tvé svaté jméno! Prohřešil jsem se proti Tobě samému! – Můžeš mi, Pane, odpustit? Je to možné, Pane, po toliké mé pošetlosti, převrácenosti a hříchu? – Ach, Pane, navrať mi radost z Tvého spasení! Pane, duše má k Tobě lne!“

6. v. – „*Otevřela jsem svému milému, ale můj milý se obrátil (jinam), šel dál. Byla jsem bez sebe (doslova: byla jsem bez duše), když mluvil. Hledala jsem ho, a(le) nenašla jsem ho; volala jsem ho, a(le) on mi neodpověděl*“ (částečně dle elbf. př. a franc. př. JND).

Jako kdysi Josef zkoušel všelijakými způsoby srdce svých bratří, protože se proti němu tak těžce provinili, podobně na sklonku dnů ten pravý Josef bude zkoumat srdce Svých bratří – Židů, co se týče jejich stavu před Bohem. To však neznamenalo, že Josef by byl miloval své bratry méně, když je napřed nechal procházet tak vážnou zkouškou a tříbením. Jeho srdce bylo plné vřelé lásky a jakmile nadešel pravý okamžik, mohla tato láska zazářit plným jasným světlem v mohutných projevech hlubokých srdečných citů. Jakou radostí Pán musel být naplněn, když se otevíraly závory a zadržovaná láska mohla plnou mocí proudit! Podobně tomu bude s Pánem a židovským ostat-

kem v posledních dnech. Krátce předtím, než se zjeví ve Své moci a slávě, aby ten ostatek úplně vysvobodil, těsně před tím, než se bude moci zjevit Jeho dokonalá láska jako jejich Mesiáše, budou muset věřící Židé projít podobnými zkouškami, jimiž prošli Josefovi bratři.

Ale zatím co se zde hodí vztahovat zkušenosti nevěsty na příběh Josefa a jeho bratří anebo událostí, které se v budoucnosti stanou mezi Kristem a židovským ostatkem, je naprosto nemístné a zkresluje obraz, chceme-li vztáhnout ty události na Církev neboli Boží Shromáždění. Velmi rozšířená domněnka, že Kristus se prý od věřícího někdy **odvrací**, anebo že před ním **skrývá** Svou **tvář**, aby ho zkusil, nemá žádné opodstatnění v Epištolách.

U Žida, který byl pod zákonem, tomu ovšem bylo jinak: Bůh přebýval v husté mráкотě, cesta do svatyně svatých tehdy ještě nebyla zjevena. Ještě nebyla přinesena dokonalá oběť, svědomí Izraelity ještě nebylo učiněno dokonalým a tedy se ještě nemohlo radovat z nerušeného pokoje. Naproti tomu u křesťana se mění celá situace, „*neboť tma pomíjí, a to pravé světlo již svítí*“ (1.Ep. Jana 2,8). Bůh nás „*učinil vzácné (elbf. př.: příjemné) v tom nejmilejším (elbf. př.: milovaném)*“ (Ep. Efezským 1,6). Naše hříchy, tak, jak se na to dívá Bůh, byly všechny odstraněny **jedinou** obětí Pána Ježíše, a to navždy. Když byl na kříži proveden spravedlivý Boží soud nad hříchem, roztrhla se chrámová opona na dvě části od vrchu až dolů a tím byla otevřena cesta do svatyně svatých. My, mrtví v hříších, a Kristus, který **za** hřích zemřel, jsme byli společně oživeni, spolu s Ním jsme byli vzkříšeni a přesazeni na nebeská místa, když nám Bůh odpustil naše přestoupení. Mezi Bohem a Kristem ve slávě nemůže být žádná opona, a protože jsme **v Kristu**, učiněni dokonalými v Božích očích, nemůže ani mezi námi a Bohem být opona. Ba co více: **Duch Svatý** sestoupil jako **svědek** a **moc** skutečné, již nyní existující naší **jednoty** se vzkříšeným a oslaveným Kristem, a protože v nás přebývá, působí, že si uvědomujeme, jaké je naše opravdové místo a náš podíl s Kristem v Boží přítomnosti. Již myšlenka, že by Kristus mohl skrývat Svou tvář před těmi, kteří se **spolu s Ním** a **jako On** nalézají v plném, Božím světle, naprosto odporuje celému učení Písma o Boží Církvi. Ale často, žel, bývá **až příliš** pravdou, že můžeme zapomínat, jak velice nám je v Kristu Ježíši požehnáno. Můžeme zapomínat,

že jsme s Ním, zmrtvýchvstalým a na nebe vstoupivším, spojeni, že Jeho život je naším životem a Jeho radost by měla být i naší radostí. Zapomínáme-li na tyto věci, není pak divu, že se **od Něho** vzdalujeme a proti Němu hřešíme. A žádný hřích by pro Boha nemohl být tolik nenáviděníhodný jako hřích křesťana, a to právě proto, že byl uveden do takové blízkosti k Bohu. Jistě, jestliže hřešíme, **museli jsme se předtím vzdálit od Krista**. Nikdo z nás by přece nemohl hřešit v Jeho přítomnosti. Vždyť v oné přítomnosti i my každý hřích hluboce nenávidíme a máme nad ním moc.

Když Duch Svatý mluví o tomto předmětu, bývá způsob Jeho řeči nejvyšší zdrženlivý. On jenom připouští, že je **možné**, že křesťan zhřeší. „*Synáčkové, moji, toto vám píšu, abyste nehřešili. Pakli by někdo zhřešil,*“ jinými slovy: **jestliže by se to někdy mělo stát** (což ale Bůh nechce), že by někdo z vás zhřešil, „*u Otce máme přímluvcе, Ježíše Krista spravedlivého. A [on] je (oběť) slitování* (elbf. př.: *smíření*, přesněji: *přikrytí*) *za naše hříchy, a netoliko za naše, ale i za celý svět!*“ (1.Ep. Jana 2,1.2 - částečně podle elbf. př.). Sám Bůh tedy učinil opatření pro všechny potřeby křesťana, putujícího tímto světem. Kristovo místo jako Zástupce, založené na Boží spravedlnosti a na dokonaném usmíření, nám zaručuje očistění ode všeho, čím bychom mohli být na cestě znečištěni, a udržuje nás před Boží tváří v bezúhonném stavu. Jak se této pravdě úplně přičií výše uvedený názor, že Bůh musí někdy skrýt Svou tvář za určitým mrakem, aby víru a lásku Svých dětí uvedl na zkoušku! Může se ovšem stát, že onu tolik vzácnou pravdu neznáme, anebo že ji pro nedostatek věrnosti nemůžeme okoušet, ale Boží pravda trvá nezměněně dál. A postavení Církve v Kristu před Bohem je právě tak neochvějné, jako pravda, která nám toto postavení zjevuje.

Obrátíme-li nyní pozornost od Církve k Izraeli, ihned se nám mezi oběma ukáže nápadný rozdíl. Třebaže izraelský ostatek bude „v posledních dnech“ očekávat Mesiáše a bude po Ném s upřímnou láskou vyhlížet, bude se ještě nalézat pod zákonem a pociťovat jeho tlak. Jako někdo, kdo ve staré době neúmyslně někoho zabil, také Izraelité budou muset zůstat v útočištném městě, dokud nenastane změna kněze (srovnej se 4. Mojžíšovou 35). Jakmile se zjeví jejich pomazaný Pán, aby zastával místo Nejvyššího kněze podle řádu

Melchisedechova, dojde k protějšku onoho velikého starého ustanovení. Změna v úřadu velekněze **z důvodů úmrtí** přinášela těm, kdo neúmyslně zabili, zavřeným v útočištných městech, vysvobození a tak možnost návratu do vlastního kraje. „*Kdyby pak umřel nejvyšší kněz, navrátí se vrah do země svého vlastnictví*“ (28. v.). Izrael bude muset projít ve dnech konce, krátce před zjevením se Pána, hlubokým tříbením, a to pod zákonem. Svědčí o tom jasně a názorně mnohá místa v Písmu. Židé totiž napřed musí pocítit a ve svých svědomích uznat vážný Boží soud nad svým hříchem, totiž: nad vinou krve (Ev. Matouše 27,25 aj.). A **když** se Pán konečně objeví, bude toto požehnané, ačkoli tak vážné a bolestné dílo tříbení ještě prohloubeno, **ale už ne pod zákonem, nýbrž pod milostí**. „*A vyleji na dům Davidův a na obyvatele jeruzalémské Ducha milosti a pokorných proseb. I obrátí zřetel ke mně, kterého jsou bodli, a kvíliti budou nad ním jako kvílením nad jednorozeným, a hořce plakati budou nad ním, jako hořce pláčou nad prvorozeným.*“ (Přečti si pozorně Zachariáše 12. a také 13. a 14. kapitolu, zvláště kap. 12, verš 10.)

Jak úchvatnou krásou září tato skutečnost i vroucí láska, kterou drahý Pán vzbudí, dokonce uprostřed všech utrpení a útisků, v srdci všech, kdo jsou Jeho lidem – láska, která k nám tak živě a opravdově mluví z veršů Velepísně! Jak vroucně touží srdce nevěsty po jejím Milém! To je vskutku pravý charakter Velepísně. Zatímco Žalmy nás seznamují spíše se zkouškami **svědomí** židovského bohobojného ostatku, sděluje nám Velepíseň především pocity a něžná lnutí **srdce**. Tato stránka převládá také v oddílu, o němž právě uvažujeme, a je to opravdu milá stránka. Setkáváme se tu s projevy lásky Ježíše jako Ženicha a opět s milou a dojemnou ozvěnou této lásky v srdci nevěsty. „*Byla jsem bez sebe* (doslova: *byla jsem bez duše*), *když mluvil.*“ Mohla ho slyšet, avšak neviděla Ho a srdce se jí ztratilo. V osudné hodině na Něj zapoměla a On, stoje dosud na půdě spravedlnosti, se vzdálil, šel dál. Tím ji ovšem neměl méně rád, třebaže tak musel jednat. Vždyť jestliže se **ji** hluboce dotklo skrytí Jeho tváře, oč více **Jej**. Nikdy neplálo srdce Josefa k jeho bratřím tak vroucí láskou, jako právě tehdy, kdy se před nimi musel přetvařovat a tajit. A zde je kdosi větší než Josef! „*Ježíš Kristus včera i dnes tentýž jest, i navěky*“ (Ep. Židům 13,8). Všimni si dobře, milý čtenáři, že se tam nepíše:

Bůh jest tentýž včera i dnes i navěky, ačkoli toto i o Něm jistě plně platí, nýbrž jde tu o Ježíše Krista, našeho **Spasitele a Ženicha**. O Něm Duch Svatý říká, že se nikdy nemění. Chtějme se tedy učit více Mu důvěřovat a nikdy nepochybujme o Jeho lásce, i kdyby se věci kolem nás utvářely nevímjak! Jeho nesmírná láska se nemění, Jeho milost nás nikdy neopustí.

7. - 8. v. – Následuje zarmucující výjev. Nevěsta ztratila obecnství se svým Milým, a tím všechno upadá do zmatku. A právě síla a žár její lásky ji přivádějí k různým rozpakům a obavám. Téměř se vystavuje za cíl jak tupení pouhých vyznavačů, kteří jsou **uvnitř**, tak hrubému zacházení ze strany světa **venku**. Pokud jde o její cesty, je v té chvíli všechno v nepořádku. Ale její srdce je vcelku na pravém místě a upřímně tepe pro Pána. „*Zavazuji vás přísahou* (elbf. př.: *za-
přisahám vás*), *jeruzalémské dcery, jestliže byste našly mého milého,
co jemu povíte? Že jsem nemocná láskou*“ (8. v.). Jak málokdo z nás může říci: „Jsem nemocen láskou.“ Jak zřídka se stává, že si vroucí láskou ke Kristu způsobujeme od světa pronásledování a posměch! Kéž bychom více znali ono obecnství, jež působí, že naše srdce hoří a rty se otvírají k věrnému a živému svědectví pro našeho nepřítomného Pána!

9. v. – „*Co je tvůj milý před (jiným) milým, nejkrásnější mezi ženami? Co je tvůj milý před (jiným) milým, že nás tak přísahou zavazuje?*“ (elbf. př.) – Co by mohlo být srdci milejší, co by je mohlo více naladit ke chválení a děkování než vědomí, že v očích Toho, kterého nejvíce milujeme, jsme **krásnější** nade vše jiné? Jsme-li si jisti, že to jsou myšlenky Pána o nás, může naše duše odpočívat v blahém pokoji. Pak si nepřejeme nic víc. A jak to potěší srdce, když okolí, možná plné zášti a žárlivosti, hovoří o nás a k nám jako On sám! Jistě nemůže být nic vyšší!

A tak tomu brzo bude se sionskou dcerou, krásnou nevěstou toho pravého Šalomouna. Až bude uvedena do plných požehnání království pod Mesiášem a Jím samým vysoce vážena, všichni budou na ni volat: „(Ó) *nejkrásnější mezi ženami!*“ „*Jeruzalémské dcery*“ zde znovu asi představují judská města, která onoho budoucího slavného dne budou zaujímat nižší místo než Jeruzalém, třebaže se budou nalézat v též okruhu požehnání. Jeruzalém a Židé pak budou na této

zemi zaujímat čestné místo a všechny národy světa budou vyhledávat jejich přízeň a dávat se pod jejich ochranu. „*Takto praví Hospodin zástupů: V oněch dnech stane se, že chopí se deset mužů z nejrůznějších jazyků národů, chopí se cípu kabátu jednoho Žida, řkouce: Půjdeme s vámi, neboť jsme slyšeli, že Bůh jest s vámi*“ (Zachariáš 8,23 - elbf. př.). Toto ale ještě patří budoucnosti. Jenže Duch prorocký jde ještě dál, když mluví o napravení sionských synů, řka: „*I budou králové tvoji pěstouni, a jejich kněžny tvé chůvy. Tváří k zemi se budou skláněti před tebou, a prach tvých noh budou lízati, a poznáš, že já jsem Hospodin: ti, kteří na mne očekávají, nebývají zahanbeni*“ (Izaiaš 49,23).

Jaká to bude změna pro Židy, až se to vše naplní! Jak požehnaná to bude změna pro národ, který byl tak dlouho šlapán k zemi! Jak zvláštní jsou dějiny toho národa, porovnáme-li jeho minulost, přítomnost a budoucnost! „*Jděte, rychlí poslové, k národu rozptýlenému a zloupenému, k lidu hroznému* (elbf. př.: *zvláštnímu*) *zdáвна i dosavad, k národu, který očekává, očekává, a který je pošlapáván, jehož zemi řeky zpustošily*“ (Izaiaš 18,2 - franc. př. JND). Ano, tak tomu kdysi bylo, ale jak požehnaně se nakonec všechno změní! Na mnoha místech Písma je nám představována judská část ostatku jako nevěsta – předmět lásky, obdivu a radosti. Sám drahý Pán a ostatek z jiných pokolení Izraele spolu s okolními národy se budou obdivovat její nedostižné kráse. Toho dne bude celý národ, dvě pokolení se zbývajících deseti, znovu přiveden do své země, a to každé pokolení do svého losem určeného podílu.

Na otázku jeruzalémských dcer: „*Co je milý tvůj před (jiným) milým, že nás tak přísahou zavazuješ?*“, nevěsta odpovídá pohotově dlouhým popisem svého Milého. Líčí nám Jeho zvláštní zjev s postřehem a podrobnostmi, které mohou pramenit jenom z ryzí, nesmíšené, čisté a hluboké lásky. Její srdečné city jsou dvojnásob rozníceny právě pro ony výčitky, které si musí klást. Nyní si Ho připomíná tím živěji, protože o Něj málo dbala a všechny její city jsou hluboce pohnuté, protože Ho nenalézá. S tímto vnitřním rozpoložením Ho popisuje dcerám jeruzalémským do všech podrobností od hlavy k patě. Kéž bychom i my byli vždy tak připraveni mluvit o Pánu Ježíši hned, kdykoli se nám k tomu naskytne příležitost! Nevěsta o tom

nemusela ani chvíli přemýšlet. Je plná radosti, že má příležitost vyprávět o Něm, a má tu vše, čeho je třeba: slyšící ucho a věřící srdce. Jako kdysi ženě u Jákobovy studnice – i jí tu přetéká srdce. Její láska, právě kvůli zakoušenému zklamání, se jaksí stává horlivější. To usnadňuje jejímu srdci, že o Něm může mluvit. Láska je nejlepším darem evangelisty, láska ke Spasiteli a láska k ztraceným hříšníkům. A bude-li tato láska hluboká a ryzí, ústa budou vždy hotová mluvit. S opravdu plamennou výmluvností pak popisuje krásy svého Pána. Kéž bychom se, milý čtenáři, ani my nespokojili s něčím menším! Láska k Ježíši, láska ke hříšníkům je dobrá, ale pravý evangelista potřebuje něco víc. Usiluj o to, aby tvé srdce bylo proniknuto skutečným **ohněm** lásky. Jsi evangelista? Pak přinášej všechno, co ti chce překážet v tvém díle, jako oběť na oltář úplného zasvěcení a oddanosti Pánu. Považ, že zvěstování evangelia nejsou učení a že učení není zvěstování evangelia. Jde tu přece o život nebo smrt, o věčné nepopsatelné požehnání anebo o věčnou, nevypravitelnou bolest. Mysli na vážnou budoucnost a volej k Bohu, aby **ani jedna** duše od tebe neodcházela bez požehnání a nedotčena!

Jen promluv o Něm, o Jeho lásce,
jež nad každé je poznání,
o Něm, jenž z trůnu Svého Otce
k všem hříšníkům se naklání,
jenž má moc z smrti vytrhnout
a zprostit satanových pout!

Mluv o Ježíši, o milosti,
jež **všem, všem** spásu nabízí –
o Jeho žití, poslušnosti,
jak nes trest, k spáse – za cizí;
mluv Jeho slova, i Jeho činy,
že Bůh chce odpustit i jejich viny!

10. v. – „*Můj milý je bílý a červený, znamenitější nežli deset tisíců*“ (elbf. př.: *výborný před deseti tisíci jiných.*“ – Tak začíná nevěsta popisovat svého Ženicha. O Davidovi, jistě se zřetelem k jeho mladistvé síle a kráse, se praví: „*Byl ruměnné (pleti)... a libého vzezření*“ (1. Samuelova 16,12 - elbf. př.). Ale v popisu, který je nám podán o tom pravém Davidovi, má Duch prorocký asi na mysli na-

prostou čistotu Jeho Osoby a způsob Jeho oběti. „*Bílý a červený*“ – jsou významná slova. Je radostí Ducha Svatého, může-li nám vždy znovu, buď v obrazech anebo v podobenstvích ukazovat krásu Kristovy Osoby a stavět před náš zrak cenu Jeho oběti. „Můžete mi jmenovat něco bělejšího nad sníh?“ ptal se kdysi jeden věřící malých žáků a žáček v nedělní škole. „Je to duše, obmytá krví Pána Ježíše!“ řeklo jedno děvčátko a mělo pravdu. Jestliže však spáleniny někoho, kdo byl vychvácen z ohně, dočerna zmazán hříchem a takřka již propadlý ohni soudu, mohou být obmyty a učiněny bělejšími než sníh, a jsou pak světlé jako nebeský jas – mocí předrahé Kristovy krve, jaká pak musí být, ptám se, čistota a svatost Toho, jenž skrze Svou prolitou krev mohl vykonat tak úžasné dílo? Vždyť, vskutku, již jediná spasená duše je svědectvím o úžasném působení té oběti. Ale co řekneme tehdy, až – brzo již – spatříme v nebi tisíce tisíců, miliony duší, zpívajících věčně novou píseň: „*Tomu, který miluje nás a obmyl nás od našich hříchů ve své krvi, a učinil královstvem, kněžími svému Bohu a Otcí: Jemu buď sláva a moc od věků na věky! Amen*“ (Zjevení 1,5 - elbf. př.).

Milý čtenáři, tomu, co potom očima **uvidíme**, nyní máme ve svých srdcích **věřit**. Přemýšlejme tedy o těch vzácných slovech: „*Milý můj je bílý a červený, znamenitější nežli deset tisíců jiných.*“ Co je tak bílé, tak čisté, tak svaté jako Osoba Syna člověka, jako Hospodin – Ježíš, kořen a rod Davidův? Co je tak červené jako krev, která na golgotských výšinách tekla z Jeho ran? Kdo jiný je hoden být hlavou nade všemi nebeskými zástupy, než právě On, původce naší blaženosti?

Takto znát Ježíše, je **již nyní spasení** a shrnuje v sobě **pokoj** a štěstí. Vědomí, že mé hříchy jsou shlazený, ano, navždy drahou krví Krista **smazány**, působí dokonalé požehnání. Tyto hříchy **před** Bohem, Soudcem nad hříchem, již neexistují. Mám odpuštění všech svých hříchů. Vím, že toto odpuštění mám, neboť to říká sám **Bůh**. Ale vědomí, že mé hříchy jsou nejen odpuštěny, ale i **zahlazeny** – **vymazány** – tato myšlenka proniká ještě dál! Jako kámen uvržený do mořské hlubiny, aby nikdy více nebyl spatřen, tak jsou všechny hříchy věřícího pohřbeny do hlubokých vod Božího zapomenutí a nikdy se již neukážou. A Bůh je skrze dílo Svého milovaného Syna tolik

oslaven, že nyní může prokazovat nejen Svou milost, ale i Svou spravedlnost tím, když žehná všem, kteří uvěřili v Ježíše. Nyní může **uspokojovat** Svou lásku tím, že s milostí vychází vstříc i největšímu hříšníkovvi, který se sklání před jménem kdysi opovrženého, ale nyní vysoce vyvýšeného Syna člověka.

Když nevěsta nejprve všeobecně odpověděla jeruzalémským dceřám na otázku ohledně jejího Milého, začíná Ho nyní popisovat přesněji. Protože je vedena Božím Duchem, působí jí radost, když se může zastavovat u rozmanitých znamenitostí a slavných předností Jeho Osoby a činí to pomocí obrazů lidských vlastností a rysů. Ale střežme se při úvahách o těchto obrazech chtít zpytovat skrytý, tajuplný význam a překračovat přitom hranice Písma. Místo, na němž tu stojíme, je svatá půda (srovnej s 2. Mojžíšovou 3,5). Třebaže Pán nezákal Svému služebníku Mojžíšovi přiblížit se k hořícímu keři, přece ho jasně upozornil, že to smí učinit jenom s neobutýma nohama. Kéž je tedy naše oko pomazané a srdce odpovídá postavení ve velebení, máme-li uvažovat o vznešeném Králi Sionu!

Ve 4. kapitole vypočítává Ženich při popisu nevěsty celkem **sedm** význačných rysů. Zde, když nevěsta načrtá obraz svého Milého, dochází až k **deseti**. Jsou v Ném tedy sloučena významná čísla **tři** a **sedm**. Pohledme krátce na jednotlivé znaky.

11. v. – „*Hlava jeho je tažené, ryzí zlato*“ (elbf. př.). – Tím ryzím, vybraným zlatem může být naznačen Jeho **vznešený majestát**, jako např. u proroka Daniele: „**Ty jsi** (ta) *hlava ze zlata*“ (Daniel 2,38). Ale zlato bývá v Písmu dále připomínáno jako symbol **Boží spravedlnosti** v souvislosti s Osobou Ježíše. Tak třeba v Izaiáš 11,5 a ve Zjevení 1,13. O tomto Ježíši čteme také: „*Aj, král bude královati ve spravedlnosti, a knížata v soudu*“ (elbf. př.: *podle práva*; franc. př. JND: *s přímostí panovati budou*) (Izaiáš 32,1).

„*Vlasy jeho kadeřavé* (= splývající a vlnící se), *černé jako havran*.“ Splývavé černé kadeře Ženicha tu jsou zřejmě protějškem dlouhého krásného vlasu nevěsty, který On připodobňoval k stádu koz, odpočívajících na svazích pohoří Galád. Zatímco dlouhý vlas ženy, třebaže je jí dán za okrasu a ozdobu, je znakem její slabosti a podřízenosti, ukazují bohaté a jako havran černé kadeře Ženicha každopádně na mladistvou sílu a svěžest. O Efraimovi slyšíme

v Ozeáš 7,9: „*Cizozemci šírají jeho sílu, a (čkoli) on (to) neví; i šedinati prokvétaje* (elbf. př.: *skropen*), *však on (to) neví*“. Ale na Pánu a Králi Efraima nikdy nebudou spatřeny nějaké známky ubývající síly. On jest tentýž včera i dnes, i navěky. – Mnozí si také myslí, že „*tažené, ryzí zlato*“ naznačuje Božství Krista, zatímco „*vlnící se splývavé kadeře*“ jsou narážkou na Jeho stránku jako Člověka. Ať je tomu jakkoli, každopádně srdci věřícího není žádná pravda dražší, než spojení dokonalé lidské stránky našeho drahého Spasitele s Jeho věčným Božstvím. On je „*Kristus, ... který jest nade vším, Bůh velebený navěky*“ (Ep. Římanům 9,5 a Ep. Koloským 1,15-19).

12. – „*Jeho oči jsou jako holubice při potocích vod, vykoupané v mléce, dobře zasazené kameny*“ (elbf. př. a franc. př. JND). – Ve Zjevení 5,6 Jan říká o Beránkovi, kterého vidí uprostřed trůnu, že má „*sedm očí, jež jsou sedm duchů Božích, poslaných na celou zemi*“. Číslo **sedm**, jak známo, je vyjádřením božské plnosti a dokonalosti, a sedm očí tu symbolizuje dokonalou, božskou **rozumnost**. „*Neboť oči Hospodinovy spatřují* (elbf. př.: *probíhají*) *všecku zemi, aby dokazoval síly své* (elbf. př.: *aby se mocně prokazoval*) *při těch, kteří jsou k němu srdce upřímného* (elbf. př.: *jejichž srdce je nerozděleně upřeno na Něho*)“ – (2. Paralipomenon 16,9). Věřící se nemá čeho obávat před pronikajícím pohledem oka se sedmeronásobným jasnem. Jemu je toto oko něžné, vlídné a líbezné jako oči „*holubice při potocích vod*“. – Jak krásné je také vidět **směr**, jímž se to oko dívá! „*Budu (ti) radit, oko své na tě obrátě*“ (Žalm 32,8 - elbf. př.). Co toho vyjadřuje tolik, jako oko! A jaké je oko Milého, jímž On vodí celý Svůj lid! Něžné jako holubičí oči, jasné a čisté, jakoby ve vodě vykoupané, bílé jako mléko, lesknoucí se jako (vsazené) drahokamy!

13. v. – „*Jeho líce (jsou) jako záhony vonných věcí, jako výšiny vonících rostlin*.“ – Kvetoucí krásu, příjemnou vůni a líbeznost vyjadřují nám tato přirovnání. Jaký rozdíl mezi dřívějšími dny pokorného ponížení, když Ježíš chodil po této zemi, a blížícími se dny Jeho předivné slávy! Sionská dcera Jím kdysi v zaslepenosti pohrdla a zavrhlala Ho právě **proto, že** stanul v jejím středu v tak nízké podobě a že se podřizoval vůli člověka, která je Boží nepřítelkyní. Oni se, žel, na Něj dívali, ale na Jeho zevnějšku nebylo nic, aby Ho byli žádostivi. Jeho tvář byla zohavena více než tvář kteréhokoli jiného člověka,

a stejně tak Jeho postava. Sám říká ústy proroka Izaiáše: „*Těla svého nastavuji* (elbf. př.: *záda svá nastavoval jsem*) *bijícím, a líce své rvoucím mne, tvář svou jsem neskrýval před pohaněním a pliváním*“ (srovnej s Izaiášem 50,6; 52,14; 53,2.3). A u proroka Micheáše čteme: „*Bijí holí v líce soudce izraelského*“ (Micheáš 5,1). Ale pro všechno to nepřátelství a ukrutenství jednou bude sionská dcera v srdci hluboce zarmoucená. Potom bude z jejího srdce odřato zastření (viz: 2.Ep. Korintským 3,13-18). Jako před dávnou dobou mizelo toto zastření z Mojžíšovy tváře, kdykoli se obracel ke stánku úmluvy (2. Mojžíšova 34,34), rovněž zmizí ze srdce Izraelitů, až uží Toho, Ježž bodli. A namísto aby říkali: „*Neměl žádný vzhled, abychom ho byli žádostivi*“ (Izaiáš 53,2), budou o Něm hlásat: „***Všecek je přezádostivý*** (elbf. př.: ***Všechno je na něm milé***)“ (Píseň 5,16). Kdysi políčkováné a poplivané líce budou pak srdcem národa viděny jako „*záhonky vonných věcí*“, jako „*výšiny vonících rostlin*“. Co vše způsobí milost, velebeníhodná Boží milost! Jak slavná vítězství bude slavit Jeho vykupující, odpouštějící láska! – Pane, způsob už ten slavný, blahý den tisícileté radosti!

„*Jeho rty* (jsou) *lilie kanoucí tekutou myrhu*“ (elbf. př.). – Toto přirovnání nám snad uvádí překrásnou červenou lilii, která roste v Orientě. Jenom věřící zná pravdu onoho požehnaného výroku: „*Rozlita je libeznost na rtech tvých*“ (Žalm 45,3). Ano, ony kanou tekutou, sladce vonící myrhu. Ježíšovy rty, jistě, jenom ony, dovedou duši zneklidňované bouřemi vštípit pokoj. Nikdo nemůže poznat pravý pokoj a radovat se z něj, dokud Pánu, a to jen Jemu, nenastaví sluch. On sám říká skrze proroka: „*Pán, Hospodin, dal mi jazyk umělých* (= poučených), *abych uměl* (= dovedl) *unaveného vzpřímiti slovem*“ a jinde: „*Nakloňte ucha svého, a pojd'te ke mně, **poslechněte*** (= slyšte), *a bude živa vaše duše*“ (Izaiáš 50,4; 55,3).

14. v. – „*Jeho ruce* (jsou) *zlaté válečky, v nichž jsou zasazené chryzolyty*“ (franc. překl. JND), (elbf. př.: *topasy*). U tohoto obrazu se naše myšlenky bezděky přenášejí k dílu těch mocných, slavných rukou, k jejich působení ve stvoření, v předvedění a ve spasení. Zlato a drahokamy asi vyjadřují krásu, spravedlnost a trvanlivost i dokonalost těchto činů. „*Skutky jeho rukou* (jsou) *pravda a soud* (nebo: *právo*), *a věrné jsou všechny rozkazy* (elbf. př.: *spolehlivá všechna usta-*

novení) jeho, upevněné na věčnou věčnost; učiněné jsou v pravdě a v pravosti (elbf. př.: provedené jsou v pravdě a přímosti)“ (Žalm 111,7.8). A víra nyní může říkat o těch rukách řečí milé Sulamit: „*Levice jeho pod hlavou mou, a pravici svou objímá mne.*“ Blahoslavení, ano, třikrát blahoslavení jsou všichni, kteří odpočívají v tomto věčném objetí lásky! Příbytkem jejich je Bůh věčný (nebo: zdávna) a zespod ramena věčnosti (5. Mojžíšova 33,27). „*Láska nikdy nehyné*“ (1.Ep. Korintským 13,8 - elbf. př.).

„*Jeho tělo (je umělecké) dílo ze slonoviny, pokryté safíry*“ (elbf. př. a franc. př. JND). – Tělo obklopuje útroby člověka, srdce atd., takže tu asi můžeme myslet na hluboké a něžné city Pána k Jeho lidu. „*Srdce mé jako vosk rozpustilo se uprostřed vnitřností (= útrob) mých*“ (Žalm 22,15). Modrá barva safíru vzbuzuje myšlenku o nebeské povaze Jeho citů. „*A viděli Boha izraelského. A pod jeho nohama bylo jako dílo z kamene safírového (elbf. př.: z desek safírových), a jako nebe, když jest jasné*“ (2. Mojžíšova 24,10). Čisté a běloskvoucí jako slonovina, vysoké a slavné jako nebe jsou soucit, slitování a láska našeho velebeníhodného Pána. Proto apoštol napomíná Filipské: „*Proto je-li jaké potěšení (elbf. př.: povzbuzení) v Kristu, je-li které utěšení lásky, je-li která společnost (= obecnství) Ducha, jsou-li která srdečná slitování (elbf. př.: srdečné city a slitování), naplňte mou radost, abyste stejného smyslu byli (elbf. př.: stejné smýšlení měli), stejnou (nebo: tutéž) lásku majíce, jednomyslní (jsouce), totéž smýšlejíce*“ (Ep. Filipským 2,1.2).

15. v. – „*Nohy (elbf. př.: stehna) jeho sloupy mramorové (elbf. př.: z bílého mramoru), na podstavcích (= na patkách) (ze) zlata nejčistšího založení.*“ Tímto obrazem bývá v Písmu často znázorněno obcování, **praktický život**. „*Všechny Hospodinovy stezky jsou milosrdenství (elbf. př.: dobrotivost) a pravda*“ (Žalm 25,10). Ve „sloupech z bílého mramoru“ můžeme spatřovat sílu, stálost a trvanlivost všech cest vlády Páně, zatímco „patky ze zlata nejčistšího“ naznačují, že význačným rysem všech těch cest je **Boží spravedlnost**. Tato spravedlnost, všemohoucí síla a stezky „milosrdenství (nebo: dobrotivosti) a pravdy“ jsou odznaky velikého Krále ze Sionu. „*Tvůj trůn, ó Bože, (je) na věky věků, žezlo pravosti (elbf. př.: žezlo upřímnosti, přímosti) jest žezlo království tvého. Miloval jsi spravedlnost, a ne-*

náviděl jsi nepravost (elbf. př.: *bezbožnost*); *proto tebe pomazal, Bože, Bůh tvůj olejem veselí* (elbf. př.: *radosti*) *nad tvé druhy*“ (Ep. Židům 1,8.9). „*A za dnů těch králů Bůh nebes zřídí království, které navěky nebude zkaženo, a království to na lid jiný nespadne* (= nepřipadne, nepřejde, nebude přenecháno); (ale) *rozdrtí a zničí všechna ona království, samo pak bude státi navěky*“ (Daniel 2,44).

„*Postava* (kral.: *obličej*) *jeho jako Libanon, výborná jako cedry*“ (elbf. př.). – Když nevěsta popsal celého svého Milého svrchu dolů, nyní mluví o celém Jeho zjevu, o souhrnu všech Jeho skvělých vlastností. Ukazuje na postavu, která je jako Libanon, vybraná, ušlechtilá jako cedry. Tento obraz zřejmě mluví o Jeho **vznešenosti** jako Mesiáše. Mohutné, k nebi se rozrůstající libanonské cedry jsou v Písmu vždy symbolem vznešenosti, moci a velikosti. Jako ryzí, prvotřídní a skvoucí zlato, krásou a ctnostmi ozdobená, jako nejkrásnější květiny a bezpočet vzácných koření, slavná a vznešená jako libanonské cedry – taková je Osoba jejího Milého.

16. v. – „*Patro jeho (úst) je plné sladkosti*“ (fr. př. JND). Poněvadž rty už byly jmenovány, zdá se, že toto přirovnání nám má ukázat ještě něco jiného než pouze **slova** Pána Ježíše. Snad se vztahuje spíše k projevům milosti a vlídnosti, k Jeho důvěrným sdělením, k vřelým projevům Jeho lásky a přátelství. Nevěsta už častokrát zakusila Jeho milost, a proto může z vlastní zkušenosti říci: „Ústa jeho plná sladkosti.“ Dobrota a vlídnost, s níž On jí vychází vstříc, i když chybila, stačí zanechat v jejím srdci hluboký, nezapomenutelný dojem o sladkosti Jeho milosti. „*Jestliže jste však* (skutečně) *okusili, kterak je Pán dobrotivý*“, říká apoštol v 1.Ep. Petra 2,3. – Jiní vykladači mají za to, že je tu míněn sladký, příjemný zvuk hlasu Pána.

Nevěsta uzavírá popis svého Milého slovy: „*Všecek jest přežádostivý* (elbf. př.: *všechno je na něm milé*). *Takový jest milý můj, (a) takový (jest) přítel můj, dcery jeruzalémské!*“ – Nenalézá další slova. Ne snad proto, že by se unavila mluvením o Něm, ale protože není schopna povědět vše, čím On je. Proto končí slovy, která zahrnují široký okruh: „*Všechno je na něm milé.*“ Jako by tím chtěla říci: V Něm je všechna líbeznost, na jakou jen lze pomyslet; duše v Něm nalezne všechno, co si může přát a po čem touží. V Něm je všechna krása. V Něm přebývá všechna **plnost** Božství spolu se všemi lid-

skými ctnostmi. On je přezádstivý ve Svém ponížení, přezádstivý i ve Své vznešenosti, – ano, „**všechno je na něm milé.**“ A není snad poslední tón této slavné písně ze všech nejkrásnější a nejvýš plný? „*Takový jest milý můj, (a) takový jest přítel můj!*“ Jaký je to závěr! Mnozí mohou říci: Jaký je to **popis!** Ale ty, duše má, řekni: Jaký je to **závěr!** „*Takový jest milý můj, (a) takový jest přítel můj!*“ On, sám On je můj! Nevěsta se s hlubokou radostí zdržuje u vypočítávání Jeho vlastností, ale její rozkoš vrcholí, když může říci: „On, v Němž se nalézají všechny tyto slavné vlastnosti, je můj! Proto i všechny ty vlastnosti jsou mé.“ – Trůny, koruny, žezla, království, sláva a požehnání – to všechno je Jeho, a v Něm patří i věřícímu. Avšak tyto věci, třebaže jsou slavné a vznešené, přece jen nejsou **ON**. Jakou by všechny měly cenu bez osoby Milého? „Čím by nebe bylo bez Tebe, i se vši slávou svou?“ **Bez Něho** by všechny ty věci, třebaže jsou vznešené, byly lásce obnoveného srdce jenom výsměchem. Taková duše by se podobala nevěstě, již puká srdce a zeje pouští a prázdnotou, kdyby na prahu svého nového domova viděla, jak ten, s jehož láskou počítala, ji opouští a odchází za jinou. Nový krásný dům, zařízený a opatřený veškerým pohodlím, by tu sice zůstal, ale pro ni by neznamenal vůbec nic, protože srdce jejího milého, ano, to, po čem ona toužila, by bylo pryč. Pohled na místa, kde doufala, že bude s mužem své volby tak šťastná, by v ní budil jenom bolest nejtrpčího zklamání. Všechno by jí připomínalo jen bídu a opuštěnost. Její štěstí by bylo pryč, navždy pryč!

Tak tomu bývá často s láskou na této ubohé zemi. Jak mnohé milující a důvěřivé srdce bylo zlomeno a učiněno nešťastným bezcitností někoho, komu důvěřovalo! Ale není tomu tak s láskou nebe – budiž Bohu věčná chvála a dík! Blahoslavení všichni, kteří složili svou důvěru v Ježíše! Znát Jej, znát a okoušet Jeho hlubokou a nevyzpytatelnou, neměnicí se lásku – to je skutečně nebe na zemi. A tato láska není jen ve slovech, ale v skutku a v pravdě. Není v nějakém povrchním, nepřirozeném, studeném slibu, o němž by srdce nic nevědělo, nýbrž ve věčné smlouvě Jeho milosti, která nese pečeť Jeho vlastní předražené krve. – A co to teprve bude, až tuto lásku poznáme ve všech rozměrech její plnosti, až to, co je částečné a kusé, přestane

a přijde to, co je dokonalé! Až budeme vidět Jej, našeho Milého, **jaký On jest!**

17. v. ⁺ – „*Kam odešel tvůj milý, nejkrásnější mezi ženami? Kam se obrátil milý tvůj? A hledati ho budeme s tebou.*“ Požehnané a rozmanité bývají výsledky, jestliže se duše oddaně zabývá Kristem. Ztratit sebe z očí a mít Jej za jediný předmět, je první požehnání – a je to jistě veliké požehnání! Co může nejrychleji a nejúčinněji vyprostit věřícího z nízkého, prázdného stavu duše? Bude-li se pro svou osobu obírat **Kristem**, mluvit **o Něm** jiným lidem. Zkušenost nevěsty vystihuje zvlášť pěkně tuto pravdu. Její počáteční chybou jistě bylo, že začala myslet na sebe a pečovat jen o sebe. Zaměstnávání se vlastním „já“ vede vždy k samolibosti, k domýšlivosti. „*Svlékla jsem šat svůj, kterak ho obleču? Umyla jsem nohy své, což bych je měla zase zašpinit?*“ (Píseň 5,3) Jakmile však jeruzalémské dcery začínají vyslovovat pochybnosti o přednostech jejího Milého ve srovnání s jinými, vrací se opět k tomu, že přemýšlí jen o Něm a mluví jen o Něm. A tím dochází k tomu, že je nejprve napraven stav její duše a pak dosahuje takového stupně obecenství, o němž krátce předtím neměla ani potuchy. Mluví pak s takovou láskou o bezvadné kráse svého Pána, že i jeruzalémské dcery jsou přilákány slávou Jeho Osoby a touží Ho spatřit a poznat.

Ale svědectví nevěsty pro Krista přináší ještě jiné ovoce, které nesmíme přehlédnout. Jeruzalémské dcery si to asi přirozeně vysvětlí tím, že Ženich svou nevěstu musel opustit, ale že ona Ho dosud neopustila. Protože nevěsta o Něm hovoří tak vroucími slovy, zdá se jim naprosto nemožné představit si, že se vůbec mohla vzdálit z Jeho blízkosti. Jestliže byl tak vznešený, jestliže Ho tolik milovala, obdivovala a vážila si Ho – jak se mohl její zrak od Něho odvrátit? Jak mohlo její srdce přestat radovat se v Něm? Jak vůbec mohla přestat mít o Něj zájem? Proto se tážou: „*Kam odešel tvůj milý, nejkrásnější mezi ženami? Kam se obrátil milý tvůj?*“ A nabízejí se, že Ho spolu s ní půjdou hledat. Jak ostrou, hluboce se zařezávající výtkou musí na nevěstu působit taková nabídka! Zatímco mluvila o kráse svého

---

⁺ V elberfeldském překladu Písma je tento verš řazen k další, 6. kapitole a číslován jako první.

Pána, vyřkla sama nad sebou soud. Vždy tomu tak bývá. Je-li srdce vzdáleno a mimo obecenství s Kristem, zdá se, jako by všechno bylo obráceno proti nám a odsuzovalo naše cesty. Je-li však obnoven předcházející stav duše, všechno spolupůsobí jen a jen k prohloubení našeho pokoření a k zvýšení stupně našeho obecenství. Srdce, které právě překypovalo chválou svého Milého, pak plesá v Ném. Oko nevěsty na Ném spočívá. Již ví, kde On je a čím se zaměstnává. Jak blažená je to chvíle! Vše je samé světlo, samá radost. A nyní již může **sama** svým družkám vypravovat o tom, kde Ho mohou nalézt.

*   *   *

6. kapitola

1. v. – „*Můj milý sestoupil do své zahrady, k záhonům kořených bylin, aby pásł v zahradách, a (aby) sbíral (= trhal) lilie.*“ – Jak líbezný je to výjev ve srovnání se 7. veršem 5. kapitoly! Tam jsme četli: „*Nalezli mne strážní, kteří chodí po městě. Zbili mne, zranili mne. Strážní zdí mi vzali můj závoj*“ (částečně podle elbf. př.). To je skutečný rozdíl mezi chozením v obecenství s Ježíšem a potulováním se ve světě. Nevěsta opustila město a nyní je se svým Milým na venkově v krajině polí a zahrad, proniká do myšlenek Jeho srdce a obdivuje se skutkům Jeho rukou. Tento verš líčí prostředí radostného obecenství. Pán nalézá rozkoš ve Svém lidu; je ve Své zahradě a trhá lilie. „*Jako lilie mezi trnům, tak přítelkyně má mezi dcerami*“ (Píseň 2,2). Nevěsta proniká do myšlenek svého Pána o Jeho lidu vůbec, ale zvláště o sobě. To je vřelé, požehnané obecenství. Její oko je jednoduché a duše plná nebeského jasu. Může pak zvolat:

2. v. – „*Já jsem milého svého, a milý můj jest můj, který pase pod liliemi.*“ – Je to líbezná melodie, vznešená píseň, ale víra ji může zpívat. Je to řeč duše, která ztratila ze zřetele samu sebe. „*Já jsem milého svého.*“ Zde máme příležitost vidět pravé zaměstnávání se Kristem v srdci, pronikání do Jeho myšlenek, do Jeho lásky, milosti a radosti, namísto zaměstnávání se vlastními myšlenkami a city, svou vírou a službou. Oko, srdce, myšlenky, rty – vše je plné Krista a zaměstnáno Jím. Ve 2. kapitole, 16. v. nevěsta říká: „*Milý můj jest můj, a já jeho.*“ Tam je však v popředí radost z toho, že **má** Krista: „**On je můj.**“ Zde je ale hlubší radost, radost z toho, že **patří Kristu**: „**Já (jsem) jeho.**“ Oba druhy té radosti jsou požehnané, ale druhá radost ukazuje na růst podle Boha.

Jistě dobře víme, s jakou radostí duše, která se probudila ze spánku hříchu a uchopila se pak vírou pravdy, volá: „Věřím v Ježíše, **vím**, že v Něho věřím. **Vím**, že za mne zemřel na kříži, a já Mu nyní mohu plně důvěřovat.“ Kdo by se také neradoval s takovou duší, která byla vyvedena ze tmy do předivného Božího světla, zproštěna těžkého břemene svých hříchů, pochybností a obav všeho druhu, a může pak vítězně jásat: „Ježíš je můj!“ To je všechno, co od ní v té chvíli můžeme očekávat, a je to jistě veliká věc a nadmíru slavná! – Ale po-

tom, když se duše trochu uklidní a ztiší se první nával veliké radosti, od ní právem očekáváme něco jiného. Ne snad, že by se měla menšit její radost z toho, že má Krista! Ale od takového člověka očekáváme růst v duši, jinými slovy: nadějeme se, že bude od poznání pravdy o svém spasení kráčet dál k poznání **pramene** všech svých požehnání. Věřící by se měl ptát: odkud pochází nový život, který mám? Odkud prameni? Odkud všechna ta milost a dobrota, která mne – ubohou, hříšnou a zavrženíhodnou bytost – zahrnuje? Kdo vzbudil tep nového života v mé duši, ještě nedávno mrtvé? Když duše takto postupně poznává, že věčný život a každé požehnání je pouze **ovocem** Boží lásky v Kristu vůči ní, bude přitahována k samému Kristu, upoutávána Jeho Osobou a bude se obírat Jeho dokonalou láskou. Oko se pak bude obracet od vlastního „já“ k Ježíši. Zmizí jakákoli bázeň, a my víme, že bázeň trápení má (viz: 1.Ep. Jana 4,18)! „*Věčný život dal nám Bůh, a ten život v Synu jeho jest*“ (1.Ep. Jana 5,11). – „*Amen, amen... : ... přijde hodina, a nyní jest, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího, a kteří uslyší, živi budou*“ (Ev. Jana 5,25). Tak je duše přiváděna k nejužšímu obecenství se Synem Boha živého na nebesích a tím poznává, že tam jsou skryté všechny zdroje jejího požehnání, povznáší se vírou až k Němu. „*Já jsem milého svého, a milý můj jest můj*“ – stává se pravdivým vyjádřením obdivu její víry.

3. v. – „*Krásná jsi, přítelkyně má, jako Tersa, pěkná* (elbf. př.: *milá*) *jako Jeruzalém, hrozná jako vojsko s praporci.*“ – Jak zvláštní je to pozdrav! Zamysli se tu dobře, milý čtenáři! Chceš-li poznávat **srdce** Ježíše, Jeho trpělivou lásku, Jeho neúnavnou trpělivost a neutuchající vlídnost, Jeho nevyčerpateľnou dobrotivost, zastav se tu na chvíli a uvažuj o těch slovech!

Bylo by jistě velmi zajímavé zpytovat význam použitých přirovnání: Tersa – Jeruzalém – vojsko s praporci..., ale hled', aby obírání se těmi věcmi neodvádělo tvé myšlenky od **Osoby** Pána Ježíše. Nepochybuji, že ona přirovnání jsou přímým vyjádřením Jeho lásky. Ovšem je-li tomu tak, potom jich použij jako proudu, které tě doveďou proti směru toku zpět – k jejich prameni. Nezdržuj se dlouho u proudu! Pramen je lepší. Působení každé pravé služby slovem uvádí duši do přímého styku s Osobou Krista. Přáním nepřítelů a činností každého falešného učení bývá snaha vždycky postavit něco mezi

duši a Krista. Tersa již neexistuje, Jeruzalém je pošlapáván v prach (srovnej s Jeremiášem 26,18; Izaiášem 64,10; 26,5; Žalmem 79,1) a judské praporce jsou již dávno svinuté – ale to srdce, které kdysi nalézalo v těch symbolech Svou radost, se od té doby nezměnilo. Snaž se proto poznávat Ježíšovo srdce. „*Toto jest pak věčný život, aby poznali tebe, samého* (= jedině) *pravého Boha, a kterého jsi poslal, Ježíše Krista*“ (Ev. Jana 17,3). Známost Boží lásky v Kristu ke hříšníkovi je to nejlepší, čemu se mohu naučit: neboť potom již znám ono věčně tryskající zřídlo, zdroj všeho požehnání od věků. Jak často se nám ale může stát, že se nám osoba **samého** Krista ztratí z očí, i když se třeba naše duše obírá tou **pravdou**! Měj se proto, má duše, na pozoru a bdi vzhledem k tomuto nebezpečí!

Ale vraťme se konečně k pozdravu Pána: „*Krásná jsi, přítelkyně má, jako Tersa, pěkná* (nebo: *milá*) *jako Jeruzalém, hrozná jako vojsko s praporcí.*“ Všimněme si, že to jsou první slova, jimiž Pán oslovuje Svou nevěstu po jejím smutném bloudění. Jeho rty mají pro napravenou duši vždy připravena líbezná slova: „*Krásná jsi, přítelkyně má.*“ Jistě, je to sám Ježíš! Kdo je s to vystihnout a popsat Jeho lásku? Zda nás pohled na ni neuvádí v němý úžas? Jsme v tom ovzduší doma, milý čtenáři? Zda nemusíme stát před takovou láskou s žasnoucím údivem? Dívejme se na Něj, jenž takto mluví a pozorujme před Jeho potěšeným srdcem onu ze svých bludných cest se navrátilší nevěstu! Snažme se lépe rozumět velebeníhodné milosti našeho Pána!

Jak zněla Jeho poslední slova k lenivé, spánkem obtíženému nevěstě? „*Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má, má dokonalá! Neboť hlava má plná jest rosy, a kadeře mé nočních krůpějí*“ (Píseň 5,2). Nic nemohlo být něžnější a působivější nad ta slova. Ale žel, nevěsta si jich v oné chvíli vůbec nepovšimla. Proto upadla načas do zarmucujícího stavu. Ale nyní ji vidíme úplně napravenou a šťastnou. Znovu může plně důvěřovat lásce svého Pána. „*Já jsem milého svého, a milý můj jest můj*“ – tak zní radostná řeč její duše. Cožpak jí neřekne vůbec nic o jejím pobloudění a pošetilých činech? Cožpak alespoň trochu neochladne ve Svém chování k ní, aby se před Ním zastyděla? Nikoli. Vždyť vidí, že svého počínání upřímně lituje. Pán nejenže odpouští, ale dokonce zapomíná na všechna naše přestoupe-

ní, jestliže jich litujeme a vyznáváme je. S plnou milostí vychází vstříc každé zkroušené duši. Jakmile jen před Ním zaujme své pravé místo, On již nemá žádné výhrady, nýbrž s nesmírnou ochotou jí otvírá nepřeborná bohatství Svě lásky. Podívejme se třeba na kananejskou ženu v Evangeliiu (Ev. Matouše 15). Sotvaže zaujala místo bídné pohanky, která zasluhovala zlořečení a smrt, již k ní plyne ze srdce Páně plný proud požehnání. On dokonce chválí její víru, a to nejsilnějšími slovy: „*Ó ženo, veliká jest víra tvá. Staň se tobě, jak chceš*“ (28. v.). Neklade žádnou podmínku, nic nezadržuje, takže ona sklízí plné požehnání ve všem, po čem její srdce toužilo. Připomeňme si také onu velikou hřišnici u Ježíšových nohou v domě farizea Šimona a marnotratného syna v náruči otce (Ev. Lukáše 7,36-50; 15, 20).

„*Krásná jsi, přítelkyně má.*“ **Ani jedno** žalující nebo vyčítavé slovo nevychází z Ženichových rtů. Neslyšíme ani nejtišší otázku nevěstě, kde mezitím byla anebo co dělala. Jeho láska je dokonalá a Jeho **milost** stejná jako i **ohleduplnost** Jeho lásky. Pán **chce** prokazovat milost podle **lásky** Svěho srdce. Říká, že nevěsta je krásná jako Tersa, půvabná jako Jeruzalém. Tersa značí „líbeznost“, „půvab“. Byla sídelním městem izraelských králů – dokud nebylo vybudováno Samaří – jako byl Jeruzalém bydlištěm judských králů. Jeruzalém, jak víme, je v Písmu uváděn pro svou rozmanitou slávu. O něm se praví: „*Krásně vyniká* (kral. př.: *ozdoba krajiny*), *radost vší země, hora Sion, na severní straně města velikého krále. Bůh je znám v jejich palácích jako vysoká pevnost*“ (Žalm 48,3.4 - elbf. př.). Tersa byla, jak jsme již připomněli, hlavním městem deseti odpadlých pokolení. Ale za dnů budoucí slávy budou obě ta království, Izrael a Juda, opět spojena pod **jednou** hlavou a nikdy již nebudou rozdělena. Tomu, co je nám zde představeno obraznou řečí, vyučují proroci přímo a naprosto jasně. „*Takto praví Pán, Hospodin: Aj, já vezmu* (elbf. př.: *vyvedu*) *izraelské syny z národů, kam odešli, a shromáždím je odevšad a přivedu je do jejich země. A učiním je jedním národem v (té) zemi, na horách izraelských, a všichni budou mít jednoho krále. A nebudou už více dva národy, a nebudou více rozdělení ve dvě království*“ (Ezechiel 37,21.22 - elbf. př.).

4. v. – Až tedy dvanáct znovu sjednocených pokolení bude mít za krále svého Mesiáše, bude sláva toho lidu veliká. Bude „hrozný jako vojsko s praporci.“ Toto přirovnání nebudí ani tak dojem něčeho, **co nahání hrůzu**, jako spíše něčeho, co **přemáhá, co si zjednává čest a úctu**, ano, co se podobá skvělému vojsku, které s vlajicemi praporci táhne dál. Král uznává, že sláva Jeho milovaného, takto sjednoceného národa Ho přemáhá. „*Odvrať oči své od (hledění) na mne, neboť mne přemáhají*“ (Píseň 6,4 - částečně podle elbf. př.). To je jistě úžasné – kdo by to mohl pochopit? Abychom tomu aspoň trochu mohli rozumět, musíme znát samého Ježíše. Žádné srdce není schopné sdílet takovým způsobem požehnání a radost druhých, jako Jeho srdce. On takřka ulehčuje Svému srdci, může-li žehnat chudým, potřebným. Za času, kdy byl v těle, podnikl kdysi dalekou cestu, aby se setkal s jednou padlou samařskou ženou, anebo s jednou pohankou z končin Týru a Sidonu, a oběma přinesl požehnání. Radost je v Jeho srdci, radost v celém nebi, činí-li **jeden** hříšník pokání. Jaká to ale teprve bude radost, až celý Davidův dům a jeruzalémští obyvatelé se k Němu obrátí s pláčem a naříkáním, až ona tak dlouho ztracená pokolení se znovu objeví na dějišti a uznají Ho za pravého Mesiáše, – až se každé oko bude upírat jen na Něj a každé srdce bude oplývat chválením Jej, – až z Jeruzaléma jako velkého středu bude ke všem národům světa proudit požehnání!

Pak se stane 53. kapitola proroka Izaiáše obsahem zpěvu Izraele a výrazem jeho radosti, i když smíšené se slzami: „*On pak (= však) raněn jest pro přestoupení naše, potřen (angl. př. JND: zhmožděn) pro nepravosti naše. Kázeň pokoje našeho na něj /vložená/ (elbf. př.: trest k našemu pokoji ležel na něm), a zesinalostí jeho lékařství nám (bylo) způsobeno (elbf. př.: se nám stalo uzdravení). Všichni my jako ovce (z)bloudili jsme (kolem), každý na cestu svou obrátili jsme se, a Hospodin uvalil na něj nepravosti (elbf.: nepravost) všech nás*“ (Izaiáš 53,5.6). Potom se jejich Jeruzalém stane oním městem podle Božích rad a uložení, a přestane být místem pýchy a násilí člověka. Obklopen horami, dobře opevněn hradbami, náspy a věžemi bude tvořit radost celé země (Žalm 48,3.4). „*Jméno pak (= A jméno) města od (dnešního) dne bude: Hospodin je tu*“ (Ezechiel 48,35). Vše se pak bude řídit podle myšlenek Mesiáše. Satan bude zavřen v propas-

ti, ze země bude odňato zlořečení, moc zla bude potřena v prach a pravý Šalomoun bude vládnout jako Král. Kdo by mohl předem změřit, jaká dobrodiní způsobí všemu stvoření **nepřítomnost** satana a **přítomnost** Krista v moci a slávě?!

4. - 6. v. – „*Vlas tvůj je jako stádo koz, které odpočívají na svazích Galád. Zuby tvé jsou jako stádo březích ovcí, které vycházejí z brodu, z nichž všechny rodí dvojčata, a mezi nimiž žádná není neplodná. Jako kus jablka granátového jest skrání tvá za tvým závojem*“ (elbf. př.). – Se stejnými výrazy jsme se už setkali ve 4. kapitole. A přesto víme, že Písmo nikdy nedělá zbytečná opakování. Jaký tedy má význam jejich opětovné použití? Mezitím, co Ženich řekl ta slova Svě nevěstě ve 4. kapitole, ona bloudila a zase se vrátila zpět. Tím, že opakuje totéž, co jí řekl dříve, ji ujišťuje, že její krása, jak On ji vidí, neutrpěla v Jeho očích ani nejmenší újmu. Třebaže se jí vůbec nezmiňuje o tom, že se od Něj načas odvrátila, musí ona slova nezmeněného obdivu nyní působit na její srdce mnohem hlouběji než předtím. Jsou jí sedmeronásobně cennější, protože jsou opakována za jiných podmínek.

7. v. – „*Šedesát je královen a osmdesát ženin, a panen bezpočet*“ (elbf. př.). – Tento verš, jak nepochybuji, se vztahuje na dobu tisíciletého království. Spadá do období po sjednocení obou národů. Judská města a národy celé země zaplňují do posledního místa celé dějiště slávy, **avšak Jeruzalém tam má první místo**. Tato pravda, vystupující v celém Písmu, se odráží zvláště plnými a působivými slovy v dalším verši:

8. v. - „*Jediná jest má holubice, má dokonalá, jedinká jest při matce své, vyvolená při rodiče (= matce) své. Dcery viděly ji a oslavovaly ji jako šťastnou, (také) královny a ženiny, a chválily ji*“ (podle elbf. př. a franc. př. JND). – Jaké místo má v Jeho srdci! V Jeho očích je vyvolená, k níž se nedá nic přirovnat. Je též mnoho jiných panen, ale Jeho láska vidí jenom ji. „*Jediná jest má holubice, má dokonalá, jedinká jest při matce své, vyvolená při rodiče (= matce) své.*“ V předešlých případech Ženich mluvil o jejích vlastnostech a popisoval její krásu, – nyní však mluví **přímo o ní** a o tom, čím je **ona** pro Něj. Je „*vyvolená při rodiče své.*“ Celý národ je tu ukázán v charakteru **matky**, pokolení Juda v charakteru **nevěsty**. – Taková

je tedy láska Ježíše jako Ženicha, a tak tomu bude s bohabyjným ostatkem Judy v posledních dnech; ano, tak je tomu **už nyní** v Duchu s námi. Napájej se, má duše, pij plnými doušky z tohoto pramene lásky Ženicha, svého Pána! Je hluboká, nevyčerpatelná, a je otevřena víře až do chvíle k slavení onoho svatebního dne tam nahoře.

Byla doba, kdy sionská dcera pyšně a s převráceným srdcem odmítala Jeho lásku. Jeho láska se tím přesto nezměnila – byla vyjádřena slzami, neboť musel plakat nad její zaslepeností. A když Jím potom byla opuštěna, stala se kořistí krutých nepřátel, kteří ji hrozným způsobem trápili. Jeho láskyplné oko ji však sledovalo dál i na všech jejích bludných cestách. Nic nemohlo změnit Jeho srdce. Když přišel čas, navštívil ji. Nalezl ji jako ubohou vyvrženou, sluncem osmahlou otrokyni, strážkyni cizích vinic. Jeho srdce k ní vzplálo. Ve Svě lásce a soucitu s ní ji vidí, jakoby „vzala z ruky Hospodinovy dvojnásobně za všechny hříchy své“ (srovnej s Izaiášem 40,2). Nyní tedy „naplnilo se soužení její, vina její sňata“ (tamtéž) a ona se raduje ze svého milostivého a odpouštějícího Pána. Ale Jeho láska neustane, – jak požehnaná to pravda! – dokud On neuspokojí všechna přání Svého srdce, která má o ní, totiž dokud ona nezasedne jako krásná, slavná nevěsta pravého Šalomouna na Jeho královském trůně na Sioně. Ona však není, znovu opakuji, jenom předmětem hluboké radosti Krále, ale také předmětem všeobecného obdivu. „*Dcery viděly ji a oslavovaly ji jako šťastnou, také královny a ženiny, a chválily ji.*“ – „*I dcera Tyrská (= obraz pohanů), bohatí lidu budou hledati tvou přízeň s dary*“ (Žalm 45,13 - dle elbf. př.). Nevěsta zrcadlí slávu a krásu Krále a všechny národy se obdivují Jeho půvabu, který se **na ní** zračí.

9. v. – „*Která je to, která se tu skví jako jitřní červánky, krásná jako měsíc, čistá jako slunce, hrozná jako vojska pod (svými) praporce?*“ (elbf. a franc. př. JND). – Tento verš se zdá být řečí obdivovatelů Ženicha a podobá se sboru, který doprovází zpěv. Všichni jsou zajedno ve chválení nevěsty. Chmurná noc už minula, rozednívá se jasné jitro. „*Která je to, která se tu skví jako jitřní červánky?*“ Vystupuje jaksí ze tmy dlouhé, předlouhé noci, jíž musela procházet. Zanechavši všechno za sebou, vystupuje v jitřní svěžesti a kráse a br-

zo tu bude stát v poledním jasu, zalévána paprsky „*slunce spravedlnosti*“ (Malachiáš 4,2).

K vyličení budoucího důstojenství a slávy Izraele Duch Svatý často používá jako obrazů nebeských těles: slunce, měsíce a hvězd. V předobrazu nám to ukazuje už Josefův sen. V Jákobově rodině můžeme vidět celý národ (1. Mojžíšova 37). Ve Zjevení 12,1 vidíme pokolení Juda, z něhož pocházel náš Pán, oděné touž slávou. Obrazem je „*žena oděná sluncem a pod jejíma nohama měsíc, a na její hlavě koruna dvanácti hvězd.*“ Sláva **dvanácti** pokolení je tu ukázaná ve spojení s královským pokolením. Na příkladu nebeských světél je zosobněna **stálost (trvanlivost)** a **pevnost (nepohnutelnost)**. „*Jednou jsem přísáhl při svatosti své: Nezklamám Davidovi! Símě jeho navěky bude, a trůn jeho jako slunce přede mnou; věčně bude pevně státi jako měsíc; a svědek na obloze (= oblacích) je věrný*“ (Žalm 89,36-38 - elbf. př.).

Jaká to bude změna s dlouho opovrženým, pošlapávaným izraelským národem! Dcery, královny i ženiny si budou s údivem prohlížet královské pokolení, judskou nevěstu, „*kteřá se tu skví jako jitřní červánky, krásná jako měsíc, čistá jako slunce, hrozná jako vojska pod (svými) praporci.*“ Vznešená nevěsta královského Davidova Syna, oděná **světlem, slávou a důstojenstvím**, se stane středem pozornosti a obdivu celého světa.

Bud' pozdraveno toto blahé jitro! Tma pominula, a vzbývá „*slunce spravedlnosti a zdraví bude na jeho paprscích* (elbf. př.: *se zdravím na jeho křídlech*)“ (Malachiáš 4,2). Jeho paprsky budou ozlácovat ztemnělé hory svaté země a naplňovat jeho údolí světlem a rozkoší. Všechna srdce budou jásat: Hosanna Synu Davidovu! Ono zaslíbení se naplní. „*Povstaň, zaskvěj se* (elbf. př.: *sviř*), *poněvadž přišlo světlo tvé, a sláva Hospodinova vzešla nad tebou... I budou choditi národy ve světle tvém, a králové v blesku* (elbf. př.: *v jasu*), *jenž vzejde nad tebou*“ (Izaiáš 60,1.3).

10. - 11. v. – „*Do zahrady ořechů sestoupil jsem, abych si prohlédl mladé výhonky údolí, abych viděl, zda se rozpučel révový kmen, zda kvetou granátovníky. Nevěděl jsem a duše má vstavila mne na nádherný vůz mého ochotného lidu*“ (elbf. př.). – Zřídka se stává, že vinař bývá překvapen plností a zralostí ovoce na své vinici! Namísto

uspokojení často sklízí jen ovoce zklamání. A snad můžeme říci, že tomu tak bylo odedávna s Izraelem na vinici Pána. Ale nyní jsme svědky něčeho jiného. Všechno se změnilo, a to velice milým způsobem. Milost tu září slavným jasem, víra vítězně jásá, Pán sklízí vítězství a Jeho národ k Němu vzhlíží a důvěřuje Mu, jen Jemu. V Judovi všechno uzrálo ke slávě.

Jak požehnaný to den! Pán spatřuje ve Svém národě zralé ovoce Své milosti. Jeho srdce jásá, úplně Ho přemáhá pohled na to. Už tu nevidíme poušť a Jej spjatého s Jeho lidem na poušti, zato však úrodnou zahradu s mladými výhonky údolí, zelenajícími se révami a s rozkvetlými granátovníky. Pán je hluboce pohnut ovocem Své přerozmanité, neúnavné a shovívající milosti. Jeho láska, jak jsme se již zmínili, Ho přitahuje k Jeho národu, který byl mezitím úplně změněn a nyní je ochotný. „*Nevěděl jsem a duše má vstavila mne na nádherný vůz mého ochotného lidu*“ (srovnej s Žalmem 110,3).

Jaké je to pomyšlení, že Pán nebes i země může být uchvácen a naplněn hlubokou radostí srdcí těch, kteří po Něm touží! Kéž by to slyšela každá duše připravená k pokání, ale která dosud úzkostlivě pochybuje, namísto aby **slyšela a uvěřila!** Až jednou sionská dcera bude smáčet nohy svého Pána slzami, zanechá On všeho jiného a **rychle** ji začne těšit. Otevře jí plnost Svého srdce, odkud bude navždy plynout jako její věčný podíl odpuštění, spasení a pokoj.

V Novém zákoně se mnohdy setkáváme s podobným příkladem ochotnosti našeho Pána, s nímž vychází milostivě vstříc provinilému hříšníku. Bůh takto jednal od nepaměti. Ale v Novém zákoně nám výrazněji a živěji vychází vstříc Kristova osobní láska a milost. Nic není s to potěšit srdce našeho Spasitele tolik, jako když může prokázat milost jednomu ubohému, ztracenému hříšníkovu a spasit ho. Cožpak se neohlédl v tlačenci a tísně zástupem, chtěje spatřit jedinou duši, která se dotkla okraje Jeho šatu? Vždyť se mohla stejně tiše a nepozorovaně vytratit, jako se k Němu přiblížila: jenže s tím by se nemohla spokojit Jeho láska. Ona žena musela vyjít na světlo, a celý výjev pak musel být zapsán na věčnou paměť. Ze zástupu nebyl na té události nikdo tak hluboce zúčastněn jako sám Ježíš. Vždyť ta žena jako by se vírou dotkla nejhlubších zdrojů Jeho srdce, odkud pak k ní prýštila moc, kterou On měl. Pán si přál vidět právě ji a slyšet z je-

jích vlastních úst vyprávění o všem, co zažila. A pak jí říká ta milá slova: „*Dcero, víra tvá tě uzdravila; jdi v pokoji a buď zdráva od trápení svého*“ (Ev. Marka 5,34).

Právě tak Ho naplnila radostí a jala hlubokým pohnutím úpěnlivá prosba o slitování z úst slepého žebračka (Ev. Lukáše 18). Pán byl právě na důležité cestě a s Ním obrovský zástup. Cožpak se má celý průvod zastavit jenom proto, že jeden ubohý žebraček volá o pomoc? Ti vpředu mu vyhrožují a prikazují mu, aby mlčel. Ale co dělá Syn Davidův? Sotvaže zaslechne volání, zastavuje se. Nemůže jít ani o krok dál. „*Tedy zastaviv se Ježíš, rozkázal ho k sobě přivést. A když se přibližoval, otázal se ho, řka: Co chceš, ať ti učiním?*“ 40. a 41. verš). Jaký to výjev! Jeden ubohý, slepý žebraček vedený soucitnou rukou – a Ježíš, **který na něj čeká!** „*Co chceš, ať ti učiním?*“ Pán nespíchá dokončit Své dílo. Zdá se, jako by spíše váhal, neboť celý ten výjev tolik potěšuje Jeho srdce. Jeho duše je hluboce pohnuta, neboť jenom On zná úžasný výsledek všeho toho. Ale jaké místo před Ním zaujímá ten ubohý, politováníhodný muž! Zač bys prosil Pána **ty**, milý čtenáři, kdybys byl takto před Něj uveden? Zda tu není ukázáno, jako by mu Pán řekl: „Pros jen, zač chceš; jsem hotov vyjít ti vstříc a splnit tvou prosbu“? Žebraček prosí jenom o to, co s takovou bolestí postrádá: prosí za obyčejný, přirozený zrak. „*On pak dí: Pane, ať vidím!*“ (41. v.). A Pán? Nejenže na jeho prosbu odpovídá, ale dává mu tisíckrát víc. „*A Ježíš řekl jemu: Prohlédni! Víra tvá tě uzdravila (nebo: spasila)*“ (42. v.). Zakončení této události je vznešené, nad pomyšlení slavné. Ten uzdravený jde vírou za Ježíšem a oslavuje Boha. „*A všechen lid, viděv to, vzdal chválu Bohu*“ (43. v.). Celá ta událost je krásným obrazem doby tisíciletého království.

Přesto však ze všech novozákonních míst se zdá, jako by se uvažovanému ději ve Velepísni asi nejvíce podobal příběh ztraceného (marnotratného) syna. Dojemné obrácení syna činícího pokání nutí otce, aby k němu hned spěchal. **Běží** vstříc svému synovi. „*A když ještě opodál (elbf. př.: daleko) byl, uzřel jej otec jeho, a milosrdenstvím byv hnut (elbf. př.: byl v nitru pohnut), přiběhl, padl na šíji jeho, a políbil ho (elbf. př.: a velice ho líbal)*“ (Ev. Lukáše 15,20). Lásky otcova srdce a synovo přání vrátit se domů se potkávají na po-

loviční cestě a otec – hluboce pohnut v srdci – si odvádí syna do radujícího se domova.

Podobně tomu bude s Ženichem na konci dnů. Hluboká bolest Jeho národa, zarmoucení podle Boha, a to zvláště osob z Judy, a jejich opravdová touha po příchodu Mesiáše uvede Jeho lásku v činnost a podnítí Ho, že Svůj příchod urychlí. „*Nevěděl jsem a duše má vstavila mne na nádherný vůz mého ochotného lidu.*“ A On se zatím jako vozataj ujme řízení Svého národa, úplně ho osvobodí a rychle přivede k slávě a k radosti z vítězství.

12. v. – „*Navrať se, navrať* (elbf. př.: *obrat se, obrat*), *Sulamitská, navrať se, navrať, ať na tě patříme!* – *Co byste viděli na Sulamitské? Jako rej z Mahanaim* (nebo: *dvou vojsk*)“ (elbf. př.). – Panny, plné obdivu, znovu vpadají do zpěvu sboru. Přejí si vidět více z krásy, dokonalosti a slávy nevěsty. Ta se prochází s Králem v zahradě s ořechy. Jaká vzácná výsada! Panny ji nazývají novým jménem: „*Obrat se, obrat, **Sulamitská!***“ Sulamit je ženskou formou jména **Šalomoun**. Toto má velký význam. Došlo ke spojení. Dlouho přerušené vztahy jsou obnoveny. Milost dokonala v nevěstě své plné dílo. Pán se jí nyní může cele zjevovat a na ní se odrážejí plné paprsky Jeho slávy: je „*krásná jako měsíc, čistá jako slunce.*“ Stojí v plném slunném jasu Královny přízně a má a okouší všechnu Jeho lásku. Srdce tu může skutečně dokonale a plně odpočívat. Není možné si myslet nebo představit něco vyššího a požehnanějšího. Odpočíváš také v takové lásce, má duše? Ve vědomé a hluboce cítěné lásce svého Milého? On se ti zjevil, dal ti sám Sebe. Mohl toho učinit ještě víc? V nebi nebude možné žádné takové vyjádření Jeho lásky, jaké bylo ukázáno zde na zemi na kříži. Krev, která tekla na golgotských výšinách, tvoří dokonalý základ odpočinutí pro svědomí – láska, která se tam zjevila, je místem dokonalého odpočívání pro srdce. **A všechno to je nyní tvé. „*Toliko věř!*“**

A ještě jiné panny, jak se zdá, se přidávají ke sboru s otázkou: „*Co byste viděli na Sulamitské?*“ A okamžitá odpověď zní: „*Jako rej z Mahanaim* (nebo: *dvou vojsk*)“. Jsou v ní spojeny: Tersa – krásná a Jeruzalém – půvabná a viděny v ní zároveň. Někteří vykladači měli za to, že Duch Svatý tu myslí na ustavičný boj mezi **starým** a **novým životem**, který se odehrává ve věřicím, ale tento výklad

máme za mylný. Znění textu rozhodně neukazuje na nějaký boj anebo svár, nýbrž spíše na pokoj a radost, jednotu a slávu. Zda nám toto místo nemá spíše připomenout opětné spojení tak dlouhou dobu rozděleného Jákobova domu pod žezlem Knížete pokoje? Juda a Izrael tu přece už nevystupují jako dva národy žijící spolu ve sváru, nýbrž vidíme je tu co nejúžejí spjaté. Jako rej z Mahanaim – tak jsou nám zde představeny tou milující, pokojnou (jméno „Sulamit“ znamená „pokojná“) nevěstou onoho pravého Šalomouna. K tomu spojení dojde na začátku tisíciletého království, tisíciletí vlády pokoje. *„I přestane Efraimova nenávisť, a utlačovatelé Judovi budou vyhlazeni. Efraim nebude nenávidět Judu, a Juda nebude sužovati Efraima“* (Izaiáš 11,13). Král ze Sáleu bude vládnout, dvanáct pokolení bude opět spojeno a národy jim budou podřízeny – vše bude jen a jen pokoj a požehnání. Válečná polnice bude viset v síni nepoužita, meče budou překovány v radlice, oštěpy ve vinařské nože, a národy se více nebudou **učit** válečnému umění (viz Izaiáš 2,4).

Jestliže ale odhlédneme od obrazné mluvy v uvažované kapitole, rád bych se zeptal: „Je myšlenka o křesťanském boji, vedeném mezi starým a novým životem, biblická?“ Jistěže ne. Ten boj se odehrává mezi **tělem a Duchem**. „*Neboť tělo žádá proti Duchu, a Duch proti tělu*“ (Ep. Galatským 5,17). Tam se netvrdí: „Starý život žádá proti novému a nový proti starému.“ Kde je držena taková myšlenka, musí být velice nedostatečná známost o kříži a o díle, které na něm bylo dokonáno. Apoštol nás v Epištole Římanům 6,1-11 jasně a zcela určitě učí, že náš starý člověk byl spolu s Kristem ukřižován, „*aby bylo zahlazeno (nebo: odstraněno) tělo hříchu, abychom více nesloužili hříchu.*“

Odtud je naprosto jasně zřejmé, že v Božích očích, a nyní i v očích víry: **naše stará přirozenost našla na kříži svůj konec**. Jakou útěchou to má být našim srdcím! Víme přece z vlastní bolestné zkušenosti, že stará přirozenost v nás ještě je, ještě existuje, a dále, že ona, jestliže nad ní stále nebdíme a nemilosrdně ji neodsuzujeme, se projeví jako pramen nekončícího neklidu pro nás i pro naše okolí. Dá se říci, že praktické křesťanství záleží ve dvou věcech: **1)** v životě nového života tím, že se obíráme Kristem, a **2)** v odsuzování onoho starého života, nad nímž Bůh tak vážným způsobem na kříži vyřkl

rozsudek smrti. Ale tu se někdo může zeptat: „Jak je ale možné bdít nad hnutími té staré přirozenosti a odsuzovat je?“ Apoštol odpovídá na tuto otázku slovy: „*Ale pravím: **Duchem chod'te, a žádost těla nevykonáte***“ (Ep. Galatským 5,16). My sami nemáme žádnou sílu proti staré přirozenosti v nás, kromě Ducha Svatého a kromě pravdy, kterou pevně držíme a uskutečňujeme vírou, že totiž tělo bylo podle Božích myšlenek ukřižováno a navždy odstraněno. Bud' velebeno jméno Toho, jenž za nás trpěl na kříži! Tam byl náš starý člověk spoluukřižován, tam byl jaksi přibit na dřevo, ano, tam s ním bylo navěky skoncováno. A nyní je na nás, **abychom se této skutečnosti uchopili vírou a chodili v síle a ve svobodě, kterou nám dává víra v tuto pravdu.**

Pronikl jsi již, milý čtenáři, do úplného pochopení této základní pravdy? Potom smíš ke své věčné útěše také vědět, že od okamžiku, kdy jsme vírou v Krista obdrželi nový život, je naše stará přirozenost Písmem pokládána za mrtvou a tak je s ní jednáno. „*Zemřeli jste*“, praví Písmo, ale, díky Bohu, to není všechno; čtěme jen dál: „*a život váš skryt jest s Kristem v Bohu*“ (Ep. Koloským 3,3). Jak dobře skrytý je tedy každý pravý věřící: „*s Kristem v Bohu!*“ Mohla by s ním být také stará přirozenost, anebo cokoli k ní patří, skryta v Bohu? Jistěže nikdy! Všechno, co je z nás, pominulo, **je navždy pryč**, zatímco všechno, co je z Krista, trvá – **trvá v plné, nezměnné dokonalosti** na tom místě, které je v celém nebi nejlepší: **v samém Bohu**. Skrze kříž jsme vysvobozeni ode všeho, co pochází z nás. Vzkříšením budeme uvedeni do plného vlastnění všeho, co má původ v Kristu. V novém stvoření se nikdy neobjeví ani částička něčeho ze starého stvoření.

V Ep. Galatským nám apoštol podává zevrubné poučení o této pravdě. „*S Kristem ukřižován jsem.*“ říká apoštol. „*Živ jsem (přesněji řečeno: žiji) pak již ne já, ale živ jest ve mně Kristus; co pak nyní žiji v těle, žiji skrze víru*“ (Ep. Galatským 2,20 - částečně dle elbf. př.). Pavel tu mluví o sobě jednak jako o mrtvém, zemřelém, – jednak jako o žijícím. Jak tomu máme rozumět? Jenom vírou. Ono staré „já“, starý Pavel, zemřelo, jsouc ukřižováno s Kristem, – nové („já“) jest jeho nový život, Kristus v něm. S tím prvním jedná jako s mrtvým, navěky odstraněným – druhé má za svůj jediný život od doby,

kdy uvěřil. „*Živ jest ve mně Kristus.*“ Praktický účinek této pravdy, je-li uchopena vírou, je nesmírný. **Naše zlé, zkažené „já“**, které pro přirozeného člověka bývá ve všem jeho jednání počátkem, středem a koncem, je pro víru odstraněno, a na jeho místo vstupuje Kristus. „*Mně zajisté žíti jest Kristus*“ (Ep. Filipským 1,21 - elbf. př.); to znamená, že mám **Krista** za počátek, střed a konec všeho, že On je mým jediným předmětem a cílem. Víme ovšem dobře, že Pavel měl svůj přirozený život, život, který měl jako člověk, dál i potom, jako ho měl i předtím, ale život, kterým žil, byl naprosto jiný: v něm totiž žil Kristus. „*Co pak nyní žiji v těle, žiji skrze víru, skrze [víru] v Syna Božího, který mne miloval, a vydal sebe samého za mne*“ (Ep. Galatským 2,20 - elbf. př.).

Podle zásady Písma platí toto i dnes o každém věřícím, jako to kdysi platilo o apoštolovi Pavlovi, třebaže v nás se to neprojevuje tak jasně, jako v něm. Ale nezapomeňme jedno: nejprve se musí víra uchopit pravdy, než je možné očekávat život v moci a síle, kterou uděluje víra. Je napsáno: „*Kteří jsou Kristovi, ti své tělo ukřižovali s vášněmi a se žádostmi*“ (Ep. Galatským 5,24). Všimněme si toho dobře! Není psáno: **křižují** své tělo, nýbrž: **ukřižovali**. A o kom se to říká? Snad o utvrzených křesťanech (vyspělých duchovním věkem), o mužích a otcích v Kristu? Nikoli, ale zcela jednoduše je řečeno: „*Kteří... jsou Kristovi*“. A to platí plně jak o „děťátku“ u víře, tak o mládenci nebo otci v Kristu. Co to ale bylo, co muselo být ukřižováno na klatém dřevě kříže? Bylo to snad něco, co patřilo Kristu? Nikoli, nýbrž naše staré, zlé „já“ muselo být přibito na kříž a v Kristu odstraněno. Buď za to navěky velebeno Jeho svaté jméno, že se to stalo! Kéž by Bůh dal všem Svým draze koupeným dětem milost, aby si tuto pravdu vírou přivlastnily, aby chodily ve svobodě a síle Ducha Svatého a aby se stále zaměstnávaly vzkříšeným a oslaveným Kristem!

* * *

7. kapitola

1. v. – „*Jak jsou krásné kroky tvé ve střevících, dcero knížecí!*“ – Králova nevěsta je tu znovu podrobně pozorována a dostává se jí nového titulu: „*dcera knížecí*“. Je tu uznáno její spojení s **královskou důstojností**. Je uvedena do nejužšího spojení s Králem. Zřejmě na to je tu ukázáno před očima všech. Až Mesiáš nastoupí na trůn, bude mít Jeho nevěsta podle jasného a vznešeného vyjádření 45. Žalmu místo po Jeho pravici. „***Královna stojí po tvé pravici ve zlatě z Ofir***“ (Žalm 45,10 - elbf. př.). Až Kristus nastoupí na Davidův trůn, v Izraeli se všechno změní. Jeruzalém pak zaujme **první** místo a všechna judská města toto jeho prvenství uznají. Ano, požehnání celé země a vůbec celého světa bude nakonec výsledkem vyvýšení Izraele. „*Místo otců svých budeš mít syny své; za knížata je ustanovíš po celé zemi*“ (Žalm 45,17).

A nyní, čtenáři, poslyš, jak zní první řeč, smíme-li ji tak označit, kterou Král pronáší z trůnu ke Svému milovanému národu: „*Slyš, dcero, a viz, a nakloň ucho své, a zapomeň na svůj lid a na dům svého otce! I zatouží král po tvé kráse, neboť on jest tvůj Pán: jemu se tedy klaněj!*“ (Žalm 45,11-12 - elbf. př.). Nikoli sláva otců – takového Abrahama, Izáka nebo Jákoba – ale neskonale vyšší sláva pak začne, sláva toho pravého Potomka z judského královského domu. **Kristus** bude všim a ve všech. On, jenž miluje spravedlnost a nenávidí bezpráví, se prokáže být hoden vlády. Ve spravedlnosti a v soudu tu bude slavit úplné vítězství a uvede židovský národ do slávy. On ho přivedl k tomu vítězství a potře před Sebou do prachu i nejsilnější nepřátele. A ten největší nepřítel, jenž uvedl Izraele do zajetí, bude sám zajat a uvězněn v zapečetěné propasti (viz Zjevení 20,1-3). Kristus bude sedět na trůnu a všichni Jeho nepřátelé budou dáni za podnož Jeho noh. Pak bude Izrael vybízen, aby nehleděl na někdejší **otce**, nýbrž na **Něho**. „*Símě Abrahamovo jsme*,“ – tak zněla kdysi jejich chlubitvá odpověď pokornému a tichému Ježíši (Ev. Jana 8,33); potom se ale všechno změní. „*Zapomeň na svůj lid*,“ ano, tak to bude znít do ucha sionské dcery, „*a na dům svého otce!*“ A co bude výsledkem? „***I zatouží král po tvé kráse.***“ Ano, On jest její Pán a jediné Jemu se má ona klanět, jenom Jej má velebit.

Rád bych se však otázel, zda ta krásná slova z Ježíšových rtů, i když je vyslovuje jako židovský Král, nemají něco říci i nám? Hodí se vztahovat je pouze na Izrael? Jistěže ne! Co do zásady a v duchovním smyslu je dnes můžeme vztáhnout na všechny Kristovy učedníky. Jakmile se některá duše obrátí ke Kristu, měla by zapomenout na všechna svá bývalá spojení a odvrátit se od nich. Měli bychom se vzdát všeho, co je proti Jeho vůli a co nám brání podle té vůle se řídit. Vztáhnout to místo Písma na sebe nebude nikomu zatěžko, ovšem za předpokladu, že je ochoten zasvětit Pánu své srdce. „*Dej mi, synu můj, srdce své, a oči tvé cesty mé ať sobě oblibují*“ (elbf. př.: *ať se kochají v...*)“ (Přísl. 23,26); to je jistě velkolepým, ale na nás tak málo žádajícím příkazem Toho, který se za nás sám cele obětoval, dal vše. Nenechal si **nic** pro Sebe. Miloval nás a vydal se za nás. Položil nejen **Svůj život**, třebaže i toto je plná, blahoslavená pravda, ale vydal **Sebe sama**. Kříž je samozřejmě nejsilnějším vyjádřením Jeho lásky, jaká kdy byla. Ale tím, že se sám vydal, **dal také vše, čím sám je**, totiž jako člověk Kristus Ježíš, Spasitel hříšníků. Uvažuj o tom, milý spolupoutníče, jak **veliké** je to dání: **SAMA SEBE!** – Hleď na Něho, **Dárce**. Jeho láska je dokonalá. On, **On sám** je tvůj!

Máme Krista v celé Jeho plnosti – buď za to velebeno Jeho jméno! Jeho moudrost, Jeho spravedlnost, Jeho pokoj, Jeho radost, Jeho milost, Jeho sláva, dokonalost Jeho díla, Jeho život ve vzkříšení – ano, celá Jeho Osoba s veškerou slávou a krásou je naše, je věčně darována věřícímu. Veliké, úžasné veliké je tajemství této dokonalé lásky. Uvažme jen krátce o **jednom** z jejích mnohých příkladů: je psáno, že Kristus nás uvedl „*v pokoj skrze krev svého kříže*“ (Ep. Koloským 1,20). Slovo „*pokoj*“ v tomto případě značí **usmíření**. **Jsme** usmíření s Bohem, **je** nám způsoben pokoj na základě Jeho dokonalého díla na kříži. Ale je též napsáno: „*Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám*“ (Ev. Jana 14,27). Zde slovo „*pokoj*“ neznamená „smíření“, ale jde o **vlastní Kristův pokoj**, který On okoušel na zemi, když chodil poslušně v obecenství se Svým Otcem. Jaký je to dar: „*Svůj pokoj*“! – Pokoj, který odpovídal slávě Jeho Osoby a který On nám zanechal jako svatý odkaz uprostřed neklidného dějiště tohoto světa. A On nedává tak jako svět. Dává-li svět něco, dává jen část

a ponechá si něco pro sebe. On ale dal **vše**. Jaké je to požehnání! Co všechno učinila Jeho láska! Jakou důvěru a spolehnutí má probouzet v našich srdcích tento nevýmluvný dar! Vědět a uskutečňovat, že Ježíš je **můj**, znamená sdílet s Ním dokonalý a hluboký pokoj i blahé odpočívání v Jeho požehnané přítomnosti. A jestliže ten dar působí v našich srdcích úplnou důvěru, jak nás má na druhé straně také nutkat, abychom se našemu Pánu cele oddávali, abychom našemu drahému Pánu, který je hoden veškeré chvály, zasvěcovali naše tělo, duši i ducha! Kéž bychom onu důvěru **znali** a puzeni onou láskou ji **uskutečňovali**! – Ano, Pane, dej, aby naše láska byla věrným zrcadlením Tvé lásky!

Je těžké rozhodnout, zda v prvních verších uvažované kapitoly Velepísňě hovoří jeruzalémské dcery, anebo zda tu mluví ke Svě nevěstě sám Ženich. Avšak tón 6. verše, který je zřejmě vysloven Ženichem, se zdá být hlubší a vroucnější než byl předtím. Když dále ve 4. kapitole mluvil o vlastnostech Svě milé, začal hlavou. V 5. kapitole působí nevěsta na Ženicha tímž dojmem. Zde však máme obrácené pořadí, popis začíná chůzí a končí hlavou. Zdá se, že nevěsta je tu viděna z pozemského hlediska, totiž jako by jeruzalémské dcery byly nejprve upoutány slépějemí jejího praktického života. Kromě toho tu nejde tolik o její osobní, bezvadnou krásu, kterou Ženich tolik obdivuje a při níž tak rád prodlévá, ale spíše o vlastnosti, narážející na její královskou důstojnost, anebo, jak bychom také mohli říci, jde tu spíše o **národní** slávu než o **osobní** krásu.

Protože už jsme jednotlivé vlastnosti podrobně probírali v úvahách o 4. a 5. kapitole, můžeme zde jen stručně naznačit význam jednotlivých přirovnání.

Výraz „*Jak jsou krásné kroky tvé ve střevících, dcero knížecí!*“ budí představu **pevného** kroku, **majestátné** chůze. Přirovnání okrajů boků k cennému uměleckému dílu rukou výborného řemeslníka potvrzuje takové pojetí.

2. v. – „*Koflík (nebo: číše, miska) okrouhlý, kde smíšené (kořeně, aromatické) víno nechybí*“ a „*kupa pšenice, oplocená liliemi*“ (dle elbf. př.) ukazuje nadbytek všeho, co **potěšuje** a co **syťí**. Oplocení liliemi dovoluje přístup každému. Všichni mohou přijít, podílet se na štědrosti Krále a užívat Jeho darů. Připomíná nám to pozvání

Moudrosti: „*Pojďte, jezte můj chléb, a pijte víno, které jsem smísila*“ (Přísloví 9,5). Tak plná, tak štedrá a slavná budou pozemská požehnání za pokojné vlády toho pravého Šalomouna. Hojnost obilí a vína – oplocená liliemi! Jakou představu musí budit tyto krásné a případné symboly o velikosti požehnání v tisíciletém království! Jak vzácná a půvabná, jak bezpečná a plná pokoje bude muset být ta země, jejímž ohrazením budou lilie v údolích! Jakým mocným dojmem budou muset být uchvázeni všichni, kdo se budou ubírat do Jeruzaléma! **Bude tam Ježíš!** Bude tam vládnout Král ze Sálema a vše bude odpovídat Jeho myšlenkám.

3. v. – „*Dvojčátka mladých gazel*“ asi naznačují jednotu a soulad, jímž se bude v oněch dnech vyznačovat všechno obyvatelstvo země. O Izraelovu požehnání za nové smlouvy na konci dnů praví Písmo: „*A pokropím vás čistou vodou, a čisti budete; ode všech poskvrn (= nečistot) vašich, i ode všech model vašich očistím vás. A dám vám nové srdce, a ducha nového dám do nitra vašeho, a odejmu kamenné srdce z těla vašeho a dám vám srdce masité. Ducha svého dám do nitra vašeho, a učiním, abyste v ustanoveních mých chodili, a práva má ostříhali a činili. I budete bydleti v zemi, kterou jsem dal otcům vašim, a budete lidem mým, a já budu vašim Bohem*“ (Ezechiel 36, 25-28 - částečně dle elbf. př.). Když apoštol toto proctví vyslovuje a vztahuje na Izrael, třebaže tento je dnes ještě rozptýlen, říká: „*Protož tato jest smlouva, kterou zřídím izraelskému domu po oněch dnech, praví Pán: Tím, že dám zákony své v mysl jejich, napíšu je také na srdcích jejich, a budu jim Bohem, a oni mi budou lidem. A nebudou učití každý bližního svého, a každý spoluobčana svého, říkajíce: Poznej Pána. Neboť mne všichni znáti budou, od nejmenšího z nich až do největšího z nich*“ (Ep. Židům 8,10.11 - část dle elbf. př.). Kdo by mohl, máje před sebou taková místa, pochybovat o skutečnosti plného napravení Izraele a **jednotnosti** jeho požehnání?

4. v. – „*Věž ze slonoviny*“ budí myšlenku o **bohatství** a **vznešenosti** a možná mluví také o **čistotě**, neboť, jak známo, výborná slonovina je sněhobílá. Výraz „*rybníky v Ezebon*“ snad připomíná klid, hlubokost a čírost. Jako klidná hladina rybníka zrcadlí jasně a ostře

tvář toho, kdo se do něj dívá, bude Kristus jednou viděn ve zjevu Svě milované nevěsty. Ona bude jako zrcadlo ukazovat Jeho krásu.

„*Věž libanonská, shlížející k Damašku*“ budí představu o síle, bezpečnosti a svrchované nadvládě. Židé, národ kdysi všeobecně tolik pronásledovaný a rozptýlený do všech končin světa, který trpěl tolikerými vpády od syrské hranice, se pak bude moci dívat na Sýrii a všechny okolní národy jakoby z pevné věže. Všechny národy světa budou spočívat u jeho nohou. Věž bude moci směle hledět směrem k Damašku, hlavnímu městu kdysi stále zneklidňujícího, mocného nepřítele. „*Neboť hlava Sýrie jest Damašek, a hlava Damašku Rezin*“ (Izaiáš 7,8). Věž postavená na vrcholu Libanonu bude shlížet na všechno a také bude odevšad viděna. V onom času zví celý svět, že moc Hospodina – Ježíše bude přebývat uprostřed Jeho milovaného národa, a izraelský lid bude mít svrchovanou nadvládu nad všemi národy světa.

5. v. – „*Hlava tvá jest na tobě jako Karmel.*“ – Hora Karmel byla proslulá vinicemi, zahradami a bujným rostlinstvem. „*Karmel*“ značí „ovocnou nivu“. V podobném smyslu bude Izrael korunován dobrotivostí, Immanuelově zemi bude požehnáno veškerým pozemským požehnáním. Ale třebaže toto bude tolik slavné, ve srovnání s požehnáními Boží Církve se to bude jevit jen jako slabý stín a to již nyní, kdy ona ještě putuje tímto světem. Hledě na to, zvolal apoštol: „*Požehnaný* (elbf. př.: *slavený bud*) *Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, který nám požehnal všelikým duchovním požehnáním na nebeských [místech] v Kristu*“ (Ep. Efezským 1,3 - částečně dle elbf. př.). Takový je charakter a velikost požehnání křesťanů, je-li ovšem vůbec možné nějak je měřit. Zastav se tu chvíli, milý čtenáři, u těch tří tak drahých věcí, o nichž je řeč v právě uvedeném verši:

1) „**Všeliké duchovní požehnání.**“ Žádné nechybí, a všechna jsou **duchovní**, odpovídající nové přirozenosti, kterou jsme obdrželi.

2) Jsou „**na nebeských místech**“. To je nejvyšší, nejvznešenější okruh: nejvýznamnější místa, jaká vůbec mohou být; ne místa **pozemská** jako u Izraele – třebaže i ta budou plná požehnání – nýbrž **nebeská** místa.

3) Jsou „**v Kristu**“; jsou nám darována nejvýš požehnaným a nejvýš slavným způsobem, jakým nám je Bůh mohl darovat. Přirovnání k něčemu jinému tu není možné a my můžeme jen žasnout, divit se a velebit. Kež bychom jen více pronikali do toho, co je už nyní naším podílem v Kristu, podle lásky našeho Boha a Otce, který „*nás v něm vyvolil před ustanovením (= založením) světa, abychom byli svatí a bezúhonní před obličejem jeho (= před ním) v lásce*“ (Ep. Efezským 1,4.)!

„*Splývající vlasy tvé hlavy [jako] šarlat; i král je upoután [tvými] kadeřemi!*“ (franc. př. JND). – Šarlat je tu opět symbolem královské důstojnosti. Oko, které přechází od obuvi až k vrchu hlavy, k nádherné ozdobě nevěstiny hlavy, nalézá jen samou dokonalost. Králova půvabná nevěsta je **bezvadná**. Král je tou přemáhající krásou unesen, je téměř spoután jejími kadeřemi, krásou, kterou sám nevěstě daroval. „*Všechna slavná jest dcera královská uvnitř* (tj. v královských pokojích), *roucho zlatem vytkávané jest oděv její. V rouše krumpovaném (= zlatem protkaném) přivedena bude králi, i panny za ní, družičky její, přivedeny budou k tobě*“ (Žalm 45,14.15 - částečně podle elbf. př. a franc. př. JND). – „*Král je upoután tvými kadeřemi!*“ Nemůže se už Svě královské nevěsty vzdát. Je Mu nade vše drahá. Vykoupil ji za nesmírnou cenu a učinil ji tak slavnou, že Jeho zrak na ni nyní může hledět s nejvyšší rozkoší. Jak úžasná to láska! Jaká bezmezná milost! Co může být, milý čtenáři, vyšší a slavnější nad poznávání Ježíšova srdce?

6. v. – „*Jak jsi krásná, a jak milá, ó lásko, mezi rozkošemi*“ (elbf. př.). – Toto je jistě hlas Ženicha. Při čtení nás ovane zvláštní hloubka a vroucnost, vyjádřená v tomto verši mnohem silněji než v předcházejících. Druzí mohou na nevěstě **obdivovat** různé věci, ale On nalézá Svou rozkoš přímo v ní. Jeho dlouhou trpělivou milostí byla způsobena určitá podobnost mezi Ním a Jeho milovanými. To On nyní poznává a raduje se z toho. Čím dokonalejší Svůj obraz v nás Kristus spatřuje, tím více roste Jeho zalíbení v nás. Toto je velmi potřebná a přitom snadno pochopitelná pravda.

Prímý, upřímný člověk si neoblíbí muže, který miluje křivé cesty, čestný nenajde zalíbení v nečestném. Osoba čistých mravů nemůže mít obecnství s někým, kdo chodí v nečistotě. Upřímný se raduje

z přímosti, poctivý ze cti, čistý z čistoty. Podobně i Pán se může radovat jenom z toho, co se podobá a má odlesk – i když někdy jen slabý a neúplný – Jeho dokonalosti.

Jaké zdravé, praktické lekci se z toho smíš naučit, má duše! Polož si otázku, jak dalece se Jemu, Kristu, podobáš? Pomysli na Jeho lásku, Jeho svatost a na dokonalost všech Jeho cest. A pak si polož otázku: „Jak dalece On nalézá Svůj vlastní obraz ve mně?“ A dále: „Jak dalece může mít ve mně Svou rozkoš?“ Neodmítej tyto hluboce zkoušející otázky – zůstávej dál ve světle a upřímně a čestně tam zkoušej všechny své cesty. – Co způsobilo, že Pavel byl tak věrným služebníkem a svědkem Krista? Co v něm působilo takové nebeské smýšlení? On mohl říci: „*Ale to jedno činím*“ (Ep. Filipským 3,14). Co bylo tím „jedním“? Jeho oko bylo zaměřené na Krista v nebeské slávě a jeho srdce po Něm vřele toužilo. Oslavený Kristus na nebesích byl **jediným** předmětem, jímž se jeho duše zaměstnávala. A jenom to způsobí i v nás takové chování a takové smýšlení, v němž může Kristus nalézat Svou rozkoš. „*My pak všichni, odkrytou tváří slávu Páně jako v zrcadle spatřující, podle téhož obrazu proměnění býváme od slávy k slávě*“ (2.Ep. Korintským 3,18 - částečně podle elbf. př.).

Ale při všech našich chybách, opomenutích a nedostacích přesto nás může potěšovat vědomí, že se již blíží den, kdy On bude obklopen vším tím, co miluje a v čem nalézá Svou plnou rozkoš. Pak všichni nebeští svatí nejen ponесou podobnost Jeho oslaveného těla, ale budou proměnění v týž obraz. „*Nejmilejší, nyní Boží děti jsme, a ještě nebylo zjeveno, čím se staneme. Víme, že až to bude zjeveno, podobni jemu budeme* (elbf. př.: *budeme jako on*), *neboť viděti ho budeme, jak (on) jest*“ (1.Ep. Jana 3,2 - elbf. př.). A toho budoucího dne Kristovy slávy bude také o Izraeli, Jeho pozemském lidu pověděno: „*Nebudeš více slouti ,opuštěná‘, a země tvá nebude více slouti ,pustina‘, ale nazývána budeš: ,Mé zalíbení [je] v ní‘, a země tvá ,vdaná‘*“ (Izaiáš 62,4). – Ó Pane, urychli již tento slavný den, pro Své veliké jméno!

7. v. – „*Palmu*“ a „*hrozny*“ v 7.verši můžeme pokládat za symboly přímosti nebo **otevřenosti (upřímnosti)**, **zralosti** a **plodnosti**. Palmy bývají často v Písmu předmětem obrazné řeči. Jejich kmen je

hladký, ztepilý, půvabný a rovný – vzor přímosti. I když je dlouhou dobu nepřírozeně ohnut, když přestane tlak, ihned se vzpřímí. **Ne-
chce** růst nakřivo. Všechna životní síla stromu dychtí vzhůru. Jak krásný je to obraz charakteru, jímž Židé jednou opět pozvednou hlavu, až bude odstraněn dlouholetý útisk, který je tížil. Některé druhy palem dosahují značné výšky, a protože palma nemá žádné větve, ale jenom skvostnou, bohatou korunu z listů, bývá sklizeň ovoce často spojena s velkou námahou. Zdá se, jako by to připomínal poslední verš:

8. v. – „*Řekl jsem: Vystoupím na palmu, dosáhnu jejích haluzí.*“ Ovoce Ducha nikdy není nedosažitelné Pánu. Sbírá je a vysoce si ho cení u Svého lidu. Ale ještě něco jiného nám připomíná palma. Nemůže být nic příjemnější pro žíznícího poutníka, obklopeného na poušti mořem písku, než když spatří v dálce na obzoru vrcholy několika palem. Jsou totiž neklamnou známkou, že nablízku bude osvěžující pramen životodárné vody (srovnej s 2. Mojžíšovou 15,27).

Písmo nám dále uvádí mnoho příkladů, kdy je používáno **palmových haluzí** anebo velikých, dva a půl až tři a půl metru dlouhých jednotlivých listů jako obrazného symbolu **vítězství**. Při slavnosti stánků, která bývala svátkem veliké radosti v Izraeli, bývaly velice často používány právě palmové ratolesti. „*A naberete sobě prvního dne ovoce z krásných stromů, palmových ratolestí, a haluzí z hustě olistěných stromů a potočních vrb, a radovati se budete před Hospodinem, Bohem svým, sedm dní*“ (3. Mojžíšova 23,40 - částečně podle elbf. př.). Též nesčíslný zástup, který Jan viděl stát před trůnem a před obličejem Beránka, byl oblečen „*v bílých roucha, a palmy v rukou jejich*“ (Zjevení 7,9). I dnes se mluví o **palmě vítězství**, udělované vítězi.

Půvabná nevěsta Krále tedy dosáhla mravní zralosti, je v Jeho zraku dokonalá, je rozkoší Jeho srdci, obrazem Jeho samého. Modlitba je vyslyšena, zaslíbení naplněno: Hospodinova vlídnost je nad ní; spravedlivý vyraší jako palma (Žalm 92,13 - podle elbf. př.). Ano, nadešla slavnost stánků, nevěsta vítězně mává palmou vítězství, její radost je úplná. Přímá a vznešená jako palma, s hlavou korunovanou nádherným věncem, svažovaná osvěžujícím pramenem u svých nohou, ale přitom slabá a potřebující pomoc jako réva, ale opírající se

o Izraelova Silného, a nesoucí ovoce k Jeho oslavení – tak se zjevuje našemu zraku. Vinná réva je jedním z nejmilejších obrazů celkové slabosti člověka a přece též nesmírné plodnosti při spoléhání na Boha: zůstáváním v tom pravém vinném Kmenu. „*Neboť když mdlím* (elbf. př. *jsem slabý*), *tehdy silen jsem*“ (2.Ep. Korintským 12,10). Vůně nevěsty jest jako příjemná vůně „vonných jablek“, jako ovoce toho stromu, o němž už víme, že je krásným symbolem Ženicha (Píseň 2,3). Šíří kolkolem sladkou vůni Jeho Jména.

9. v. – Zdá se, že od středu 9. verše srdce Ženicha, uspokojené milými půvaby Svě nevěsty, odpočívá. Vidí ovoce námahy Svě duše a je nasycen (Izaiáš 53,11). Touha Jeho lásky nalezla uspokojení. Šťastná nevěsta! Šťastný Izrael! Je dokonale a navěky napraven a učiněn slavným, takže Pán, Jeho Bůh, v něm může odpočívát! Bude osvěžen „vínem výborným“, které jsi Mu, svému Milému, připravila a jež Mu (v ústa) „mile stéká“. – Jestliže by v srdci některého čtenáře snad ještě byla nějaká otázka nebo nejasnost o slavném a požehnaném napravení všech věcí Židů v posledních dnech, nechť jen pozorně zváží následující krásné proroctví (je samozřejmé, že se dosud nenaplnilo): „*Jásej, sionská dcero, plesej, Izraeli! Raduj se a plesej celým svým srdcem, jeruzalémská dcero! ...Hospodin odňal tvé soudy, odklidil (doslova smetl) tvého nepřítele. Král Izraele, Hospodin, jest uprostřed tebe, nebudeš více vidět žádné neštěstí. V ten den bude řečeno Jeruzalému: Neboj se! Sione, nenechávej své ruce zemdlené! Hospodin, tvůj Bůh, jest uprostřed tebe, zachraňující hrdina, raduje se z tebe s rozkoší, umlká v lásce Svě, plesá nad tebou s jásáním*“ (Sofoniáš 3,14-17 - elbf. př.).

10. v. – „*Já jsem milého svého, a po mně jest žádost* (nebo: *touha*) *jeho.*“ – Toto je jaksi, můžeme to snad říci, nejvyšší nota, nejryzejší tón v Písni písní. Duše již úplně skoncovala se sebou a obírá se jen a jen Kristem. V jejích slovech, jak se zdá, je vyjádřena nejvyšší představa o Kristu: „*Po mně jest žádost jeho*“! **Milost** způsobila své dokonalé dílo. Duše spočívá na milosti a právě to je nejvyšší krása na věřícím. Toto je, v čem Pán má zvláštní zalíbení i radost. Dokud je duše pod zákonem, nikdy nemůže dosáhnout takového místa důvěry a okoušet takový pokoj a nepřerušovanou radost. Není schopna zpívat tak vznešenou píseň. Je plná pochyb a skličená různými obavami.

Ne snad proto, že by zákon nebyl dobrý! Vždyť právě naopak zákon je spravedlivý, svatý a dobrý. Jenomže člověk není schopen ho naplnit, – a pak, jaká vyhlídka při pomýšlení na budoucnost! Nemůžeme přece věčně zůstat na této zemi. Ale co potom, až ji budeme muset opustit? Potom bude následovat soudná stolice. Nad budoucností pak bude viset temný mrak. Ach, ubohá a zneklidněná duše nechce věřit, třebaže to je jasně a srozumitelně napsáno, že z milosti – **skrze víru – kterou má, už nepřijde na soud**; neví, že přešla ze smrti do života (Ev. Jana 5,24).

Jenom milost může uvést duši do takového šťastného a požehnaného stavu spasení. Zákon to nikdy nedokáže, protože musí všechny přestupníky odsoudit a nezná slitování. A pak: mám-li strach, trápím se. „*Ale dokonalá láska vyhání ven bázeň, neboť bázeň trápení má. Kdo se však bojí, není dokonalý v lásce*“ (1.Ep. Jana 4,18). Tato „*dokonalá láska*“ se projevuje v **dokonalé milosti**, a jenom milost může postavit duši na neochvějný základ lásky našeho Boha a Otce, i našeho Pána Ježíše Krista a na základ díla, dokonaného na Golgotě. Izrael zpíval svou první píseň chvály na druhém břehu Rudého moře, kde se tak mocně a výmluvně zjevila milost skrze úplnou záchranu všeho lidu. V Egyptě nebylo možné slyšet žádnou takovou píseň chvály, tím méně pak na úpatí hory Sinaj, kde lid slyšel hromový hlas zákona, byl předěšen a chvěl se. Od oné chvíle byl Izrael stále pod zákonem a musí tak setrvat až do příchodu svého Mesiáše. (Ovšem ti Izraelité, kteří dnes – za doby milosti – činí pokání a vírou si přivlastní Ježíše, samozřejmě opouštějí židovskou půdu, stávají se údy Kristova těla a dosahují všech výsad a požehnání spasení, které je udíleno v dnešní době.)

Postavení Židů jako celku a zvláště těch, kteří ukřižovali Pána slávy, je nám výstižně předobrazeno postavením „vraha“ pod zákonem. Ten musil setrvat v útočištném městě dotud, dokud nenastoupil svůj úřad nový nejvyšší kněz (4. Mojžíšova 35). Teprve po smrti dosavadního nejvyššího kněze se mohl navrátit do kraje, kde měl své vlastnictví. Podobně dojde k úplnému vysvobození Izraele teprve tehdy, až se zjeví jeho Mesiáš. Vyprostí jej pak s pravou slávou Melchisedeche od tlaku zákona, pod nímž Jeho pozemský lid tolik vzdychal a tesklil, a vytrhne ho z ruky všech jeho utlačovatelů. Setká se

s nimi podobně, jak je ukázáno v milém předobrazu v 1. Mojžíšově 14, osvěží a posilní jejich kolísající srdce a bude je sytit chlebem a vínem království. Jejich tak dlouho oslepený zrak se pak otevře, uvidí Mesiáše a poznají, že On je pro ně vším.

Ale zkušenosti takového druhu ve Velepísní nenajdeme. Nebyly by v souladu s jejím hlavním předmětem. Duch prorocký nás chce spíše seznamovat se zkouškami **srdce**, způsobenými u židovského ostatku. Jde tu o hluboké vnitřní city, srdečnou příchyllost a zkušenosti (naproti tomu v Žalmech jsou v popředí zvláště zkoušky svědomí), jimiž bude muset ostatek projít v posledních dnech.

V kap. 2,16, jak víme, vyjádřila nevěsta takto svou radost nad tím, že našla Mesiáše, že Ho má: „**Milý můj jest můj, a já jeho.**“ V kap. 6,2 již dosáhla vyššího stupně zkušenosti. Její srdce došlo sladkého uspokojení a uklidnění ve vědomí, že **Mu patří: „Já jsem milého svého, a milý můj jest můj.**“ Ale v kap. 7,10 dosahuje poznání její duše vrcholu; může odpočívat v blahém ujištění, že **Jeho srdce po ní touží: „Já jsem milého svého, a po mně jest žádost (nebo: touha) jeho.**“ Je to, jak jsme již poznamenali, vzácný výsledek dlouhé a shovívající milosti Pána. Vidí ve Svě nevěstě obraz bezvadné krásy a dokonalosti, ona si to uvědomuje a její srdce může v tom vzácném ujištění s plnou důvěrou odpočívat. „**Po mně jest žádost (nebo: touha) jeho**“ – výše nad to se duše již povznést nemůže, nic lepšího si nemůže přát. Nalézá všechno v nezměnitelné lásce Krista k sobě. Působí jí to v srdci nesmírnou radost a dává hluboký, neochvějný, sladký klid. Jaký je to podíl pro ubohého hříšníka, spaseného milostí, může-li nalézat všechno své bohatství v Ježíšově lásce a říkat: „On mne dokonale zná. Ví, co jsem byl a co jsem, a přesto mne **miluje**, ale nejen to, nýbrž nalézá ve mně Svou **rozkoš.**“ Jak vzácná je to pravda! Dovol mi, čtenáři, abych se tě zeptal: Je také harfa tvého srdce naladěna na takový nejvyšší tón? Anebo se musíš nějak nutit, abys mohl zpívat podobnou píseň? Píseň o Jeho lásce by nikdy neměla slábnout, nikdy by neměla umlkat na našich rtech. Měla by být vždy jasnější a zvučnější, měla by se nést stále výš a výš, čím více se blížíme k slávě, kde též Kristus a táž láska budou věčnými předměty našich díky a chval.

11. - 12. v. – „*Pojď, můj milý, vyjděme na pole, přenocujme ve vesnicích. Brzy ráno přivstaneme k vinicím, pohledíme, vyrazil-li (= vypučel-li) již vinný kmen, otevřel-li se květ, kvetou-li granátovníky; tam ti dám svou lásku*“ (elbf. př.). – Nevěsta se tu v plném obecenství a v blahém sdílení Jeho lásky obrací k Ženichovi. Tón řeči a volba slov zdaleka přesahuje všechno, co jsme dosud o ní slyšeli. Mluví už jen o těch věcech, o nichž ví, že jsou **Jemu** milé. Její víra tu dosáhla úrovně **Jeho** myšlenek a citů o ní. Tak tomu kdysi bylo také s Davidem v Údolí terebintů (1. Samuelova 17). Jeho víra se povznesla na výši **Božích** myšlenek a citů o Jeho izraelském lidu, a proto se také mohla spolehnout na Boha. To je pravý základ obecenství: jednota citění a srdce s Kristem.

Zdá se, že tentýž výraz „*vyjděme na pole, přenocujme ve vesnicích*“ naznačuje, jak požehnání a sláva tisíciletého království přesáhne hranice Izraele. **Pole** a **údolí** leží mimo město. Především bude naplněn Jeruzalém a judská města jako pozemská střediska Mesiášovy slávy. Ale z toho středu se sláva rozšíří napravo i nalevo, až jí bude **naplněn celý svět**. Zvlášť milé a požehnané se mi tu zdá, že Židé budou v té slávě **spojeni** se svým Mesiášem. Kristus a Jeho lid pak budou jako by stvořeni pro sebe a spolu se budou radovat z požehnání země. „*Pojď, můj milý, vyjděme na pole... brzy ráno přivstaneme*“ atd. Ženich a nevěsta procházejí a prohlížejí v blahém obecenství rozsáhlé nivy tisíciletého požehnání a slávy. A hned se srdečnou důvěrou dodává: „*Tam ti dám svou lásku.*“ Její srdce přetéká. Slovo „**láska**“ v **hebrejštině je v množném čísle**. Hluboká, překypující láska naplňuje celé její nitro a vylévá se ven, vstříc Ženichovi. **Naše láska jistě nikdy nemůže být dosti hluboká, dost vřelá, je-li jejím předmětem Kristus!**

Myslím, že není třeba znovu upozorňovat na to, že Církev a všichni svatí, kteří budou vzkříšeni a vtrženi při příchodu Pána do nebe, budou již v nebeském Jeruzalémě oslaveni, dříve než dojde ke spojení Krále s Jeho pozemskou nevěstou. Neboť Bůh tak uložil, aby všechno, co je na nebi i na zemi, shromáždil pod **jednu** Hlavu, a tou Hlavou je Kristus. On spojí pod Svým žezlem nebeský i pozemský okruh Svého panování. Oba budou navzájem spojeny, jak to už bylo v předobrazu ukázáno Jákobovým žebříkem (1. Mojžíšova

28,12). Sláva nebeských svatých bude viditelná pozemským svatým, ba celému světu. „*Aby poznal svět, že jsi ty mne poslal, a že jsi je miloval, jako jsi mne miloval*“ (Ev. Jana 17,23). A při pohledu na nový Jeruzalém čteme: „*Národy budou choditi v jeho světle a králové země přinesou k němu svou slávu*“ (Zjevení 21,24 - elbf. př.).

13. v. – „*Jablka lásky [hebr.: dudaim] voní, a nad našimi dveřmi je všelijaké ušlechtilé ovoce, nové i staré, které jsem, můj milý, zachovala tobě*“ (elbf. př.). Šťastná nevěsta tu nalézá ve svém srdci plno vzácného ovoce pro Davidova Syna, ušlechtilého ovoce, vybraného, nového i starého. Tímto ovocem můžeme rozumět vděčnost a lásku, oddanost i velebení jejího srdce. Závěrečná slova nevěsty jsou oděna zvláštní krásou: „*které jsem, můj milý, zachovala tobě*“. Poznáváme, že v její duši se probudil úplně nový druh citů, které předtím neměla, a nemohla je mít pro nikoho jiného, než pro Pána. Její srdce, tak dlouho vyprahlé a prázdné, je tu nyní naplněno Mesiášovou láskou a nese ovoce této lásky. Probudil v ní zalíbení, patřící jenom Jemu, jež byla po celou dobu jejího bloudění jakoby zapečetěna a chována pro Něho.

*   *   *

8. kapitola

1. - 2. v. – „*Ó kdybys mi byl jako bratr můj, který sál prsy matky mé! Kdybych tě nalezla venku, políbila bych tě, a nebyla bych pohrdána. Vedla bych tě, uvedla tě do domu matky své, ty bys mne vyučoval, dala bych ti pít vína okořeněného, s moštem z mých granátových jablek*“ (elbf. př.). – Tyto verše nás zřejmě uvádějí, pokud jde o postavení a zkušenost nevěsty, poněkud zpět. Rozloučili jsme se s ní ke konci předcházející kapitoly a viděli ji uprostřed jasu a lesku plně se rozvíjející slávy posledních dnů a v blahém obecenství s jejím Milým. Temná noc strachu a osamělosti se všemi bolestnými zkušenostmi minula a nadešel den její slávy s plným leskem a požehnáním. Tu se ale vracíme zpět k vlastnímu prameni zkoušek, jimiž nevěsta prošla, totiž k vřelé touze jejího srdce po nepřerušovaném, nerušeném obecenství s jejím Mesiášem. Touží po úplné volnosti nejvroucnější, přibuzenské lásky: „*Ó kéž bys mi byl jako bratr můj!*“ To je v plném souladu se začátkem této knihy: „*Ó by mne políbil políbením úst svých, neboť lepší jest láska tvá nežli víno.*“

Osmá kapitola, jak jsme se již dříve zmínili, tvoří v této knize zvláštní oddíl: ještě jednou shrnuje a podává stručný přehled zásad Velepísně. Proto bychom se chtěli, pokud to bude možné, trochu více zaměřit na stručnou zmínku o myšlenkách, které Duch Boží uvádí v této závěrečné kapitole Velepísně.

3. - 5. v. – Hluboká touha nevěsty, jak nám ji tu vyjadřuje Duch proroctví, je ihned a úplně uspokojena. Chce mít Krista plně a přeje si mít příležitost, aby Ho mohla napojit okořeněným moštem svých granátových jablek. Nyní ví, že On **kdysi** musel vyprázdnit přetrpký kalich Božího hněvu za její hříchy. Ráda by Mu podala kalich vzácného vína, které jenom pro Něj smísila její vděčnost a láska k Němu. Podobně jako navrátilší se marnotratný syn, také ona se znovu ocitá v náruči svého Milého a může spočinout na Jeho srdci. A znovu jsou jeruzalémské dcery zapřísahány, aby Ho nerušily, dokud ona okouší lásku svého Milého. „*Levice jeho pod hlavou mou a pravicí svou objímá mne. Přísahou vás zavazují, dcery jeruzalémské, abyste nebudily a nevyrážely ze sna* (=nevyrušovaly) *lásku, dokud by nechtěla!*“ (3. - 4. v.) – Potom ji spatřujeme, jak „*vystupuje z pouště, opírajíc se*

o svého milého“. Je na cestě k slunným kanánským pahorkům, opírajíc se o svého Milého a skryta pod stínem Jeho křídel. Egypt a poušť jsou již daleko za ní.

Potom Ženich Svě nevěstě připomíná **zdroj** jejího požehnání: „*Pod jabloní vzbudil jsem tě.*“ Jabloň, jak víme, je známým obrazem Krista. „*Jako jabloň mezi stromy lesními, tak je milý můj mezi syny*“ (kap. 2,3). Za svůj život z Boha a za všechna s tím spojená požehnání vděčí nevěsta Kristu. Byla **Jím** probuzena a oživena, **pod Ním** je jí požehnáno veškerým pozemským požehnáním v slavné zemi. Křesťan nemá život a požehnání **pod** Kristem, ale **v Něm** a **s Ním**. Tato důležitá pravda ukazuje na rozdíl mezi požehnáním Židů a křesťanů. Obojí lid ale samozřejmě vděčí jenom Jemu za svůj život a za své požehnání. O křesťanech ovšem čteme, že je Bůh oživil **s** Kristem, **spolu s** Ním je vzkřísil a v Něm spoluposadil na nebeských místech (Ep. Efezským 2,5.6). Izrael jako národ patří zemi; my jako křesťané patříme nebi. Tam jsou zapsána naše jména, tam jsme již nyní v Kristu přesazeni.

Ve druhé polovině 5. verše Ženich připomíná Svě milé její poměr k izraelskému národu. Bohabojný **ostatek** národa, v jehož srdci bude působit milost, se stane nevěstou velikého Krále. Ale, jak jsme již dříve poznamenali, nevěsta představuje zvláště judský ostatek, jenž bude v Jeruzalémě dříve, než bude shromážděn ostatek z Efraima, anebo deset pokolení, – v podstatě ale představuje celý národ. A protože i sám Kristus vzešel z pokolení Juda, Duch viditelně posvěcuje použití příslušných titulů a vyjádření srdečných citů, které k nim patří.

Smutek a bolest bezděky obestírá naše srdce, pomyslíme-li, že ti, k jejichž povzbuzení a utvrzení ve víře jsou tyto věci přiznány a ukázány jim tak vznešené události, se dosud nalézají v hluboké tmě nevěry. Na srdci Izraele dosud leží zastření. Ale cesta lásky, představená tak krásným způsobem ve Velepísni, bude tím nešťastným národem brzo poznána a on ji nastoupí. Zatím jsme to však my, kteří můžeme čerpat užitek z tohoto předivného zjevení nejvroucnějších citů a hluboké srdečné oddanosti, a to tím spíš, že jsme z mravního hlediska oprávněni vztahovat Velepíseň na sebe.

6. - 7. v. – Ostatek převedený ze smrti do života si pak jako nevěsta Mesiáše v Jeho šalomounském charakteru přeje, aby byl položen jako pečetní prsten na Jeho srdce, v souladu s láskou, která přesahuje jakékoli poznání. „*Polož mne jako pečetní prsten na srdce své, jako pečetní prsten na ruku svou* (elbf. př.: *na rámě své*)! *Neboť láska je mocná jako šeol, tvrdá* (tj. neúprosná) *jako šeol její horlivost; její žáry jsou žáry ohně, plamen Hospodinův**. *Veliké vody by nemohly tu lásku uhasiti, a proudy by ji nemohly zaplavit. Kdyby některý muž chtěl dáti všechno bohatství svého domu za tu lásku, byl by jen pohrdán*“ (elbf. př. - srovnej též se str.: 49 - 50 těchto úvah). Kde je možné nalézt lásku rovnou této? Ona je jen v srdci Ježíše. Co je tak mocné jako smrt? A co tak tvrdé jako šeol? Co je tak bezohledné jako žáry plamenů? S tou láskou nelze nic srovnat. Kdyby nějaký bohatý muž nabídl i všechno své jmění za takovou lásku, byl by jen pohrnut. Čím jsou všechna bohatství a poklady ve srovnání s touto láskou? Veliké vody ji nemohou uhasit, proudy ji nemohou zaplavit. Když se láska a smrt setkaly na kříži v hrozném boji, zvítězila láska a smrt byla navěky zahlazena.

„*Pečetní prsten*“ na „srdci“ a na „ruce“ (vlastně paži) Milého možná připomíná náprsník a nárameníky, které nosil nejvyšší kněz. Jména dvanácti pokolení byla „dílem rytců pečeti“ vyryta do drahých kamenů a nošena na srdci (obrazu **lásky**) a na ramenou (obraz **síly**) nejvyššího kněze před Hospodinem. Podobně bude šťastná nevěsta brzy již položena jako pečetní prsten na srdce i na silné rámě svého drahého Pána, jejího velikého Velekněze podle řádu Melchisedeho-va.

8. - 10. v. – Máme za to, a již jsme podotkli, že „sestra maličká“, o níž je řeč v dalším verši, jak nepochybujeme, je obrazem Efraima anebo dlouho pohřešovaných **deseti pokolení**. „*Co učiníme se sestrou svou,*“ ptá se, „*v den, kdy se o ni budou ucházeti? Je-li zdí, postavíme na ní stříbrné cimbuří, a je-li dveřmi, uzavřeme je deskou cedrovou*“ (elbf. př.). – K zajetí deseti pokolení došlo dávno před narozením Krista. Ona se dosud nikdy všechna nevrátila zpět do své

---

* V hebrejštině Jahův, tj. Hospodin v Jeho podstatě, v Jeho absolutním významu (viz Žalm 68,4; 2. Mojžíšova 15,2) spíše než ve věčnosti Jeho existence.

vlasti. Nevědí tedy nic o zkouškách, kterými v budoucnu projde Juda (anebo jimiž prošla obě **dvě pokolení**), pokud jde o narození, smrt, vzkříšení a opětovný příchod Mesiáše. Ale i všechna zbývající vejdou do okoušení požehnaných výsledků Jeho prvního příchodu v milosti a Jeho druhého příchodu ve slávě. Budou **poučována, vzdělávána a utvrzována** v Kristovu učení svou přednější sestrou – Judou. „*Já jsem zed*“, říká, „*a prsy mé jako věže; tu jsem se stala v jeho očích jako ta, která nalézá pokoj*“ (10. v. - elbf. př.). Je silná v Pánu, zralá v Jeho známosti a je v plné přízni Krále. Boží Izrael je dokonale napraven! **Dvanáctero pokolení opět spojeno** a již nikdy se nerozdělí na **deset a dvě** pokolení, jak je tomu dnes.

11. - 12. v. – „*Vinici měl Šalomoun v Baal-Hamon; předal vinici strážným: každý měl za její ovoce přinášet tisíc stříbrných [šekelů]*.“ (11. v. - dle elbf. př.). „*Baal-hamon*“ znamená „**pán množství**“; toto jméno je zřejmě narážkou na množství národů, ano, na celý svět, který pak bude tvořit rozsáhlou vinici Páně. „*Hospodinova jest země, a plnost její, okrsek země, i ti, kteří přebývají na něm*“ (Žalm 24,1). Nastane tisícileté království! Páně sláva bude naplňovat zemi. Všechna srdce budou plesat. Ježíš bude vládnout a strážní vinice Mu budou přinášet příslušné částky podle úrod. Vše bude pod dohledem Kristova zraku a v souladu se zásadami Jeho vlády. Nevěsta si přeje, aby z její vinice proudil Králi Šalomounovi všechen výnos, kromě částky pro strážné oné vinice. „*Vinice má, kterou mám, přede mnou jest. Měj sobě ten tisíc, Šalomoune, a dvě stě ti, kteří ostríhají ovoce její*“ (12. v.). Všichni se mají podílet na plodném tisíciletí země plném pokoje a radosti. Ale Kristus je Pánem všech.

13. v. – Naposledy v této Písni se tu Pán obrací ke Své půvabné, tak vysokou důstojností obdařené nevěstě: „*Ty, která bydlíš v zahradách, přátelé poslouchají hlasu tvého; dej, ať ho slyším!*“ (elbf. př.) Zve ji ke chvalo zpěvu. Má jaksi udat tón přátelům – ano, celému světu. Nuže, milý čtenáři, považ, co to bude, až všichni lidé, národy a jazyky se rozezvučí jásavým chvalo zpěvem a plésající „Hosana!“ se ponese „*od moře až k moři, a od řeky až do končin země*“ (Žalm 72,8)! Všechno stvoření bude naplněné štěstím a radostí a zvukné zpěvy chval a díky se ponesou k sluchu vznešeného a slavného Krále. – „*Dej, ať slyším hlas tvůj!*“

14. v. – „*Pospěš, milý můj, a buď podoběn gazele nebo mladému jelenu na vonících horách!*“ (elbf. př.) – Velepíseň končí. – Její poslední tón zvučí plností a bohatstvím. Milující nevěsta si vroucně přeje návrat svého Pána. Hluboká, vroucí láska jejího srdce se projevuje vřelou touhou spatřit již Jeho slavný zjev. Kéž se také srdce nás všech spojí s nevěstou k opravdovým, vytrvalým pokorným prosbám, aby Pán už brzo přišel a završil Své přeslavné dílo, – aby již přišel a vzal k Sobě Svou Církev, i k slávě Izraele a k požehnání celého světa!

Amen, Jezu! Přijdiž, Pane,
 utiš touhu nevěsty.
 Dej, ať skutkem se nám stane,
 čemu víra věřit smí!
 Vystup výše na obzoru,
 Jitřenko, rozetni tmy,
 ať už všichni jdeme vzhůru
 a jsme k Tobě vtrženi!

* * *

Přeloženo z německého překladu anglického originálu
 „**SONG OF SOLOMON**“,
 „**Das Lied der Lieder...**“,
 2. vydání, 1904 Elberfeld, Vlg. R. Brockhaus,
 č. 246 (247 stran).

Pokud jde o citace veršů, i když jsme neopouštěli původní kralický překlad, snažili jsme se o nejlepší možné správné čtení textu a průběžně jsme se opírali také o citace nového německého překladu „Die Heilige Schrift“ aus dem Grundtext übersetzt, Christliche Schriftenverbreitung (CSV) Hückeswagen – tzv. Hardcover - Sonderausgabe, 1. Auflage 2003 ©2003, Christliche Schriftenverbreitung, D-42499 Hückeswagen, a v případě nutnosti také o francouzský překlad Písma J. N. Darbyho: „La Sainte Bible qui comprends L'Ancien et le Nouveau Testament traduits sur les textes originaux par: J. N. Darby; nouvelle édition, Oxford: Imprimerie de l'Université 1952, xxx stran + 657 + 209 stran.

Doslov

Andrew MILLER (1810-1883) se narodil 27.1.1810 ve skotském hrabství Ayrshire ve vesnici Kilmaurs. Jako mladý muž vstoupil do jedné firmy v Glasgově, jejíž londýnskou pobočku pak převzal. Jeho syn, Thomas B. Miller, který se také stal služebníkem Páně, pak převzal řízení této firmy, jejímž majitelem byl jeho otec.

Andrew Miller (A. M.) ještě v době, kdy byl představeným své velké firmy, byl delší dobu laickým kazatelem jedné skotské baptistické církve v Londýně, pro niž dal na své náklady postavit kapli. Když býval v Londýně, kázal v této kapli, ale téměř polovinu svého času pomáhal evangelizační práci v různých částech země.

Podle vlastního sdělení byl A. M. v této době pozván jedním křesťanem na biblickou hodinu, která se každý týden konala v jeho domě. Přijal pozvání, ale protože mu byl tento druh shromáždění naprosto neznámý, šel tam ve večerním společenském obleku a s hrůzou zjistil, že je jediným takto oblečeným hostem! Nejprve v jídelně něco málo pojedli a pak bylo v obývacím pokoji uvažování Božího slova. Po modlitbě byl s vážností přečten oddíl z Písma svatého a následoval nesmírně poutavý rozhovor, v němž byly objasňovány pravdy Bible. A. M. zjistil, že žádnou z těch pravd vůbec nezná. Zapomněl na své nápadné oblečení a rozhodl se, že navštíví i příští biblickou hodinu, jestliže ho hostitel znovu pozve. A tak týden co týden navštěvoval tato vzdělávací shromáždění, poznával stále víc předivnou Boží pravdu, velké Boží uložené rady a Boží lásku a milost ve vykoupení.

Tak se stalo, že jednou v neděli r. 1852 nebo 1853 sdělil své církevní obci, že už nemůže být jejím kazatelem a že se od příštího týdne chce shromažďovat již jen s těmi, kteří – jako on – uznávají biblické zásady shromažďování ve jménu Pána Ježíše a snaží se uskutečňovat je. Většina jeho církevní obce přišla příští neděli znovu, aby se – v oddělení od zla – shromažďovala na základě jednoty Kristova těla.

A. M. také sám vyprávěl, jak byl přiveden ke kázání a mluvení na veřejnosti. Během velkého probuzení r. 1859-60 byl právě v Severním Irsku, kam musel odjet na obchodní cestu. Byl tam svědkem

zvláštních projevů duchovního požehnání, kdy mnoho mužů a žen, usvědčených mocí Božího slova (podobně jako Saul), skutečně padalo na zem a veřejně volalo k Bohu o milost. Mnoho duší bylo v té době spaseno, odpadlí byli napraveni a věřící znovu oživeni a získávali velká požehnání. Když se vrátil do Londýna, A. M. nemohl jinak, než vyprávět svým přátelům o tom, co sám osobně viděl a slyšel. Tito ihned řekli: „Tyto dobré věci si nesmíme ponechat pro sebe, ale musíme pozvat své přátele a sousedy, aby i oni mohli slyšet o tomto úžasném díle milosti.“ A tak byla svolána shromáždění v bytech a A. M. byl požádán, aby podal zprávu o díle probuzení v Severním Irsku. Takto byl uveden do veřejné služby v díle Páně. Od té doby začal zaujímat významné a stále více oceňované místo mezi bratřími, s nimiž byl spojen.

Jeho nejlepší stránky se u něho projevovaly v oddané službě evangeliu. Měl srdce plné lásky k ztraceným hříšníkům. Mnohým starým i mladým duším se stal nástrojem a velkou pomocí k jejich obrácení. Kdykoli měl před sebou zástup posluchačů, byla jeho duše pohnuta. Zřídka kdy zvěstoval evangelium, aby mu po tvářích netekly slzy, když mluvil o lásce Pána Ježíše a snažil se probudit svědomí svých posluchačů. Velice ho bolelo, když viděl, jak malý zájem je o evangelium v mnohých shromážděních, která navštívil.

Avšak A. M. měl lásku k duším nejen jako **evangelista**, nýbrž i jako duchovně nadaný **učitel**. Dovedl upoutat posluchače tak, že při jeho přednáškách dokázali i dlouho naslouchat a neunavili se. Mnozí ho proto označovali za nejnadanějšího řečníka mezi bratry.

Byl úzce spřátelen s C. H. Mackintoshem, s nímž od r. 1858 mnoho let vydával měsíčník „Things New and Old“ (Věci nové i staré). V drobných sešitech, které mnoha duším přinášely požehnání, byla věřícím jednoduše a jasně, ale i důkladně a láskyplně podávána **pravda**. Byl to také A. M., který povzbudil C. H. Mackintoshe k napsání úvah o 5 Mojžišových knihách. **Sám k nim napsal předmluvy a z větší části financoval jejich tisk.** (První tři díly vyšly v českém překladu, první dokonce dvakrát.)

Nejznámější je jistě třísvazkové dílo A. M. o **dějínách Církve** (vyšlo už r. 1888 v němčině). Napsal také krátký přehled o původu,

rozvoji a svědectví všeobecně tzv. „bratří“. Znamé jsou i jeho úvahy o **Písni písni** (vyšla před 40 lety česky) a o **23. Žalmu** a **84. Žalmu**.

A. M. byl také úzce spřátelen s J. N. Darbym. Když tento ležel na smrtelné posteli, A. M. byl právě těžce nemocen v Bournemouthu. J. N. D. se denně dotazoval na jeho zdravotní stav. Přibližně o rok později, 8. května 1883, odešel k svému Pánu i A. M. Mnoho pro Něj pracoval a musel před svým skolem ještě těžce trpět. Když se ke konci svého života jednou večer ve svém tichém ústraní díval zpět do minulosti, zamýšlel se nad přítomností a hleděl vpřed do budoucnosti, zvolal pojednou z hloubi duše s velkým důrazem: „*Nic jiného nemá význam, než **jen KRISTUS!***“

Hilfe und Nahrung 1962/218-220;

A. Remmers: „Gedenket eurer Führer“, 1983, str. 100-103

Jsmé rádi, že nyní – v úplné svobodě – můžeme českým čtenářům práci Andrewa Millera v druhém vydání předložit v nejlepší a nejúplnější formě. Jenom Pán ví o všech zkouškách, ale i radostech, jimiž celou tuto práci od samých začátků doprovázel. Věříme, že toto přepracované a nejúplnější vydání přinese pod působením Jeho milosti další požehnání.

Vydavatelé.

